

Αρχική σελίδα>Δικαστικές διαδικασίες>Αστικές υποθέσεις>Ποιας χώρας το δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Ποιας χώρας το δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Το δικαίωμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να ορίζει ποιο δικαστήριο επιλαμβάνεται μιας υπόθεσης όταν οι διάδικοι σε μια διαφορά κινούν δικαστικές διαδικασίες σε διαφορετικές χώρες της ΕΕ.

Για παράδειγμα, μετά από τροχαίο ατύχημα στο οποίο εμπλέκονται δύο πολίτες που ζουν στη Γερμανία και στη Γαλλία, αντιστοίχως, μπορεί ο ένας να ασκήσει αγωγή κατά του άλλου στο κράτος μέλος κατοικίας του.

Το δικαίωμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) προσδιορίζει ποιο δικαστήριο και σε ποιο κράτος μέλος πρέπει να εκδικάσει την υπόθεση, για να αποφευχθεί η έκδοση αντικρουόμενων αποφάσεων. Ο γενικός κανόνας είναι ότι κάθε πρόσωπο πρέπει να ενάγεται στο κράτος κατοικίας του. Επιπλέον, άλλοι κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας μπορεί να προβληθούν ως εναλλακτική λύση σε συγκεκριμένες υποθέσεις, για παράδειγμα, το πρόσωπο που αδυνατεί να εκπληρώσει την υποχρέωση που απορρέει από τη σύμβαση μπορεί να εναχθεί στον τόπο εκπλήρωσης της εν λόγω υποχρέωσης (π.χ., στον τόπο όπου τα αγορασθέντα εμπορεύματα θα έπρεπε να έχουν παραδοθεί). Προβλέπονται ειδικοί κανόνες για την προστασία ορισμένων ομάδων όπως οι καταναλωτές, οι εργαζόμενοι και οι ασφαλισμένοι.

Στο οικογενειακό δικαίωμα, υπάρχουν κανόνες σε επίπεδο ΕΕ που καθορίζουν πού πρέπει να εκδικαστεί μια διαφορά διαζυγίου, γονικής μέριμνας ή διατροφής.

Επιλέξτε τη σημαία της χώρας που σας ενδιαφέρει για περισσότερες πληροφορίες.

Αφού προσδιοριστεί το κράτος μέλος βάσει των κανόνων περί διεθνούς δικαιοδοσίας, θα πρέπει να προσδιοριστεί ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο στην πράξη. Ο **Ευρωπαϊκός Δικαστικός Άτλαντας στον τομέα των αστικών υποθέσεων** περιέχει τα ονόματα και τις διευθύνσεις όλων των δικαστηρίων των κρατών μελών τα οποία έχουν αρμοδιότητα επί αστικών και εμπορικών υποθέσεων (πρωτοδικεία, εφετεία κλπ.), καθώς και τη γεωγραφική περιοχή στην οποία εκτείνεται η αρμοδιότητά τους.

Τελευταία επικαιροποίηση: 18/01/2019

Για τη διαχείριση αυτής της ιστοσελίδας υπεύθυνη είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην παρούσα σελίδα δεν απηχούν κατ' ανάγκη την επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Παρακαλείσθε να συμβουλευθείτε την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου σχετικά με το καθεστώς πνευματικής ιδιοκτησίας που διέπει τις σελίδες των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.

Διεθνής δικαιοδοσία - Βέλγιο

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Ανευ αντικειμένου.

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεσή μου;

Εισαγωγή

Λόγω των ιδιαιτεροτήτων του βελγικού νομικού συστήματος, τα ερωτήματα 1 και 2.1. πρέπει να συνεξεταστούν για λόγους σαφήνειας.

Καταρχάς πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ της καθ' ύλην αρμοδιότητας και της κατά τόπον αρμοδιότητας.

Κάθε αγωγή έχει ένα αντικείμενο και αφορά συχνά και κάποιο χρηματικό ποσό. Ο νομοθέτης οριοθετεί την καθ' ύλην αρμοδιότητα προσδιορίζοντας τη φύση και την αξία της αγωγής που μπορεί να εκδικάσει το δικαστήριο.

Στο παρόν ενημερωτικό δελτίο η καθ' ύλην αρμοδιότητα περιγράφεται στην απάντηση στα ερωτήματα 1 και 2.1.

Τα δικαστήρια δεν είναι αρμόδια για το σύνολο της βελγικής επικράτειας. Η νομοθεσία έχει διαιρέσει τη χώρα μας σε δικαστικές περιφέρειες (καντόνια, διαμερίσματα κ.λπ.). Κάθε δικαστήριο είναι αρμόδιο μόνο για τη δικαστική του περιφέρεια. Αυτό ονομάζεται κατά τόπον αρμοδιότητα και περιγράφεται στην απάντηση στο ερώτημα 2.2.

Πλήρης αρμοδιότητα: το πρωτοδικείο (tribunal de première instance).

Το πρωτοδικείο έχει «πλήρη αρμοδιότητα». Αυτό σημαίνει ότι, σε αντίθεση με τα άλλα δικαστήρια, το πρωτοδικείο μπορεί να εκδικάζει όλες τις υποθέσεις, περιλαμβανομένων και των υποθέσεων που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα άλλων δικαστηρίων.

Το άρθρο 568 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Code judiciaire) ορίζει ότι το πρωτοδικείο επιλαμβάνεται όλων των ένδικων βοηθημάτων, εξαιρουμένων εκείνων που υποβάλλονται απευθείας στο εφετείο και στο Ακυρωτικό Δικαστήριο. Κατά συνέπεια, το πρωτοδικείο διαθέτει πλήρη αρμοδιότητα υπό όρους, στον βαθμό που ο εναγόμενος μπορεί να επικαλεσθεί την αναρμοδιότητα του πρωτοδικείου βάσει της ειδικής αρμοδιότητας άλλου δικαστηρίου. Εξάλλου, το πρωτοδικείο διαθέτει επίσης ορισμένες αποκλειστικές αρμοδιότητες. Ορισμένα είδη διαφορών πρέπει να υποβάλλονται στο πρωτοδικείο ακόμη και αν το ποσό της διαφοράς είναι κατώτερο των 2.500 ευρώ, όπως οι υποθέσεις που αφορούν τη νομική κατάσταση των προσώπων.

Τα λοιπά δικαστήρια

Στη συνέχεια παρατίθεται κατάλογος των λοιπών δικαστηρίων, καθώς και σύντομη περιγραφή της καθ' ύλην αρμοδιότητάς τους:

α) Ο ειρηνοδίκης (le juge de paix)

Σύμφωνα με το άρθρο 590 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, στη γενική αρμοδιότητα του ειρηνοδίκη εμπíπτουν όλες οι απαιτήσεις με αντικείμενο κατώτερο των 2.500 ευρώ, εξαιρουμένων εκείνων που υπάγονται ρητά από τον νόμο στην αρμοδιότητα άλλου δικαστηρίου. Εκτός από αυτή τη γενική αρμοδιότητα, ο ειρηνοδίκης διαθέτει επίσης ορισμένες ειδικές αρμοδιότητες (βλέπε άρθρα 591, 593 και 594 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) και αποκλειστικές αρμοδιότητες (άρθρα 595 και 597 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) ανεξάρτητα από το ποσό της απαίτησης. Οι εν λόγω ειδικές αρμοδιότητες αφορούν, για παράδειγμα, υποθέσεις μίσθωσης, συνιδιοκτησίας, δουλείας και διατροφής. Ο ειρηνοδίκης είναι επίσης αρμόδιος για πράξεις υιοθεσίας και δικαστικής αναγνώρισης. Οι επείγουσες απαλλοτριώσεις και επιθέσεις σφραγίδων υπάγονται επίσης στην αποκλειστική αρμοδιότητα του ειρηνοδίκη.

β) Το πταισματοδικείο (tribunal de police)

Σύμφωνα με το άρθρο 601 bis του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, το πταισματοδικείο εκδικάζει κάθε ένδικο βοήθημα που αφορά ζημία η οποία προέκυψε από τροχαίο ατύχημα, ανεξαρτήτως ποσού. Πρόκειται για αποκλειστική αρμοδιότητα.

γ) Το εμποροδικείο (tribunal de commerce)

Σύμφωνα με το άρθρο 573 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, το εμποροδικείο κρίνει σε πρώτο βαθμό τις διαφορές μεταξύ επιχειρήσεων, ήτοι μεταξύ όλων εκείνων των προσώπων που επιδιώκουν κατά τρόπο διαρκή οικονομικό σκοπό, οι οποίες (διαφορές) αφορούν πράξεις που τελέστηκαν κατά την επιδίωξη του εν λόγω σκοπού και οι οποίες δεν εμπíπτουν στην ειδική αρμοδιότητα άλλων δικαστηρίων.

Επίσης είναι δυνατόν για κάποιον που δεν αποτελεί επιχείρηση και ασκεί αγωγή κατά επιχείρησης να επιλέξει την εκδίκαση της υπόθεσης ενώπιον του εμποροδικείου. Επιπλέον, το εμποροδικείο εκδικάζει διαφορές που αφορούν συναλλαγματικές και γραμμάτια σε διαταγή.

Πέραν αυτών των γενικών αρμοδιοτήτων, το εμποροδικείο διαθέτει επίσης ορισμένες ειδικές και αποκλειστικές αρμοδιότητες. Οι ειδικές αρμοδιότητες προβλέπονται στο άρθρο 574 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Περιλαμβάνουν, ιδίως, διαφορές σχετικές με εμπορικές εταιρείες και αγωγές σχετικά με τη θαλάσσια και εσωτερική ναυσιπλοΐα. Το άρθρο 574 σημείο 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας περιγράφει την αποκλειστική αρμοδιότητα του εμποροδικείου: αγωγές και διαφορές που απορρέουν ευθέως από πτωχεύσεις και διαδικασίες δικαστικής αναδιοργάνωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου της 8ης Αυγούστου 1997 περί πτωχεύσεων και του νόμου της 31ης Ιανουαρίου 2009 περί της συνέχειας των επιχειρήσεων, και των οποίων τα στοιχεία επίλυσης περιλαμβάνονται στο ειδικό δίκαιο που δίδεται το καθεστώς των πτωχεύσεων και των διαδικασιών δικαστικής αναδιοργάνωσης.

δ) Το εργατοδικείο (tribunal du travail)

Το εργατοδικείο είναι το κύριο έκτακτο δικαστήριο και διαθέτει κατεξοχήν ειδικές αρμοδιότητες. Οι αρμοδιότητες αυτές, οι οποίες περιγράφονται στα άρθρα 578 και επόμενα του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, αφορούν:

εργατικές διαφορές,

διαφορές σχετικές με εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες,

διαφορές σχετικές με την κοινωνική ασφάλιση.

Το εργατοδικείο διαθέτει αποκλειστική αρμοδιότητα όσον αφορά την επιβολή διοικητικών κυρώσεων που καθορίζονται από τους νόμους και κανονισμούς των άρθρων 578 έως 582, καθώς και από τον νόμο σχετικά με τα διοικητικά πρόστιμα σε περίπτωση παράβασης ορισμένων κοινωνικών νόμων, και όσον αφορά απαιτήσεις σχετικές με τη συλλογική διαχείριση χρεών.

ε) Οι πρόεδροι των δικαστηρίων – διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων

Τα άρθρα 584 έως και 589 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ορίζουν ότι οι πρόεδροι των δικαστηρίων (πρωτοδικείο, εμποροδικείο και εργατοδικείο) είναι αρμόδιοι, σε όλες τις επείγουσες υποθέσεις, να λαμβάνουν προσωρινές αποφάσεις σε υποθέσεις που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου τους. Αυτό τελεί υπό την προϋπόθεση ότι οι υποθέσεις είναι επείγουσες και οι αποφάσεις είναι αποκλειστικά προσωρινού χαρακτήρα και δεν θίγουν την τελική απόφαση επί της υπόθεσης καθ' εαυτήν. Ορισμένα παραδείγματα: διαταγή πραγματογνωμοσύνης, αίτηση εξέτασης μάρτυρα κ.λπ.

στ) Ο δικαστής κατασχέσεων (juge des saisies) (βλέπε άρθρο 1395 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας)

Όλες οι απαιτήσεις που σχετίζονται με μέτρα συντηρητικής κατάσχεσης, με μέσα εκτέλεσης, καθώς και με παρεμβάσεις της αρμόδιας υπηρεσίας υποχρεώσεων διατροφής, κατά την έννοια του νόμου της 21ης Φεβρουαρίου 2003 για την ίδρυση υπηρεσίας υποχρεώσεων διατροφής στο πλαίσιο της Ομοσπονδιακής Δημόσιας Υπηρεσίας Οικονομικών (SPF Finances), εκδικάζονται από τον δικαστή κατασχέσεων.

ζ) Το δικαστήριο ανηλίκων (tribunal de la jeunesse)

Παρότι οι κοινότητες (δηλαδή τα ομόσπονδα κράτη του βελγικού ομοσπονδιακού κράτους) είναι αρμόδιες για την προστασία των ανηλίκων, η οργάνωση των δικαστηρίων ανηλίκων αποτελεί ακόμη ομοσπονδιακή αρμοδιότητα που δίδεται από τον ομοσπονδιακό νόμο για την προστασία των ανηλίκων της 8ης Απριλίου 1965. Το δικαστήριο ανηλίκων αποτελεί τμήμα του πρωτοδικείου αρμόδιο για τη λήψη μέτρων προστασίας των ανηλίκων.

η) Το δικαστήριο οικογενειακών υποθέσεων (tribunal de la famille)

Το δικαστήριο αυτό είναι αρμόδιο για όλες τις οικογενειακές διαφορές. Είναι κατεξοχήν αρμόδιο για (άρθρο 572/bis του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας):

τις απαιτήσεις μεταξύ συζύγων και νομίμως συμβιούντων,

τις απαιτήσεις που αφορούν την άσκηση της γονικής μέριμνας,

τις απαιτήσεις που αφορούν τις υποχρεώσεις διατροφής,

τις απαιτήσεις σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων.

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β;)

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Το βελγικό νομικό σύστημα βασίζεται στην αρχή της ελεύθερης επιλογής του ενάγοντος. Ο γενικός κανόνας προβλέπεται στο άρθρο 624 σημείο 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Κατά κανόνα, ο ενάγων ασκεί την αγωγή ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του εναγομένου ή ενός εκ των εναγομένων.

Τι συμβαίνει εάν ο εναγόμενος είναι νομικό πρόσωπο; Ο τόπος κατοικίας νομικού προσώπου είναι ο τόπος της έδρας του, δηλαδή της διοικητικής έδρας της επιχείρησης.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

2.2.2.1 Πότε μπορώ να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Σε ορισμένες περιπτώσεις ο ενάγων έχει το δικαίωμα να ασκήσει αγωγή σε άλλο δικαστήριο. Αυτή η δυνατότητα περιγράφεται, ιδίως, στο άρθρο 624 σημεία 2 έως 4 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Πέραν του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του εναγομένου ή ενός εκ των εναγομένων, ο ενάγων μπορεί να επιλέξει:

το δικαστήριο του τόπου στον οποίο γεννώνται οι επίδικες ενοχές ή μία από αυτές, ή του τόπου στον οποίο εκτελούνται, εκτελέστηκαν ή πρέπει να εκτελεστούν,

το δικαστήριο του τόπου κατοικίας που επιλέχθηκε για την εκτέλεση της πράξης,

το δικαστήριο του τόπου στον οποίο ο δικαστικός επιμελητής ομίλησε στον ίδιο τον εναγόμενο, εάν ούτε ο εναγόμενος ούτε, κατά περίπτωση, κάποιος από τους εναγομένους έχει κατοικία στο Βέλγιο ή στο εξωτερικό.

Επιπλέον, η νομολογία δέχεται ότι, σε περίπτωση ασφαλιστικών μέτρων, κατά τόπον αρμόδιος είναι ο πρόεδρος του δικαστηρίου του τόπου στον οποίο είναι εκτελεστή η απόφαση.

Όσον αφορά τις διατροφές, το άρθρο 626 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ορίζει ότι οι αγωγές διατροφής που συνδέονται με το δικαίωμα κοινωνικής ενσωμάτωσης μπορούν να ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του ενάγοντος (ήτοι του γονέα που δικαιούται διατροφή).

Ωστόσο, οι διατάξεις των άρθρων 624 και 626 είναι ενδοτικού δικαίου και οι διάδικοι μπορούν να παρεκκλίνουν από αυτές. Ως εκ τούτου, σε κάθε διαφορά οι διάδικοι μπορούν να συνάψουν συμφωνία παρέκτασης της αρμοδιότητας, δυνάμει της οποίας ενδεχόμενη διαφορά μπορεί να εκδικασθεί μόνο από συγκεκριμένα πρωτοβάθμια δικαστήρια.

Υπάρχουν, εντούτοις, ορισμένες εξαιρέσεις από τη γενική αρχή της ελεύθερης επιλογής.

Ο νομοθέτης προβλέπει ορισμένες περιπτώσεις στις οποίες ο ενάγων δεν έχει επιλογή. Αυτές οι περιπτώσεις απαριθμούνται ιδίως στα άρθρα 627 έως 629 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Ορισμένα παραδείγματα:

Σε περίπτωση διαφοράς σχετικής με σύμβαση εργασίας (άρθρο 627 σημείο 9): αρμόδιο είναι το δικαστήριο της τοποθεσίας του ορυχείου, του εργοστασίου, του εργαστηρίου, του καταστήματος, του γραφείου και, γενικά, του τόπου λειτουργίας της επιχείρησης, άσκησης του επαγγέλματος ή της δραστηριότητας της εταιρείας, της ένωσης ή του ομίλου.

Όταν πρόκειται για αίτηση διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού λόγω ισχυρού κλονισμού (άρθρο 628 σημείο 1), αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου της τελευταίας συζυγικής κατοικίας ή της κατοικίας του εναγομένου.

Ωστόσο, ακόμη και στις περιπτώσεις αυτές, η ελευθερία επιλογής δεν είναι απολύτως περιορισμένη. Το άρθρο 630 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ορίζει άλλωστε ότι, μετά τη γένεση της διαφοράς, οι διάδικοι μπορούν να παρεκκλίνουν από τα νομικά μέτρα βάσει συμφωνίας. Ωστόσο, τυχόν συμφωνίες οι οποίες έχουν συναφθεί πριν από τη γένεση της διαφοράς είναι αυτοδικαίως άκυρες.

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι οποίες προσδιορίζονται επακριβώς στα άρθρα 631 έως 633 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ένα μόνο δικαστήριο είναι αποκλειστικά κατά τόπον αρμόδιο. Επομένως, ο ενάγων δεν έχει καμία επιλογή και δεν μπορεί να συναφθεί καμία συμφωνία περί παρέκτασης της αρμοδιότητας ούτε πριν ούτε μετά τη γένεση της διαφοράς. Οι περιπτώσεις αυτές είναι, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες:

πτώχευση (άρθρο 631, παράγραφος 1, του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας): αρμόδιο για την κήρυξη της πτώχευσης είναι το εμποροδικείο στην περιφέρεια του οποίου ο έμπορος έχει την κύρια εγκατάστασή του ή, εάν πρόκειται για νομικό πρόσωπο, την έδρα του κατά την ημέρα της παύσης πληρωμών ή της κατάθεσης της αίτησης στο δικαστήριο. Δευτερεύουσα πτώχευση: αρμόδιο είναι το εμποροδικείο στην περιφέρεια του οποίου ο πτωχεύσας έχει την εν λόγω εγκατάσταση. Εάν υπάρχουν περισσότερες εγκαταστάσεις, αρμόδιο είναι το πρώτο επιληφθέν δικαστήριο

δικαστική αναδιοργάνωση (άρθρο 631 παράγραφος 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας): αρμόδιο είναι το εμποροδικείο στην περιφέρεια του οποίου ο οφειλέτης έχει την κύρια εγκατάστασή του ή, εάν πρόκειται για νομικό πρόσωπο, την έδρα του κατά την ημέρα της υποβολής αίτησης δικαστικής αναδιοργάνωσης

διαφορές σχετικές με την εφαρμογή του φορολογικού νόμου (άρθρο 632): αρμόδιος είναι ο δικαστής της έδρας του Εφετείου στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το γραφείο όπου έγινε ή πρέπει να γίνει η είσπραξη του φόρου ή, εάν η διαφορά δεν σχετίζεται με την είσπραξη φόρου, στην περιφέρεια του οποίου είναι εγκατεστημένη η αρχή επιβολής που εξέδωσε την επιδικη διάταξη. Ωστόσο, σε περίπτωση που η διαδικασία διεξάγεται στη γερμανική γλώσσα, αποκλειστικά αρμόδιο είναι το πρωτοδικείο του Euren

αγωγές σχετικές με μέτρα συντηρητικής κατάσχεσης και μέσα εκτέλεσης (άρθρο 633): αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου της κατάσχεσης, εκτός εάν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Σε περίπτωση κατάσχεσης εις χείρας τρίτου, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του οφειλέτη εις χείρας του οποίου επιβλήθηκε η κατάσχεση. Εάν η κατοικία του εν λόγω οφειλέτη βρίσκεται στο εξωτερικό ή είναι άγνωστη, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου εκτέλεσης της κατάσχεσης (βλέπε επίσης το άρθρο 22 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις).

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Όπως διευκρινίστηκε πιο πάνω, οι κανόνες των άρθρων 624 και 626 είναι ενδοπικού δικαίου και οι διάδικοι μπορούν να παρεκκλίνουν από αυτούς. Για κάθε διαφορά, οι διάδικοι μπορούν να συνάπτουν συμφωνία παρέκτασης της αρμοδιότητας, δυνάμει της οποίας ενδεχόμενη διαφορά μπορεί να εκδικασθεί μόνο από συγκεκριμένα πρωτοβάθμια δικαστήρια.

Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα άρθρα 627 έως 629 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, καμία συμφωνία παρέκτασης της αρμοδιότητας δεν μπορεί να συναφθεί πριν από τη γένεση της διαφοράς. Σύμφωνα με το άρθρο 630 η σύναψη των εν λόγω συμφωνιών επιτρέπεται μετά τη γένεση της διαφοράς.

Στις περιπτώσεις που περιγράφονται στα άρθρα 631 έως 633 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, δεν επιτρέπεται η σύναψη συμφωνιών παρέκτασης της αρμοδιότητας.

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Η απάντηση στο παρόν ερώτημα περιλαμβάνεται στην απάντηση στα ερωτήματα 1 και 2.

Σύνδεσμοι

Σχετικά άρθρα του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: [Service public fédéral Justice \(Ομοσπονδιακή Δημόσια Υπηρεσία Δικαιοσύνης\)](#)

Πατήστε στην επιλογή «Législation consolidée» (Ενοποιημένη νομοθεσία).

Από τον σύνδεσμο «Nature juridique» (Νομική φύση) επιλέξτε «Code judiciaire» (Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας).

Στο πεδίο «Mot(s)» (Λέξη/-εις) πληκτρολογήστε «624».

Επιλέξτε «Recherche» (Αναζήτηση).

Επιλέξτε «Liste» (Κατάλογος).

*Πατήστε στην επιλογή «Justice de A à Z» (Αλφαβητικό ευρετήριο θεμάτων δικαιοσύνης)

* Επιλέξτε: «Cours: (Δικαστήρια) compétence» (αρμοδιότητα).

Βοήθεια για την αναζήτηση του κατά τόπον αρμόδιου δικαστηρίου: [Service public fédéral Justice \(Ομοσπονδιακή Δημόσια Υπηρεσία Δικαιοσύνης\)](#)

Πατήστε στον σύνδεσμο «Compétence territoriale» (Κατά τόπον αρμοδιότητα).

Τελευταία επικαιροποίηση: 25/09/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Διεθνής δικαιοδοσία - Βουλγαρία

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Σύμφωνα με το Σύνταγμα της Βουλγαρίας, η δικαιοσύνη απονέμεται από το Ανώτατο Δικαστήριο, το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, τα εφετεία, τα περιφερειακά δικαστήρια (*okrazhen sad*), τα στρατοδικεία και τα τοπικά δικαστήρια (*rayonen sad*). Με νόμο μπορούν να συσταθούν και ειδικά δικαστήρια.

Δεν προβλέπονται έκτακτα δικαστήρια. Βάσει του νόμου περί δικαστικών αρμοδιοτήτων, τα διοικητικά δικαστήρια βρίσκονται στις ίδιες περιφέρειες και έχουν την ίδια κατά τόπον αρμοδιότητα με τα περιφερειακά δικαστήρια. Εάν επιδιώκετε την τροποποίηση, κατάργηση ή εξαφάνιση απόφασης που έχει εκδοθεί από δημόσια αρχή ή εάν σκοπός σας είναι να διαταχθεί μια δημόσια αρχή από το δικαστήριο να εκδώσει μια συγκεκριμένη απόφαση, εάν πιστεύετε ότι η δημόσια αρχή έχει προβεί σε παράνομη πράξη ή παράλειψη, πρέπει να προσφύγετε ενώπιον διοικητικού δικαστηρίου, εκτός αν η υπόθεσή σας εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου. Δεν υπάρχουν άλλα ειδικά δικαστήρια. Εάν είστε διάδικος σε αστική διαφορά, η υπόθεσή σας θα εκδικαστεί από τακτικό πολιτικό δικαστήριο. Βάσει του κώδικα πολιτικής δικονομίας, ειδικοί οικονομικοί κανόνες εφαρμόζονται σε υποθέσεις επειγουσας φύσεως, υποθέσεις που αφορούν τον γάμο και την οικογενειακή κατάσταση, τη δικαστική συμπαράσταση, τη δικαστική διανομή, την επανασύσταση των δικαιωμάτων κυριότητας επί περιουσιακού στοιχείου, τις συμβολαιογραφικές πράξεις και τις ομαδικές αγωγές. Βάσει του κώδικα πολιτικής δικονομίας, ειδικοί οικονομικοί κανόνες εφαρμόζονται επίσης σε συγκεκριμένες διαδικασίες της εκούσιας δικαιοδοσίας, όπως σε αιτήσεις για έκδοση διαταγής εκτέλεσης. Βάσει του εμπορικού νόμου, ειδικοί κανόνες εφαρμόζονται επίσης στις διαδικασίες αφερεγγυότητας που εκδικάζονται από τα εμπορικά τμήματα των περιφερειακών δικαστηρίων που έχουν καταρχήν αρμοδιότητα.

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεσή μου;

Βάσει του κώδικα πολιτικής δικονομίας της Βουλγαρίας πρέπει να προσφύγετε ενώπιον του τοπικού δικαστηρίου (*rayonen sad*), εκτός αν τα περιφερειακά δικαστήρια (*okrazhen sad*) έχουν καταρχήν αρμοδιότητα στο είδος της διαφοράς σας.

Πρέπει να προσφύγετε ενώπιον περιφερειακού δικαστηρίου εάν η υπόθεσή σας αφορά την αναγνώριση ή την αμφισβήτηση της σχέσης γονέα και τέκνου, τη λύση υιοθεσίας, τη θέση ενός προσώπου σε δικαστική συμπαράσταση ή την άρση αυτής,

την κυριότητα ή τα εμπράγματα δικαιώματα επί περιουσιακού στοιχείου, εφόσον το ύψος της αξίωσής σας υπερβαίνει τα 50 000 BGN, αστική ή εμπορική διαφορά η αξία του αντικειμένου της οποίας υπερβαίνει τα 25 000 BGN (εκτός αν η υπόθεσή σας αφορά πληρωμές διατροφής, εργατικές διαφορές ή την ανάκτηση μη εγκεκριμένων δαπανών),

απαράδεκτη, άκρυχη ή εσφαλμένη καταχώριση εταιρείας για την οποία ο νόμος ορίζει ότι αρχική αρμοδιότητα έχουν τα περιφερειακά δικαστήρια, διαφορά που υπάγεται στην αρμοδιότητα του περιφερειακού δικαστηρίου βάσει άλλης νομοθεσίας,

αγωγές, ανεξάρτητα από την αξία του αντικειμένου τους, που σωρεύονται σε μία αγωγή, η εκδίκαση της οποίας εμπίπτει στην αρμοδιότητα ενός περιφερειακού δικαστηρίου, εφόσον οι αγωγές πρέπει να συνεκδικαστούν.

Εάν επιδιώκετε να υπερασπιστείτε τα δικαιώματά σας ως εταίρου, να προσβάλετε απόφαση των μετόχων μιας εταιρείας, να επιτύχετε την ακύρωση της σύστασης εταιρείας, τη λύση εταιρείας ή την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας, πρέπει να προσφύγετε ενώπιον του περιφερειακού δικαστηρίου του τόπου της έδρας της εταιρείας.

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεσή μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β;)

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Πρέπει να προσφύγετε ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου (*rayon*) κατοικίας του εναγομένου ή της έδρας της επιχείρησης ή του κεντρικού γραφείου του.

Εάν έχετε διαφορά με κρατικό φορέα ή νομικό πρόσωπο, πρέπει να προσφύγετε ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου των κεντρικών γραφείων ή της έδρας του. Εάν έχετε διαφορά απευθείας με υποκατάστημα εταιρείας, μπορείτε επίσης να προσφύγετε ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου του υποκαταστήματος. Αν επιθυμείτε να ασκήσετε αγωγή κατά του βουλγαρικού δημοσίου, πρέπει να προσφύγετε ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου στον οποίο προέκυψε η διαφορά ή, αν αυτός βρίσκεται εκτός Βουλγαρίας, ενώπιον των δικαστηρίων της Σόφιας.

Αν επιθυμείτε να κινήσετε διαδικασία κατά προσώπου που δεν έχει γνωστή διεύθυνση, πρέπει να προσφύγετε ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου κατοικίας του πληρεξουσίου ή του νόμιμου εκπροσώπου του, ή εάν αυτό δεν είναι εφικτό, των δικαστηρίων του δικού σας τόπου κατοικίας. Τούτο ισχύει επίσης σε περίπτωση που το εν λόγω πρόσωπο διαμένει εκτός Βουλγαρίας. Εάν και εσείς διαμένετε εκτός Βουλγαρίας, πρέπει να προσφύγετε ενώπιον των δικαστηρίων της Σόφιας.

Εάν επιθυμείτε να ασκήσετε αγωγή κατά ανηλίκου ή προσώπου που δεν έχει δικαιοπρακτική ικανότητα, πρέπει να προσφύγετε ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του νόμιμου εκπροσώπου του.

Αν η υπόθεσή σας αφορά κληρονομία, την ολική ή εν μέρει ανάκληση διαθήκης, τη διανομή της κληρονομίας ή την ακύρωση της εκούσιας διανομής, πρέπει να προσφύγετε ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου εκτέλεσης της διαθήκης. Εάν ο θανών ήταν βουλγαρικής ιθαγένειας αλλά η διαθήκη εκτελείται εκτός Βουλγαρίας, πρέπει να προσφύγετε ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου της τελευταίας κατοικίας του θανόντος στη Βουλγαρία ή του τόπου της κληρονομιαίας περιουσίας.

Για την προσβολή απόφασης που εκδίδεται από δημόσια αρχή, πρέπει να προσφύγετε ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου (*Administrativen sad*) της έδρας της αρχής. Εάν η έδρα βρίσκεται εκτός Βουλγαρίας, η υπόθεσή σας υπάγεται στο Διοικητικό Δικαστήριο της Σόφιας (*Administrativen sad – grad Sofia*).

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

2.2.2.1 Πότε μπορώ να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Για την είσπραξη απαίτησης που απορρέει από σύμβαση, μπορείτε επίσης να προσφύγετε ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου της τρέχουσας κατοικίας του αντιδίκου.

Σε περίπτωση που έχετε αξίωση διατροφής, μπορείτε επίσης να προσφύγετε ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου της μόνιμης κατοικίας σας.

Εάν έχετε αξίωση όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών, μπορείτε επίσης να προσφύγετε ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου διαμονής ή μόνιμης κατοικίας σας.

Οι εργαζόμενοι μπορούν επίσης να ασκήσουν αγωγή κατά του εργοδότη στον συνήθη τόπο εργασίας τους.

Οι εργατικές διαφορές μεταξύ αλλοδαπών, εταιρειών ή κοινοπραξιών με έδρα στη Βουλγαρία από τη μία και αλλοδαπών εργαζόμενων που εργάζονται για λογαριασμό τους στο εσωτερικό της Βουλγαρίας από την άλλη, υπάγονται στα δικαστήρια του τόπου της έδρας του εργοδότη, εκτός αν τα μέρη άλλως έχουν συμφωνήσει.

Οι εργατικές διαφορές μεταξύ εργαζόμενων με βουλγαρική ιθαγένεια που εργάζονται στο εξωτερικό για λογαριασμό Βουλγάρων εργοδοτών υπάγονται στα δικαστήρια της Σόφιας σε περίπτωση διαδικασίας στρεφόμενης κατά του εργοδότη, και των δικαστηρίων του τόπου κατοικίας του εργαζόμενου στη Βουλγαρία σε περίπτωση διαδικασίας στρεφόμενης κατά εργαζομένου.

Αν έχετε υποστεί παράνομη ζημία, μπορείτε να επιλέξετε να προσφύγετε ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου επέλευσης της ζημίας.

Αν επιθυμείτε να ασκήσετε αγωγή κατά διαδίκων που υπάγονται σε διαφορετικές περιφέρειες ή εάν η υπόθεσή σας αφορά περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται σε περισσότερες από μία δικαστικές περιφέρειες, μπορείτε να προσφύγετε ενώπιον των δικαστηρίων σε μία από τις εν λόγω περιφέρειες.

Εάν εσείς ή ο οργανισμός σας επιθυμείτε να αξιώσετε αποζημίωση λόγω απόφασης που έχει εκδοθεί από δημόσια αρχή, μπορείτε να προσφύγετε ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου κατοικίας σας ή του τόπου της έδρας της επιχείρησής σας, εκτός αν η αξίωσή σας σωρεύεται με προσφυγή κατά της απόφασης καθαυτής.

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Εάν η υπόθεσή σας αφορά εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτου, τη διαίρεση της συγκυριότητας, τον καθορισμό των ορίων ή την επανασύσταση των δικαιωμάτων κυριότητας επί ακινήτου, πρέπει να προσφύγετε ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου του ακινήτου. Πρέπει επίσης να προσφύγετε ενώπιον του δικαστηρίου που είναι αρμόδιο για το ακίνητο εάν η υπόθεσή σας αφορά συμβολαιογραφική πράξη που επιβεβαιώνει τα εμπράγματα δικαιώματα επί του εν λόγω ακινήτου ή την κατάτμηση, λύση ή κήρυξη ανίσχυρης μιας συμβολαιογραφικής πράξης που αφορά ακίνητο.

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Οι διάδικοι σε μια περιουσιακή διαφορά μπορούν να απόσχουν από τους κανόνες της κατά τόπον αρμοδιότητας με την υπογραφή συμφωνίας παρέκτασης της αρμοδιότητας συγκεκριμένου δικαστηρίου. Τούτο δεν είναι εφικτό, ωστόσο, όταν η υπόθεσή σας αφορά εμπράγματα δικαιώματα, τη διαίρεση της συγκυριότητας, την καθιέρωση των ορίων ή την εκ νέου σύσταση των δικαιωμάτων κυριότητας επί ακινήτου, συμβολαιογραφική πράξη που επιβεβαιώνει τα

εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτου ή την κατάτμηση, τη λύση ή την κήρυξη ανίσχυρης μιας συμβολαιογραφικής πράξης που αφορά ακίνητο, οπότε το κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο καθορίζεται από τον νόμο.

Εάν η υπόθεσή σας άπτεται της προστασίας των καταναλωτών ή του εργατικού δικαίου και έχετε συμφωνήσει με τον αντίδικο ή τους αντιδίκους σας ποιο δικαστήριο θα είναι αρμόδιο, η εν λόγω συμφωνία θα είναι έγκυρη μόνον εάν υπογράφηκε αφότου προέκυψε η διαφορά.

Εάν έχετε οικονομική αξίωση, μπορείτε να συμφωνήσετε με τον αντίδικο σας ότι θα διευθετήσετε την υπόθεση με υπαγωγή στη διαιτησία, εκτός αν η υπόθεση αφορά εμπράγματα δικαιώματα ή ακίνητη περιουσία, πληρωμές διατροφής ή το εργατικό δίκαιο. Για την κίνηση της διαδικασίας διαιτησίας, όλα τα μέρη που μετέχουν σε αυτή πρέπει να συνάψουν ειδική δικονομική συμφωνία (*arbitrazhno sporazumenie* ή συμφωνία διαιτησίας). Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να χρησιμοποιεί κάθε οικεία πηγή διεθνούς δικαίου και μια συγκεκριμένη πηγή δικαίου της Βουλγαρίας: τον νόμο περί διαιτησίας στις διεθνείς εμπορικές διαφορές (*Zakon za mezhdunarodniya targovski arbitrazh*). Βάσει του εν λόγω νόμου, όλα τα μέρη μιας συμφωνίας διαιτησίας ζητούν από το διαιτητικό δικαστήριο τη διευθέτηση του συνόλου ή μέρους των μεταξύ τους διαφορών που μπορεί να προκύψουν ή έχουν προκύψει στο πλαίσιο μιας συγκεκριμένης συμβατικής ή εξωσυμβατικής σχέσης. Η συμφωνία διαιτησίας μπορεί να είναι ρήτρα σύμβασης ή να αποτελεί χωριστή συμφωνία. Η συμφωνία διαιτησίας πρέπει να είναι γραπτή. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να είναι μόνιμος φορέας ή να συσταθεί για τη διευθέτηση συγκεκριμένης διαφοράς. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να συνέλθει εκτός Βουλγαρίας εάν ένας από τους διαδίκους έχει εκεί τη συνθήκη κατοικία του, τον τόπο άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητάς του ή την κεντρική του διοίκηση.

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Τα διοικητικά δικαστήρια αποτελούν τα μόνα ειδικά δικαστήρια στη Βουλγαρία για τις αστικές υποθέσεις.

Όλες οι διοικητικές υποθέσεις υπάγονται στα διοικητικά δικαστήρια εκτός από όσες υπάγονται στο Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο. Το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο έχει καταρχήν αρμοδιότητα εφόσον επιδιώκετε να προσβάλετε κανονισμό που έχει εκδοθεί από δημόσια αρχή άλλη από δημοτικό συμβούλιο, κανονισμό που έχει εκδοθεί από το συμβούλιο των υπουργών, τον πρωθυπουργό, τον αναπληρωτή πρωθυπουργό ή υπουργό, απόφαση που έχει εκδώσει το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, κανονισμό που έχει εκδώσει η Εθνική Τράπεζα της Βουλγαρίας και κάθε άλλο κανονισμό για τον οποίο ο νόμος ορίζει ότι καταρχήν αρμοδιότητα έχει το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο.

Τελευταία επικαιροποίηση: 26/09/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Διεθνής δικαιοδοσία - Τσεχική Δημοκρατία

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Το αστικό δίκαιο της Τσεχίας δεν περιλαμβάνει δικονομικούς κανόνες που να ορίζουν ειδικά δικαστήρια για τον χειρισμό υποθέσεων συγκεκριμένου είδους. Στις αστικές υποθέσεις, καταρχήν αρμόδιο να επιλύει τις διαφορές ιδιωτικής φύσης είναι το δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας. Επομένως, στο πλαίσιο της πολιτικής δικονομίας, τα δικαστήρια αποφασίζουν επί διαφορών και άλλων νομικών ζητημάτων που απορρέουν από σχέσεις ιδιωτικού δικαίου (άρθρο 7 παράγραφος 1 του νόμου αριθ. 99/1963, Συλλογή «κώδικας πολιτικής δικονομίας», όπως έχει τροποποιηθεί). Περαιτέρω, ένας νέος νόμος έχει τεθεί σε ισχύ στην Τσεχική Δημοκρατία από την 1.1. 2014, ο νόμος αριθ. 292/2013, Συλλογή, περί ειδικών δικαστικών διαδικασιών. Βάσει του εν λόγω νόμου, τα δικαστήρια χειρίζονται και αποφασίζουν επί των νομικών ζητημάτων που αυτός προβλέπει.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, ειδική νομοθεσία απονέμει στις διοικητικές αρχές την εξουσία έκδοσης αποφάσεων σε υποθέσεις αστικού δικαίου. Ωστόσο, στην εν λόγω περίπτωση, η απόφαση της διοικητικής αρχής πρέπει να ελέγχεται πάντοτε στη συνέχεια από πολιτικό δικαστήριο στο πλαίσιο διαδικασίας που κινείται δυνάμει του Πέμπτου Μέρους του νόμου αριθ. 99/1963, Συλλογή, «κώδικας πολιτικής δικονομίας», όπως έχει τροποποιηθεί (άρθρο 244 και επ.).

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεσή μου;

Στην Τσεχική Δημοκρατία, πολιτικά δικαστήρια πρώτου βαθμού είναι τα τοπικά (*okresní soud*) και τα περιφερειακά δικαστήρια (*krajský soud*) και σε σπάνιες περιπτώσεις το Ανώτατο Δικαστήριο της Τσεχικής Δημοκρατίας.

1. Τα τοπικά δικαστήρια είναι αρμόδια να εκδικάζουν υποθέσεις στον πρώτο βαθμό, εκτός αν ο νόμος ορίζει ρητά ότι αρμόδια είναι τα περιφερειακά δικαστήρια ή το Ανώτατο Δικαστήριο της Τσεχικής Δημοκρατίας.

2.

α) Σύμφωνα με τον νόμο αριθ. 99/1963, Συλλογή, τα περιφερειακά δικαστήρια είναι αρμόδια σε πρώτο βαθμό για τις παρακάτω υποθέσεις που αφορούν:

διαφορές μεταξύ του εργοδότη και του λήπτη της παροχής που αφορούν τον αμοιβαίο συμβιβασμό σε αχρεωστήτως καταβληθείσες παροχές συνταξιοδοτικής ασφάλισης, ασφάλισης ασθενείας, κρατικής κοινωνικής πρόνοιας και συνδρομής λόγω ουσιώδους ανάγκης και σε διαφορές που αφορούν τον αμοιβαίο συμβιβασμό σε αντισταθμιστική αποζημίωση που καταβάλλεται λόγω του δικαιώματος χορήγησης παροχών ασφάλισης ασθενείας, διαφορές που αφορούν τη νομιμότητα απεργίας ή ανταπεργίας,

διαφορές που αφορούν αλλοδαπό κράτος ή πρόσωπα που χαιρούν διπλωματικής ασυλίας και προνομίων, εφόσον οι εν λόγω διαφορές εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των δικαστηρίων της Τσεχίας,

διαφορές που αφορούν την ακύρωση διαιτητικής απόφασης αναφορικά με την εκτέλεση υποχρεώσεων που απορρέουν από συλλογική σύμβαση, υποθέσεις που απορρέουν από έννομες σχέσεις που συναρτώνται με τη σύσταση εμπορικών εταιρειών, ιδρυμάτων, κληροδοτημάτων και κεφαλαίων από δωρεές και σε διαφορές μεταξύ εμπορικών εταιρειών, των εταίρων ή των μελών τους καθώς και σε διαφορές μεταξύ εταίρων ή μεταξύ μελών που απορρέουν από τη συμμετοχή τους στην εμπορική εταιρεία,

διαφορές μεταξύ εμπορικών εταιρειών, των εταίρων ή των μελών τους και των μελών των οργάνων τους ή των εκκαθαριστών, εφόσον οι διαφορές αφορούν την άσκηση της εξουσίας των μελών των οργάνων ή την εκκαθάριση,

διαφορές που απορρέουν από το δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας,

διαφορές που αφορούν την προστασία των δικαιωμάτων που έχουν παραβιαστεί ή απειληθεί λόγω αθέμιτου ανταγωνισμού ή παράνομων περιορισμών του ανταγωνισμού,

υποθέσεις που αφορούν την προστασία του ονόματος και της φήμης ενός νομικού προσώπου,

διαφορές που αφορούν την οικονομική εξασφάλιση και διαφορές που αφορούν συναλλαγματικές, επιταγές και επενδυτικά μέσα,

διαφορές που απορρέουν από συναλλαγές στο χρηματιστήριο εμπορευμάτων,

υποθέσεις που αφορούν τις γενικές συνελεύσεις της ένωσης ιδιοκτητών και τις διαφορές που απορρέουν από αυτές,

υποθέσεις που αφορούν τη μετατροπή εταιρειών και συνεταιρισμών, περιλαμβανομένης κάθε τυχόν διαδικασίας αποζημίωσης, σύμφωνα με ειδικό κανονισμό,

διαφορές που αφορούν την αγορά ή τη μίσθωση εγκατάστασης ή μέρους αυτής,

διαφορές που αφορούν συμβάσεις κατασκευής έργου, που υπερβαίνουν το όριο που έχει τεθεί για τις δημόσιες συμβάσεις, περιλαμβανομένων των αναγκαιών προμηθειών για την εκτέλεση των εν λόγω συμβάσεων.

β) Σύμφωνα με τον νόμο αριθ. 292/2013, Συλλογή, τα περιφερειακά δικαστήρια είναι αρμόδια να αποφασίζουν σε πρώτο βαθμό για τις παρακάτω υποθέσεις που αφορούν:

το καθεστώς των νομικών προσώπων, περιλαμβανομένης της λύσης και της εκκαθάρισής τους, του διορισμού και της απομάκρυνσης μελών από τα όργανα τους ή του εκκαθαριστή, της μετατροπής τους και ζητήματα που αφορούν γενικά το επωφελές τους καθεστώς,

υποθέσεις αναγκαστικής διαχείρισης νομικών προσώπων,

καταθέσεις για την εκπλήρωση της υποχρέωσης παροχής ανταλλάγματος ή αποζημίωσης σε περισσότερα του ενός πρόσωπα βάσει δικαστικής απόφασης που εκδίδεται σύμφωνα με τον νόμο περί εμπορικών εταιρειών ή τον νόμο περί μετατροπής εταιρειών και συνεταιρισμών (στο εξής αναφέρεται ως «υποχρεωτική κατάθεση»),

υποθέσεις που σχετίζονται με την κεφαλαιαγορά,

τη συναίνεση για τη διεξαγωγή ερευνών σε υποθέσεις προστασίας του ανταγωνισμού,

αναφορικά με την αντικατάσταση της συναίνεσης ενός εκπροσώπου του δικηγорικού συλλόγου της Τσεχίας ή του επιμελητηρίου των φοροτεχνικών συμβούλων για την πρόσβαση στο περιεχόμενο εγγράφων.

3. Το Ανώτατο Δικαστήριο της Τσεχικής Δημοκρατίας είναι αρμόδιο στον πρώτο και μόνο βαθμό στις διαδικασίες αναγνώρισης αλλοδαπών αποφάσεων διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού, ακύρωσης γάμου και προσδιορισμού του υποστατού του γάμου, αν τουλάχιστον ένας από τους διαδίκους είναι πολίτης της Τσεχικής Δημοκρατίας, δυνάμει του άρθρου 51 του νόμου αριθ. 91/2012, Συλλογή, περί ιδιωτικού διεθνούς δικαίου. Ωστόσο, η εν λόγω διαδικασία δεν τηρείται κατά την αναγνώριση των αποφάσεων άλλου κράτους μέλους της ΕΕ σε υποθέσεις στις οποίες εφαρμόζεται ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας, ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000, ή όταν εφαρμόζεται διμερής ή πολυμερής Συνθήκη στην οποία προβλέπεται διαδικασία που δεν υπάγεται στο τσεχικό δίκαιο. Το Ανώτατο Δικαστήριο είναι επίσης αρμόδιο σε υποθέσεις που αφορούν την αναγνώριση αλλοδαπής απόφασης που καθορίζει και αρνείται τη γονική ιδιότητα, δυνάμει του άρθρου 55 του νόμου αριθ. 91/2012, Συλλογή, περί ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β;)

Οι περιστάσεις που επικρατούν κατά τον χρόνο κίνησης της διαδικασίας έχουν αποφασιστική σημασία για τον καθορισμό της αρμοδιότητας (βλέπε ερώτηση 2.1) και της κατά τόπον αρμοδιότητας. Κάθε τυχόν μεταγενέστερη μεταβολή των εν λόγω περιστάσεων (π.χ. μεταβολή του τόπου κατοικίας του εναγομένου) με ελάχιστες εξαιρέσεις (μεταβίβαση αρμοδιότητας σε υποθέσεις που αφορούν επιμέλεια ανηλίκων, κηδεμονία και δικαιοπρακτική ικανότητα) δεν ασκεί καμία επιρροή.

Σύμφωνα με το άρθρο 105 παράγραφος 1 του νόμου αριθ. 99/1963, «κώδικας πολιτικής δικονομίας», το δικαστήριο έχει κατά βάση μόνον την εξουσία να εξετάσει την κατά τόπον αρμοδιότητα κατά την έναρξη της διαδικασίας – έως το πέρας της προπαρασκευαστικής διαδικασίας, πριν από την έναρξη της εκδίκασης της ουσίας της υπόθεσης, δηλαδή έως ότου καλέσει τον ενάγοντα να ασκήσει αγωγή κατά τη διάρκεια της αρχικής διαδικασίας ή έως ότου εκδώσει απόφαση εφόσον αποφασίζει χωρίς ακρόαση. Συνεπώς, η κατά τόπον αρμοδιότητα μπορεί να εξεταστεί μόνον αν δεν έχει λάβει χώρα η προπαρασκευαστική διαδικασία και ένας διάδικος πρόβαλε ένσταση τοπικής αναρμοδιότητας μόλις απέκτησε το σχετικό δικαίωμα. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να είναι κατά τόπον αρμόδια περισσότερα δικαστήρια. Ο ενάγων μπορεί να επιλέξει μεταξύ του δικαστηρίου γενικής αρμοδιότητας και των δικαστηρίων που ορίζονται στο άρθρο 87 του νόμου αριθ. 99/1963, Συλλογή, «κώδικας πολιτικής δικονομίας» (π.χ. σύμφωνα με τον τόπο εργασίας ή, σε υποθέσεις αποζημίωσης, σύμφωνα με τον τόπο επέλευσης της ζημίας). Ο ενάγων πρέπει να επιλέξει το αργότερο κατά την άσκηση της αγωγής – αρμόδιο θα είναι το δικαστήριο ενώπιον του οποίου κινήθηκε αρχικά η διαδικασία.

Για συγκεκριμένα νομικά ζητήματα, η κατά τόπον αρμοδιότητα καθορίζεται σύμφωνα με τον νόμο αριθ. 292/2013, Συλλογή, περί ειδικών δικαστικών διαδικασιών.

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Οι βασικοί κανόνες της κατά τόπον αρμοδιότητας ορίζονται στα άρθρα 84 ως 86 του νόμου αριθ. 99/1963, Συλλογή, «κώδικας πολιτικής δικονομίας» και στο άρθρο 4 του νόμου αριθ. 292/2013, Συλλογή. Ωστόσο, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι σε συγκεκριμένες περιπτώσεις η κατά τόπον αρμοδιότητα μπορεί να ρυθμίζεται με ενωσιακή νομοθεσία που ισχύει άμεσα στα κράτη μέλη και υπερισχύει του εθνικού δικαίου (βλέπε συγκεκριμένες διατάξεις του κανονισμού αριθ. 44/2001, που ρυθμίζει όχι μόνον τη διεθνή αλλά και την κατά τόπον αρμοδιότητα), πράγμα που σημαίνει ότι οι κανόνες για την κατά τόπον αρμοδιότητα βάσει του τσεχικού δικαίου δεν εφαρμόζονται πάντοτε.

Ο βασικός κανόνας του νόμου αριθ. 99/1963, Συλλογή, «κώδικας πολιτικής δικονομίας», είναι ότι κατά τόπον αρμόδιο είναι το δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας του τόπου του εναγομένου. Δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας είναι πάντοτε το τοπικό δικαστήριο. Όταν ένα περιφερειακό δικαστήριο είναι αρμόδιο στον πρώτο βαθμό (βλέπε ερώτηση 2.1), κατά τόπον αρμόδιο είναι το περιφερειακό δικαστήριο του τόπου του δικαστηρίου γενικής αρμοδιότητας (τοπικού δικαστηρίου) του διαδίκου. Σε αγωγή που στρέφεται κατά περισσότερων εναγομένων, κατά τόπον αρμόδιο είναι το δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας οποιουδήποτε εναγομένου.

Δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας ενός φυσικού προσώπου είναι το τοπικό δικαστήριο του τόπου κατοικίας του και εάν ο/η διάδικος δεν έχει κατοικία, τότε το δικαστήριο του τόπου διαμονής του/της. Ως κατοικία νοείται ο τόπος όπου ζει το πρόσωπο με πρόθεση μόνιμης εγκατάστασης (ενδέχεται να υπάρχουν περισσότεροι τέτοιοι τόποι, οπότε όλα τα οικεία δικαστήρια θεωρούνται δικαστήρια γενικής αρμοδιότητας).

Δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας ενός φυσικού προσώπου που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα, σε υποθέσεις που απορρέουν από επιχειρηματικές δραστηριότητες, είναι το τοπικό δικαστήριο του τόπου άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του εν λόγω φυσικού προσώπου (ως τόπος άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας νοείται η διεύθυνση που είναι καταχωρισμένη στο δημόσιο μητρώο) αν το πρόσωπο δεν έχει τόπο άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας. Γενικό δικαστήριο είναι το τοπικό δικαστήριο του τόπου της κατοικίας του και αν το πρόσωπο δεν έχει κατοικία, το τοπικό δικαστήριο του τόπου διαμονής του.

Το κριτήριο για τον καθορισμό του δικαστηρίου γενικής αρμοδιότητας ενός νομικού προσώπου είναι η έδρα του νομικού προσώπου (βλέπε άρθρα 136 – 137 του νόμου αριθ. 89/2012, Συλλογή, «αστικός κώδικας»).

Το δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας διαχειριστή/-ιστριας αφεργυυότητας κατά την εκτέλεση του έργου του/της είναι το τοπικό δικαστήριο του τόπου της έδρας του/της.

Ειδικό κανόνας ισχύουν για το δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας του δημοσίου (το δικαστήριο του τόπου της έδρας της κρατικής οργανωτικής μονάδας που είναι αρμόδια βάσει ειδικού κανονισμού, και αν το κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο δεν μπορεί να καθοριστεί με αυτό τον τρόπο, το δικαστήριο του τόπου όπου επήλθαν οι περιστάσεις που αποτέλεσαν τη γενεσιουργό αιτία του αξιούμενου δικαιώματος), ενός δήμου (το δικαστήριο της περιφέρειας του δήμου) και ενός ιεραρχικά ανώτερου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης (το δικαστήριο του τόπου της έδρας των διοικητικών οργάνων).

Αν εναγόμενος/-ομένη τσεχικής ιθαγένειας δεν έχει δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας ή δεν έχει δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας στην Τσεχική Δημοκρατία, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου της τελευταίας γνωστής κατοικίας του/της στην Τσεχική Δημοκρατία. Περιουσιακά δικαιώματα κατά πρόσωπο για το οποίο δεν υπάρχει άλλο αρμόδιο δικαστήριο στην Τσεχική Δημοκρατία μπορούν να ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία του εν λόγω προσώπου.

Αγωγή (αίτηση κίνησης της διαδικασίας) κατά αλλοδαπού προσώπου μπορεί επίσης να ασκηθεί ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου βρίσκεται η εγκατάστασή του αλλοδαπού προσώπου στην Τσεχική Δημοκρατία ή μια οργανωτική μονάδα της εγκατάστασής του.

Οι διατάξεις του άρθρου 4 του νόμου αριθ. 292/2013, Συλλογή, περί ειδικών δικαστικών διαδικασιών, ορίζουν ότι αρμόδιο για τη διαδικασία είναι το δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας του προσώπου υπέρ του οποίου διενεργείται η διαδικασία, εκτός αν άλλως ορίζει ο εν λόγω νόμος. Το δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας ανηλικού που δεν έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ανηλικού, όπως καθορίζεται με συμφωνία των γονέων ή δικαστική απόφαση ή άλλες αποφασιστικές ισχύος περιστάσεις.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

Εκτός από την κατά τόπον αρμοδιότητα του δικαστηρίου γενικής αρμοδιότητας του εναγομένου, υπάρχει και άλλη ειδική κατά τόπον αρμοδιότητα, που είναι (α) η προαιρετική ειδική κατά τόπον αρμοδιότητα (βλέπε ερώτηση 2.2.2.1 παρακάτω) και (β) η αποκλειστική ειδική κατά τόπον αρμοδιότητα (βλέπε ερώτηση 2.2.2.2 παρακάτω). Στις εμπορικές υποθέσεις επιτρέπεται επίσης η συμφωνία παρέκτασης αρμοδιότητας (βλέπε ερώτηση 2.2.2.3 παρακάτω).

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 5 του νόμου αριθ. 292/2013, Συλλογή, περί ειδικών δικαστικών διαδικασιών, αν μεταβληθούν οι περιστάσεις που καθορίζουν την αρμοδιότητα, σε διαδικασία δικαστικής συμπαράστασης ανηλικού, σε υποθέσεις επιμέλειας και σε διαδικασία που αφορά δικαιοπρακτική ικανότητα, το δικαστήριο δικαιούται να μεταβιβάσει την αρμοδιότητά του σε άλλο δικαστήριο, αν τούτο εξυπηρετεί το συμφέρον του ανηλικού, του επιτρόπου ή του προσώπου του οποίου η δικαιοπρακτική ικανότητα τίθεται υπό κρίση. Ωστόσο, η μεταβίβαση της αρμοδιότητας δυνάμει της παρούσας παραγράφου τίθεται πάντοτε υπό την αίρεση της κρίσης του δικαστηρίου.

2.2.2.1 Πότε μπορεί να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Πρόκειται για τη λεγόμενη «προαιρετική ειδική κατά τόπον αρμοδιότητα», που ρυθμίζεται από το άρθρο 87 του νόμου αριθ. 99/1963, Συλλογή «κώδικας πολιτικής δικονομίας». Ο ενάγων μπορεί να επιλέξει αν θα ασκήσει αγωγή είτε ενώπιον του δικαστηρίου γενικής αρμοδιότητας του εναγομένου ή ενώπιον άλλου κατά τόπον αρμόδιου δικαστηρίου. Ωστόσο, πρέπει να τηρούνται οι κανόνες της κατά τόπον αρμοδιότητας – αν ένα περιφερειακό δικαστήριο είναι αρμόδιο στον πρώτο βαθμό, ο ενάγων πρέπει να ασκήσει την αγωγή του ενώπιον του περιφερειακού δικαστηρίου. Μετά την κατάθεση της αγωγής ενώπιον του δικαστηρίου, ο/η ενάγων/-ουσα δεν μπορεί να μεταβάλει την επιλογή του/της. Αν η κατά τόπον αρμοδιότητα ρυθμίζεται με ενωσιακό κανονισμό που ισχύει άμεσα στα κράτη μέλη και υπερισχύει του εθνικού δικαίου (βλέπε συγκεκριμένες διατάξεις του κανονισμού αριθ. 44/2001, που ρυθμίζει όχι μόνον τη διεθνή αλλά και την κατά τόπον αρμοδιότητα), οι κανόνες για την προαιρετική κατά τόπον αρμοδιότητα βάσει του δικαίου της Τσεχίας μπορεί να μην εφαρμόζονται.

Αντί του δικαστηρίου γενικής αρμοδιότητας του εναγομένου, ο ενάγων μπορεί να επιλέξει ένα δικαστήριο του τόπου:

της μόνιμης εργασίας του/της εναγομένου/-ης

επέλευσης των περιστάσεων που αποτέλεσαν τη γενεσιουργό αιτία του δικαιώματος αποζημίωσης

της οργανωτικής μονάδας της εγκατάστασης του εναγομένου φυσικού ή νομικού προσώπου, σε περίπτωση που η διαφορά αφορά την εν λόγω μονάδα της έδρας ενός προσώπου που οργανώνει μια οργανωμένη αγορά ή χειρίζεται πολυμερές σύστημα ανταλλαγών, σε περίπτωση εμπορικής διαφοράς που αφορά μια οργανωμένη αγορά που οργανώνεται από το εν λόγω πρόσωπο, ή τη διευθέτηση της εν λόγω διαδικασίας ή

ένα πολυμερές σύστημα ανταλλαγών που τελεί υπό τη διαχείριση του εν λόγω προσώπου, ή τη διευθέτηση της εν λόγω συναλλαγής,

πληρωμής, αν ασκείται ένα δικαίωμα που απορρέει από συναλλαγματική, γραμμάτιο εις διαταγή ή άλλον τίτλο

της έδρας του χρηματιστηρίου εμπορευμάτων, σε περίπτωση διαφοράς που αφορά συναλλαγή του χρηματιστηρίου εμπορευμάτων.

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Πρόκειται για τη λεγόμενη «αποκλειστική ειδική κατά τόπον αρμοδιότητα», που ρυθμίζεται από το άρθρο 88 του νόμου αριθ. 99/1963, Συλλογή, «κώδικας πολιτικής δικονομίας», και συγκεκριμένες διατάξεις του νόμου αριθ. 292/2013, Συλλογή, περί ειδικών δικαστικών διαδικασιών. Αν για ορισμένες υποθέσεις έχει καθιερωθεί αποκλειστική κατά τόπον αρμοδιότητα, η κατά τόπον αρμοδιότητα δεν καθορίζεται σύμφωνα με το δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας ή με το δικαστήριο που έχει επιλέξει ο διάδικος.

Αν η κατά τόπον αρμοδιότητα ρυθμίζεται από ενωσιακό κανονισμό που ισχύει άμεσα στα κράτη μέλη και υπερισχύει του εθνικού δικαίου [βλέπε συγκεκριμένες διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 44/2001 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ο οποίος ρυθμίζει όχι μόνον τη διεθνή, αλλά και την κατά τόπον αρμοδιότητα], ενδέχεται να μην εφαρμόζονται οι κανόνες της αποκλειστικής κατά τόπον αρμοδιότητας βάσει του δικαίου της Τσεχίας.

Σύμφωνα με τον άρθρο 88 του νόμου αριθ. 99/1963, Συλλογή, «κώδικας πολιτικής δικονομίας», η αποκλειστική κατά τόπον αρμοδιότητα επιβάλλεται πρωτίστως στις παρακάτω διαδικασίες:

στη διαδικασία διευθέτησης της κοινής περιουσίας των συζύγων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων ή την ακύρωση κοινής μίσθωσης ακινήτου μετά το διαζύγιο – κατά τόπον αρμόδιο είναι το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση διαζυγίου

στη διαδικασία για το δικαίωμα επί ακινήτων (η διαδικασία πρέπει να αφορά απευθείας το δικαίωμα επί του ακινήτου – πρόκειται κυρίως για εμπράγματα

δικαιώματα ή δικαιώματα μίσθωσης), κατά τόπον αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται το ακίνητο, με τον όρο ότι δεν πρόκειται για διαδικασία που αφορά τη διευθέτηση των κοινών περιουσιακών στοιχείων των συζύγων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων ή την ακύρωση κοινής μίσθωσης ακινήτου μετά το διαζύγιο (στις εν λόγω υποθέσεις, κατά τόπον αρμόδιο είναι το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση διαζυγίου – βλέπε παραπάνω)

στη διαδικασία έκδοσης απόφασης επί κληρονομικής διαφοράς, κατά τόπον αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου στον οποίο διεξάγεται η κληρονομική διαδικασία

Ο νόμος αριθ. 292/2013, Συλλογή, περί ειδικών δικαστικών διαδικασιών, ορίζει την ειδική κατά τόπον αρμοδιότητα για τις παρακάτω διαδικασίες:

για διαδικασία διαζυγίου, καθορισμού του υποστατού του γάμου και ακυρότητας του γάμου – σύμφωνα με τα άρθρα 373 και 383 πρόκειται για το δικαστήριο του τόπου της τελευταίας κοινής κατοικίας των συζύγων στην Τσεχική Δημοκρατία, με τον όρο ότι τουλάχιστον ένας από τους συζύγους διαμένει στον εν λόγω τόπο εάν δεν υπάρχει τέτοιο δικαστήριο, αρμόδιο είναι το δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας του συζύγου που δεν κίνησε τη διαδικασία και αν δεν υπάρχει και τέτοιο δικαστήριο, το δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας του συζύγου που κίνησε τη διαδικασία

για την κληρονομική διαδικασία – σύμφωνα με το άρθρο 98 πρόκειται για τον τόπο της καταχωρισμένης μόνιμης κατοικίας του θανόντος, του τόπου της τελευταίας μόνιμης κατοικίας του ή του τόπου διαμονής του, του τόπου όπου βρίσκονται τα ακίνητα περιουσιακά στοιχεία του θανόντος ή του τόπου θανάτου του (ιεραρχικά κριτήρια)

για τη διαδικασία σε υποθέσεις διεθνούς απαγωγής παιδιών (επιστροφή παιδιού) σύμφωνα με το άρθρο 479, κατά τόπον αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου της έδρας του γραφείου για τη διεθνή νομική προστασία των παιδιών – δηλαδή το επαρχιακό δικαστήριο του Μπρνο.

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Οι διάδικοι έχουν μόνο τη δυνατότητα να συμφωνήσουν σχετικά με κατά τόπον αρμοδιότητα διαφορετική από αυτή που ορίζει ο νόμος (με τη λεγόμενη συμφωνία παρέκτασης αρμοδιότητας) βάσει του άρθρου 89α του νόμου αριθ. 99/1963, Συλλογή, «κώδικας πολιτικής δικονομίας», μόνον σε υποθέσεις που αφορούν τις σχέσεις επιχειρήσεων που απορρέουν από επιχειρηματικές δραστηριότητες και μόνον με τον όρο ότι δεν έχει καθιερωθεί αποκλειστική αρμοδιότητα δυνάμει του άρθρου 88 του νόμου αριθ. 99/1963, Συλλογή, «κώδικας πολιτικής δικονομίας», για την οικεία υπόθεση (βλέπε ανωτέρω). Η συμφωνία παρέκτασης αρμοδιότητας πρέπει να είναι γραπτή. Αν ο ενάγων προσφύγει ενώπιον του δικαστηρίου που έχει επιλεγεί με επίκληση της συμφωνίας παρέκτασης, η συμφωνία (σε αξιόπιστη μορφή – κατά πρόταση η πρωτότυπη συμφωνία ή γνήσιο αντίγραφο αυτής) θα πρέπει να επισυναφθεί στην αγωγή, παρότι η υφιστάμενη νομοθεσία δεν θέτει τέτοια προϋπόθεση.

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Δεν υπάρχουν ειδικά δικαστήρια στην Τσεχική Δημοκρατία (βλέπε απάντηση στην ερώτηση 1).

Τελευταία επικαιροποίηση: 27/08/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [et](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Διεθνής δικαιοδοσία - Εσθονία

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Οι αστικές υποθέσεις υπάγονται στη δικαιοδοσία των περιφερειακών δικαστηρίων (*maakohus*). Τα περιφερειακά δικαστήρια, ως πρωτοβάθμια δικαστήρια, εκδικάζουν αστικές υποθέσεις. Οι αστικές υποθέσεις καλύπτουν μεγάλο εύρος τομέων και αφορούν διαφορές που ανακύπτουν από διάφορες συμβάσεις και ενοχικές σχέσεις, οικογενειακές και κληρονομικές υποθέσεις, διαφορές σχετικά με εμπράγματα δικαιώματα, ζητήματα που αφορούν τις δραστηριότητες και τη διοίκηση εταιρειών και μη κερδοσκοπικών ενώσεων, ζητήματα πτώχευσης και ζητήματα εργατικού δικαίου. Για την κίνηση αστικής διαδικασίας, πρέπει να κατατεθεί σε περιφερειακό δικαστήριο δικόγραφο αγωγής. Το δικόγραφο της αγωγής που κατατίθεται στο δικαστήριο πρέπει να αναφέρει το πρόσωπο κατά του οποίου στρέφεται η αγωγή, το αντικείμενο της αγωγής, τον λόγο της αγωγής (δηλαδή τη νομική βάση) και τις αποδείξεις που υποστηρίζουν την αγωγή. Αγωγή κατά προσώπου για την πληρωμή ορισμένου χρηματικού ποσού, η οποία ανακύπτει από σχέση ιδιωτικού δικαίου, μπορεί επίσης να εκδικαστεί, κατόπιν αιτήματος, βάσει της ταχείας διαδικασίας για τις διαταγές πληρωμής. Για την κίνηση της ταχείας διαδικασίας για τις διαταγές πληρωμής σε σχέση με αξίωση διατροφής ή αξίωση λόγω οφειλής, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο δικτυακός τόπος <https://www.e-toimik.ee/> για επικοινωνία με το τμήμα διαταγών πληρωμής του περιφερειακού δικαστηρίου. Η ταχεία διαδικασία για τις διαταγές πληρωμής δεν εφαρμόζεται στις αξιώσεις που υπερβαίνουν τα 6 400 ευρώ (αξιώσεις λόγω οφειλής) το ποσό αυτό καλύπτει αξιώσεις που αφορούν κεφάλαιο και παρεπόμενες απαιτήσεις. Ομοίως, η ταχεία διαδικασία δεν εφαρμόζεται εάν η αξίωση διατροφής υπερβαίνει τα 200 ευρώ μηνιαίως. Η ταχεία διαδικασία για τις διαταγές πληρωμής δεν εφαρμόζεται εάν ο οφειλέτης δεν αναφέρεται στο πιστοποιητικό γέννησης παιδιού ως γονέας του συγκεκριμένου παιδιού. Η ταχεία διαδικασία για τις διαταγές πληρωμής διεξάγεται στο δικαστικό μέγαρο Haapsalu του περιφερειακού δικαστηρίου Pärnu (*Pärnu Maakohtu Haapsalu kohtumaja*).

Ορισμένες διαφορές μπορούν να υποβληθούν σε εξωδικαστικές επιτροπές προτού γίνει χρήση του δικαιώματος προσφυγής στα δικαστήρια. Για παράδειγμα, οι εργατικές διαφορές επιλύονται από επιτροπή εργατικών διαφορών (*tödvaidluskomisjon*). Η επιτροπή εργατικών διαφορών είναι προδικαστικό, ανεξάρτητο όργανο, το οποίο επιλύει μεμονωμένες εργατικές διαφορές. Στην επιτροπή μπορούν να προσφύγουν τόσο εργαζόμενοι όσο και εργοδότες, χωρίς καταβολή παραβόλων. Η επιτροπή εργατικών διαφορών επιλαμβάνεται, κατόπιν προσφυγής, κάθε διαφοράς που ανακύπτει από εργασιακές σχέσεις. Για την άσκηση του δικαιώματος προσφυγής σε επιτροπή εργατικών διαφορών, οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να γνωρίζουν ότι η επιτροπή επιλαμβάνεται οικονομικών αξιώσεων οι οποίες δεν υπερβαίνουν τα 10 000 ευρώ. Αξιώσεις οι οποίες υπερβαίνουν τα 10 000 ευρώ εξετάζονται από δικαστήριο. Στην προσφυγή που υποβάλλεται στην επιτροπή εργατικών διαφορών πρέπει να περιγράφονται οι περιστάσεις που αφορούν τη διαφορά. Για παράδειγμα, όταν προσβάλλεται η καταγγελία σύμβασης απασχόλησης, πρέπει να αναφέρονται ο χρόνος και ο λόγος της καταγγελίας. Είναι απαραίτητο να περιγράφεται η φύση της διαφοράς των μερών, δηλαδή τι δεν έπραξε ή τι έπραξε κατά παράβαση του νόμου ο εργαζόμενος ή ο εργοδότης. Κάθε δήλωση και αξίωση πρέπει να τεκμηριώνεται και, για τον λόγο αυτό, κάθε περίπτωση που υποστηρίζεται από έγγραφες αποδείξεις (σύμβαση απασχόλησης, αμοιβαίες συμφωνίες ή αλληλογραφία μεταξύ εργαζομένου και εργοδότη κ.λπ.) ή κάθε αναφορά σε άλλα αποδεικτικά στοιχεία και μάρτυρες πρέπει να περιλαμβάνεται στην προσφυγή. Οι έγγραφες αποδείξεις, οι οποίες τεκμηριώνουν την αξίωση του εργαζομένου ή του εργοδότη, πρέπει να συνοδεύουν την προσφυγή κατά την υποβολή της. Εάν ο προσφεύγων θεωρεί αναγκαία την πρόσκληση μάρτυρα στη συνεδρίαση, το όνομα και η διεύθυνση του μάρτυρα πρέπει να περιλαμβάνονται στην προσφυγή.

Αξιώσεις οι οποίες ανακύπτουν από σύμβαση μεταξύ καταναλωτή και εμπόρου μπορούν να επιλύονται από επιτροπή καταγγελιών καταναλωτών (*tarbijakaebuste komisjon*). Η επιτροπή καταγγελιών καταναλωτών είναι αρμόδια να επιλύει διαφορές οι οποίες ανακύπτουν από συμβάσεις μεταξύ καταναλωτών και εμπόρων, εάν τα μέρη δεν μπόρεσαν να επιλύσουν τις διαφορές με φιλικό τρόπο και εάν η αξία των αγαθών ή των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της διαφοράς είναι τουλάχιστον 20 ευρώ. Διαφορές οι οποίες αφορούν αξιώσεις που προκύπτουν από θάνατο, σωματική βλάβη ή βλάβη στην υγεία δεν επιλύονται από επιτροπή, αλλά πρέπει να επιλύονται δικαστικώς.

Δεν επιλύονται από επιτροπή διαφορές οι οποίες αφορούν την παροχή υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης ή νομικών υπηρεσιών ή τη μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας ή κτηρίων ούτε διαφορές στις οποίες η διαδικασία επίλυσης της διαφοράς υπαγορεύεται από άλλους νόμους. Τις εν λόγω διαφορές επιλύει αρμόδιο όργανο ή δικαστήριο. Για παράδειγμα, η διαδικασία για την επίλυση μισθωτικών διαφορών περιγράφεται στον νόμο για την επίλυση μισθωτικών διαφορών (*üürivaidluse lahendamise seadus*).

Η επιτροπή καταγγελιών καταναλωτών είναι αρμόδια να επιλύει διαφορές οι οποίες αφορούν ζημίες προκληθείσες από ελαττωματικό προϊόν, υπό τον όρο ότι η ζημία μπορεί να προσδιοριστεί. Εάν διαπιστωθεί η πρόκληση ζημίας αλλά δεν είναι εφικτό να προσδιοριστεί ποσοτικώς το ακριβές ποσό της ζημίας, για παράδειγμα σε περίπτωση μη χρηματικής ζημίας ή ζημιών που προκύπτουν στο μέλλον, το ποσό της αποζημίωσης καθορίζεται από δικαστήριο.

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Για να γνωρίζει κάποιος ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο να επιληφθεί μιας υπόθεσης, είναι σημαντικό να γνωρίζει τις αρχές αρμοδιότητας των δικαστηρίων. Υπάρχουν τρεις τομείς αρμοδιότητας: 1) γενική αρμοδιότητα, η οποία εξαρτάται από τον τόπο κατοικίας του προσώπου 2) συντρέχουσα αρμοδιότητα 3) αποκλειστική αρμοδιότητα (βλ. ενότητα 2.2).

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου;

Τα δικαστήρια κατώτερης και ανώτερης βαθμίδας διαφέρουν, καθώς το εσθονικό δικαστικό σύστημα έχει τρεις βαθμίδες.

Τα περιφερειακά δικαστήρια (*maakohus*), ως πρωτοβάθμια δικαστήρια, εκδικάζουν όλες τις αστικές υποθέσεις. Νόμος μπορεί να ορίζει ότι ορισμένοι τύποι υποθέσεων εκδικάζονται μόνον από συγκεκριμένα περιφερειακά δικαστήρια εάν κάτι τέτοιο επιταχύνει την εκδίκαση υποθέσεων ή καθιστά τη διαδικασία πιο αποτελεσματική με άλλον τρόπο.

Το εφετείο (*ringkonnakohtus*) επανεξετάζει αποφάσεις που εκδόθηκαν σε αστικές υποθέσεις από τα περιφερειακά δικαστήρια της κατά τόπον αρμοδιότητάς του, βάσει εφέσεων κατά αποφάσεων. Το εφετείο αποφαίνεται επίσης επί άλλων υποθέσεων που υπάγονται στην αρμοδιότητά του εκ του νόμου.

Το Ανώτατο Δικαστήριο (*Riigikohus*) επανεξετάζει αποφάσεις που εκδόθηκαν σε αστικές υποθέσεις από τα εφετεία, βάσει αιτήσεων αναίρεσης και προσφυγών κατά αποφάσεων. Το Ανώτατο Δικαστήριο αποφαίνεται επίσης επί αιτήσεων αναψηλάφησης ισχυουσών δικαστικών αποφάσεων, ορίζει αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση υπόθεσης στις περιπτώσεις που προβλέπει ο νόμος, και αποφαίνεται επί άλλων υποθέσεων που υπάγονται στην αρμοδιότητά του εκ του νόμου.

Μια υπόθεση πρώτα εκδικάζεται και εκδίδεται σχετική απόφαση από περιφερειακό δικαστήριο, ως πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Εάν ένα πρόσωπο δεν είναι ικανοποιημένο με την απόφαση, έχει νόμιμο δικαίωμα να προσφύγει σε ανώτερο δικαστήριο, δηλαδή στο εφετείο. Τα εφετεία είναι δευτεροβάθμια δικαστήρια και, επομένως, επανεξετάζουν τις αποφάσεις των περιφερειακών και των διοικητικών δικαστηρίων βάσει εφέσεων και προσφυγών κατά αποφάσεων. Το εφετείο αποφαίνεται επί των αστικών υποθέσεων ως σώμα – η έφεση κρίνεται από επιτροπή τριών δικαστών.

Το Ανώτατο Δικαστήριο είναι το δικαστήριο ανώτατης βαθμίδας και εκδικάζει αιτήσεις αναίρεσης και αιτήσεις αναψηλάφησης δικαστικών αποφάσεων. Η αναίρεση αφορά την κατάθεση προσφυγής κατά δικαστικής απόφασης η οποία δεν έχει τεθεί σε ισχύ για νομικούς λόγους και την επανεξέταση της συγκεκριμένης απόφασης από ανώτερο δικαστήριο χωρίς επαναξιολόγηση των πραγματικών περιστατικών. Η αναψηλάφηση δικαστικών αποφάσεων αφορά την επανεξέταση αποφάσεων οι οποίες έχουν ήδη τεθεί σε ισχύ, σε περιπτώσεις στις οποίες έχουν ανακύψει νέες περιστάσεις και κατόπιν αίτησης διαδίκου. Αίτηση αναίρεσης μπορεί να υποβληθεί στο Ανώτατο Δικαστήριο από κάθε διάδικο ο οποίος δεν είναι ικανοποιημένος με την απόφαση κατώτερου δικαστηρίου. Αίτηση αναίρεσης μπορεί να κατατεθεί μόνον μέσω πληρεξουσίου και όχι αυτοπροσώπως. Το Ανώτατο Δικαστήριο κρίνει παραδεκτή την αίτηση αναίρεσης εάν οι αξιώσεις που διατυπώνονται σε αυτή ενδέχεται να συνιστούν εσφαλμένη εφαρμογή του ουσιαστικού δικαίου ή ουσιαστική παράβαση δικονομικού δικαίου από το κατώτερο δικαστήριο, με αποτέλεσμα την έκδοση άδικης απόφασης. Επιπλέον, το Ανώτατο Δικαστήριο κρίνει παραδεκτή την αίτηση αναίρεσης, εάν η εκδίκαση της υπόθεσης στο συγκεκριμένο επίπεδο είναι θεμελιώδους σημασίας για τη διασφάλιση ασφάλειας δικαίου και τη διαμόρφωση ομοιόμορφης δικαιοδοτικής πρακτικής ή για την περαιτέρω διάπλαση του δικαίου.

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου το δικαστήριο της πόλης A ή το δικαστήριο της πόλης B;)

Αρμοδιότητα είναι το δικαίωμα και η υποχρέωση ενός προσώπου να ασκεί τα δικονομικά του δικαιώματα ενώπιον συγκεκριμένου δικαστηρίου. Η αρμοδιότητα διακρίνεται σε γενική, προαιρετική ή αποκλειστική.

Η γενική αρμοδιότητα καθορίζει το δικαστήριο στο οποίο μπορούν να κατατεθούν αγωγές κατά ενός προσώπου και στο οποίο μπορούν να ασκηθούν άλλες διαδικαστικές πράξεις σε σχέση με ένα πρόσωπο, εκτός εάν ο νόμος ορίζει ότι η αγωγή μπορεί να κατατεθεί ή η πράξη μπορεί να ασκηθεί σε άλλο δικαστήριο.

Η συντρέχουσα αρμοδιότητα καθορίζει το δικαστήριο στο οποίο μπορούν να κατατεθούν αγωγές κατά ενός προσώπου και να ασκηθούν άλλες διαδικαστικές πράξεις σε σχέση με ένα πρόσωπο, επιπλέον της γενικής αρμοδιότητας. Αυτό σημαίνει ότι αγωγή η οποία αφορά περιουσιακή αξίωση και ασκείται κατά φυσικού προσώπου μπορεί να κατατεθεί επίσης στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος μακροχρόνιας κατοικίας του προσώπου. Εάν ένα πρόσωπο διαμένει σε άλλο κράτος, αγωγή η οποία αφορά περιουσιακή αξίωση μπορεί να κατατεθεί επίσης κατά του εν λόγω προσώπου στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η τοποθεσία του περιουσιακού στοιχείου για το οποίο κατατίθεται η αξίωση ή στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η τοποθεσία άλλου περιουσιακού στοιχείου που ανήκει στο εν λόγω πρόσωπο.

Η αποκλειστική αρμοδιότητα καθορίζει το μοναδικό δικαστήριο το οποίο μπορεί να επιληφθεί αστικής υπόθεσης. Η αρμοδιότητα σε περιπτώσεις αιτήσεων είναι αποκλειστική, εκτός εάν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Η αποκλειστική αρμοδιότητα μπορεί να καθοριστεί, για παράδειγμα, από τον τόπο στον οποίο βρίσκεται ένα ακίνητο, την έδρα νομικού προσώπου κ.λπ.

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Αγωγή κατά φυσικού προσώπου μπορεί να κατατεθεί στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος κατοικίας του εν λόγω προσώπου, και αγωγή κατά νομικού προσώπου μπορεί να κατατεθεί στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η έδρα του νομικού προσώπου. Εάν ο τόπος κατοικίας φυσικού προσώπου δεν είναι γνωστός, αγωγή κατά του εν λόγω προσώπου μπορεί να κατατεθεί στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τελευταίος γνωστός τόπος κατοικίας του προσώπου.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

Αγωγή κατά πολίτη της Δημοκρατίας της Εσθονίας ο οποίος διαμένει στο εξωτερικό και απολαμβάνει ετεροδικίας ή κατά πολίτη της Δημοκρατίας της Εσθονίας ο οποίος εργάζεται στο εξωτερικό και είναι δημόσιος υπάλληλος μπορεί να κατατεθεί στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τελευταίος τόπος κατοικίας του εν λόγω προσώπου στην Εσθονία. Εάν το πρόσωπο δεν είχε κατοικία στην Εσθονία, αγωγή κατά του εν λόγω προσώπου μπορεί να κατατεθεί στο περιφερειακό δικαστήριο Harju (*Harju Maakohus*). Αγωγή κατά φορέα της Δημοκρατίας της Εσθονίας ή αρχής τοπικής αυτοδιοίκησης μπορεί να κατατεθεί στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η έδρα του εν λόγω κρατικού φορέα ή της αρχής τοπικής αυτοδιοίκησης. Εάν ο κρατικός φορέας δεν μπορεί να καθοριστεί, η αγωγή κατατίθεται στο περιφερειακό δικαστήριο Harju. Εάν η αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης δεν μπορεί να καθοριστεί, η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η έδρα του δήμου ή της κοινότητας. Αγωγή κατά φορέα της Δημοκρατίας της Εσθονίας ή αρχής τοπικής αυτοδιοίκησης μπορεί να κατατεθεί στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η έδρα του εν λόγω κρατικού φορέα ή της αρχής τοπικής αυτοδιοίκησης.

Εάν ο κρατικός φορέας δεν μπορεί να καθοριστεί, η αγωγή κατατίθεται στο περιφερειακό δικαστήριο Harju. Εάν η αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης δεν μπορεί να καθοριστεί, η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η έδρα του δήμου ή της κοινότητας. Ο ενάγων μπορεί επίσης να καταθέσει αγωγή στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η δική του κατοικία.

2.2.2.1 Πότε μπορεί να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Στις περιπτώσεις που προβλέπονται στον νόμο, ένα πρόσωπο μπορεί να επιλέξει ένα δικαστήριο στο οποίο μπορούν να κατατεθούν αγωγές κατά ενός προσώπου και να ασκηθούν άλλες διαδικαστικές πράξεις σε σχέση με ένα πρόσωπο, επιπλέον της γενικής αρμοδιότητας.

Αγωγή η οποία αφορά περιουσιακή αξίωση μπορεί επίσης να κατατεθεί κατά φυσικού προσώπου στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος κατοικίας του εν λόγω προσώπου, εάν διέμεινε εκεί για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα λόγω εργασίας ή υπηρεσίας, σπουδών ή για άλλο λόγο.

Αρμοδιότητα βάσει του τόπου επαγγελματικής δραστηριότητας – αγωγή η οποία αφορά τις οικονομικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες του εναγομένου μπορεί επίσης να κατατεθεί στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος επαγγελματικής δραστηριότητας του εναγομένου.

Αρμοδιότητα βάσει της έδρας νομικού προσώπου – νομικό πρόσωπο βασιζόμενο σε συμμετοχή, συμπεριλαμβανομένης εταιρείας, ή μέλος, εταίρος ή μέτοχος νομικού προσώπου μπορεί επίσης να καταθέσει αγωγή απορρέουσα από τη συμμετοχή ή την ιδιότητα του μέλους κατά μέλους, εταίρου ή μετόχου του νομικού προσώπου στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η έδρα του νομικού προσώπου.

Αρμοδιότητα βάσει του τόπου στον οποίο βρίσκεται περιουσιακό στοιχείο – εάν ένα πρόσωπο έχει τόπο κατοικίας ή έδρα σε άλλο κράτος, αγωγή η οποία αφορά περιουσιακή αξίωση μπορεί να κατατεθεί κατά του εν λόγω προσώπου στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος όπου βρίσκεται το περιουσιακό στοιχείο σε σχέση με το οποίο κατατίθεται η αγωγή ή στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος όπου βρίσκεται άλλο περιουσιακό στοιχείο που ανήκει στο εν λόγω πρόσωπο. Εάν το περιουσιακό στοιχείο είναι καταχωρισμένο σε δημόσιο μητρώο, η αγωγή μπορεί να ασκηθεί στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος όπου βρίσκεται το μητρώο στο οποίο είναι καταχωρισμένο το περιουσιακό στοιχείο. Εάν το περιουσιακό στοιχείο συνιστά ενοχική αξίωση, η αγωγή μπορεί να κατατεθεί στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος κατοικίας ή η έδρα του οφειλέτη. Εάν η αξίωση είναι εξασφαλισμένη με περιουσιακό στοιχείο, η αγωγή μπορεί να κατατεθεί στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος όπου βρίσκεται το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο.

Αρμοδιότητα για αγωγή που αφορά αξίωση εξασφαλισμένη με υποθήκη ή βεβαρημένη με εμπράγματη ασφάλεια – αγωγή για την είσπραξη αξίωσης εξασφαλισμένης με υποθήκη ή βεβαρημένης με εμπράγματη ασφάλεια ή άλλη αγωγή η οποία αφορά παρόμοια αξίωση μπορεί να κατατεθεί επίσης στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος όπου βρίσκεται το ακίνητο, υπό τον όρο ότι ο οφειλέτης είναι κύριος του καταχωρισμένου ακινήτου που εξασφαλίζεται με υποθήκη ή βαρύνεται με εμπράγματη ασφάλεια.

Αρμοδιότητα για αγωγή η οποία ανακύπτει από οριζόντια ιδιοκτησία – αγωγή κατά μέλους ένωσης οριζόντιων ιδιοκτησιών ή άλλης ένωσης ιδιοκτητών οριζόντιων ιδιοκτησιών, η οποία ανακύπτει από τη συνιδιοκτησία των μελών ή από τη διαχείριση του αντικειμένου της συνιδιοκτησίας ή βασίζεται στην υλική διανομή της οριζόντιας ιδιοκτησίας, μπορεί να κατατεθεί επίσης στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος όπου βρίσκεται το καταχωρισμένο ακίνητο που βαρύνεται με οριζόντια ιδιοκτησία.

Αρμοδιότητα βάσει του τόπου εκτέλεσης σύμβασης – αγωγή η οποία ανακύπτει από σύμβαση ή αγωγή για την αναγνώριση της ακυρότητας σύμβασης μπορεί να κατατεθεί επίσης στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος εκτέλεσης της αμφισβητούμενης συμβατικής υποχρέωσης. Σε περίπτωση σύμβασης πώλησης κινητής περιουσίας, τόπος εκτέλεσης της υποχρέωσης είναι ο τόπος στον οποίο παραδόθηκε ή έπρεπε να παραδοθεί η κινητή περιουσία στον αγοραστή και, σε περίπτωση σύμβασης παροχής υπηρεσιών, ο τόπος στον οποίο παρασχέθηκε ή έπρεπε να παρασχεθεί η υπηρεσία. Σε άλλες περιπτώσεις, ως τόπος εκτέλεσης της υποχρέωσης νοείται ο τόπος επαγγελματικής δραστηριότητας ή, απουσία αυτού, η κατοικία ή η έδρα του οφειλέτη. Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται εφόσον τα μέρη δεν έχουν συμφωνήσει διαφορετικά.

Αρμοδιότητα βάσει της κατοικίας καταναλωτή – αγωγή η οποία ανακύπτει από σύμβαση ή σχέση που προσδιορίζεται στα άρθρα 35, 46, 52, 208 παράγραφος 4, 379, 402, 635 παράγραφος 4, 709, 734 ή 866 του νόμου για τις συμβατικές ενοχές (*võlaõigusseadus*) ή αγωγή η οποία ανακύπτει από άλλη σύμβαση που συνάπτεται με επιχείρηση η οποία έχει έδρα ή τόπο επαγγελματικής δραστηριότητας στην Εσθονία μπορεί να κατατεθεί επίσης από καταναλωτή στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος κατοικίας του καταναλωτή. Τα προαναφερθέντα δεν ισχύουν για αγωγές οι οποίες ανακύπτουν από συμβάσεις μεταφοράς.

Αρμοδιότητα για αγωγή η οποία ανακύπτει από ασφαλιστήριο συμβόλαιο – ασφαλισμένος, δικαιούχος ή άλλο πρόσωπο το οποίο δικαιούται να απαιτήσει εκτέλεση από τον ασφαλιστή βάσει ασφαλιστηρίου συμβολαίου μπορεί να καταθέσει επίσης κατά του ασφαλιστή αγωγή, η οποία ανακύπτει από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο, στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος κατοικίας ή η έδρα του προσώπου. Σε περίπτωση ασφάλισης αστικής ευθύνης ή ασφάλισης κατασκευαστικού έργου, ακινήτου ή κινητής περιουσίας σε συνδυασμό με κατασκευαστικό έργο ή ακίνητο, αγωγή μπορεί να κατατεθεί επίσης κατά του ασφαλιστή στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος στον οποίο τελέστηκε η πράξη ή επήλθε το γεγονός που προκάλεσε τη ζημία ή ο τόπος στον οποίο προκλήθηκε η ζημία.

Αρμοδιότητα βάσει του τόπου κατοικίας ή του τόπου εργασίας εργαζομένου – εργαζόμενος μπορεί επίσης να καταθέσει αγωγή η οποία ανακύπτει από τη σύμβαση απασχόλησής του στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος κατοικίας ή ο τόπος εργασίας του.

Αρμοδιότητα για αγωγή που ανακύπτει από συναλλαγματική ή επιταγή – αγωγή η οποία ανακύπτει από συναλλαγματική ή επιταγή μπορεί να κατατεθεί επίσης στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος πληρωμής της συναλλαγματικής ή της επιταγής.

Αρμοδιότητα για αγωγή που ανακύπτει από ζημία οφειλόμενη σε αξιόποινη πράξη – αγωγή αποζημίωσης για ζημία οφειλόμενη σε αξιόποινη πράξη μπορεί να κατατεθεί επίσης στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος στον οποίο τελέστηκε η πράξη ή επήλθε το γεγονός που προκάλεσε τη ζημία ή ο τόπος στον οποίο προκλήθηκε η ζημία.

Αρμοδιότητα για αγωγή που ανακύπτει από ναυτική απαίτηση, εργασίες διάσωσης ή σύμβαση διάσωσης – αγωγή η οποία ανακύπτει από μία ή περισσότερες ναυτικές απαιτήσεις που προσδιορίζονται στον νόμο περί ναυτικών αγαθών (*laeva asjaõigusseadus*) μπορεί να κατατεθεί επίσης στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η τοποθεσία του σκάφους του εναγομένου ή ο λιμένας βάσης του σκάφους. Αγωγή η οποία προκύπτει από εργασίες διάσωσης ή σύμβαση διάσωσης μπορεί να κατατεθεί επίσης στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος στον οποίο πραγματοποιήθηκαν οι εργασίες διάσωσης.

Αρμοδιότητα για αγωγή διανομής κληρονομιάς περιουσίας – αγωγή με αντικείμενο την αναγνώριση του δικαιώματος κληρονομικής διαδοχής, αγωγή κληρονόμου κατά του κατόχου της κληρονομιάς περιουσίας, αγωγή η οποία προκύπτει από κληροδότημα ή κληρονομική σύμβαση ή αγωγή νόμιμης μοίρας ή διανομής κληρονομιάς περιουσίας μπορεί να κατατεθεί επίσης στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η κατοικία του κληροδότη κατά τον χρόνο του θανάτου του. Εάν ο κληροδότης ήταν πολίτης της Δημοκρατίας της Εσθονίας, αλλά κατά τον χρόνο του θανάτου του δεν είχε κατοικία στην Εσθονία, η αγωγή μπορεί να κατατεθεί επίσης στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τελευταίος τόπος κατοικίας του κληροδότη στην Εσθονία. Εάν ο κληροδότης δεν είχε κατοικία στην Εσθονία, αγωγή μπορεί να κατατεθεί στο περιφερειακό δικαστήριο Harju (*Harju Maakohus*).

Αγωγή κατά συναγομένων και περισσότερες αγωγές κατά ενός εναγομένου – αγωγή κατά περισσότερων εναγομένων μπορεί να κατατεθεί στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος κατοικίας ή η έδρα ενός συναγομένου κατά τη διακριτική ευχέρεια του ενάγοντος. Εάν πρόκειται να κατατεθούν περισσότερες αγωγές κατά ενός εναγομένου βάσει των ίδιων πραγματικών περιστατικών, όλες οι αγωγές μπορούν να κατατεθούν στο δικαστήριο στο οποίο μπορεί να κατατεθεί αγωγή η οποία αφορά μία ή περισσότερες από τις αξιώσεις που ανακύπτουν από τα ίδια πραγματικά περιστατικά. Αρμοδιότητα για ανταγωγή και αγωγή τρίτου με ανεξάρτητη αξίωση – ανταγωγή μπορεί να κατατεθεί στο δικαστήριο στο οποίο κατατέθηκε η αρχική αγωγή, υπό τον όρο ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις κατάθεσης ανταγωγής και ότι η ανταγωγή δεν υπάγεται σε αποκλειστική αρμοδιότητα. Τα προαναφερθέντα ισχύουν επίσης σε περιπτώσεις στις οποίες, βάσει γενικών διατάξεων, η ανταγωγή πρέπει να κατατεθεί σε αλλοδαπό δικαστήριο.

Αγωγή τρίτου με ανεξάρτητη αξίωση μπορεί να κατατεθεί στο δικαστήριο εκδίκασης της κύριας αγωγής.

Αρμοδιότητα σε πτωχευτική διαδικασία – αγωγή η οποία αφορά πτωχευτική διαδικασία ή πτωχευτική περιουσία κατά πτωχεύσαντος, συνδίκου πτώχευσης ή μέλους της ομάδας πιστωτών, συμπεριλαμβανομένης αγωγής για εξαίρεση περιουσιακών στοιχείων από την πτωχευτική περιουσία, μπορεί να κατατεθεί στο δικαστήριο που κήρυξε την πτώχευση. Αγωγή αποδοχής αξίωσης μπορεί να κατατεθεί επίσης στο δικαστήριο που κήρυξε την πτώχευση. Ο πτωχεύσας μπορεί επίσης να καταθέσει αγωγή σχετικά με την πτωχευτική περιουσία, συμπεριλαμβανομένης αγωγής ανάκτησης, στο δικαστήριο που κήρυξε την πτώχευση.

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τον νόμο, η αρμοδιότητα είναι αποκλειστική. Η αποκλειστική αρμοδιότητα καθορίζει το μοναδικό δικαστήριο το οποίο μπορεί να επιληφθεί αστικής υπόθεσης. Η αρμοδιότητα σε περιπτώσεις αιτήσεων είναι αποκλειστική, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά από τον νόμο.

1) *Αρμοδιότητα βάσει του τόπου στον οποίο βρίσκεται το ακίνητο* – αγωγή με ένα από τα ακόλουθα αντικείμενα κατατίθεται στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η τοποθεσία του ακινήτου:

αξιώσεις που αφορούν την αναγνώριση δικαιώματος κυριότητας, περιορισμένου εμπράγματος δικαιώματος ή άλλου εμπράγματος βάρους σε ακίνητο ή την αναγνώριση απουσίας τέτοιων δικαιωμάτων ή βαρών, ή αξιώσεις που αφορούν άλλα δικαιώματα σε ακίνητο

οριοθέτηση ή διανομή ακινήτου

προστασία της κατοχής ακινήτου

αξιώσεις που αφορούν εμπράγματο δικαίωμα το οποίο ανακύπτει από οριζόντια ιδιοκτησία

αξιώσεις που αφορούν αναγκαστική εκτέλεση επί ακινήτου

αξιώσεις που ανακύπτουν από σύμβαση μίσθωσης ή σύμβαση εμπορικής μίσθωσης ακινήτου ή άλλη σύμβαση χρήσης ακινήτου, βάσει του νόμου για τις ενοχικές υποχρεώσεις, ή από το κύρος τέτοιων συμβάσεων.

Αγωγή που αφορά δουλεία, εμπράγματο βάρος ή δικαίωμα προτίμησης κατατίθεται στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται το ακίνητο που βαρύνεται με δουλεία ή άλλο εμπράγματο βάρος.

2) *Αξίωση παύσης εφαρμογής τυποποιημένων όρων* – αξίωση παύσης εφαρμογής αθέμιτου τυποποιημένου όρου ή παύσης και απόσυρσης της σύστασης του όρου από το πρόσωπο που συνιστά την εφαρμογή του όρου (άρθρο 45 του νόμου για τις συμβατικές ενοχές (*võlaõigusseadus*)) κατατίθεται στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος επαγγελματικής δραστηριότητας του εναγομένου ή, απουσία τέτοιου, στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος κατοικίας ή η έδρα του εναγομένου. Εάν ο εναγόμενος δεν έχει τόπο επιχειρηματικής δραστηριότητας, κατοικία ή έδρα στην Εσθονία, η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο του οποίου την κατά τόπον αρμοδιότητα υπάγεται η εφαρμογή του τυποποιημένου όρου.

3) *Αρμοδιότητα υπόθεσης ανάκλησης απόφασης οργάνου νομικού προσώπου ή αναγνώρισης της ακυρότητάς της* – αγωγή ανάκλησης απόφασης οργάνου νομικού προσώπου ή αναγνώρισης της ακυρότητάς της κατατίθεται στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η έδρα του νομικού προσώπου.

4) *Δικαιοδοσία σε γαμικές διαφορές*

Ως γαμικές διαφορές νοούνται αστικές υποθέσεις στις οποίες εκδικάζονται αγωγές με αντικείμενο:

διαζύγιο

ακύρωση γάμου

αναγνώριση της ύπαρξης ή μη γάμου

διανομή κοινής περιουσίας ή άλλες αξιώσεις οι οποίες ανακύπτουν από τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων

άλλες αξιώσεις οι οποίες ανακύπτουν από την έγγαμη σχέση και κατατίθενται από έναν σύζυγο κατά του άλλου.

Εσθονικό δικαστήριο είναι αρμόδιο να επιληφθεί γαμικής διαφοράς εφόσον:

τουλάχιστον ένας εκ των συζύγων είναι πολίτης της Δημοκρατίας της Εσθονίας ή ήταν πολίτης της Δημοκρατίας της Εσθονίας κατά τη σύναψη του γάμου

η κατοικία αμφοτέρων των συζύγων είναι στην Εσθονία

η κατοικία ενός συζύγου είναι στην Εσθονία, εκτός εάν είναι σαφές ότι η εκδοθησόμενη απόφαση δεν αναγνωρίζεται στη χώρα ιθαγένειας οποιουδήποτε εκ των συζύγων.

Σε γαμική διαφορά η οποία εκδικάζεται από εσθονικό δικαστήριο, η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η κοινή κατοικία των συζύγων ή, απουσία τέτοιας, στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η κατοικία του εναγομένου. Εάν η κατοικία του εναγομένου δεν είναι στην Εσθονία, η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η κατοικία κοινού ανήλικου τέκνου των διαδίκων και, απουσία κοινού ανήλικου τέκνου, στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η κατοικία του ενάγοντος.

Εάν η περιουσία απόγονου προσώπου έχει τεθεί υπό επιμέλεια λόγω αφάνειας του εν λόγω προσώπου ή εάν έχει οριστεί επίτροπος για πρόσωπο με περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα ή εάν ένα πρόσωπο εκτίει ποινή φυλάκισης, αγωγή διαζυγίου κατά του εν λόγω προσώπου μπορεί να κατατεθεί επίσης στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η κατοικία του ενάγοντος.

5) *Αρμοδιότητα σε διαφορές που αφορούν γονικές σχέσεις και διατροφή* – διαφορά που αφορά γονική σχέση συνιστά αστική υπόθεση στην οποία εκδικάζεται αγωγή αναγνώρισης της γονικής σχέσης ή αμφισβήτησης της καταχώρισης γονέα στο πιστοποιητικό γέννησης τέκνου ή στο μητρώο πληθυσμού. Εσθονικό δικαστήριο μπορεί να επιληφθεί διαφοράς που αφορά γονική σχέση, εφόσον τουλάχιστον ένας εκ των διαδίκων είναι πολίτης της Δημοκρατίας της Εσθονίας ή τουλάχιστον ένας εκ των διαδίκων έχει κατοικία στην Εσθονία. Σε διαφορά που αφορά γονική σχέση και πρόκειται να εκδικαστεί από εσθονικό δικαστήριο, η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η κατοικία του τέκνου. Εάν η κατοικία του τέκνου δεν είναι στην Εσθονία, η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η κατοικία του εναγομένου. Εάν η κατοικία του εναγομένου δεν είναι στην Εσθονία, η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται η κατοικία του ενάγοντα.

Οι ως άνω διατάξεις εφαρμόζονται επίσης σε διαφορές που αφορούν διατροφή. Ως διαφορά που αφορά διατροφή νοείται αστική υπόθεση στην οποία εκδικάζεται αγωγή με αξίωση:

την εκτέλεση υποχρέωσης διατροφής από γονέα, η οποία προκύπτει από τον νόμο σε σχέση με ανήλικο τέκνο

την εκτέλεση υποχρέωσης διατροφής μεταξύ γονέων

την εκτέλεση υποχρέωσης διατροφής μεταξύ συζύγων

την εκτέλεση άλλης υποχρέωσης διατροφής η οποία απορρέει από τον νόμο.

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Εάν μια υπόθεση υπάγεται στην αρμοδιότητα περισσότερων εσθονικών δικαστηρίων ταυτόχρονα, ο προσφεύγων δικαιούται να επιλέξει το δικαστήριο στο οποίο θα καταθέσει την αίτησή του. Στις περιπτώσεις αυτές, η υπόθεση εκδικάζεται από το δικαστήριο που παρέλαβε πρώτο την αίτηση.

Εάν μια αγωγή κατατεθεί στο δικαστήριο του οποίου την αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος κατοικίας ή η έδρα του εναγομένου ή στο δικαστήριο αποκλειστικής αρμοδιότητας, η υπόθεση εκδικάζεται στο δικαστικό μέγαρο του οποίου την κατά τόπον αρμοδιότητα υπάγεται ο τόπος κατοικίας ή η έδρα του εναγομένου ή ο τόπος σύμφωνα με τον οποίο καθορίζεται η αποκλειστική αρμοδιότητα. Εάν περισσότεροι τόποι οι οποίοι χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της αρμοδιότητας υπάγονται στην κατά τόπον αρμοδιότητα ενός περιφερειακού δικαστηρίου, αλλά βρίσκονται σε περιοχές που εξυπηρετούνται από διαφορετικά δικαστικά μέγαρα, ο ενάγων επιλέγει το δικαστικό μέγαρο στο οποίο θα εκδικαστεί η υπόθεση. Εάν ο ενάγων δεν προβεί στην εν λόγω επιλογή, το δικαστήριο καθορίζει πού θα εκδικαστεί η υπόθεση.

Υποθέσεις βάσει αίτησης εκδικάζονται στο δικαστικό μέγαρο του οποίου η κατά τόπον αρμοδιότητα περιλαμβάνει τον τόπο που χρησιμοποιήθηκε για τον καθορισμό της αρμοδιότητας. Εάν διαφορετικοί τόποι οι οποίοι καθορίζουν την αρμοδιότητα παραμένουν εντός της κατά τόπον αρμοδιότητας ενός περιφερειακού δικαστηρίου, αλλά βρίσκονται σε περιοχές που εξυπηρετούνται από διαφορετικά δικαστικά μέγαρα, το δικαστήριο καθορίζει πού θα εκδικαστεί η υπόθεση.

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Η ταχεία διαδικασία για τις υποθέσεις διαταγών πληρωμής διεξάγεται στο δικαστικό μέγαρο Haapsalu του περιφερειακού δικαστηρίου Pärnu (*Pärnu Maakohtu Haapsalu kohtumaja*). Άλλες αστικές υποθέσεις υπόκεινται στις προαναφερθείσες αρχές περί αρμοδιότητας.

Σχετικοί σύνδεσμοι

Δικαστικό σύστημα

Τελευταία επικαιροποίηση: 29/10/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Διεθνής δικαιοδοσία - Ιρλανδία

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Στην Ιρλανδία αρμόδια να εξετάζουν υποθέσεις που αφορούν διαφορές μεταξύ προσώπων, οργανισμών ή του κράτους είναι τα πολιτικά δικαστήρια. Αυτές οι διαφορές ενδέχεται να αφορούν οτιδήποτε: από τραυματισμό που προκλήθηκε σε τροχαίο ατύχημα έως αμφισβητούμενη εταιρική εξαγορά. Στις αστικές υποθέσεις ο ενάγων ζητά αποζημίωση από τον εναγόμενο για τη ζημία που υπέστη. Η αποζημίωση έχει συνήθως τη μορφή καταβολής χρηματικού ποσού. Το District Court (Επαρχιακό Δικαστήριο), το Circuit Court (Περιφερειακό Δικαστήριο) και το High Court (Ανώτερο Δικαστήριο) είναι όλα πρωτοβάθμια δικαστήρια. Το Supreme Court (Ανώτατο Δικαστήριο) έχει μόνο δευτεροβάθμια αρμοδιότητα, εκτός από ορισμένα θέματα που σχετίζονται με το Σύνταγμα. Το Court of Appeal (Εφετείο) έχει μόνο δευτεροβάθμια αρμοδιότητα.

Τα District και τα Circuit Courts είναι δικαστήρια τοπικής και περιορισμένης αρμοδιότητας, δηλαδή μπορούν να εκδικάζουν μόνο υποθέσεις των οποίων η αξία δεν υπερβαίνει ένα ορισμένο όριο και στις οποίες οι διάδικοι διαμένουν ή έχουν την καταστατική επιχειρηματική τους έδρα σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή ή η σύμβαση συνήφθη σε έναν συγκεκριμένο γεωγραφικό τόπο. Οι προσφυγές κατά αποφάσεων του District Court εκδικάζονται από το Circuit Court και οι προσφυγές κατά αποφάσεων του Circuit Court εκδικάζονται από το High Court.

Το Small Claims Court (Δικαστήριο μικροδιαφορών) είναι τμήμα του District Court που ασχολείται με υποθέσεις καταναλωτών, όταν το αιτούμενο ποσό δεν υπερβαίνει τα 2.000 ευρώ. Αυτή η διαδικασία μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί και από μια επιχείρηση κατά άλλης.

Το District Court εκδικάζει υποθέσεις που αφορούν απαιτήσεις η αξία των οποίων δεν υπερβαίνει τις 15.000 ευρώ. Το Circuit Court εκδικάζει απαιτήσεις η αξία των οποίων δεν υπερβαίνει τις 75.000 ευρώ (60.000 ευρώ σε αγωγές αποζημίωσης λόγω σωματικής βλάβης). Έχει επίσης αρμοδιότητα σε διαδικασίες οικογενειακού δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του διαζυγίου, του δικαστικού χωρισμού και των αγωγών ακύρωσης. Το High Court εκδικάζει απαιτήσεις αξίας άνω των 75.000 ευρώ (άνω των 60.000 ευρώ σε αγωγές αποζημίωσης λόγω σωματικής βλάβης).

Οι απαιτήσεις που αφορούν το εργατικό δίκαιο εκδικάζονται από το Employment Appeals Tribunal (Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών), που είναι ανεξάρτητο όργανο. Αυτό το δικαιοδοτικό όργανο εκδικάζει ευρύ φάσμα διαφορών σχετικών με τα δικαιώματα απασχόλησης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τόσο ο ένας όσο και ο άλλος διάδικος μπορούν να ασκήσουν έφεση στο Circuit Court εντός έξι εβδομάδων από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης του Employment Appeals Tribunal. Εάν δεν ασκηθεί έφεση ενώπιον του Circuit Court και ο εργοδότης δεν εφαρμόσει την απόφαση, ο Υπουργός Εργασίας, Επιχειρήσεων και Καινοτομίας μπορεί να προσφύγει στο Circuit Court για λογαριασμό του υπαλλήλου. Η απόφαση του Employment Appeals Tribunal μπορεί να εφεσιβληθεί ενώπιον του High Court από οποιονδήποτε από τους δύο διαδίκους, αλλά μόνο για νομικό ζήτημα.

Το Commercial Court (Εμπορικό Δικαστήριο), το οποίο ιδρύθηκε το 2004, είναι εξειδικευμένο τμήμα του High Court και διέπεται ειδικότερα από την Order 63A of the Rules of the Superior Courts (διάταξη 63A του κανονισμού των Ανωτέρων Δικαστηρίων). Εκδικάζει εμπορικές διαφορές στις οποίες η αξία της απαίτησης είναι τουλάχιστον 1 εκατομμύριο ευρώ, διαφορές επί θεμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και προσφυγές ή αιτήσεις δικαστικού ελέγχου των κανονιστικών αποφάσεων. Εκδικάζει επίσης και άλλες υποθέσεις κατά την κρίση του δικαστή. Δεν υπάρχει αυτόματο δικαίωμα ένταξης μιας υπόθεσης στον εμπορικό κατάλογο/πίνακιο (Commercial List) του High Court. Αυτό απόκειται στη διακριτική ευχέρεια των δικαστών του Commercial Court. Το δικαστήριο χρησιμοποιεί ένα λεπτομερές σύστημα διαχείρισης των υποθέσεων, το οποίο έχει σχεδιαστεί κατά τρόπον ώστε να εξορθολογίζεται η προετοιμασία για τη δίκη, να αποτρέπονται τα περιττά έξοδα και οι παρελκυστικές τακτικές και να διασφαλίζεται πλήρης προδικαστική δημοσιοποίηση.

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου;

Το αρμόδιο δικαστήριο για την άσκηση αγωγής σε πρώτο βαθμό καθορίζεται από τη φύση (σύμβαση, αδικοπραξία κ.λπ.) και την αξία της υπόθεσης (βλ. παραπάνω).

Για τους σκοπούς του District Court, η χώρα χωρίζεται σε 24 περιοχές, σε καθεμία από τις οποίες διορίζονται μόνιμα ένας ή περισσότεροι δικαστές. Στην περίπτωση των δύο μεγαλύτερων πόλεων, του Δουβλίνου και του Cork, ο αριθμός των υποθέσεων επιβάλλει τον μόνιμο διορισμό αρκετών δικαστών. Για τους σκοπούς του Circuit Court, η χώρα χωρίζεται σε οκτώ δικαστικές περιφέρειες. Σε κάθε δικαστική περιφέρεια διορίζεται ένας δικαστής του Circuit Court, με εξαίρεση τις δικαστικές περιφέρειες του Δουβλίνου και του Cork, όπου υπάρχει μεγαλύτερος αριθμός δικαστών λόγω του αριθμού των υποθέσεων. Το High Court, όταν λειτουργεί ως πρωτοβάθμιο δικαστήριο, εδρεύει στο Δουβλίνο. Εκδικάζει επίσης και υποθέσεις σωματικής ή θανατηφόρας βλάβης σε διάφορες επαρχιακές πόλεις σε καθορισμένες χρονικές περιόδους κατά τη διάρκεια του έτους. Επιπλέον, το High Court συνεδριάζει και στην επαρχία για να εκδικάσει εφέσεις κατά αποφάσεων του Circuit Court σε θέματα αστικού και οικογενειακού δικαίου.

Το District Court έχει αρμοδιότητα να εξετάζει υποθέσεις που αφορούν συμβάσεις, ορισμένες αδικοπραξίες, υποθέσεις αγοράς ή πώλησης με δόσεις, υποθέσεις μίσθωσης, όπως οι εξώσεις λόγω μη καταβολής μισθώματος, και αγωγές για παράνομη παρακράτηση αγαθών, όταν η αξία της απαίτησης είναι εντός του ορίου των 15.000 ευρώ. Το District Court διαθέτει επίσης μια σειρά εξουσιών που αφορούν την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων οποιουδήποτε δικαστηρίου για χρέη, τη χορήγηση αδειών, όπως οι άδειες πώλησης αλκοολούχων ποτών, και την επιμέλεια και διατροφή παιδιών.

Το Circuit Court είναι αρμόδιο για συμβάσεις και αδικοπραξίες, υποθέσεις κύρωσης διαθηκών και διαχείρισης κληρονομιών, υποθέσεις ευθυδικίας (equity), υποθέσεις εξώσης ή αιτήσεις για νέες μισθώσεις σε αγωγές που βασίζονται σε συμφωνίες αγοράς ή πώλησης με δόσεις, όταν η αξία των σχετικών απαιτήσεων είναι εντός του ορίου των 75.000 ευρώ (60.000 ευρώ σε αγωγές αποζημίωσης λόγω σωματικής βλάβης). Το Circuit Court έχει αρμοδιότητα σε διαδικασίες οικογενειακού δικαίου (συμπεριλαμβανομένου του δικαστικού χωρισμού, της ακυρότητας διαζυγίου και των εφέσεων κατά αποφάσεων του District Court) και έχει δευτεροβάθμια αρμοδιότητα κατά αποφάσεων διαιτητών σε διαφορές σχετικές με τέλη εμφυτευτικής μίσθωσης βάσει της νομοθεσίας του εκμισθωτή και του μισθωτή.

Οι αστικές υποθέσεις στο Circuit Court εκδικάζονται από δικαστή που συνεδριάζει χωρίς ενόρκους. Οι εφέσεις κατά αποφάσεων του District Court λαμβάνουν τη μορφή επανεξέτασης της υπόθεσης και η απόφαση του Circuit Court είναι τελεσίδικη και δεν μπορεί πλέον να εφεσιβληθεί.

Σύμφωνα με το Σύνταγμα, το High Court έχει πλήρη πρωτοβάθμια αρμοδιότητα για όλα τα πραγματικά ή νομικά ζητήματα. Αυτό σημαίνει ότι έχει αρμοδιότητα να εκδικάζει όλες τις αστικές υποθέσεις όταν ο εναγόμενος έχει την κατοικία του στη χώρα, όταν η εικαζόμενη σύμβαση συνήφθη στη χώρα, όταν η εικαζόμενη αδικοπραξία διαπράχθηκε στη χώρα ή όταν το ακίνητο που αποτελεί αντικείμενο της διαδικασίας βρίσκεται στη χώρα. Το High Court εκδικάζει εφέσεις κατά αποφάσεων του Circuit Court και ασκεί εποπτεία επί του District Court και άλλων κατώτερων δικαστηρίων. Οι εφέσεις κατά αποφάσεων του High Court εκδικάζονται από το Court of Appeal ή από το Supreme Court, αν το Supreme Court κρίνει ότι αυτό είναι προς το γενικό δημόσιο

συμφέρον ή προς το συμφέρον της δικαιοσύνης. Κατά των αποφάσεων του Court of Appeal μπορεί να ασκηθεί αναίρεση στο Supreme Court, αν το Supreme Court κρίνει ότι αυτό είναι προς το γενικό δημόσιο συμφέρον ή προς το συμφέρον της δικαιοσύνης. Η αναίρεση δεν συνίσταται σε επανεξέταση της υπόθεσης, αλλά βασίζεται σε αντίγραφα των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν και των νομικών επιχειρημάτων που προβλήθηκαν σε πρώτο βαθμό.

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου το δικαστήριο της πόλης A ή το δικαστήριο της πόλης B;)

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Η αρμόδια δικαστική περιοχή ή περιφέρεια στην οποία πρέπει να ασκηθεί ή αστική αγωγή καθορίζεται από τον τόπο όπου ο εναγόμενος ή ένας από τους εναγομένους διαμένει συνήθως ή ασκεί το επάγγελμα ή την επιχείρησή του. Στις περισσότερες συμβατικές υποθέσεις η αρμόδια δικαστική περιοχή ή περιφέρεια είναι εκείνη στην οποία φέρεται να έχει συναφθεί η σύμβαση ή, σε υποθέσεις αδικοπραξίας, εκείνη στην οποία διαπράχθηκε η αδικοπραξία, η, σε οικογενειακές διαδικασίες, εκείνη στην οποία κατοικεί ο ενάγων και, σε υποθέσεις που αφορούν μίσθωση ή τίτλο ακίνητης περιουσίας, εκείνη στην οποία βρίσκονται τα κτίρια ή τα εδάφη που αποτελούν αντικείμενο της σχετικής διαδικασίας.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

2.2.2.1 Πότε μπορώ να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Άνευ αντικειμένου.

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Άνευ αντικειμένου.

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Άνευ αντικειμένου.

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Ο ιστότοπος της [Courts Service of Ireland](#) (Δικαστική Υπηρεσία της Ιρλανδίας) παρέχει γενικές πληροφορίες για τη δομή των δικαστηρίων της χώρας αυτής. Δημοσιεύει επίσης ένα φυλλάδιο με τίτλο *Explaining the courts* για την ενημέρωση του κοινού. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το δικαστικό σύστημα διατίθενται επίσης από το Citizens Information Board (Οργανισμός Ενημέρωσης των Πολιτών), ένα θεσμικό όργανο που υποστηρίζει την παροχή πληροφοριών και συμβουλών και διεξάγει εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για ευρύ φάσμα δημόσιων και κοινωνικών υπηρεσιών. Ο οργανισμός Citizens Information Board διαθέτει ιστότοπο, τηλεφωνική γραμμή και πολλές υπηρεσίες προσωπικής εξυπηρέτησης σε όλη τη χώρα.

Σχετικοί σύνδεσμοι

[Courts Service - Ireland](#)

<http://www.citizensinformation.ie/>

Τελευταία επικαιροποίηση: 26/11/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Διεθνής δικαιοδοσία - Ελλάδα

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Η πλειοψηφία των πολιτικών (αστικών και εμπορικών) υποθέσεων στην Ελλάδα εκδικάζεται από τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια. Κατ' εξαίρεση, με ειδικό νόμο έχουν δημιουργηθεί στις μεγάλες πόλεις, εντός των πλαισίων των πολιτικών δικαστηρίων, ειδικά τμήματα, τα οποία έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα να δικάσουν συγκεκριμένες υποθέσεις, ανάλογα με τη φύση τους. Τα τμήματα αυτά είναι: Στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη, αυτό που αφορά υποθέσεις σχετικά με το Κοινοτικό Σήμα, και στον Πειραιά, αυτό που αφορά υποθέσεις σχετικά με το Ναυτικό Δίκαιο.

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Στην πλειονότητα των περιπτώσεων η αρμοδιότητα των δικαστηρίων καθορίζεται από την αξία του αντικειμένου της διαφοράς. Για την εκτίμηση του αντικειμένου της διαφοράς λαμβάνεται υπόψη το αίτημα της αγωγής, χωρίς να συνυπολογίζονται οι παρεπόμενες αιτήσεις. Περισσότερες απαιτήσεις που επιδιώκονται με την ίδια αγωγή συνυπολογίζονται.

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου;

Για την εκδίκαση των υποθέσεων που υπάγονται στα πολιτικά δικαστήρια είναι αρμόδια, σε πρώτο βαθμό, τα ειρηνοδικεία, τα μονομελή πρωτοδικεία και τα πολυμελή πρωτοδικεία.

Στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων υπάγονται, κυρίως, όλες οι διαφορές που μπορούν να αποτιμηθούν σε χρήμα και που η αξία του αντικειμένου τους δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων ευρώ (20.000 €), β) όλες οι διαφορές, κύριες ή παρεπόμενες, από σύμβαση μίσθωσης, εφόσον, σε όλες τις περιπτώσεις αυτές, το συμφωνημένο μηνιαίο μίσθωμα δεν υπερβαίνει το ποσό των εξακοσίων ευρώ (600 €).

Στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων υπάγονται, επίσης, ανεξάρτητα από την αξία του αντικειμένου της διαφοράς, οι περισσότερες διαφορές που προκύπτουν από την εκμετάλλευση αγρών, την πώληση ζώων, τη γειτνίαση ακινήτων, τις διαφορές από συμβάσεις με ξενοδόχους και μεταφορείς, τις απαιτήσεις σωματείων και συνεταιρισμών έναντι των μελών τους και αντιστρόφως, τις απαιτήσεις δικηγόρων για τις υπηρεσίες τους σε ειρηνοδικεία και πταισματοδικεία και τα δικαιώματα ή τις αποζημιώσεις ή τα έξοδα μαρτύρων, διερμηνέων, μεσεγγυούχων, φυλάκων που κατέθεσαν ενώπιον ή διορίστηκαν από οποιοδήποτε δικαστήριο.

Στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται όλες οι διαφορές που μπορούν να αποτιμηθούν σε χρήματα και που η αξία του αντικειμένου τους είναι πάνω είναι πάνω από είκοσι χιλιάδες ευρώ (20.000 €), δεν υπερβαίνει, όμως, το ποσό των διακοσίων πενήντα χιλιάδων ευρώ (250.000 €).

Στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται, ακόμη και αν η αξία του αντικειμένου της διαφοράς υπερβαίνει τις διακόσιες πενήντα χιλιάδες ευρώ (250.000 €): οι διαφορές από μίσθωση, από παροχή εξαρτημένης εργασίας, από παροχή εργασίας ή ειδών που κατασκεύασαν επαγγελματίες ή βιοτέχνες, οι διαφορές από συλλογική σύμβαση εργασίας, ανάμεσα σε οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης και στους ασφαλισμένους, οι διαφορές που αφορούν τις αμοιβές, τις αποζημιώσεις και τα έξοδα των δικηγόρων, εκτός των παραπάνω αναφερόμενων στα ειρηνοδικεία, των λειτουργιών σε νομικά, ιατρικά και παραϊατρικά επαγγέλματα, των μηχανικών, χημικών και μεσιτών, καθώς και των διορισθέντων από δικαστική αρχή, πραγματοποιημένων, διαιτητών πραγματογνωμόνων, εκτιμητών, διαιτητών, εκτελεστών διαθηκών, διαχειριστών, εκκαθαριστών, οι διαφορές που αφορούν απαιτήσεις αποζημίωσης οποιασδήποτε μορφής για ζημιές από αυτοκίνητο, όπως και οι απαιτήσεις από σύμβαση ασφάλισης αυτοκινήτου, οι διαφορές από προσβολή της νομής ή κατοχής κινητών ή ακινήτων.

Στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται, πάντοτε και ανεξάρτητα από την αξία τους, οι διαφορές που αφορούν το διαζύγιο, την ακύρωση του γάμου, την αναγνώριση της ύπαρξης ή της ανυπαρξίας του γάμου, τις σχέσεις των συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου, οι οποίες πηγάζουν από αυτόν, καθώς και εκείνες που αφορούν την προσβολή της πατρότητας, την αναγνώριση ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει σχέση γονέα και τέκνου ή γονική μέριμνα, την αναγνώριση της πατρότητας τέκνου που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του, την αναγνώριση ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει ή είναι άκυρη η εκούσια αναγνώριση ενός τέκνου χωρίς γάμο των γονέων του ή η εξομοίωσή του με τέκνο γεννημένο σε γάμο λόγω επιγενόμενου γάμου των γονέων του, καθώς και την προσβολή εκούσιας αναγνώρισης, την αναγνώριση ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει υιοθεσία ή τη λύση της ή ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει επιτροπεία. Επίσης, οι διαφορές που αφορούν τη διατροφή λόγω γάμου, διαζυγίου ή συγγένειας, την άσκηση της γονικής μέριμνας, τη διαφωνία των γονέων κατά την κοινή άσκηση από αυτούς της γονικής τους μέριμνας, καθώς και την επικοινωνία των γονέων και των υπόλοιπων ανιόντων με το τέκνο, τη ρύθμιση της χρήσης της οικογενειακής στέγης και της κατανομής των κινητών μεταξύ συζύγων, καθώς και εκείνες που αφορούν τη ρύθμιση της οικογενειακής στέγης και την κατονομή των κινητών μεταξύ των συζύγων σε περίπτωση διακοπής της συμβίωσης, οι διαφορές από τη σχέση της οροφοκτησίας και οι διαφορές που αφορούν την ακύρωση αποφάσεων της γενικής συνέλευσης σωματείων ή συνεταιρισμών.

Στην αρμοδιότητα των πολυμελών πρωτοδικείων υπάγονται όλες οι διαφορές, για τις οποίες δεν είναι αρμόδια τα ειρηνοδικεία ή τα μονομελή πρωτοδικεία.

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β;)

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Κατά τόπον αρμόδιο είναι το δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου, έχει την κατοικία του ο εναγόμενος.

Αν ο εναγόμενος δεν έχει κατοικία ούτε στην Ελλάδα ούτε στο εξωτερικό, αρμόδιο δικαστήριο είναι εκείνο στην περιφέρεια του οποίου έχει τη διαμονή του. Αν ο τόπος όπου διαμένει δεν είναι γνωστός, αρμόδιο είναι το δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου είχε την τελευταία κατοικία του στην Ελλάδα και, αν δεν είχε κατοικία, την τελευταία διαμονή του.

Το Δημόσιο υπάγεται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου είναι η έδρα της αρχής η οποία, σύμφωνα με το νόμο, το εκπροσωπεί στις δίκες που έχει κάθε φορά.

Τα μη φυσικά πρόσωπα που έχουν ικανότητα να είναι διάδικοι υπάγονται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η έδρα ή το υποκατάστημά τους, εφόσον πρόκειται για διαφορές που αφορούν την εκμετάλλευσή του.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

2.2.2.1 Πότε μπορώ να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Ανάμεσα σε περισσότερα αρμόδια δικαστήρια, ο ενάγων έχει το δικαίωμα επιλογής. Η προτεραιότητα μεταξύ τους κανονίζεται από το χρόνο που ασκήθηκε η αγωγή.

Αν το δικαστήριο δεν είναι καθ' ύλην ή κατά τόπον αρμόδιο, αποφαίνεται για αυτό το ίδιο αυτεπαγγέλτως και προσδιορίζει το αρμόδιο δικαστήριο, στο οποίο παραπέμπει την υπόθεση. Οι συνέπειες που έχει η άσκηση της αγωγής διατηρούνται.

Συμβατικές διαφορές

Διαφορές που αφορούν την ύπαρξη ή το κύρος δικαιοπραξίας εν ζωή και όλα τα δικαιώματα που πηγάζουν από αυτήν, μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος όπου καταρτίστηκε η δικαιοπραξία ή όπου πρέπει να εκπληρωθεί η παροχή. Στο ίδιο δικαστήριο μπορούν να εισαχθούν και οι διαφορές για αρνητικό διαφέρον, καθώς και για αποζημίωση εξαιτίας πταίσματος κατά τις διαπραγματεύσεις.

Αδικοπραξία

Διαφορές από αξιόποινη πράξη μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο του τόπου όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός ή επίκειται η επέλευσή του.

Πολιτική αγωγή

Η πολιτική αγωγή για την αποζημίωση και την αποκατάσταση από το έγκλημα και για τη χρηματική ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης, μπορεί να ασκηθεί στο ποινικό δικαστήριο που ασχολείται με την υπόθεση.

Θέματα σχετικά με διατροφή, διαζύγιο, γονική μέριμνα

Γαμικές διαφορές [οι διαφορές που αφορούν την άσκηση της γονικής μέριμνας, τη διαφωνία των γονέων κατά την κοινή άσκηση από αυτούς της γονικής τους μέριμνας, καθώς και την επικοινωνία των γονέων και των υπόλοιπων ανιόντων με το τέκνο και τη ρύθμιση της χρήσης της οικογενειακής στέγης και της κατονομή των κινητών μεταξύ συζύγων, καθώς και εκείνες που αφορούν τη ρύθμιση της οικογενειακής στέγης και την κατονομή των κινητών μεταξύ των συζύγων σε περίπτωση διακοπής της συμβίωσης] μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος της τελευταίας κοινής διαμονής των συζύγων.

Διαφορές που αφορούν αξιώσεις διατροφής μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο του τόπου όπου έχει την κατοικία του ή τη διαμονή του ο δικαιούχος της διατροφής.

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Διαφορές που αφορούν εμπράγματα δικαιώματα επάνω σε ακίνητα, καθώς και διαφορές από μίσθωση ακινήτου υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο.

[Αν το ακίνητο βρίσκεται στις περιφέρειες περισσότερων δικαστηρίων, ο ενάγων έχει το δικαίωμα επιλογής].

Διαφορές που αφορούν διαχείριση που διεξάγεται ύστερα από εντολή δικαστηρίου υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του δικαστηρίου που έδωσε την εντολή.

Διαφορές που αφορούν κληρονομικά θέματα υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου ο κληρονομούμενος, όταν πέθανε, είχε την κατοικία του και, αν δεν είχε κατοικία, τη διαμονή του.

Δίκες που έχουν μεταξύ τους σχέση κύριου και παρεπόμενου, ιδίως, οι παρεμπόπτουσες αγωγές, οι αγωγές για εγγύηση, οι παρεμβάσεις και άλλες όμοιες υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του δικαστηρίου της κύριας δίκης.

Σε κύριες δίκες που είναι συναφείς έχει αποκλειστική αρμοδιότητα το δικαστήριο που είχε επιληφθεί πρώτο.

Στην αρμοδιότητα του πολυμελούς πρωτοδικείου που δικάζει την κύρια δίκη υπάγονται οι παρεπόμενες υποθέσεις της αρμοδιότητας του μονομελούς και του ειρηνοδικείου και στην αρμοδιότητα του μονομελούς πρωτοδικείου που δικάζει την κύρια δίκη υπάγονται οι παρεπόμενες υποθέσεις της αρμοδιότητας του ειρηνοδικείου.

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Πρωτοβάθμιο τακτικό δικαστήριο που δεν είναι κατά τόπον αρμόδιο μπορεί, με ρητή ή σιωπηρή συμφωνία των διαδίκων, να γίνει αρμόδιο, εκτός αν πρόκειται για διαφορές που δεν έχουν περιουσιακό αντικείμενο. Η συμφωνία πρέπει να είναι ρητή όταν πρόκειται για διαφορές για τις οποίες ισχύει αποκλειστική αρμοδιότητα.

Θεωρείται πως υπάρχει σιωπηρή συμφωνία, αν ο εναγόμενος παρίσταται στο ακροατήριο στη συζήτηση και δεν προτείνει έγκαιρα την ένσταση αναρμοδιότητας.

Η συμφωνία των διαδίκων, με την οποία τακτικό δικαστήριο γίνεται αρμόδιο για μελλοντικές διαφορές είναι έγκυρη, μόνο αν είναι έγγραφη και αναφέρεται σε ορισμένη έννομη σχέση, από την οποία θα προέλθουν οι διαφορές.

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Σχετικά με τα ειδικά τμήματα του Κοινοτικού Σήματος και του Ναυτικού Δικαίου: Ως προς την καθ' ύλην αρμοδιότητα, αυτή ορίζεται σύμφωνα με τους κανόνες των τακτικών πολιτικών δικαστηρίων. Ως προς την κατά τόπο αρμοδιότητα, α) το τμήμα του Κοινοτικού Σήματος στην Αθήνα καλύπτει τις περιφέρειες των Εφετείων Αθηνών, Αιγαίου, Δωδεκανήσου, Κέρκυρας, Κρήτης, Λαμίας, Ναυπλίου, Πατρών και Πειραιώς, β) το τμήμα του Κοινοτικού Σήματος στη Θεσσαλονίκη καλύπτει τις περιφέρειες των Εφετείων Θεσσαλονίκης, Δυτικής Μακεδονίας, Θράκης, Ιωαννίνων και Λάρισας και γ) το τμήμα του Ναυτικού Δικαίου στον Πειραιά καλύπτει ολόκληρο το νομό Αττικής.

Τελευταία επικαιροποίηση: 12/03/2015

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Διεθνής δικαιοδοσία - Ισπανία

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Θεμέλια αρχή της διάρθρωσης των δικαστηρίων στην Ισπανία είναι η ενιαία δικαιοδοσία. Μόνες εξαιρέσεις είναι η στρατιωτική δικαιοδοσία σε καιρό πολέμου και σε κατάσταση πολιορκίας, και η δικαιοδοσία του Συνταγματικού Δικαστηρίου (*Tribunal Constitucional*), ως του ύπατου εγγυητή των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των δημόσιων ελευθεριών στην περίπτωση προσφυγής λόγω παραβίασης θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών (*recurso de amparo*). Ωστόσο, η δικαιοδοσία κατανέμεται σε τέσσερα είδη δικαστηρίων: στα πολιτικά δικαστήρια, τα ποινικά δικαστήρια, τα διοικητικά δικαστήρια αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας και τα κοινωνικά δικαστήρια.

Ακρογωνιαίος λίθος των πολιτικών δικαστηρίων είναι το πρωτοδικείο (*Juzgado de Primera Instancia*), που εκδικάζει αστικές διαφορές στον πρώτο βαθμό και διαδικασίες που ρητά δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα άλλου δικαστηρίου. Το πρωτοδικείο μπορεί συνεπώς να περιγραφεί ως το τακτικό ή το σύνηθες δικαστήριο.

Στα πολιτικά δικαστήρια περιλαμβάνονται τα οικογενειακά δικαστήρια (*Juzgados de Familia*), τα οποία είναι πρωτοβάθμια δικαστήρια. Τα οικογενειακά δικαστήρια, όταν υπάρχουν (γενικά στις πολυπληθέστερες περιοχές), είναι αρμόδια για την εκδίκαση διαφορών οικογενειακού δικαίου που αφορούν την ακύρωση του γάμου, τον χωρισμό και το διαζύγιο, τις σχέσεις μεταξύ γονέων και τέκνων και την προστασία των προσώπων με περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα. Σε περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης κατά ενός από τους διαδίκους σε δικαστήριο που επιλαμβάνεται υποθέσεων βίας κατά των γυναικών (*Juzgado de Violencia sobre la Mujer*), το εν λόγω δικαστήριο είναι επίσης αρμόδιο για την οικεία πολιτική διαδικασία.

Τα πολιτικά δικαστήρια περιλαμβάνουν επίσης τα ειδικά εμπορικά δικαστήρια (*Juzgados de lo Mercantil*) και τα δικαστήρια σημάτων της ΕΕ (*Juzgados de Marca Comunitaria*).

Τα κοινωνικά δικαστήρια (*Juzgados de lo Social*) είναι αρμόδια για την εκδίκαση υποθέσεων του εργατικού δικαίου. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι ατομικές διαφορές μεταξύ εργαζομένων και εργοδοτών για τις συμβάσεις εργασίας, οι διαφορές που απορρέουν από συλλογικές συμβάσεις, οι αξιώσεις κοινωνικής ασφάλισης και οι αξιώσεις κατά του δημοσίου στο πλαίσιο των υποχρεώσεων του που απορρέουν από το εργατικό δίκαιο.

Τα ποινικά δικαστήρια είναι αρμόδια για την εκδίκαση των ποινικών υποθέσεων.

Ένα χαρακτηριστικό του ισπανικού δικαίου είναι ότι αγωγή που προκύπτει από ποινικά αδικήματα μπορεί να συνεκδικαστεί στην ποινική διαδικασία. Στις εν λόγω περιπτώσεις, το ποινικό δικαστήριο αποφαινεται για το ποσό της αποζημίωσης που πρέπει να καταβληθεί αναφορικά με το αδίκημα. Εάν η αγωγή δεν ασκείται από τον παθόντα, ασκείται για λογαριασμό του από τον Εισαγγελέα, εκτός αν ο παθών έχει ρητά παραιτηθεί από το δικαίωμά του να ασκήσει αγωγή στην ποινική υπόθεση.

Τέλος, τα διοικητικά δικαστήρια αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας επιτηρούν τη νομιμότητα των πράξεων των δημόσιων αρχών και εκδικάζουν τις οικονομικές αξιώσεις που στρέφονται κατά αυτών.

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Βλέπε τις απαντήσεις που δίνονται παρακάτω.

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεσή μου;

Στην Ισπανία, δεν γίνεται διάκριση μεταξύ των διάφορων πρωτοδικείων με κριτήριο την αξία του αντικειμένου της δίκης ή τη σοβαρότητα των υποθέσεων που μπορούν να χειριστούν, και κανένα πρωτοδικείο δεν εκδικάζει εφέσεις επί αποφάσεων που έχουν εκδοθεί από άλλα πρωτοδικεία. Οι εφέσεις στην πολιτική διαδικασία εκδικάζονται πάντοτε από τα επαρχιακά δικαστήρια (*Audiencias Provinciales*).

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεσή μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β);

Για τους σκοπούς της οργάνωσης των δικαστηρίων, η Ισπανία διαιρείται γεωγραφικά σε δήμους, περιφέρειες, επαρχίες και αυτόνομες κοινότητες. Η περιφέρεια αποτελεί εδαφική ενότητα που απαρτίζεται από έναν ή περισσότερους όμορους δήμους εντός της ίδιας επαρχίας. Πρόκειται για τη σπουδαιότερη εδαφική διαίρεση, διότι συνιστά την περιφέρεια αρμοδιότητας του πρωτοδικείου. Λεπτομέρειες είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης στη διεύθυνση mjusticia.gob.es.

Όπου αυτό είναι αναγκαίο για τη διαχείριση του φόρτου των υποθέσεων, υφίστανται περισσότερα δικαστήρια της ίδιας κατηγορίας. Τούτο ισχύει σήμερα στις περισσότερες πόλεις. Τα δικαστήρια αριθμούνται διαδοχικά ανάλογα με τον χρόνο ίδρυσής τους.

Καταρχήν, όλα τα ομοειδή δικαστήρια έχουν την ίδια αρμοδιότητα και ο φόρτος εργασιών κατανέμεται μεταξύ τους σύμφωνα με τους κανόνες της εσωτερικής διοικητικής κατανομής. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις οι κανόνες κατανομής μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ανάθεση διαφορετικών ειδών υποθέσεων σε διαφορετικά δικαστήρια της ίδιας περιφέρειας.

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Ελλείψει συμφωνίας ή υποχρεωτικών κανόνων, ο βασικός κανόνας είναι ότι αρμόδιο είναι το πρωτοδικείο του τόπου κατοικίας του εναγόμενου και αν δεν υπάρχει κατοικία, του τόπου διαμονής του. Εάν ο εναγόμενος δεν έχει κατοικία ή διαμονή στην Ισπανία, αρμόδιο είναι το πρωτοδικείο του τόπου στον οποίο βρίσκεται ο εναγόμενος ή του τόπου της πιο πρόσφατης κατοικίας του. Εάν δεν πληροίται κανένα από τα εν λόγω κριτήρια, ο ενάγων μπορεί να ασκήσει την αγωγή του ενώπιον του πρωτοδικείου του τόπου της κατοικίας του.

Για τους σκοπούς αυτούς:

αγωγές κατά επιχειρηματιών και επιτηδευματιών που ασκούνται σε συνάρτηση με τις επιχειρηματικές ή επαγγελματικές τους δραστηριότητες μπορούν επίσης να ασκούνται σε οποιονδήποτε τόπο όπου τα πρόσωπα αυτά ασκούν τις δραστηριότητές τους, κατ' επιλογή του ενάγοντα.

αγωγές κατά νομικών προσώπων μπορούν επίσης να ασκούνται στον τόπο που επήλθε ή θα αναπτύξει τα έννομα αποτελέσματά της η κατάσταση ή η έννομη σχέση που αποτελεί αντικείμενο της αξίωσης, με τον όρο ότι το νομικό πρόσωπο διαθέτει εγκατάσταση ή έχει αντιπρόσωπο εκεί.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

2.2.2.1 Πότε μπορώ να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Το ισχύον ισπανικό δικονομικό σύστημα εν γένει δεν καταλείπει στον ενάγοντα τη δυνατότητα επιλογής της κατά τόπον αρμοδιότητας. Αυτό συμβαίνει μόνο στις εξής περιπτώσεις:

- εμπράγματα αγωγές επί ακινήτων που αφορούν είτε περισσότερα ακίνητα είτε ένα ακίνητο που βρίσκεται σε διάφορες περιφέρειες. Στις εν λόγω περιπτώσεις, οι ενάγοντες μπορούν να επιλέξουν να ασκήσουν την αγωγή τους σε οποιαδήποτε από τις οικείες περιφέρειες·
- αγωγές για την απαίτηση απόδοσης και έγκρισης λογαριασμών από τους αρμόδιους διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων του άλλου διαδίκου, αν δεν έχει καθοριστεί ο τόπος απόδοσης των λογαριασμών. Στις εν λόγω περιπτώσεις, οι ενάγοντες μπορούν να επιλέξουν μεταξύ της κατοικίας του εναγομένου και του τόπου διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων·
- κληρονομικές διαφορές. Οι ενάγοντες μπορούν να επιλέξουν μεταξύ των δικαστηρίων του τόπου της πιο πρόσφατης κατοικίας του θανόντος στην Ισπανία και των δικαστηρίων του τόπου όπου βρίσκεται το μεγαλύτερο μέρος της κληρονομιάς περιουσίας·
- αγωγές πνευματικής ιδιοκτησίας. οι ενάγοντες μπορούν να επιλέξουν μεταξύ των εξής τόπων: του τόπου επέλευσης της προσβολής του τόπου όπου διατίθενται τα εκ πρώτης όψης αποδεικτικά στοιχεία της επέλευσης της προσβολής ή του τόπου όπου υπάρχουν τα παράνομα αντίγραφα·
- υποθέσεις αθέμιτου ανταγωνισμού, όταν ο εναγόμενος δεν έχει εγκατάσταση, κατοικία ή διαμονή στην Ισπανία. στις εν λόγω περιπτώσεις, οι ενάγοντες μπορούν να επιλέξουν είτε τον τόπο επέλευσης του αθέμιτου ανταγωνισμού είτε τον τόπο εκδήλωσης των αποτελεσμάτων του·
- αξιώσεις που αφορούν αποκλειστικά την επιμέλεια ανηλίκων ή αξιώσεις διατροφής του ενός γονέα έναντι του άλλου για λογαριασμό ανηλίκων, όταν και οι δύο έχουν την κατοικία τους σε διαφορετικές δικαστικές περιφέρειες. Στις εν λόγω περιπτώσεις, οι ενάγοντες μπορούν να επιλέξουν είτε το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου ή το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του τέκνου.
- Γενικά, οι αγωγές που αφορούν την άσκηση ατομικών δικαιωμάτων των καταναλωτών ή των χρηστών μπορούν να εκδικάζονται από το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του καταναλωτή, του χρήστη ή του εναγομένου, κατ' επιλογή του καταναλωτή.

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Στις παρακάτω περιπτώσεις, ο ενάγων απαιτείται βάσει υποχρεωτικών κανόνων να προσφύγει σε άλλο δικαστήριο από αυτό του τόπου κατοικίας του εναγομένου. Στις εν λόγω περιπτώσεις, οι διάδικοι δεν μπορούν να επιλέξουν να υπάγουν στην αρμοδιότητα ενός συγκεκριμένου δικαστηρίου, είτε ρητά είτε σιωπηρά:

- εμπράγματα δικαιώματα ή δικαιώματα είσπραξης μισθωμάτων όσον αφορά ακίνητη περιουσία και υποθέσεις που αφορούν οριζόντια ιδιοκτησία (*propiedad horizontal*), καθώς αρμόδια είναι τα δικαστήρια της περιφέρειας του τόπου του ακινήτου·
- κληρονομικές υποθέσεις. Η αρμοδιότητα καθορίζεται είτε από τον τόπο της πιο πρόσφατης κατοικίας του θανόντος στην Ισπανία είτε από τον τόπο στον οποίο βρίσκεται το μεγαλύτερο μέρος της κληρονομιάς περιουσίας, κατ' επιλογή του ενάγοντα·
- υποθέσεις που αφορούν τη συνδρομή ή την εκπροσώπηση προσώπων που στερούνται τη δικαιοπρακτική τους ικανότητα. Οι υποθέσεις αυτές εκδικάζονται από το δικαστήριο του τόπου διαμονής του οικείου προσώπου·
- προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων μέσω των πολιτικών δικαστηρίων. Οι εν λόγω υποθέσεις εκδικάζονται από το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ενάγοντα ή, αν ο ενάγων δεν έχει κατοικία στην Ισπανία, του τόπου επέλευσης της πράξης που παραβίασε το επίδικο δικαίωμα·
- αξιώσεις αποζημίωσης που προκύπτουν από τη χρήση μηχανοκίνητων οχημάτων. Αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου επέλευσης της ζημίας·
- προσβολή εταιρικών αποφάσεων. Η κατά τόπον αρμοδιότητα καθορίζεται βάσει του τόπου της έδρας της εταιρίας·
- αναγνωριστικές αγωγές με αντικείμενο την κήρυξη συγκεκριμένων γενικών όρων και προϋποθέσεων σύμβασης ως μη συμβατικών ή την κήρυξη μιας ρήτρας ως άκυρης. Αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ενάγοντα·
- αναγνωριστικές αγωγές για την καταγγελία ή την ανάκληση πρότυπων συμβατικών όρων, αν ο εναγόμενος δεν έχει εγκατάσταση ή κατοικία στην Ισπανία. Στις εν λόγω περιπτώσεις αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου σύναψης της πρότυπης σύμβασης·
- αγωγές για την καταγγελία των πρότυπων συμβατικών όρων προς υπεράσπιση των συλλογικών ή κοινών συμφερόντων των καταναλωτών ή των χρηστών, αν ο εναγόμενος δεν έχει εγκατάσταση ή κατοικία στην Ισπανία. Στις εν λόγω περιπτώσεις αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ενάγοντα·
- αγωγές με αντικείμενο την απαίτηση τήρησης των υποχρεώσεων που υπέχουν τα εξής πρόσωπα: ασφαλιστική εταιρία, πρόσωπο που έχει πωλήσει κινητή περιουσία σε άλλον με δόσεις ή έχει χρηματοδοτήσει την αγορά της εν λόγω περιουσίας, ή πρόσωπο που έχει κάνει δημόσια προσφορά κινητής περιουσίας ή υπηρεσιών την οποία έχει αποδεχθεί άλλο πρόσωπο. Στις εν λόγω περιπτώσεις, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ενάγοντα·
- αγωγές τρίτων για την προσβολή της κατάσχεσης περιουσίας. Αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του προσώπου που επέσπευσε την κατάσχεση·
- αιτήσεις δικαστικού χωρισμού, ακυρότητας ή διαζυγίου. Αρμόδιο είναι το οικογενειακό δικαστήριο – ή αν δεν υπάρχει οικογενειακό δικαστήριο, το πρωτοδικείο του τόπου της συζυγικής εστίας· Όπου δεν υπάρχει συζυγική εστία, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου είτε της πιο πρόσφατης συζυγικής εστίας ή της κατοικίας του άλλου συζύγου. Όταν δεν υπάρχει καμία από τις δύο κατοικίες, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του φυσικού προσώπου. Όταν η αίτηση γίνεται με αμοιβαία συμφωνία, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου της πιο πρόσφατης κοινής εστίας ή της κατοικίας οποιουδήποτε συζύγου.
- Για τις αξιώσεις που αφορούν αποκλειστικά την επιμέλεια ανηλίκων ή τις αξιώσεις διατροφής που ασκούνται από τον έναν γονέα σε βάρος του άλλου για λογαριασμό ανηλίκων, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου της πιο πρόσφατης κοινής εστίας των γονέων. Όταν οι γονείς διαμένουν σε διαφορετικές δικαστικές περιφέρειες, ο ενάγων μπορεί να επιλέξει μεταξύ του δικαστηρίου κατοικίας του εναγομένου και του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του τέκνου.

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Κατά κανόνα, η κατά τόπον αρμοδιότητα στην Ισπανία μπορεί να μεταβληθεί, με την έννοια ότι οι αντίδικοι μπορούν να υπάγουν την υπόθεσή τους, ρητά ή σιωπηρά, στα δικαστήρια μιας συγκεκριμένης περιφέρειας, με τον όρο ότι τα οικεία δικαστήρια είναι αρμόδια για το αντικείμενο της υπόθεσης.

Η ρητή υπαγωγή επέρχεται όταν τα ενδιαφερόμενα μέρη καταρτίζουν ρητή συμφωνία που καθορίζει τη συγκεκριμένη περιφέρεια στα δικαστήρια της οποίας μπορούν να προσφύγουν.

Η σιωπηρή υπαγωγή επέρχεται στις εξής περιπτώσεις:

- για τον ενάγοντα, με μόνη την προσφυγή του στα δικαστήρια συγκεκριμένης περιφέρειας και την κατάθεση αγωγής ή την υποβολή αίτησης ή αιτήματος που πρέπει να κατατεθεί στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο για την εκδίκαση της υπόθεσης.
- για τον εναγόμενο, αν έχει παραστεί ενώπιον δικαστηρίου και στη συνέχεια πραγματοποιήσει κάποιο άλλο δικονομικό βήμα πέραν της κατάθεσης αίτησης σε εύθετο χρόνο και σε κατάλληλη μορφή για την προβολή ένστασης αναρμοδιότητας του δικαστηρίου.

Τυχόν μεταβολή στις κατοικίες των διαδίκων, στον τόπο του αντικειμένου της διαφοράς ή τον σκοπό της διαδικασίας η οποία λαμβάνει χώρα μετά την έναρξη της δίκης δεν επιφέρει μεταβολή της αρμοδιότητας, η οποία καθορίζεται σύμφωνα με την κατάσταση που επιβεβαιώνεται με την έναρξη της διαδικασίας (*Perpetuatio iurisdictionis*).

Ωστόσο:

Η ρητή παρέκταση αρμοδιότητας δεν επιτρέπεται σε πρότυπες συμβάσεις, συμβάσεις με γενικούς όρους και προϋποθέσεις που έχουν επιβληθεί από έναν από τους διαδίκους ή συμβάσεις καταναλωτών/χρηστών. Όμως, στις εν λόγω περιπτώσεις επιτρέπεται η σιωπηρή παρέκταση αρμοδιότητας. Καμίας μορφής παρέκταση αρμοδιότητας δεν επιτρέπεται όταν η νομοθεσία θέτει υποχρεωτικούς κανόνες για την κατά τόπον αρμοδιότητα. Καμίας μορφής παρέκταση αρμοδιότητας δεν επιτρέπεται στις ταχείες διαδικασίες, στη διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής ή στις διαδικασίες εκτέλεσης οφειλών.

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Στα ειδικά δικαστήρια της Ισπανίας περιλαμβάνονται τα παρακάτω.

Τα οικογενειακά δικαστήρια, που είναι πρωτοβάθμια δικαστήρια. Τα οικογενειακά δικαστήρια, όταν υπάρχουν (γενικά στις πολυπληθέστερες περιοχές), είναι τα μόνα και αποκλειστικά αρμόδια για οικογενειακές υποθέσεις. Ειδικότερα, εκδικάζουν υποθέσεις που αφορούν: τον χωρισμό, την ακύρωση και το διαζύγιο και την άσκηση της γονικής μέριμνας ανηλίκων.

Οι κανόνες της κατά τόπον αρμοδιότητας είναι οι ίδιοι με τους κανόνες που ισχύουν για τα πρωτοβάθμια δικαστήρια που εκδικάζουν υποθέσεις του οικογενειακού δικαίου ελλείψει ειδικού οικογενειακού δικαστηρίου στην οικεία περιφέρεια.

Τα κοινωνικά δικαστήρια εκδικάζουν εργατικές διαφορές. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι ατομικές διαφορές μεταξύ εργαζομένων και εργοδοτών επί των συμβάσεων απασχόλησης, οι διαφορές που απορρέουν από τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, οι αξιώσεις κοινωνικής ασφάλισης και οι αξιώσεις κατά του δημοσίου στο πλαίσιο των υποχρεώσεων του που απορρέουν από το εργατικό δίκαιο.

Ο γενικός κανόνας είναι ότι κατά τόπον αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου όπου ο εργαζόμενος παρέχει τις υπηρεσίες του ή του τόπου κατοικίας του εναγόμενου, κατ' επιλογή του ενάγοντα.

Τα εμπορικά δικαστήρια λειτουργούν σε περιφερειακό επίπεδο και επιλαμβάνονται των εμπορικών διαφορών.

Τα εν λόγω δικαστήρια εκδικάζουν υποθέσεις που αφορούν τις πάσης φύσης υποθέσεις αφερεγγυότητας, εκτός αν πρόκειται για αφερεγγυότητα φυσικού και όχι νομικού προσώπου: στις εν λόγω περιπτώσεις αρμόδια είναι τα μη ειδικά πρωτοβάθμια δικαστήρια.

Εκδικάζουν επίσης συναφείς υποθέσεις που αφορούν τα παρακάτω ζητήματα:

- αστικές οικονομικές αξιώσεις κατά των περιουσιακών στοιχείων του αφερέγγυου διαδίκου, εκτός από τις αξιώσεις σε διαδικασίες που αφορούν την ικανότητα, τη γονική ιδιότητα, τον γάμο και τους ανηλίκους;
- εταιρικές αγωγές για την επίτευξη της συλλογικής καταγγελίας, τροποποίησης ή αναστολής συμβάσεων απασχόλησης, όταν ο εργοδότης είναι ο αφερέγγυος διάδικος ή αγωγές για την αναστολή ή την καταγγελία συμβάσεων με την ανώτατη διοίκηση;
- κάθε τυχόν πράξη εκτέλεσης ή προσωρινό μέτρο κατά των περιουσιακών στοιχείων και των οικονομικών δικαιωμάτων του αφερέγγυου διαδίκου, ανεξάρτητα από το δικαστήριο που εξέδωσε τη διαταγή;
- αγωγές αστικής ευθύνης κατά μελών του διοικητικού συμβουλίου εταιρίας, ελεγκτών ή εκκαθαριστών για ζημίες που υπέστη ο αφερέγγυος διάδικος κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αφερεγγυότητας;
- αξιώσεις που αφορούν:

τον αθέμιτο ανταγωνισμό,

την πνευματική ιδιοκτησία και τη διαφήμιση,

το εταιρικό δίκαιο και το δίκαιο που διέπει τις συνεταιριστικές ενώσεις,

τις εθνικές ή διεθνείς μεταφορές,

το ναυτικό δίκαιο,

τους γενικούς όρους και τις προϋποθέσεις της σύμβασης,

την εφαρμογή των κανόνων διαιτησίας στις υποθέσεις που παρατίθενται ανωτέρω.

Αρμόδιο να κινεί και να διενεργεί τη διαδικασία αφερεγγυότητας είναι το εμπορικό δικαστήριο του κέντρου των κύριων συμφερόντων του οφειλέτη. Εάν ο οφειλέτης έχει επίσης την κατοικία του στην Ισπανία και η κατοικία και το κέντρο των κύριων συμφερόντων του βρίσκονται σε διαφορετικούς τόπους, το εμπορικό δικαστήριο του τόπου κατοικίας του οφειλέτη θα είναι επίσης αρμόδιο να εκδικάσει την υπόθεση, κατ' επιλογή του δανειστή που υποβάλλει την αίτηση.

Αν ο οφειλέτης είναι νομικό πρόσωπο, τεκμαίρεται ότι η έδρα του συνιστά το κέντρο των κύριων συμφερόντων του. Για τους λόγους αυτούς, κάθε τυχόν μεταβολή της έδρας που διενεργείται σε διάστημα έξι μηνών πριν από την αίτηση κίνησης της διαδικασίας αφερεγγυότητας δεν λαμβάνεται υπόψη.

Τα εμπορικά δικαστήρια του Αλικάντε λειτουργούν ως δικαστήρια εμπορικών σημάτων της ΕΕ, όταν ασκούν την αποκλειστική τους αρμοδιότητα να εκδικάζουν στον πρώτο βαθμό κάθε τυχόν αντιδίκη που εισάγεται ενώπιόν τους βάσει του κανονισμού αριθ. 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα και του κανονισμού αριθ. 6/2002, του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα.

Στις εν λόγω υποθέσεις, τα δικαστήρια εμπορικών σημάτων είναι αρμόδια για ολόκληρη την εθνική επικράτεια.

Εκτός από τα εν λόγω ειδικά δικαστήρια, με νόμο το γενικό συμβούλιο του δικαστικού σώματος (*Consejo General del Poder Judicial*) μπορεί να αποφασίσει ότι αν υπάρχουν περισσότερα ομοειδή δικαστήρια, ένα ή περισσότερα από αυτά θα έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα να εκδικάζουν συγκεκριμένες κατηγορίες υποθέσεων ή να επιτηρούν την επιβολή στο υπόψη πεδίο δικαίου.

Η εν λόγω εξουσία έχει ήδη ασκηθεί σε διάφορους τόπους, ιδίως αναφορικά με την ανικανότητα και την ακούσια νοσηλεία ψυχικά ασθενούς προσώπου, όταν γενική αρμοδιότητα έχουν τα οικογενειακά δικαστήρια.

Τελευταία επικαιροποίηση: 06/06/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Διεθνής δικαιοδοσία - Γαλλία

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Η γαλλική δικαστηριακή οργάνωση συνεπάγεται τη συνύπαρξη δύο δικαιοδοτικών τάξεων: της διοικητικής και της δικαστικής.

Κάθε τάξη αποτελείται από μια δομή με τρία επίπεδα.

Στην περίπτωση της πρώτης τάξης, οι αποφάσεις εκδίδονται από τα διοικητικά πρωτοδικεία, που είναι δικαστήρια γενικής αρμοδιότητας, και από διάφορα ειδικά διοικητικά δικαστήρια. Οι αποφάσεις τους μπορούν να προσβληθούν ενώπιον των διοικητικών εφετείων. Οι αποφάσεις των διοικητικών εφετείων υπόκεινται στον έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας (*Conseil d'État*).

Στην περίπτωση της δεύτερης τάξης, οι πρωτοβάθμιες αποφάσεις εκδίδονται από τα πολυμελή πρωτοδικεία (*tribunaux de grande instance*), που είναι δικαστήρια γενικής αρμοδιότητας, και από ένα σύνολο άλλων δικαστηρίων, οι αρμοδιότητες των οποίων ορίζονται από τον νομοθέτη. Οι αποφάσεις των

πρωτοδικείων προσβάλλονται ενώπιον των εφετειών, που διαθέτουν χωριστά τμήματα (πολιτικό, κοινωνικό, εμπορικό, ποινικό). Κατά των αποφάσεων των εφετειών μπορεί να ασκηθεί αναίρεση ενώπιον του ανώτατου ακυρωτικού δικαστηρίου (Cour de cassation) (το οποίο επίσης διαθέτει χωριστά τμήματα, που είναι διαρθρωμένα όπως και εκείνα των εφετειών).

Η διάρθρωση των δικαστηρίων έχει ως εξής:

Δικαστήρια της διοικητικής τάξης:

Συμβούλιο της Επικρατείας (1)

Διοικητικά εφετεία (8)

Διοικητικά πρωτοδικεία (42)

Δικαστήρια της δικαστικής τάξης:

Ανώτατο ακυρωτικό δικαστήριο (1)

Εφετεία (36)

Ανώτατο εφετείο (Tribunal supérieur d'appel) (1)

Πολυμελή πρωτοδικεία (tribunaux de grande instance) (164) (εκ των οποίων 16 με αρμοδιότητα για την εκδίκαση εμπορικών υποθέσεων)

Πρωτοβάθμια δικαστήρια (tribunaux de première instance) (4) (εκ των οποίων 2 με αρμοδιότητα για την εκδίκαση εμπορικών υποθέσεων)

Δικαστήρια ανηλίκων (Tribunaux pour enfants) (155)

Δικαστήρια υποθέσεων κοινωνικής ασφάλισης (Tribunaux des affaires de sécurité sociale) (114)

Μονομελή πρωτοδικεία (Tribunaux d'instance) (307)

Εργατοδικεία (Conseils de prud'hommes) (210)

Εργατικά δικαστήρια (Tribunaux du travail) (6)

Εμποροδικεία (Tribunaux de commerce) (134)

Ειδικά δικαστήρια της δικαστικής τάξης:

Το μονομελές πρωτοδικείο εκδικάζει τις συνθέστερες διαφορές. Καταρχήν, εκδικάζει όλες τις αγωγές η αξία του αντικειμένου των οποίων ανέρχεται έως και το ποσό των 10.000 ευρώ. Είναι επίσης αρμόδιο για την εκδίκαση ορισμένων ειδικών διαφορών (μη καταβολή μισθωμάτων, κατάσχεση αποδοχών, εκλογές των εκπροσώπων του προσωπικού, πίστωση στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών).

Το εμποροδικείο είναι αρμόδιο να εκδικάζει διαφορές μεταξύ εμπόρων, μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και μεταξύ εμπόρων και πιστωτικών ιδρυμάτων, όπως και διαφορές που αφορούν εμπορικές εταιρείες, διαφορές που αφορούν εμπορικές πράξεις μεταξύ οποιωνδήποτε προσώπων και υποθέσεις οικονομικής δυσχέρειας εμπορικών εταιρειών (εκκαθάριση και δικαστική εξυγίανση).

Το δικαστήριο αγροτικών μισθώσεων (tribunal paritaire des baux ruraux) είναι αρμόδιο για την εκδίκαση διαφορών μεταξύ μισθωτών και εκμισθωτών αγροτικών ακινήτων (αγρομισθωση, επίμορτη αγροληψία).

Το εργατοδικείο (conseil des prud'hommes) επιλαμβάνεται διαφορών μεταξύ εργαζομένων και εργοδοτών στο πλαίσιο ατομικής σύμβασης εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

Έως συγκεκριμένη ημερομηνία που θα καθοριστεί με διάταγμα και το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2019, το δικαστήριο υποθέσεων κοινωνικής ασφάλισης επιλαμβάνεται υποθέσεων που αφορούν την εφαρμογή της νομοθεσίας και των κανονισμών σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση και τα γεωργικά ταμεία επικουρικής ασφάλισης από ημερομηνία που θα καθοριστεί με διάταγμα και το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2019, οι εν λόγω διαφορές θα εμπόρουν στην αρμοδιότητα των πολυμελών πρωτοδικείων που καθορίζονται ειδικά γι' αυτόν τον σκοπό.

Έως ημερομηνία που θα καθοριστεί με διάταγμα και το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2019, το δικαστήριο υποθέσεων αναπηρίας (tribunal du contentieux de l'incapacité) επιλαμβάνεται υποθέσεων που αφορούν την κατάσταση ή τον βαθμό αναπηρίας, την κατάσταση μόνιμης αναπηρίας και την ανικανότητα προς εργασία από ημερομηνία που θα καθοριστεί με διάταγμα και το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2019, οι εν λόγω διαφορές θα εμπόρουν στην αρμοδιότητα των πολυμελών πρωτοδικείων που καθορίζονται ειδικά γι' αυτόν τον σκοπό.

Το δικαστήριο στρατιωτικών συντάξεων (tribunal des pensions militaires) επιλαμβάνεται υποθέσεων που αφορούν στρατιωτικές συντάξεις.

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου;

Η κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των πολυμελών πρωτοδικείων, των μονομελών πρωτοδικείων και των δικαιοδοτικών οργάνων εγγύτητας (juridictions de proximité) προσδιορίστηκε ανωτέρω. Σημειώνεται ότι σε περίπτωση που δεν καθορίζεται ειδικά άλλο δικαστήριο ως αρμόδιο, το πολυμελές πρωτοδικείο αποτελεί δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας.

Τα μονομελή πρωτοδικεία είναι αρμόδια να εκδικάζουν διαφορές η αξία του αντικειμένου των οποίων είναι μικρότερη από ή ίση με 10.000 ευρώ, καθώς και διαφορές των οποίων δεν περιορίζεται η αξία του αντικειμένου, όπως διαφορές που αφορούν το καταναλωτικό δίκαιο, την επιτροπεία ενηλίκων και συμβάσεις μίσθωσης κατοικίας.

Τα πολυμελή πρωτοδικεία είναι αρμόδια για όλες τις άλλες αστικές διαφορές που δεν υπάγονται σε άλλα δικαστήρια, και ιδίως για τις οικογενειακές υποθέσεις.

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β;)

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Καταρχήν, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγόμενου. Ο κανόνας αυτός αποσκοπεί στην προστασία του τελευταίου, καθώς τεκμαίρεται ότι θα είναι ευκολότερο γι' αυτόν να αμυνθεί ενώπιον του δικαστηρίου που είναι πλησιέστερο στον τόπο κατοικίας του.

Εάν ο εναγόμενος είναι φυσικό πρόσωπο, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου της κατοικίας ή της διαμονής του. Όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα (εταιρεία, ένωση προσώπων), αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου είναι εγκατεστημένο το νομικό πρόσωπο, κατά κανόνα το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η εταιρική έδρα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η γνωστή κύρια εγκατάσταση είναι διαφορετική από την εταιρική έδρα. Σ' αυτές τις περιπτώσεις, είναι δυνατό να επιληφθεί το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η κύρια εγκατάσταση. Για τις μεγάλες εταιρείες, που έχουν πολλά υποκαταστήματα, της υπόθεσης μπορεί να επιληφθεί το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ένα εξ αυτών των υποκαταστημάτων.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

2.2.2.1 Πότε μπορώ να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγόμενου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Σε υποθέσεις που αφορούν συμβάσεις: ο ενάγων μπορεί να προσφύγει είτε στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγόμενου είτε, αναλόγως του είδους της σύμβασης, στο δικαστήριο του τόπου παράδοσης του πράγματος ή του τόπου παροχής της υπηρεσίας.

Όσον αφορά την αδικοπρακτική ευθύνη ή την άσκηση αγωγής κατόπιν δήλωσης παράστασης πολιτικής αγωγής στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας: η αγωγή μπορεί να ασκηθεί ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του εναγόμενου ή ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου επέλευσης της ζημίας ή του τόπου όπου επήλθε το ζημιόγιο γεγονός.

Σε υποθέσεις που αφορούν ακίνητα: ο ενάγων μπορεί να προσφύγει στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο.

Σε υποθέσεις διατροφής ή συνεισφοράς στα βάρη του γάμου: ο ενάγων μπορεί να επιλέξει μεταξύ του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του εναγόμενου ή του τόπου κατοικίας του δικαιούχου, δηλαδή του δικαστηρίου του ίδιου του ενάγοντος.

Σε υποθέσεις καταναλωτικών διαφορών: ο καταναλωτής μπορεί να επιλέξει το δικαστήριο του τόπου όπου διέμενε κατά τον χρόνο σύναψης της σύμβασης ή κατά την ημερομηνία επέλευσης του ζημιόγιο γεγονός.

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγόμενου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Σε περίπτωση διαφοράς σχετικά με υποχρέωση διατροφής ή αντισταθμιστική παροχή: αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του δικαιούχου συζύγου ή του γονέα που αναλαμβάνει κατά κύριο λόγο τη φροντίδα των τέκνων, ακόμα και ενήλικων.

Σε υποθέσεις διαζυγίου: αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας της οικογένειας. Εάν οι σύζυγοι έχουν χωριστές κατοικίες, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας των παιδιών. Εάν οι σύζυγοι δεν έχουν παιδιά, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγόμενου.

Σε κληρονομικές υποθέσεις: αρμόδιο είναι το δικαστήριο της τελευταίας κατοικίας του θανόντος.

Σε υποθέσεις που αφορούν ακίνητα: αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο.

Σε μισθωτικές διαφορές: αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο.

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Το σύνολο των ειδικών δικαστηρίων έχει αποκλειστική αρμοδιότητα και η ένσταση αναρμοδιότητας πρέπει να προταθεί αυτεπάγγελα από το δικαστήριο. Η μόνη δυνατότητα να επιληφθεί δικαστήριο το οποίο κανονικά δεν θα ήταν αρμόδιο υπάρχει μεταξύ πολυμελούς και μονομελούς πρωτοδικείου για υποθέσεις σχετικά με τις οποίες δεν έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα.

Καταρχήν, κάθε ρήτρα σύμβασης η οποία παρεκκλίνει από τους κανόνες της κατά τόπον αρμοδιότητας είναι άκυρη, εκτός από τις συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ δύο εμπόρων, υπό τον όρο ότι αυτή η ρήτρα διατυπώνεται σαφώς.

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Εμποροδικείο: καταρχήν, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγόμενου. Όσον αφορά τις αδικοπραξίες, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου στον οποίο έλαβε χώρα το ζημιόγιο γεγονός ή του τόπου επέλευσης της ζημίας.

Δικαστήριο αγροτικών μισθώσεων: αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο.

Εργατοδικείο: ο εργαζόμενος μπορεί να προσφύγει στο εργατοδικείο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η εγκατάσταση στην οποία εργάζεται, στην περιφέρεια του οποίου συνάφθηκε η σύμβαση ή στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η έδρα της επιχείρησης που τον απασχολεί. Όταν η εργασία λαμβάνει χώρα εκτός οποιασδήποτε εγκατάστασης, η προσφυγή γίνεται στο εργατοδικείο του τόπου κατοικίας του εργαζόμενου.

Δικαστήριο υποθέσεων κοινωνικής ασφάλισης (έως την ημερομηνία που ορίζεται με διάταγμα και το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2019): καταρχήν, αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η κατοικία του δικαιούχου ή του οικείου εργαζόμενου ή της έδρας του εναγόμενου οργανισμού σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ οργανισμών που έχουν την έδρα τους στην περιφέρεια διαφορετικών δικαστηρίων.

Σχετικοί σύνδεσμοι

[🔗 Δικτυακός τόπος του υπουργείου δικαιοσύνης](#)

[🔗 Ιστότοπος της Legifrance](#)

Τελευταία επικαιροποίηση: 23/07/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Διεθνής δικαιοδοσία - Κροατία

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Η αγωγή ασκείται ενώπιον του δικαστηρίου που είναι καθ' ύλην και κατά τόπο αρμόδιο για την εκδίκαση της εκάστοτε υπόθεσης, ενώ οι ειδικές υποθέσεις εκδικάζονται από ειδικά δικαστήρια. Εντούτοις, μόνο στην Πόλη του Ζάγκρεμπ (Grad Zagreb) λειτουργούν δημοτικό πολιτικό δικαστήριο (Općinski građanski sud) και δημοτικό εργατοδικείο (Općinski sud radni) ως ειδικά δικαστήρια για τις εν λόγω υποθέσεις, με αποτέλεσμα στις υπόλοιπες περιοχές οι υποθέσεις αυτές να υπάγονται κατά κανόνα στην αρμοδιότητα των τακτικών δημοτικών δικαστηρίων (Općinski sudovi).

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Οι κανόνες που ρυθμίζουν την αρμοδιότητα των δικαστηρίων περιλαμβάνονται στον νόμο περί πολιτικής δικονομίας (Zakon o parničnom postupku).

Ειδικότερα, κατά τόπο αρμόδιο είναι το δικαστήριο της γενικής δικαιοδοσίας του εναγόμενου, δηλαδή το δικαστήριο που διαθέτει γενική δικαιοδοσία βάσει του τόπου προσωρινής ή μόνιμης διαμονής του εναγόμενου ή, αν ο εναγόμενος είναι νομικό πρόσωπο, βάσει του τόπου της έδρας του. Στην περίπτωση αγωγής κατά επαρχίας, της Πόλης του Ζάγκρεμπ, δήμου ή κοινότητας, το αρμόδιο κατά τόπο δικαστήριο καθορίζεται βάσει του τόπου της έδρας του οργάνου εκπροσώπησης του εναγόμενου.

Ωστόσο, στην περίπτωση αγωγής κατά της Δημοκρατίας της Κροατίας, το αρμόδιο κατά τόπο δικαστήριο καθορίζεται βάσει του τόπου της μόνιμης διαμονής ή της έδρας του ενάγοντος στην Κροατία. Αν ο ενάγων δεν διατηρεί μόνιμη διαμονή ή έδρα στην Κροατία, αρμόδιο κατά τόπο για την εκδίκαση αγωγής κατά της Δημοκρατίας της Κροατίας είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται ο τόπος όπου εδρεύει το κροατικό κοινοβούλιο (Hrvatski Sabor).

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατώτερων και ανώτερων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου;

Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατώτερων και ανώτερων δικαστηρίων. Τα δημοτικά δικαστήρια (Općinski sudovi) και τα εμποροδικεία (Trgovački sudovi) είναι δικαστήρια πρώτου βαθμού, ενώ τα επαρχιακά δικαστήρια (Županijski sudovi) και το Ανώτερο Εμποροδικείο της Δημοκρατίας της Κροατίας (Visoki trgovački sud RH) είναι δικαστήρια δεύτερου βαθμού. Ειδικότερα, τα επαρχιακά δικαστήρια εκδικάζουν τις εφέσεις κατά αποφάσεων των δημοτικών δικαστηρίων και το Ανώτερο Εμποροδικείο της Δημοκρατίας της Κροατίας εκδικάζει τις εφέσεις κατά αποφάσεων των εμποροδικείων.

Τα επαρχιακά δικαστήρια και το Ανώτερο Εμποροδικείο της Δημοκρατίας της Κροατίας εκδικάζουν υποθέσεις σε πρώτο βαθμό μόνο στις περιπτώσεις που αυτό προβλέπεται ειδικά από τον νόμο, στις οποίες περιπτώσεις οι αποφάσεις τους μπορούν να προσβληθούν ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου της Δημοκρατίας της Κροατίας (Vrhovni sud RH).

Ως εκ τούτου, τα ανώτερα δικαστήρια μόνο κατ' εξαίρεση είναι αρμόδια να εκδικάζουν υποθέσεις, περιπτώσεις κατά τις οποίες τα κατώτερα δικαστήρια διαπιστώνουν την αναρμοδιότητά τους και παραπέμπουν την υπόθεση για εκδίκαση.

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β;)

Ο καθορισμός του δικαστηρίου που είναι αρμόδιο στην εκάστοτε υπόθεση εξαρτάται από διάφορες περιστάσεις, πλην όμως, κατά κανόνα, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της γενικής δικαιοσύνης του εναγομένου.

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Ο βασικός κανόνας της κατά τόπου αρμοδιότητας είναι ότι αυτή καθορίζεται βάσει του τόπου προσωρινής ή μόνιμης διαμονής του εναγομένου ή, αν ο εναγόμενος είναι νομικό πρόσωπο, βάσει του τόπου της έδρας του.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

2.2.2.1 Πότε μπορώ να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Κατά παρέκκλιση από τον βασικό κανόνα της γενικής δικαιοσύνης, ο νόμος περί πολιτικής δικονομίας (στα άρθρα 50-66) προβλέπει ειδική δικαιοσύνη για τις περιπτώσεις ομοδικίας, τις διαφορές που αφορούν διατροφή από τον νόμο, τις διαφορές που αφορούν αποζημίωση, τις γαμικές διαφορές, τις διαφορές που αφορούν δικαιώματα που απορρέουν από εγγυήσεις του κατασκευαστή, τις διαφορές που αφορούν αναγνώριση ή προσβολή πατρότητας ή μητρότητας, τις διαφορές που αφορούν ακίνητα περιουσιακά στοιχεία και τις διαφορές που αφορούν προσβολή δικαιωμάτων κυριότητας, τις διαφορές που αφορούν αεροσκάφη ή πλοία, τις διαφορές που αφορούν πρόσωπα για τα οποία δεν υπάρχει γενική δικαιοσύνη στη Δημοκρατία της Κροατίας, τις διαφορές στις οποίες η κατά τόπου αρμοδιότητα θεμελιώνεται βάσει του τόπου στον οποίο είναι εγκατεστημένο το υποκατάστημα νομικού προσώπου, τις διαφορές στις οποίες η κατά τόπου αρμοδιότητα θεμελιώνεται βάσει του τόπου στον οποίο είναι εγκατεστημένο το γραφείο εκπροσώπησης αλλοδαπού προσώπου στη Δημοκρατία της Κροατίας, τις διαφορές που απορρέουν από σχέσεις με οργανωτικές μονάδες των ενόπλων δυνάμεων της Δημοκρατίας της Κροατίας, τις κληρονομικές διαφορές, τις διαφορές που αφορούν διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης ή πτωχευτικές διαδικασίες, τις διαφορές στις οποίες η κατά τόπου αρμοδιότητα θεμελιώνεται βάσει του τόπου πληρωμής, τις εργατικές διαφορές και τις διαφορές στις οποίες η κατά τόπου αρμοδιότητα θεμελιώνεται βάσει της αρχής της αμοιβαιότητας για αγωγές κατά αλλοδαπών πολιτών.

Στις προαναφερθείσες περιπτώσεις, ο ενάγων μπορεί πάντοτε, αλλά δεν υποχρεούται ποτέ, να επιλέξει δικαστήριο διαφορετικό από εκείνο του τόπου διαμονής του εναγομένου, στο οποίο παραπέμπει ο γενικός κανόνας.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 70 του νόμου περί πολιτικής δικονομίας, οι διάδικοι μπορούν με συμφωνία τους να καταστήσουν κατά τόπου αρμόδιο άλλο καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο, αλλά μόνο αν δεν πρόκειται για δικαστήριο με αποκλειστική αρμοδιότητα.

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Ανάλογα με το αν πρόκειται για αστική ή για εμπορική διαφορά, η αγωγή ασκείται ενώπιον του δημοτικού δικαστηρίου (Općinski sud) ή ενώπιον του εμποροδικείου (Trgovački sud). Στην Πόλη του Ζάγκρεμπ, η αγωγή μπορεί επίσης, στην περίπτωση εργατικής διαφοράς, να ασκηθεί ενώπιον του δημοτικού εργατοδικείου (Općinski radni sud).

Τελευταία επικαιροποίηση: 13/01/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Διεθνής δικαιοδοσία - Ιταλία

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Ορισμένες αστικές διαφορές πρέπει να εκδικάζονται από ειδικά δικαστήρια. Οι γεωργικές διαφορές εκδικάζονται από ειδικά τμήματα των τακτικών δικαστηρίων, ενώ οι εμπορικές και οι εταιρικές διαφορές εκδικάζονται από τα εμποροδικεία (*tribunale delle imprese*). Άλλα ειδικά δικαστήρια είναι τα δικαστήρια ανηλίκων και τα δικαστήρια για τα ύδατα δημοσίας χρήσεως. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, οι αγωγές εκδικάζονται από τα τακτικά δικαστήρια, τα οποία μπορούν, ωστόσο, να ακολουθούν ειδικές διαδικασίες, για παράδειγμα στο πλαίσιο εργατικών διαφορών και διαφορών που αφορούν μισθώσεις.

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Το αρμόδιο δικαστήριο προσδιορίζεται με βάση την κατά τόπον αρμοδιότητα –ως γενική δικαιοσύνη του φυσικού προσώπου (*foro generale delle persone fisiche*) νοείται το δικαστήριο του τόπου διαμονής του εναγομένου– ή με βάση την αξία της αγωγής, σύμφωνα με την οποία η αγωγή εκδικάζεται είτε από το Ειρηνοδικείο (*giudice di pace*) είτε από το γενικό δικαστήριο (*tribunale*), ή με βάση το επίδικο ζήτημα, δεδομένου ότι ορισμένες υποθέσεις δικάζονται από συγκεκριμένα δικαστήρια, ανεξαρτήτως της αξίας τους, όπως, για παράδειγμα, οι αιτήσεις ακύρωσης γάμου, οι οποίες εκδικάζονται από το πολυμελές πρωτοδικείο.

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου;

Δεν υπάρχει ιεραρχική σχέση μεταξύ των δικαστηρίων υπάρχουν μόνο δικαστήρια με διαφορετική αρμοδιότητα. Σε συνάρτηση με την αξία της απαίτησης, η υπόθεση εκδικάζεται πρωτοδικώς από το Ειρηνοδικείο ή από το γενικό δικαστήριο. Ανάλογα με το αντικείμενο της υπόθεσης, αρμόδιο είναι το μονομελές ή το πολυμελές πρωτοδικείο. Ένδικα μέσα κατά αποφάσεων που εκδίδονται σε πρώτο βαθμό ασκούνται συνήθως ενώπιον των Εφετειών (*corti d'appello*). Σε ορισμένες περιπτώσεις, ωστόσο, η διαδικασία πρέπει να κινηθεί ενώπιον του Εφετείου (υποθέσεις στις οποίες το Εφετείο έχει λειτουργική αρμοδιότητα (*competenza funzionale*)), για παράδειγμα στο πλαίσιο αιτήσεων ακύρωσης αποφάσεων διαιτησίας). Κατά κανόνα, μια υπόθεση εκδικάζεται από το εν προκειμένω αρμόδιο πρωτοβάθμιο δικαστήριο του τόπου διαμονής του εναγομένου.

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β;)

Προκειμένου να προσδιοριστεί το κατά τόπον αρμόδιο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, πρέπει να ελεγχθεί η πόλη διαμονής ή κατοικίας του εναγομένου, που αποτελεί, όπως έχει ήδη προαναφερθεί, τη «γενική δικαιοσύνη του φυσικού προσώπου», ή να προσδιοριστεί το δικαστήριο άλλου τόπου όπου τα δικαστήρια έχουν ενδεχομένως εναλλακτική αρμοδιότητα στη συγκεκριμένη κατηγορία υπόθεσης, όπως το δικαστήριο του τόπου όπου προέκυψε η υποχρέωση σε διαφορές που αφορούν συμβατικές υποχρεώσεις.

Για ορισμένες διαφορές υπάρχουν ωστόσο ειδικά δικαστήρια με αποκλειστική αρμοδιότητα. Σε υποθέσεις που αφορούν καταναλωτές, δικαιοδοσία έχει το δικαστήριο του τόπου διαμονής ή κατοικίας του καταναλωτή, ενώ σε υποθέσεις που αφορούν δικαιώματα ακίνητης περιουσίας και εξώσεις ή επανακτήσεις περιουσιακών στοιχείων, έχει δικαιοδοσία το δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται η ακίνητη περιουσία (*locus rei sitae*).

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Για τα φυσικά πρόσωπα, γενική δωσιδικία έχει συνήθως το δικαστήριο του τόπου διαμονής (*residenza*) ή κατοικίας (*domicilio*) του εναγομένου ή, εάν ο εν λόγω τόπος είναι άγνωστος, το δικαστήριο του τόπου όπου παραμένει ο εναγόμενος (*dimora*). Εάν ο εναγόμενος δεν διαθέτει διαμονή, κατοικία ή οτιδήποτε από τα προαναφερόμενα στην Ιταλία, ή εάν τα προαναφερόμενα είναι άγνωστα, αρμόδιο δικαστήριο είναι εκείνο του τόπου διαμονής του ενάγοντος. Για τα νομικά πρόσωπα, αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο του τόπου στον οποίο βρίσκεται η έδρα τους ή (κατ' επιλογή του ενάγοντος) μια εγκατάσταση και ένας αντιπρόσωπος εξουσιοδοτημένος να ενεργεί εξ ονόματός τους. Εταιρείες χωρίς νομική προσωπικότητα, ενώσεις και επιτροπές έχουν την έδρα τους στον τόπο όπου ασκούν συνήθως τη δραστηριότητά τους σε συνεχή βάση.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

Εξαιρέσεις από τον κανόνα γενικής δωσιδικίας αποτελούν τα δικαστήρια που έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα, για παράδειγμα, σε υποθέσεις καταναλωτών, στις οποίες αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο του τόπου διαμονής ή κατοικίας του καταναλωτή.

2.2.2.1 Πότε μπορώ να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Σε ορισμένες περιπτώσεις παρέχεται η δυνατότητα επιλογής μεταξύ της γενικής και της εναλλακτικής δωσιδικίας. Για παράδειγμα, ταυτόχρονα με τη γενική δωσιδικία του φυσικού ή του νομικού προσώπου, ο ενάγων μπορεί επίσης να επιλέξει την προαιρετική ειδική δωσιδικία για υποθέσεις που αφορούν ενοχικά δικαιώματα (προσωπικές αγωγές). Στις υποθέσεις αυτές, ο ενάγων μπορεί να επιλέξει τη γενική δωσιδικία ή να προσφύγει στο δικαστήριο του τόπου όπου προέκυψε η σχετική υποχρέωση (το γενεσιουργό αίτιο μπορεί να είναι συμβατικό ή εξωσυμβατικό) ή στο δικαστήριο του τόπου όπου πρέπει να εκτελεσθεί η υποχρέωση (άρθρο 20 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Τα δύο προαιρετικά ειδικά δικαστήρια που προβλέπονται δυνάμει του άρθρου 20 έχουν συντρέχουσα αρμοδιότητα μεταξύ τους και με το δικαστήριο της γενικής δωσιδικίας.

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Η υποχρέωση αυτή προκύπτει όταν ένα δικαστήριο έχει αποκλειστική δικαιοδοσία. Παράδειγμα αποτελεί το δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται η ακίνητη περιουσία σε υποθέσεις εξώσεων ή διαφορών σχετικών με τα δικαιώματα ιδιοκτησίας. Ένα άλλο παράδειγμα είναι οι διαφορές σε υποθέσεις καταναλωτών, στις οποίες αρμόδιο δικαστήριο είναι πάντα το δικαστήριο του τόπου διαμονής του καταναλωτή.

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Εξαιρουμένων των περιπτώσεων υποχρεωτικής δικαιοδοσίας (π.χ. στην περίπτωση της εδαφικής δικαιοδοσίας σε υποθέσεις που αφορούν στοιχεία ακίνητης περιουσίας), οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν από κοινού διαφορετική δωσιδικία (άρθρο 20 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Ανάλογα με τη φύση της διαφοράς, δικαιοδοσία έχουν τα τακτικά δικαστήρια, τα οποία εκδικάζουν υποθέσεις που αφορούν προσωπικά δικαιώματα, ή τα ειδικά δικαστήρια που εξετάζουν τα θεμιτά συμφέροντα στο πλαίσιο συναλλαγών με τις δημόσιες αρχές ή άλλα ειδικά ζητήματα (π.χ. διοικητικό δικαστήριο, ελεγκτικό συνέδριο ή φορολογικό δικαστήριο).

Στο πλαίσιο του συστήματος των τακτικών δικαστηρίων, το αντικείμενο της διαφοράς καθορίζει αν η υπόθεση θα εκδικαστεί ενώπιον ειδικού τμήματος ή δικαστή. Για παράδειγμα, οι διαφορές που αφορούν εταιρείες εκδικάζονται από το εμπροδοκείο.

Σχετικοί σύνδεσμοι

<http://www.giustizia.it/>

Σχετικά παραρήματα

Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, άρθρα 1-30 A (125 Kb)

Τελευταία επικαιροποίηση: 30/07/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Διεθνής δικαιοδοσία - Κύπρος

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (τα οποία στο κυπριακό νομικό σύστημα καλούνται Επαρχιακά Δικαστήρια) έχουν εξουσία να εκδικάζουν τις πλείστες πολιτικές υποθέσεις.

Όταν, όμως, η διαφορά συνιστά ειδική δικαστική διαφορά, θα πρέπει να απευθυνθείτε στο ειδικό δικαστήριο το οποίο έχει δικαιοδοσία να την επιλύσει.

Για παράδειγμα, οικογενειακές διαφορές (λ.χ. έκδοση διαζυγίου, διεκδίκηση διατροφή, γονική μέριμνα, επικοινωνία με ανήλικα τέκνα, επίλυση περιουσιακών διαφορών κ.τ.λ.) επιλύονται από τα **Οικογενειακά Δικαστήρια** της Δημοκρατίας.

Αναφορικά με εργατικές διαφορές (σχέση μεταξύ εργοδότη και εργοδοτούμενου, π.χ. παράνομη απόλυση, πλεονασμός κ.α.) θα πρέπει να απευθυνθείτε στο **Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών** της επαρχίας της οποίας έχει ανακύψει η διαφορά ή, εάν δεν υπάρχει το στοιχείο αυτό, εντός της οποίας ο αιτητής έχει τη συνήθη διαμονή ή τη μόνιμη κατοικία του. Όταν, όμως, οι αποζημιώσεις που διεκδικούνται ξεπερνούν την αντιμισθία δύο (2) ετών, δικαιοδοσία αναλαμβάνουν τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (Επαρχιακά Δικαστήρια) και θα πρέπει να απευθύνεστε σε αυτά.

Όσο αφορά διαφορές σε σχέση με ανοικιαζόμενο υποστατικό (π.χ. αύξηση ενοικίου, έξωση κ.τ.λ.), θα πρέπει να απευθύνεστε στο **Δικαστήριο Ελέγχου**

Ενοικιάσεως της επαρχίας στην οποία βρίσκεται το υποστατικό.

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Παρακαλώ δέστε απάντηση στην ερώτηση 2.2 πιο κάτω.

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου;

Δεν υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ των πρωτοδικών τακτικών πολιτικών δικαστηρίων στο κυπριακό νομικό σύστημα. Υπάρχει όμως διαφοροποίηση μεταξύ Επαρχιακών Δικαστών όσο αφορά τη βαθμίδα την οποία κατέχουν (Πρόεδρος Επαρχιακού Δικαστηρίου, Ανώτερος Επαρχιακός Δικαστής, Επαρχιακός Δικαστής), από την οποία εξαρτάται και η αρμοδιότητά τους να εκδικάζουν συγκεκριμένες υποθέσεις.

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β);

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Επαρχιακό Δικαστήριο (τακτικό πολιτικό δικαστήριο) έχει αρμοδιότητα να επιλύει οποιαδήποτε διαφορά όταν:

η βάση της οποίας προέκυψε εν όλω ή εν μέρει εντός των ορίων της επαρχίας για την οποία το Δικαστήριο καθιέρωθηκε.

ο εναγόμενος ή οποιοσδήποτε εκ των εναγομένων, κατά τον χρόνο έγερσης της αγωγής, διέμενε ή εργαζόταν εντός της επαρχίας για την οποία το εν λόγω Δικαστήριο καθιέρωθηκε.

όλοι οι διάδικοι είναι Κύπριοι και η βάση της αγωγής προέκυψε εν όλω ή εν μέρει εντός των Κυρίαρχων Περιοχών των Βάσεων ή ο εναγόμενος (ή ένας από αυτούς) διαμένει ή εργάζεται εντός αυτών.

η βάση της αγωγής προέκυψε εν όλω ή εν μέρει εντός της Κυρίαρχης Περιοχής των Βάσεων από την χρήση μηχανοκίνητος οχήματος από πρόσωπο το οποίο ήταν ή έπρεπε να είναι ασφαλισμένο δυνάμει του άρθρου 3 του περί μηχανοκίνητων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) Νόμου.

η βάση της αγωγής προέκυψε εν όλω ή εν μέρει εντός της Κυρίαρχης Περιοχής των Βάσεων από ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια σε εργοδοτούμενο που προέκυψε από την και κατά τη διάρκεια της απασχόλησής του σε σχέση με ευθύνη εργοδότη για την οποία ήταν ή έπρεπε να ήταν ασφαλισμένος δυνάμει του άρθρου 4 του περί μηχανοκίνητων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) Νόμου.

η αγωγή αφορά διανομή ή πώληση οποιασδήποτε ακίνητης ιδιοκτησίας ή οποιοδήποτε άλλο θέμα αναφορικά με ακίνητη ιδιοκτησία η οποία βρίσκεται εντός των ορίων της επαρχίας για την οποία το Δικαστήριο καθιδρύθηκε.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

Όταν η αγωγή αφορά αγαθοεργό ίδρυμα ή οποιονδήποτε πρόνομο ευρεισεχνίας ή οποιοδήποτε εμπορικό σήμα για το οποίο αρμόδιο είναι το Επαρχιακό Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 7 και του Πίνακα του Νόμου 29/1983, η αγωγή εισάγεται ενώπιον οπουδήποτε Επαρχιακού Δικαστηρίου.

2.2.2.1 Πότε μπορεί να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Όταν στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2.2.1 πιο πάνω υπάρχει ήδη εναλλακτική κατά τόπο αρμοδιότητα ή στις περιπτώσεις του σημείου 2.2.2.

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Στην περίπτωση της αποκλειστικής δωσιδικίας του ακινήτου (δείτε τελευταίο σημείο στην απάντηση 2.2.1 ανωτέρω).

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Όχι.

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Συνήθως η εκκίνηση της διαδικασίας γίνεται από εξουσιοδοτημένο δικηγόρο, ο οποίος γνωρίζει σε ποιο δικαστήριο να απευθυνθεί. Στην αντίθετη περίπτωση όπου δεν υπάρχει νομικός εκπρόσωπος, μπορείτε να αποτείνετε στο Πρωτοκολλητήριο του Ανωτάτου Δικαστηρίου για σχετικές πληροφορίες.

Ανώτατο Δικαστήριο Κύπρου

Χαράλαμπος Μούσκου,

1404 Λευκωσία, Κύπρος

Τηλ.: +357 22865741

Τηλεομ.: +357 22304500

e-mail: chief.reg@sc.judicial.gov.cy

Τελευταία επικαιροποίηση: 13/05/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Διεθνής δικαιοδοσία - Λετονία

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Ο νόμος περί πολιτικής δικονομίας διασφαλίζει ότι κάθε πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, δικαιούται δικαστικής προστασίας των ατομικών του δικαιωμάτων, όταν αυτά τα δικαιώματα παραβιάζονται ή αμφισβητούνται, και δικαστικής προστασίας οποιοδήποτε συμφέροντος διασφαλίζεται από τον νόμο. Κατά γενικό κανόνα, όλες οι αστικές διαφορές επιλύονται από τα δικαστήρια σύμφωνα με τις τυπικές δικαστικές διαδικασίες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και μόνο όπου προβλέπεται από τη νομοθεσία, οι αστικές διαφορές μπορούν να διευθετούνται με άλλες εξωδικαστικές διαδικασίες. Όταν προβλέπεται από τη νομοθεσία, το δικαστήριο εκδικάζει επίσης αγωγές που ασκούνται από φυσικά και νομικά πρόσωπα οι οποίες δεν έχουν χαρακτήρα αστικής διαφοράς. Σε κάθε περίπτωση, ωστόσο, η διευθέτηση μιας διαφοράς αποφασίζεται από δικαστήριο ή δικαστή. Εάν το δικαστήριο ή ο δικαστής αναγνωρίσει ότι η διαφορά δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στη σχετική απόφαση υποδεικνύεται το αρμόδιο όργανο για την επίλυση της διαφοράς.

Δεν υπάρχουν ειδικά δικαστήρια στη Λετονία για την εκδίκαση συγκεκριμένων κατηγοριών αστικών υποθέσεων. Ωστόσο, οι συνήθεις κανόνες περί δικαιοδοσίας υπόκεινται σε ορισμένες εξαιρέσεις που καθορίζουν το επίπεδο του δικαστηρίου που πρέπει να εκδικάσει την υπόθεση σε πρώτο βαθμό.

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Οι αστικές υποθέσεις εξετάζονται επί της ουσίας τους στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο που έχει την κατά τόπον αρμοδιότητα ορισμένες υποθέσεις που προσδιορίζονται από τη νομοθεσία εκδικάζονται υποχρεωτικά από περιφερειακό δικαστήριο.

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου;

Η ουσία της υπόθεσης δεν μπορεί να εξεταστεί από ανώτερο δικαστήριο πριν εκδικαστεί από κατώτερο δικαστήριο. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο για αστικές υποθέσεις είναι το επαρχιακό ή δημοτικό δικαστήριο (*rajona (pilsētas) tiesa*) ή το περιφερειακό δικαστήριο (*apgabaltiesa*) στην αρμοδιότητα του οποίου εμπίπτει η υπόθεση. Στις αστικές διαδικασίες οι υποθέσεις εξετάζονται επί της ουσίας από το δικαστήριο που είναι αρμόδιο για το είδος και το αντικείμενο της υπόθεσης και για τον τόπο της διαφοράς.

Εάν η υπόθεση εμπίπτει στην αρμοδιότητα των δικαστηρίων, εκδικάζεται κατά κανόνα από το επαρχιακό ή δημοτικό δικαστήριο, ωστόσο ορισμένες υποθέσεις που προσδιορίζονται στη νομοθεσία εκδικάζονται από το περιφερειακό δικαστήριο. Οι ακόλουθες υποθέσεις εκδικάζονται σε πρώτο βαθμό από το περιφερειακό δικαστήριο:

διαφορές επί δικαιωμάτων ιδιοκτησίας που αφορούν ακίνητη περιουσία, εκτός από την κατανομή της περιουσίας συζύγων
υποθέσεις που αφορούν την προστασία δικαιωμάτων ευρεισεχνίας, εμπορικών σημάτων και ενδείξεων γεωγραφικής προέλευσης
υποθέσεις που αφορούν την αφερεγγυότητα και εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων.

Εάν περισσότερες της μίας αγωγές αποτελούν μέρος μιας ενιαίας υπόθεσης και ορισμένες από αυτές τις αγωγές υπάγονται στην αρμοδιότητα επαρχιακού ή δημοτικού δικαστηρίου ενώ άλλες στην αρμοδιότητα περιφερειακού δικαστηρίου, ή όταν μια ανταγωγή που εμπίπτει στην αρμοδιότητα περιφερειακού δικαστηρίου έχει ασκηθεί σε επαρχιακό ή δημοτικό δικαστήριο, η υπόθεση εκδικάζεται από περιφερειακό δικαστήριο.

Οι αστικές υποθέσεις που αφορούν υπηρεσιακό ή κρατικό απόρρητο εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του περιφερειακού δικαστηρίου της Ρίγας (*Rīgas apgabaltiesa*) ως πρωτοβάθμιο δικαστήριο.

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β;)

Οι αστικές υποθέσεις ανατίθενται προς εξέταση σε πρώτο βαθμό σε δικαστήρια διαφορετικών επιπέδων, με βάση το αντικείμενό τους: οι υποθέσεις κατατάσσονται σύμφωνα με την κατηγορία και τη φύση της απαίτησης. Ωστόσο, κάθε δικαστήριο του ίδιου επιπέδου έχει τη δική του κατά τόπον αρμοδιότητα.

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Σύμφωνα με τις γενικές διαδικασίες όσον αφορά την κατά τόπον αρμοδιότητα, κάθε αγωγή έναντι φυσικού προσώπου πρέπει να κατατίθεται στο δικαστήριο του δηλωθέντος τόπου διαμονής του εν λόγω προσώπου (άρθρο 26 του νόμου περί πολιτικής δικονομίας). Κάθε αγωγή κατά νομικού προσώπου πρέπει να κατατίθεται στο δικαστήριο της καταστατικής έδρας του εν λόγω προσώπου. Συνεπώς, το αρμόδιο πρωτοβάθμιο δικαστήριο καθορίζεται από το αντικείμενο της υπόθεσης και από τους κανόνες που διέπουν την κατά τόπον αρμοδιότητα.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

Ο νόμος περί πολιτικής δικονομίας προβλέπει επίσης εξαιρέσεις από τους κανόνες της κατά τόπον αρμοδιότητας στις αστικές υποθέσεις, βάσει των οποίων ο ενάγων μπορεί να επιλέξει είτε να ασκήσει αγωγή σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις της κατά τόπον αρμοδιότητας, δηλαδή στο δικαστήριο του δηλωθέντος τόπου διαμονής ή της καταστατικής έδρας του εναγομένου, είτε να ασκήσει αγωγή ενώπιον διαφορετικού πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, του ίδιου επιπέδου, το οποίο η νομοθεσία ορίζει ως εναλλακτικό δικαστήριο.

2.2.2.1 Πότε μπορεί να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Κάθε αγωγή κατά εναγομένου που δεν έχει δηλώσει τόπο διαμονής κατατίθεται στο δικαστήριο που καθορίζεται από τον πραγματικό τόπο διαμονής του εναγομένου.

Εάν ο πραγματικός τόπος διαμονής του εναγομένου δεν είναι γνωστός ή αν ο εναγόμενος δεν έχει συνήθη τόπο διαμονής στη Λετονία, η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται οιαδήποτε ακίνητη περιουσία του εναγομένου ή του τελευταίου γνωστού τόπου διαμονής του εναγομένου.

Σε ορισμένες περιπτώσεις που προσδιορίζονται από τη νομοθεσία, ο ενάγων έχει δικαίωμα να επιλέξει να καταθέσει αγωγή είτε στο δικαστήριο που καθορίζεται με βάση τον δηλωθέντα τόπο διαμονής ή την καταστατική έδρα του εναγομένου, είτε σε άλλο δικαστήριο.

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Οι κανόνες που αφορούν την επιλογή του ενάγοντα σε σχέση με την αρμοδιότητα καθορίζονται στο άρθρο 28 του νόμου περί πολιτικής δικονομίας, που παραθέτει λεπτομερή κατάλογο των ειδών υποθέσεων και των εναλλακτικών δικαστηρίων ενώπιον των οποίων μπορεί να ασκηθεί αγωγή:

Αγωγή που ανακύπτει από τις δραστηριότητες θυγατρικής ή γραφείου αντιπροσωπείας ενός νομικού προσώπου δύναται επίσης να υποβληθεί στο δικαστήριο της καταστατικής έδρας της θυγατρικής ή του γραφείου αντιπροσωπείας.

Αγωγή που αφορά την καταβολή διατροφής για τέκνα ή γονείς, ή τον καθορισμό πατρότητας δύναται επίσης να κατατεθεί στο δικαστήριο του δηλωθέντος τόπου διαμονής του ενάγοντα.

Αγωγή που ανακύπτει από σωματική βλάβη (άρθρα 2347-2353 του Αστικού Κώδικα) που έχει επιφέρει αναπηρία, άλλη βλάβη στην υγεία ή τον θάνατο του ενδιαφερομένου δύναται επίσης να κατατεθεί στο δικαστήριο του δηλωθέντος τόπου διαμονής του ενάγοντα ή του τόπου όπου προκλήθηκε η βλάβη.

Αγωγή που αφορά ζημία σε περιουσιακά στοιχεία φυσικού ή νομικού προσώπου δύναται επίσης να κατατεθεί στο δικαστήριο του τόπου όπου προκλήθηκε η ζημία.

Αγωγή που αφορά απόδοση περιουσιακών στοιχείων ή αποζημίωση για την αξία αυτών, δύναται επίσης να κατατεθεί στο δικαστήριο του δηλωθέντος τόπου διαμονής του ενάγοντα.

Αγωγές για ναυτικές απαιτήσεις είναι δυνατόν επίσης να κατατεθούν στο δικαστήριο του τόπου όπου κατασχέθηκε το σκάφος που ανήκει στον εναγόμενο.

Αγωγή κατά περισσότερων του ενός εναγομένων που διαμένουν ή βρίσκονται σε διάφορα μέρη δύναται να κατατεθεί στο δικαστήριο του τόπου διαμονής ή της καταστατικής έδρας ενός από τους εναγομένους.

Αγωγή που αφορά διαζύγιο ή ακύρωση γάμου δύναται να κατατεθεί στο δικαστήριο του δηλωθέντος τόπου διαμονής του ενάγοντα, εάν:

ανήλικοι διαμένουν με τον ενάγοντα

ο γάμος του οποίου ζητείται η λύση έχει συναφθεί με πρόσωπο που εκτίει ποινή φυλάκισης

ο γάμος του οποίου ζητείται η λύση έχει συναφθεί με πρόσωπο αγνώστου διαμονής ή που ζει στο εξωτερικό.

Αγωγή που ανακύπτει από σχέση εργασίας δύναται επίσης να κατατεθεί στο δικαστήριο του δηλωθέντος τόπου διαμονής ή τόπου εργασίας του ενάγοντα.

Εάν ο ενάγων στις ανωτέρω περιπτώσεις δεν έχει δηλώσει τόπο διαμονής, η αγωγή μπορεί να κατατεθεί στο δικαστήριο του de πραγματικού τόπου διαμονής του ενάγοντα.

Υπάρχει επίσης πρόβλεψη για αποκλειστική αρμοδιότητα σε αστικές υποθέσεις, η οποία υπερισχύει όχι μόνο της συνήθους κατά τόπον αρμοδιότητας, αλλά και κάθε άλλης μορφής κατά τόπον αρμοδιότητας. Η αρμοδιότητα καθορίζεται από το είδος της αγωγής στις ακόλουθες περιπτώσεις:

Αγωγή που αφορά δικαιώματα κυριότητας ή οποιοδήποτε άλλο δικαίωμα ιδιοκτησίας επί ακίνητης περιουσίας ή παρακολουθημάτων αυτής, ή αγωγή που αφορά την εγγραφή αυτών των δικαιωμάτων στο κτηματολόγιο ή τη διαγραφή αυτών των δικαιωμάτων και την εξαίρεση της περιουσίας από το γενικό βιβλίο εκθέσεων, πρέπει να κατατίθεται στο δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται η περιουσία.

Όταν η αγωγή αφορά την περιουσία αποβιώσαντος και δεν υπάρχουν γνωστοί κληρονόμοι που έχουν επιβεβαιωθεί ή έχουν αποδεχθεί την κληρονομιά, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του δηλωθέντος ή του πραγματικού τόπου διαμονής του αποβιώσαντος, όμως εάν ο δηλωθείς ή ο πραγματικός τόπος διαμονής του αποβιώσαντος δεν βρίσκεται στη Λετονία ή είναι άγνωστος, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται η περιουσία ή μέρος αυτής.

Αποκλειστική δικαιοδοσία μπορεί επίσης να προβλέπεται σε άλλες νομοθετικές πράξεις.

Οι διατάξεις που παρατίθενται κατωτέρω ισχύουν επίσης για τις υποθέσεις που υπόκεινται σε ειδικές δικαστικές διαδικασίες:

Αίτηση για την έγκριση υιοθεσίας πρέπει να υποβάλλεται στο δικαστήριο του δηλωθέντος τόπου διαμονής του υιοθετούντος ή, σε περίπτωση που δεν έχει δηλωθεί, του πραγματικού τόπου διαμονής του υιοθετούντος αίτηση ακύρωσης υιοθεσίας πρέπει να υποβάλλεται στο δικαστήριο του δηλωθέντος τόπου διαμονής του αιτούντος ή, σε περίπτωση που δεν έχει δηλωθεί, του πραγματικού τόπου διαμονής του αιτούντος.

Αίτηση για την έγκριση υιοθεσίας που υποβάλλεται από ξένο υπήκοο ή πρόσωπο που ζει σε ξένο κράτος πρέπει να υποβάλλεται στο δικαστήριο του δηλωθέντος τόπου διαμονής του προς υιοθεσία προσώπου εάν όμως το πρόσωπο αυτό τελεί υπό εξωοικονομική μέριμνα, η αίτηση πρέπει να υποβάλλεται στο δικαστήριο του τόπου όπου παρέχεται η εν λόγω μέριμνα (άρθρο 259 παράγραφος 2 του νόμου περί πολιτικής δικονομίας).

Αίτηση για τον περιορισμό της δικαιοπρακτικής ικανότητας ενός προσώπου λόγω διανοητικής διαταραχής ή άλλης διαταραχής της υγείας πρέπει να υποβάλλεται στο δικαστήριο του δηλωθέντος τόπου διαμονής του προσώπου αυτού, ή σε περίπτωση που δεν έχει δηλωθεί, του πραγματικού τόπου διαμονής του εάν το εν λόγω πρόσωπο έχει εισαχθεί σε νοσηλευτικό ίδρυμα, η αίτηση πρέπει να υποβάλλεται στο δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται το νοσηλευτικό ίδρυμα (άρθρο 264 του νόμου περί πολιτικής δικονομίας).

Αίτηση για περιορισμό της δικαιοπρακτικής ικανότητας και επιβολή κηδεμονίας σε πρόσωπο λόγω του έκλυτου ή άσωτου βίου του, της υπερβολικής χρήσης αλκοόλ ή άλλων ναρκωτικών ουσιών, πρέπει να υποβάλλεται στο δικαστήριο του δηλωθέντος τόπου διαμονής του προσώπου αυτού ή, σε περίπτωση που δεν έχει δηλωθεί, του πραγματικού τόπου διαμονής του (άρθρο 271 του νόμου περί πολιτικής δικονομίας).

Οι υποθέσεις που αφορούν τη διαχείριση της περιουσίας απόντος ή αγνοούμενου προσώπου πρέπει να εκδικάζονται από το δικαστήριο του τελευταίου τόπου διαμονής του εν λόγω προσώπου (άρθρο 278 του νόμου).

Αίτηση για την κήρυξη σε αφάνεια αγνοούμενου προσώπου πρέπει να υποβάλλεται στο δικαστήριο του τελευταίου τόπου διαμονής του προσώπου αυτού (άρθρο 282 του νόμου).

Αίτηση διαπίστωσης γεγονότων νομικής σημασίας από δικαστήριο πρέπει να υποβάλλεται στο δικαστήριο του δηλωθέντος τόπου διαμονής του αιτούντος ή, σε περίπτωση που δεν έχει δηλωθεί, στον πραγματικό τόπο διαμονής του αιτούντος (άρθρο 290 του νόμου).

Αίτηση απόσβεσης δικαιωμάτων επί ακίνητης περιουσίας πρέπει να υποβάλλεται στο δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται η ακίνητη περιουσία αίτηση απόσβεσης οποιουδήποτε άλλου δικαιώματος πρέπει να υποβάλλεται στο δικαστήριο του δηλωθέντος τόπου διαμονής του αιτούντος ή, σε περίπτωση που δεν έχει δηλωθεί, του πραγματικού τόπου διαμονής του αιτούντος ή, στην περίπτωση νομικού προσώπου, της καταστατικής έδρας, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από τον νόμο (άρθρο 294 παράγραφος 2 του νόμου).

Αίτηση για την ακύρωση απολεσθέντος, κλεμμένου ή κατεστραμμένου εγγράφου και για την ανανέωση των σχετικών με αυτό δικαιωμάτων πρέπει να υποβάλλεται στο δικαστήριο του τόπου πληρωμής που αναφέρεται στο έγγραφο ή, εάν ο τόπος πληρωμής δεν είναι γνωστός, στο δικαστήριο του δηλωθέντος τόπου διαμονής του οφειλέτη ή, σε περίπτωση που δεν έχει δηλωθεί, του πραγματικού τόπου διαμονής του οφειλέτη ή, στην περίπτωση νομικού προσώπου, της καταστατικής του έδρας εάν ο πραγματικός τόπος διαμονής ή η καταστατική έδρα του οφειλέτη είναι επίσης άγνωστα, η αίτηση πρέπει να υποβάλλεται στο δικαστήριο του τόπου έκδοσης του εγγράφου (άρθρο 299 του νόμου).

Αίτηση εξαγοράς ακινήτου πρέπει να υποβάλλεται στο δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται η ακίνητη περιουσία (άρθρο 336 του νόμου)

Κάθε αίτηση για μέτρα εξασφάλισης μιας απαίτησης πρέπει να εξετάζεται από το δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται η καταστατική έδρα του οφειλέτη (άρθρο 341.1 του νόμου).

Κάθε υπόθεση που αφορά αφερεγγυότητα νομικού προσώπου πρέπει να εκδικάζεται από το δικαστήριο του τόπου όπου εδρεύει ο οφειλέτης. Αρμόδιο για την έναρξη διαδικασιών αφερεγγυότητας, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. [1346/2000](#) του Συμβουλίου, είναι το δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται το κέντρο των κυρίων συμφερόντων του οφειλέτη. Ωστόσο, εφόσον κινηθούν διαδικασίες αφερεγγυότητας σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού, η υπόθεση εκδικάζεται από το δικαστήριο ενός τόπου όπου ο οφειλέτης διαθέτει «εγκατάσταση», κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχείο η) του κανονισμού (άρθρο 363.1 του νόμου περί πολιτικής δικονομίας).

Κάθε υπόθεση που αφορά αφερεγγυότητα φυσικού προσώπου πρέπει να εκδικάζεται από το δικαστήριο του δηλωθέντος τόπου διαμονής του οφειλέτη ή, σε περίπτωση που δεν έχει δηλωθεί, του πραγματικού τόπου διαμονής του οφειλέτη. Αρμόδιο για την έναρξη διαδικασιών αφερεγγυότητας, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. [1346/2000](#) του Συμβουλίου, είναι το δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται το κέντρο των κυρίων συμφερόντων του οφειλέτη. Ωστόσο, εφόσον κινηθούν διαδικασίες αφερεγγυότητας σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού, η υπόθεση εκδικάζεται από το δικαστήριο ενός τόπου όπου ο οφειλέτης διαθέτει «εγκατάσταση», κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχείο η) του κανονισμού (άρθρο 363.22 του νόμου).

Οι υποθέσεις που αφορούν την αφερεγγυότητα ή εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων πρέπει να εκδικάζονται από το δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται η καταστατική έδρα του πιστωτικού ιδρύματος (άρθρο 364 του νόμου).

Ένας εργοδότης μπορεί να υποβάλει αίτηση για κήρυξη απεργίας ή γνωστοποίησης απεργίας ως παράνομης, με βάση τους λόγους που αναφέρονται στον νόμο περί απεργιών και σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται εκεί: η αίτηση για την κήρυξη απεργίας ή γνωστοποίησης απεργίας ως παράνομης πρέπει να υποβάλλεται στο δικαστήριο του τόπου όπου πρόκειται να πραγματοποιηθεί η απεργία (άρθρο 390 του νόμου περί πολιτικής δικονομίας).

Εκπρόσωποι των εργαζομένων μπορούν να υποβάλλουν αίτηση για κήρυξη ανταπεργίας ή γνωστοποίησης ανταπεργίας ως παράνομης, με βάση τους λόγους που αναφέρονται στον νόμο περί εργατικών διαφορών και σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται σε αυτόν: η αίτηση για την κήρυξη ανταπεργίας ή γνωστοποίησης ανταπεργίας ως παράνομης πρέπει να υποβάλλεται στο δικαστήριο του τόπου όπου πρόκειται να πραγματοποιηθεί η απεργία (άρθρο 394.1 του νόμου περί πολιτικής δικονομίας).

Υποθέσεις που αφορούν την εκούσια εκτέλεση υποχρεώσεων (*saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšana*):

Αιτήσεις για την εκούσια εκποίηση ακίνητης περιουσίας σε πλειστηριασμό μέσω του δικαστηρίου πρέπει να υποβάλλονται στο επαρχιακό ή δημοτικό δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται η ακίνητη περιουσία (άρθρο 395 του νόμου περί πολιτικής δικονομίας).

Αιτήσεις για την εκούσια εκτέλεση χρηματικών πληρωμών ή την επιστροφή κινητών περιουσιακών στοιχείων ή την εκούσια εκτέλεση συμβατικών υποχρεώσεων που είναι εξασφαλισμένες με εμπορικό ενέχυρο πρέπει να υποβάλλονται στην υπηρεσία κτηματολογίου του επαρχιακού ή δημοτικού δικαστηρίου του δηλωθέντος τόπου διαμονής του οφειλέτη ή, σε περίπτωση που δεν έχει δηλωθεί, του πραγματικού τόπου διαμονής του οφειλέτη (άρθρο 403 παράγραφος 1 του νόμου).

Αιτήσεις για εκούσια εκτέλεση δυνάμει εγγράφων ενεχυρίασης ακίνητης περιουσίας ή για εκούσια εκτέλεση υποχρέωσης εκκένωσης ή επιστροφής εκμισθωμένης, με απλή ή χρηματοδοτική μίσθωση, ακίνητης περιουσίας πρέπει να υποβάλλονται στην υπηρεσία κτηματολογίου του επαρχιακού ή δημοτικού δικαστηρίου του τόπου όπου βρίσκεται η ακίνητη περιουσία. Εάν μια υποχρέωση είναι εξασφαλισμένη έναντι περισσότερων του ενός ακίνητων περιουσιακών στοιχείων και οι αιτήσεις εμπíπτουν στην αρμοδιότητα των υπηρεσιών κτηματολογίου διαφορετικών επαρχιακών ή δημοτικών δικαστηρίων, η αίτηση πρέπει να εξετάζεται από την υπηρεσία κτηματολογίου του επαρχιακού ή δημοτικού δικαστηρίου του τόπου όπου βρίσκεται ένα από αυτά τα περιουσιακά στοιχεία, κατ' επιλογήν του αιτούντος (άρθρο 403 παράγραφος 2 του νόμου).

Αιτήσεις για εκούσια εκτέλεση βάσει υποχρέωσης που πηγάζει από ναυτική υποθήκη πρέπει να υποβάλλονται στην υπηρεσία κτηματολογίου του επαρχιακού ή δημοτικού δικαστηρίου του τόπου εγγραφής της υποχρέωσης από ναυτική υποθήκη (άρθρο 403 παράγραφος 3 του νόμου).

Υποθέσεις που αφορούν την αναγκαστική εκτέλεση υποχρεώσεων κατόπιν δικαστικής όχλησης (*saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā*):

Αίτηση για την αναγκαστική εκτέλεση υποχρεώσεων κατόπιν δικαστικής όχλησης πρέπει να υποβάλλεται στην υπηρεσία κτηματολογίου του επαρχιακού ή δημοτικού δικαστηρίου του δηλωθέντος τόπου διαμονής του οφειλέτη ή, σε περίπτωση που δεν έχει δηλωθεί, του πραγματικού τόπου διαμονής ή της καταστατικής έδρας του οφειλέτη (άρθρο 406.2 του νόμου περί πολιτικής δικονομίας).

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Ναι, υπάρχει αυτή η δυνατότητα: Η λειτονική νομοθεσία επιτρέπει στους διαδίκους να επιλέξουν το κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο για την υπόθεσή τους, κατόπιν μεταξύ τους συμφωνίας. Κατά τη σύναψη σύμβασης, οι συμβαλλόμενοι μπορούν να ορίσουν το πρωτοβάθμιο δικαστήριο όπου θα διευθετηθούν τυχόν μελλοντικές διαφορές που θα αφορούν τη σύμβαση ή την εκπλήρωση των όρων της. Οι συμβαλλόμενοι δεν δύνανται να αλλάξουν την αρμοδιότητα με

βάση το αντικείμενο της διαφοράς, δηλαδή το επίπεδο του δικαστηρίου που θα εκδικάζει την υπόθεση σε πρώτο βαθμό (άρθρο 25 του νόμου περί πολιτικής δικονομίας) δεν μπορούν επίσης να αλλάξουν οποιαδήποτε αποκλειστική αρμοδιότητα (άρθρο 29 του νόμου). Η αρμοδιότητα κατόπιν συμφωνίας υπόκειται σε δύο περιορισμούς:

Η επιλογή αρμοδιότητας εφαρμόζεται μόνο για συμβατικές διαφορές.

Η συμφωνία καθορισμού της κατά τόπον αρμοδιότητας πρέπει να έχει επιτευχθεί κατά τη σύναψη της σύμβασης και πρέπει να αναφέρεται το συγκεκριμένο δικαστήριο που θα εκδικάζει μια πιθανή διαφορά σε πρώτο βαθμό. Κατά τη σύναψη της σύμβασης, δεν είναι δυνατό να προβλέψουν οι συμβαλλόμενοι το ύψος μιας πιθανής απαίτησης, οπότε η σύμβαση πρέπει να επιτρέπει μια εναλλακτική επιλογή πρωτοβάθμιου δικαστηρίου: πρέπει να αναφέρει ένα συγκεκριμένο επαρχιακό ή δημοτικό δικαστήριο και ένα συγκεκριμένο περιφερειακό δικαστήριο ενώπιον του οποίου οι συμβαλλόμενοι θα υποβάλουν οποιαδήποτε τυχόν διαφορά, αναλόγως του ύψους της απαίτησης.

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Σύμφωνα με τη Λετονική νομοθεσία, τα δικαστήρια γενικής αρμοδιότητας εκδικάζουν τόσο αστικές όσο και ποινικές υποθέσεις. Η Λετονία δεν έχει ειδικά δικαστήρια, φερ' ειπείν οικογενειακά δικαστήρια, ούτε δικαστές που ειδικεύονται σε συγκεκριμένα νομικά θέματα, όπως ισχύει σε άλλες χώρες.

Όπως διευκρινίζεται ανωτέρω, η ουσία μιας αστικής υπόθεσης εξετάζεται σε πρωτοβάθμιο δικαστήριο και δεν μπορεί να εξεταστεί σε ανώτερο δικαστήριο πριν περατωθεί η εξέταση της υπόθεσης σε κατώτερο δικαστήριο. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο για αστικές υποθέσεις είναι το επαρχιακό ή δημοτικό δικαστήριο, ή το περιφερειακό δικαστήριο στην αρμοδιότητα του οποίου εμπίπτει η υπόθεση. Κατά γενικό κανόνα, όλες οι αστικές διαφορές εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των δικαστηρίων, τα οποία τις επιλύουν τηρώντας τις τυπικές δικαστικές διαδικασίες.

Τελευταία επικαιροποίηση: 07/02/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Διεθνής δικαιοδοσία - Λιθουανία

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Το άρθρο 12 του νόμου περί δικαστηρίων (*Lietuvos Respublikos teismų įstatymas*) καθιερώνει ομοίμορφο σύστημα διάρθρωσης των δικαστηρίων που απαρτίζεται από δικαστήρια γενικής αρμοδιότητας και δικαστήρια ειδικής αρμοδιότητας.

Τα δικαστήρια με γενική αρμοδιότητα (πρωτοβάθμια δικαστήρια: τοπικά και περιφερειακά δικαστήρια) εκδικάζουν το σύνολο των αστικών υποθέσεων με αντικείμενο διαφορές που αφορούν ή απορρέουν από τις αστικές και οικογενειακές σχέσεις, την απασχόληση, τη διανοητική ιδιοκτησία, την πτώχευση, την αναδιάρθρωση ή άλλες σχέσεις του ιδιωτικού δικαίου τα εν λόγω δικαστήρια εκδικάζουν επίσης υποθέσεις που υπάγονται στο πλαίσιο ειδικών διαδικασιών και αποφασίζουν επί αιτήσεων αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων αλλοδαπών δικαστηρίων και διαιτητικών δικαστηρίων στη Δημοκρατία της Λιθουανίας (άρθρο 22 κώδικα πολιτικής δικονομίας (*Civilinio proceso kodeksas*)).

Τα ειδικά δικαστήρια, δηλαδή τα διοικητικά δικαστήρια (περιφερειακά διοικητικά δικαστήρια), εκδικάζουν διοικητικές υποθέσεις που απορρέουν από έννομες σχέσεις διοικητικής φύσης.

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Ο/Η ενάγων/-ουσα μπορεί να προσφύγει ενώπιον του δικαστηρίου της επιλογής του/της σύμφωνα με τις εξής προϋποθέσεις:

αγωγή κατά εναγομένου/-ης που είναι άγνωστης διαμονής μπορεί να κατατεθεί με βάση τον τόπο όπου βρίσκονται τα περιουσιακά του/της στοιχεία ή τον τόπο της τελευταίας γνωστής του/της κατοικίας

αγωγή κατά εναγομένου/-ης που κατοικεί στη Δημοκρατία της Λιθουανίας μπορεί να κατατεθεί με βάση τον τόπο όπου βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία του/της ή τον τόπο της τελευταίας γνωστής του/της κατοικίας στη Δημοκρατία της Λιθουανίας

αγωγή για τη χορήγηση διατροφής και την αναγνώριση πατρότητας μπορεί να κατατεθεί με βάση τον τόπο κατοικίας του ενάγοντος

αγωγή αποζημίωσης για βλάβη της υγείας προσώπου, καθώς και για θάνατο, μπορεί να κατατεθεί με βάση τον τόπο κατοικίας του ενάγοντος ή τον τόπο επέλευσης της ζημίας

αγωγή αποζημίωσης για περιουσιακή ζημία μπορεί να κατατεθεί με βάση τον τόπο κατοικίας του ενάγοντος (έδρα) ή τον τόπο επέλευσης της ζημίας

αγωγή αποζημίωσης λόγω παράνομης καταδίκης, παράνομης επιβολής μέτρων κράτησης, παράνομης κράτησης, παράνομης εφαρμογής οικονομικών μέσων καταστολής ή παράνομης διοικητικής τιμωρίας (σύλληψης), καθώς και λόγω ζημίας από παράνομες πράξεις δικαστή ή δικαστηρίου στο πλαίσιο αστικής δίκης, μπορεί να κατατεθεί με βάση τον τόπο κατοικίας του ενάγοντος

αγωγή που αφορά συμφωνία/σύμβαση που ορίζει τον τόπο εκτέλεσης μπορεί επίσης να κατατεθεί με βάση τον τόπο εκτέλεσης που υποδεικνύει η συμφωνία /σύμβαση

αγωγή που αφορά την ιδιότητα του επιτρόπου, του μεσεγγυητή ή του διαχειριστή περιουσίας μπορεί επίσης να κατατεθεί με βάση τον τόπο κατοικίας (έδρα) του επιτρόπου, του μεσεγγυητή ή του διαχειριστή περιουσίας

αγωγή που αφορά καταναλωτικές συμβάσεις μπορεί επίσης να κατατεθεί με βάση τον τόπο κατοικίας του καταναλωτή

αγωγή που αφορά τις δραστηριότητες παραρτήματος νομικού προσώπου μπορεί επίσης να κατατεθεί σύμφωνα με την έδρα του παραρτήματος

αγωγή αποζημίωσης λόγω σύγκρουσης πλοίων και εκτέλεσης της αποζημίωσης για συνδρομή και διάσωση στη θάλασσα, περιλαμβανομένης κάθε άλλης υπόθεσης στην οποία η διαφορά απορρέει από έννομες σχέσεις που αφορούν τη θαλάσσια ναυσιπλοΐα, μπορούν επίσης να κατατεθούν με βάση τον τόπο ή τον λιμένα νηολόγησης του πλοίου του εναγομένου.

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου;

Οι αστικές υποθέσεις εκδικάζονται από τα τοπικά και τα περιφερειακά δικαστήρια, που ενεργούν ως πρωτοβάθμια δικαστήρια (άρθρο 25 κώδικα πολιτικής δικονομίας).

Κατά τον γενικό κανόνα που θεσπίζει ο εν λόγω κώδικας, όλες οι αστικές υποθέσεις εκδικάζονται από τα τοπικά δικαστήρια. Ωστόσο, υπάρχει μια εξαίρεση, σύμφωνα με την οποία ορισμένες υποθέσεις εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των περιφερειακών δικαστηρίων ή στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Περιφερειακού Δικαστηρίου του Βίλνιους.

Τούτο εξαρτάται από το ύψος της επίδικης αξίωσης: οι αστικές υποθέσεις με αντικείμενο αξιώσεις που υπερβαίνουν το ποσό των 150.000 LTL (λίτας), εκτός από τις υποθέσεις που αφορούν τις οικογενειακές σχέσεις και την απασχόληση και τις υποθέσεις που αφορούν την αποζημίωση για μη περιουσιακή ζημία, εκδικάζονται από τα περιφερειακά δικαστήρια.

Η αρμοδιότητα εξαρτάται επίσης και από άλλους παράγοντες πέραν της επίδικης αξίωσης.

Τα περιφερειακά δικαστήρια εκδικάζουν επίσης ως πρωτοβάθμια δικαστήρια τις εξής αστικές υποθέσεις:

υποθέσεις που αφορούν έννομες μη περιουσιακές σχέσεις πνευματικής ιδιοκτησίας
υποθέσεις που αφορούν έννομες σχέσεις σε αστικούς δημόσιους διαγωνισμούς
υποθέσεις πτώχευσης ή αναδιάρθρωσης, εκτός από τις υποθέσεις που σχετίζονται με την πτώχευση φυσικών προσώπων
υποθέσεις με διάδικο αλλοδαπό κράτος
υποθέσεις που βασίζονται σε αξιώσεις από την αναγκαστική εκποίηση μετοχών (μεριδίων, συμμετοχών)
υποθέσεις που βασίζονται σε αξιώσεις που αφορούν τη διερεύνηση των δραστηριοτήτων νομικού προσώπου
υποθέσεις αποζημίωσης για περιουσιακή ή μη περιουσιακή ζημία που απορρέει από την παραβίαση των κατοχυρωμένων δικαιωμάτων των ασθενών
άλλες αστικές υποθέσεις, που πρέπει να εκδικάζονται από περιφερειακά δικαστήρια, τα οποία ενεργούν ως πρωτοβάθμια δικαστήρια βάσει συγκεκριμένων νόμων.

Το Περιφερειακό Δικαστήριο του Βίλνιους είναι αποκλειστικά αρμόδιο να εκδικάζει σε πρώτο βαθμό τις εξής αστικές υποθέσεις:
υποθέσεις που αφορούν τις διαφορές που αναφέρονται στον νόμο περί ευρεσιτεχνιών (*Lietuvos Respublikos patentų įstatymas*)
υποθέσεις που αφορούν τις διαφορές που αναφέρονται στον νόμο περί εμπορικών σημάτων (*Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymas*)
υποθέσεις που αφορούν την αίτηση πολιτών άλλων κρατών για την υιοθέτηση πολίτη Λιθουανίας που διαμένει στη Δημοκρατία της Λιθουανίας
άλλες αστικές υποθέσεις, που εμπíπτον στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Περιφερειακού Δικαστηρίου του Βίλνιους, το οποίο ενεργεί ως πρωτοβάθμιο δικαστήριο βάσει συγκεκριμένων νόμων.

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β;)

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο με βάση τον τόπο κατοικίας του εναγομένου. Η αγωγή κατά νομικού προσώπου κατατίθεται στον τόπο της έδρας του νομικού προσώπου, όπως αυτή προκύπτει από το μητρώο των νομικών προσώπων. Όταν ο εναγόμενος είναι το κράτος ή δήμος, η αγωγή κατατίθεται με βάση την έδρα του οργάνου που εκπροσωπεί το κράτος ή τον δήμο.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

Ο ενάγων δικαιούται να επιλέξει μεταξύ των περισσότερων δικαστηρίων που είναι αρμόδια για την υπόθεση.

Οι διάδικοι μπορούν επίσης να συμφωνήσουν σε ποιο δικαστήριο θα πρέπει να κατατεθεί η αγωγή. Το άρθρο 32 του κώδικα πολιτικής δικονομίας ορίζει ότι οι διάδικοι μπορούν να μεταβάλουν την κατά τόπον αρμοδιότητα για την υπόθεσή τους με αμοιβαία συμφωνία, ωστόσο η εξουσία του δικαστηρίου που εγκαθιδρύεται λόγω της αποκλειστικής του αρμοδιότητας ή του αντικειμένου της διαφοράς δεν μπορεί να μεταβληθεί με συμφωνία των διαδίκων.

2.2.2.1 Πότε μπορεί να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Όπως ορίζεται στο άρθρο 30 του κώδικα πολιτικής δικονομίας, ο ενάγων μπορεί να επιλέξει ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο στις εξής περιπτώσεις:
αγωγή που στρέφεται κατά εναγομένου/-ης άγνωστης διαμονής μπορεί να κατατεθεί με βάση τον τόπο των περιουσιακών του/της στοιχείων ή τον τόπο της τελευταίας γνωστής κατοικίας του/της
αγωγή που στρέφεται κατά εναγομένου/-ης που δεν έχει κατοικία στη Δημοκρατία της Λιθουανίας μπορεί να κατατεθεί με βάση τον τόπο στον οποίο βρίσκονται τα περιουσιακά του/της στοιχεία ή τον τόπο της τελευταίας γνωστής του/της κατοικίας στη Δημοκρατία της Λιθουανίας
αγωγή που αφορά τις δραστηριότητες παραρτήματος νομικού προσώπου μπορεί επίσης να κατατεθεί με βάση την έδρα του παραρτήματος
αγωγή για τη χορήγηση διατροφής και την αναγνώριση πατρότητας μπορεί επίσης να κατατεθεί με βάση τον τόπο κατοικίας του ενάγοντος
αγωγή αποζημίωσης για βλάβη της υγείας του προσώπου, καθώς και για θάνατο, μπορεί να κατατεθεί με βάση τον τόπο κατοικίας του ενάγοντος ή τον τόπο επέλευσης της ζημίας
αγωγή αποζημίωσης για περιουσιακή ζημία μπορεί να κατατίθεται με βάση τον τόπο κατοικίας του ενάγοντος (έδρα) ή τον τόπο επέλευσης της ζημίας
αγωγή αποζημίωσης λόγω παράνομης καταδίκης, παράνομης επιβολής μέτρων κράτησης, παράνομης κράτησης, παράνομης εφαρμογής δικονομικών μέσων καταστολής ή παράνομης διοικητικής τιμωρίας (σύλληψης), καθώς και λόγω ζημίας από παράνομες πράξεις δικαστή ή δικαστηρίου στο πλαίσιο αστικής δίκης, μπορεί να κατατεθεί με βάση τον τόπο κατοικίας του ενάγοντος
αγωγή αποζημίωσης για ζημίες που απορρέουν από σύγκρουση πλοίων και εκτέλεσης της αποζημίωσης για συνδρομή και διάσωση στη θάλασσα και για κάθε άλλη υπόθεση στην οποία η διαφορά απορρέει από έννομες σχέσεις που αφορούν τη θαλάσσια ναυσιπλοΐα μπορούν να κατατίθενται με βάση τον τόπο ή τον λιμένα νηολόγησης του πλοίου του εναγομένου.
αγωγή που αφορά συμφωνία/σύμβαση που ορίζει τον τόπο εκτέλεσης μπορεί επίσης να κατατεθεί με βάση τον τόπο εκτέλεσης που υποδεικνύει η συμφωνία /σύμβαση

αγωγή που αφορά την ιδιότητα του επιτρόπου, του μεσεγγυητή ή διαχειριστή περιουσίας μπορεί επίσης να κατατεθεί με βάση τον τόπο κατοικίας (έδρα) του επιτρόπου, του μεσεγγυητή ή του διαχειριστή περιουσίας
αγωγή που αφορά καταναλωτικές συμβάσεις μπορεί επίσης να κατατεθεί με βάση τον τόπο κατοικίας του καταναλωτή
Επιπρόσθετα, αγωγή που στρέφεται κατά περισσότερων εναγομένων που κατοικούν ή εδρεύουν σε διαφορετικούς τόπους μπορεί να κατατεθεί με βάση τον τόπο κατοικίας ή την έδρα ενός από τους εναγομένους, κατ' επιλογήν του ενάγοντος (άρθρο 33 παράγραφος 1 του κώδικα πολιτικής δικονομίας).
Αγωγή που αφορά συμφωνία/σύμβαση που ορίζει τον τόπο εκτέλεσης μπορεί να κατατεθεί με βάση τον τόπο κατοικίας ή την έδρα του εναγομένου ή τον τόπο εκτέλεσης της συμφωνίας/σύμβασης, κατ' επιλογήν του ενάγοντος. Αγωγή για καταναλωτικές συμβάσεις μπορεί να κατατεθεί με βάση τον τόπο κατοικίας ή την έδρα του εναγομένου ή του καταναλωτή.
Αγωγή που αφορά τη χορήγηση διατροφής μπορεί να κατατεθεί με βάση τον τόπο κατοικίας ή την έδρα του εναγομένου ή του ενάγοντος, όπως αυτός επιλέγεται από τον ενάγοντα.

Αστική αξίωση αποζημίωσης σε ποινική υπόθεση μπορεί να κατατεθεί προς εκδίκαση σύμφωνα με τους κανόνες αρμοδιότητας του κώδικα πολιτικής δικονομίας, αν η αγωγή δεν έχει κατατεθεί ή διευθετηθεί στο πλαίσιο ποινικής υπόθεσης.

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Το άρθρο 31 παράγραφοι 1 και 2 του κώδικα πολιτικής δικονομίας ορίζει τις εξής εξαιρέσεις από τον γενικό κανόνα της κατά τόπον αρμοδιότητας, που δεσμεύουν τον ενάγοντα που κινεί τη διαδικασία ενώπιον του δικαστηρίου:

αγωγές για εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητη περιουσία, για χρήση ακίνητης περιουσίας (εκτός από τις αιτήσεις εκκαθάρισης των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων σε υποθέσεις διαζυγίου) και για την ακύρωση ή κατάσχεση ακίνητων περιουσιακών στοιχείων εμπíπτον στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου του τόπου όπου βρίσκεται η ακίνητη περιουσία ή το κύριο μέρος αυτής.

αγωγές από δανειστές κληρονομίας που κατατίθενται πριν από την αποδοχή της κληρονομίας από τους κληρονόμους εμπíπτον στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου του τόπου της κληρονομίας ή του κύριου μέρους της κληρονομίας.

Θα πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφοι 2-4 του κώδικα πολιτικής δικονομίας της Δημοκρατίας της Λιθουανίας:

Η ανταγωγή, ανεξαρτήτως του αρμόδιου δικαστηρίου, πρέπει να κατατεθεί στο δικαστήριο της αρχικής αγωγής. Εάν αυξηθεί το ύψος της αξίωσης, μεταβληθεί το αντικείμενό της ή αν η κατάθεση της ανταγωγής καθιστά αναρμόδιο το δικαστήριο που έχει επιληφθεί της υπόθεσης βάσει του αντικειμένου της

αγωγής, το δικαστήριο της αρχικής αγωγής πρέπει να αποφασίσει για όλα τα ζητήματα που αφορούν την αξίωση (ανταγωγή) και να διευθετήσει την υπόθεση στο σύνολό της, ως προς την ουσία της.

Αν οποιαδήποτε αξίωση του ενάγοντος υπάγεται στους κανόνες της αποκλειστικής αρμοδιότητας, η αγωγή στο σύνολό της πρέπει να κατατεθεί σύμφωνα με τους εν λόγω κανόνες.

Αν οποιαδήποτε από τις αξιώσεις του ενάγοντος εμπίπτει στην αρμοδιότητα περιφερειακού δικαστηρίου, η αγωγή στο σύνολό της πρέπει να εξεταστεί από το περιφερειακό δικαστήριο.

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Οι διάδικοι μπορούν να μεταβάλουν την κατά τόπον αρμοδιότητα μιας υπόθεσης με γραπτή αμοιβαία συμφωνία. Ωστόσο, οι διάδικοι δεν μπορούν να μεταβάλουν με τέτοια συμφωνία την εξουσία του δικαστηρίου που εγκαθιδρύεται λόγω της αποκλειστικής του αρμοδιότητας ή του αντικειμένου της διαφοράς (άρθρο 32 του κώδικα πολιτικής δικονομίας).

Η αρμοδιότητα εκδίκασης μιας υπόθεσης μπορεί κατ' εξαίρεση να δικαιολογηθεί με τη συμμετοχή του εναγομένου.

Το δικαστήριο μπορεί να παραπέμψει μια υπόθεση σε άλλο δικαστήριο αν ο/η εναγόμενος/-η που ήταν προηγουμένως άγνωστη διαμονής ζητά να παραπεμφθεί η υπόθεση στο δικαστήριο του τόπου διαμονής του/της (άρθρο 34 παράγραφος 2 στοιχείο 2 του κώδικα πολιτικής δικονομίας).

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Τα ειδικά διοικητικά δικαστήρια που λειτουργούν στη Δημοκρατία της Λιθουανίας δεν εκδικάζουν αστικές, εμπορικές ή οικογενειακές υποθέσεις. Εκδικάζουν υποθέσεις που απορρέουν από έννομες διοικητικές σχέσεις.

Τελευταία επικαιροποίηση: 21/10/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Διεθνής δικαιοδοσία - Λουξεμβούργο

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, το τακτικό δικαστήριο που είναι αρμόδιο για τις αστικές και τις εμπορικές υποθέσεις είναι το πρωτοδικείο (tribunal d'arrondissement). Υπάρχουν δύο πρωτοδικειακές περιφέρειες: ένα πρωτοδικείο με έδρα την πόλη του Λουξεμβούργου και ένα πρωτοδικείο με έδρα το Diekirch.

Το πρωτοδικείο είναι αρμόδιο για όλες τις αστικές και εμπορικές υποθέσεις τις οποίες ο νόμος δεν υπάγει στην αρμοδιότητα άλλου δικαστηρίου.

Επισημαίνεται ότι, σε αντίθεση με τα ισχύοντα σε άλλες χώρες, δεν υπάρχει ειδικό δικαστήριο για τις εμπορικές υποθέσεις, οι οποίες εκδικάζονται από ειδικά τμήματα του πρωτοδικείου. Ωστόσο, για τις εμπορικές υποθέσεις ακολουθείται απλουστευμένη διαδικασία.

Ειδικά δικαστήρια είναι αρμόδια κατά κύριο λόγο για:

τις υποθέσεις ήσσονος σημασίας: αν η αξία του αντικειμένου της διαφοράς δεν υπερβαίνει τις 10.000 ευρώ, η αρμοδιότητα ανήκει στο ειρηνοδικείο.

Υπάρχουν τρία ειρηνοδικεία στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου: στην πόλη του Λουξεμβούργου, στην Esch-sur-Alzette και στο Diekirch, καθένα δε από αυτά είναι αρμόδιο για μια οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή

τις υποθέσεις εργατικού δικαίου: όταν η διαφορά απορρέει από την εκτέλεση σύμβασης εργασίας, αρμόδιο είναι το εργατοδικείο (tribunal du travail).

Υπάρχουν τρία εργατοδικεία στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου: στην πόλη του Λουξεμβούργου, στην Esch-sur-Alzette και στο Diekirch, καθένα δε από αυτά είναι αρμόδιο για μια οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή. Στην πράξη, το εργατοδικείο εδρεύει στις εγκαταστάσεις του ειρηνοδικείου

τις υποθέσεις συμβάσεων μίσθωσης: ο νόμος υπάγει τις διαφορές που αφορούν την εκτέλεση σύμβασης μίσθωσης στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων, ανεξαρτήτως της αξίας της διαφοράς. Επισημαίνεται ότι, αν η διαφορά σχετίζεται με τον καθορισμό του μισθώματος, ο νόμος ορίζει ότι προϋπόθεση της παραδεκτής προσφυγής στο δικαστήριο αποτελεί η προηγούμενη υποβολή της διαφοράς ενώπιον μιας επιτροπής μισθωμάτων, που λειτουργεί σε κάθε δήμο

τις υποθέσεις γειτονικού δικαίου: οι περισσότερες υποθέσεις γειτονικού δικαίου, που αφορούν π.χ. δουλείες ή διαφορές μεταξύ των συγκυρίων μεσοτοιχίας, υπάγονται στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων. Αν, ωστόσο, η υπόθεση εξελιχθεί σε αγωγή αποζημίωσης, κρίσιμο είναι το ύψος του διεκδικούμενου ποσού:

για ποσά άνω των 10.000 ευρώ αρμόδιο είναι το πρωτοδικείο

τις υποθέσεις κοινωνικής ασφάλισης: οι διαφορές σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης υπάγονται από τον νόμο στην αρμοδιότητα του διαιτητικού συμβουλίου κοινωνικής ασφάλισης. Το συμβούλιο αυτό έχει έδρα την πόλη του Λουξεμβούργου και η αρμοδιότητά του καλύπτει όλη τη χώρα

τις υποθέσεις που αφορούν προβλήματα υπερχρέωσης: οι υποθέσεις υπερχρέωσης υπάγονται από τον νόμο στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων.

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεσή μου;

Τα ειρηνοδικεία είναι αρμόδια να εκδικάζουν τις αστικές και τις εμπορικές υποθέσεις στις οποίες η αξία του αντικειμένου της διαφοράς (χωρίς τόκους και έξοδα) δεν υπερβαίνει τις 10.000 ευρώ. Για τις διαφορές που αφορούν υψηλότερα ποσά, αρμόδιο είναι το πρωτοδικείο.

Το πρωτοδικείο είναι σε κάθε περίπτωση αρμόδιο για τις υποθέσεις που δεν μπορούν να αποτιμηθούν σε χρήμα, όπως, για παράδειγμα, τις υποθέσεις οικογενειακού δικαίου.

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεσή μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β;)

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Κατά γενικό κανόνα, αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου. Ο κανόνας αυτός αποσκοπεί στην προστασία του εναγομένου, καθώς τεκμαίρεται ότι θα είναι ευκολότερο γι' αυτόν να αμυνθεί ενώπιον του δικαστηρίου που είναι πλησιέστερο στον τόπο κατοικίας του.

Αν ο εναγόμενος είναι φυσικό πρόσωπο, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας ή διαμονής του.

Όταν ο εναγόμενος είναι αστική ή εμπορική εταιρεία, μπορεί να εναχθεί όχι μόνο ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου στον οποίο βρίσκεται η έδρα της εταιρείας, αλλά και ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου στον οποίο διατηρεί υποκατάστημα ή πρακτορείο, υπό την προϋπόθεση ότι, στις δύο αυτές περιπτώσεις, υπάρχει αντιπρόσωπος εξουσιοδοτημένος να συναλλάσσεται με τους τρίτους και η διαφορά έχει προκύψει στο πλαίσιο της δραστηριότητας του εν λόγω υποκαταστήματος ή πρακτορείου.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

2.2.2.1 Πότε μπορώ να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Στην περίπτωση διαφοράς από σύμβαση, ο ενάγων μπορεί να προσφύγει είτε στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου είτε, αναλόγως του είδους της σύμβασης, στο δικαστήριο του τόπου παράδοσης του πράγματος ή παροχής της υπηρεσίας.

Στην περίπτωση ευθύνης από αδικοπραξία ή άσκησης πολιτικής αγωγής στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας: η αγωγή μπορεί να ασκηθεί ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του εναγομένου ή ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου επέλευσης της ζημίας ή του τόπου όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός.

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Όσον αφορά

- 1° τις αιτήσεις παροχής άδειας για γάμο ανηλικού, τις αιτήσεις κήρυξης της ακυρότητας γάμου, τις αιτήσεις άρσης της αναστολής της σύναψης γάμου, ανανέωσης της αναστολής, αντίθεσης στη σύναψη γάμου και άρσης της αναστολής
- 2° τις αιτήσεις που αφορούν γαμικό σύμφωνο και τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και τις αιτήσεις χωρισμού των περιουσιών
- 3° τις αιτήσεις που αφορούν τα εκατέρωθεν δικαιώματα και υποχρεώσεις των συζύγων και τη συμβολή τους στις ανάγκες της οικογένειας ή της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης
- 4° τη λήξη της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης
- 5° τις αιτήσεις που αφορούν την παροχή διατροφής
- 6° τις αιτήσεις που αφορούν την άσκηση του δικαιώματος επικοινωνίας, τη διαμονή και τη συμβολή στη συντήρηση και στην εκπαίδευση παιδιού
- 7° τις αιτήσεις που αφορούν την άσκηση της γονικής μέριμνας, εξαιρουμένων αυτών που αφορούν την αφαίρεση της γονικής μέριμνας
- 8° τις αποφάσεις που αφορούν τη διαχείριση της περιουσίας ανηλικού και τις αποφάσεις που αφορούν την επιτροπεία ανηλικού
- 9° τις αιτήσεις για την απαγόρευση της επιστροφής στην οικία τους προσώπων που έχουν αποβληθεί από την οικία τους βάσει του άρθρου 1 παράγραφος 1 του τροποποιημένου νόμου της 8ης Σεπτεμβρίου 2003 σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία τις αιτήσεις παράτασης των απαγορεύσεων που συνεπάγεται η εν λόγω αποβολή βάσει του άρθρου 1 παράγραφος 2 του ίδιου νόμου καθώς και τα ένδικα μέσα κατά των εν λόγω μέτρων

το πρωτοδικείο που είναι κατά τόπον αρμόδιο είναι, πλην αν ειδικά προβλέπεται άλλως:

- 1° το δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται η οικία της οικογένειας
- 2° αν οι γονείς ζουν χωριστά, το δικαστήριο του τόπου της κατοικίας του γονέα με τον οποίο διαμένει συνήθως το ανήλικο παιδί αν η γονική μέριμνα ασκείται από κοινού από τους γονείς ή το δικαστήριο του τόπου της κατοικίας του γονέα που ασκεί μόνος την εν λόγω μέριμνα
- 3° στις λοιπές περιπτώσεις, το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του διαδίκου ο οποίος δεν κίνησε τη διαδικασία.

Σε περίπτωση κοινής αίτησης, αρμόδιο δικαστήριο είναι, κατ' επιλογή των διαδίκων, το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ενός ή του άλλου διαδίκου.

Ωστόσο, όταν η διαφορά αφορά αποκλειστικά τη διατροφή μεταξύ συζύγων, τη συμβολή στη συντήρηση και στην εκπαίδευση του παιδιού, τη συμβολή στις ανάγκες της οικογένειας ή τα επείγοντα και προσωρινά μέτρα σε περίπτωση λήξης της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης, αρμόδιο δικαστήριο μπορεί να είναι εκείνο του τόπου κατοικίας του δικαιούχου συζύγου ή πρώην συντρόφου ή του γονέα που αναλαμβάνει κατά κύριο λόγο την επιμέλεια του παιδιού, ακόμη και αν αυτό είναι ενήλικο.

Η κατά τόπον αρμοδιότητα καθορίζεται σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας κατά την ημερομηνία άσκησης του ένδικου βοηθήματος ή, στις υποθέσεις διαζυγίου, κατά την ημερομηνία υποβολής της αρχικής αίτησης.

Στην περίπτωση αίτησης δικαστικής συνδρομής σε υπόθεση που αφορά το δικαίωμα επιμέλειας και το δικαίωμα επικοινωνίας με παιδί, αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου κατοικεί ή τεκμαίρεται ότι κατοικεί το παιδί.

Στις υποθέσεις που αφορούν διαζύγιο ή δικαστικό χωρισμό και τις συνέπειές τους, αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο του τόπου της κοινής κατοικίας των συζύγων ή, ελλείψει τέτοιων, το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου συζύγου ή, στην περίπτωση συναινετικού διαζυγίου, του τόπου κατοικίας ενός εκ των συζύγων.

Στις υποθέσεις κληρονομικής διαδοχής, αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο του τόπου της τελευταίας κατοικίας του θανόντος.

Στις μισθωτικές διαφορές, αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο του τόπου στον οποίο βρίσκεται το ακίνητο.

Στις εργατικές διαφορές, αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο του τόπου εργασίας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ωστόσο, όταν ο εργοδότης ασκεί αγωγή κατά μισθωτού ο οποίος κατοικεί σε άλλο κράτος μέλος, η αρμοδιότητα απονέμεται στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του μισθωτού.

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Το δίκαιο του Λουξεμβούργου δέχεται ως έγκυρες τις «ρήτρες παρέκτασης της αρμοδιότητας», με τις οποίες τα συμβαλλόμενα μέρη σύμβασης επιλέγουν να υπαγάγουν τη διαφορά τους σε συγκεκριμένο δικαστήριο.

Οι ρήτρες αυτού του τύπου έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον όταν πρόκειται για διαφορές με διαδίκους που διαμένουν σε διαφορετικά κράτη. Χαρακτηριστικό τους είναι ότι επιτρέπουν τον εκ των προτέρων καθορισμό του δικαστηρίου που θα εκδικάσει ενδεχόμενη διαφορά. Μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι προϋποθέσεις εγκυρότητας αυτών των ρητρών διέπονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012.

Δυνατότητα των διαδίκων να συμφωνήσουν το αρμόδιο δικαστήριο υπάρχει και στις αμιγώς εσωτερικές ένδικες διαφορές. Σε μια τέτοια περίπτωση, οι διάδικοι μπορούν να υποβάλουν στο ειρηνοδικείο διαφορά η οποία δεν θα υπαγόταν κανονικά στην αρμοδιότητά του, λόγω της αξίας του αντικειμένου της ή των κανόνων σχετικά με την κατά τόπον αρμοδιότητα. Η συμφωνία των διαδίκων μπορεί να είναι ρητή ή να συνάγεται από το γεγονός ότι ο εναγόμενος παρίσταται στο ακροατήριο και απαντά επί της ουσίας της υπόθεσης χωρίς να προβάλει προηγουμένως, πριν από την προβολή οποιουδήποτε μέσου άμυνας, ένσταση αρμοδιότητας του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της διαφοράς. Ωστόσο, οι διάδικοι δεν έχουν την ίδια δυνατότητα ενώπιον του πρωτοδικείου, καθώς οι κανόνες περί αρμοδιότητας του πρωτοδικείου που βασίζονται στην αξία του αντικειμένου της διαφοράς είναι κανόνες δημοσίας τάξης. Ρήτρα παρέκτασης της αρμοδιότητας είναι έγκυρη μόνο αν έχει γίνει πραγματικά δεκτή από αμφοτέρους τους διαδίκους. Η απόδειξη της συμφωνίας αυτής παρέχεται σύμφωνα με τους κανόνες του κοινού δικαίου.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η ελευθερία των διαδίκων να ορίσουν αρμόδιο δικαστήριο περιορίζεται από τον νόμο. Για παράδειγμα, ο νόμος για την ένδικη προστασία των καταναλωτών κηρύσσει άκυρες τις ρήτρες που στερουν από τον καταναλωτή το δικαίωμα προσφυγής στα τακτικά δικαστήρια.

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορεί να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Τα ειδικά δικαστήρια που έχουν συγκροτηθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία του Λουξεμβούργου (εργατοδικείο, ειρηνοδικείο που εκδικάζει υποθέσεις συμβάσεων μίσθωσης, διοικητικό πρωτοδικείο, διαιτητικό συμβούλιο κοινωνικής ασφάλισης) εκδικάζουν σε πρώτο βαθμό όλες τις υποθέσεις που υπάγονται στην αρμοδιότητά τους, ανεξαρτήτως της αξίας του αντικειμένου της διαφοράς.

Ενδεικτικά, το ειρηνοδικείο, που κανονικά είναι αρμόδιο για υποθέσεις στις οποίες η αξία του αντικειμένου της διαφοράς δεν υπερβαίνει τις 10.000 ευρώ, δεν υπόκειται στο όριο αυτό όταν εκδικάζει μισθωτικές διαφορές.

Κατά τόπον αρμοδιότητα:

Ο γενικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Ενώ, κατ' αρχήν, αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου, υπάρχουν εξαιρέσεις όσον αφορά τα ειδικά δικαστήρια.

Ενδεικτικά, αρμόδιο εργατοδικείο είναι, κατ' αρχήν, το εργατοδικείο του τόπου εργασίας και όχι αυτό του τόπου κατοικίας ενός από τους διαδίκους.

Παρομοίως, μισθωτική διαφορά πρέπει να εισαχθεί ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου βρίσκεται το ακίνητο που αποτελεί το αντικείμενο της μίσθωσης.

Όσον αφορά το διοικητικό πρωτοδικείο και το διαιτητικό συμβούλιο κοινωνικής ασφάλισης, το εν λόγω ζήτημα δεν τίθεται, καθώς η αρμοδιότητά τους εκτείνεται σε όλη την επικράτεια του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου.

Εξαιρέσεις από τον γενικό κανόνα

Οι αρμοδιότητες των ειδικών δικαστηρίων ορίζονται από τη νομοθεσία και οι διάδικοι δεν είναι δυνατόν να επιλέξουν δικαστήριο άλλο από αυτό που ορίζει ο νόμος.

Γενικά, οι κανόνες περί της καθ' ύλην αρμοδιότητας θεωρούνται κανόνες δημόσιας τάξης (για παράδειγμα, όσον αφορά τις εργατικές διαφορές), γεγονός που σημαίνει ότι, ακόμη και σε περίπτωση σιωπής των διαδίκων, ο δικαστής υποχρεούται να κηρύξει αυτεπάγγελα εαυτόν αναρμόδιο. Ωστόσο, όπως προαναφέρθηκε, εξαίρεση ισχύει από την αρχή αυτή ενώπιον του ειρηνοδικείου, για τις διαφορές των οποίων το αντικείμενο υπερβαίνει σε αξία το ποσοτικό όριο της καθ' ύλην αρμοδιότητας του ειρηνοδικείου, αν υπάρχει ρητή ή σιωπηρή συμφωνία των διαδίκων. Στην περίπτωση αυτή, το ειρηνοδικείο δεν μπορεί να κηρύξει αυτεπάγγελα εαυτόν αναρμόδιο.

Σχετικοί σύνδεσμοι

<http://www.legilux.lu/>

<https://justice.public.lu/fr.html>

Σχετικά έγγραφα

Organisation de la justice (147 Kb)

Τελευταία επικαιροποίηση: 10/01/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Διεθνής δικαιοδοσία - Ουγγαρία

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Σύμφωνα με τον νόμο περί οργάνωσης και διοίκησης των δικαστηρίων, στην Ουγγαρία λειτουργεί ένα μόνο ειδικό δικαστήριο: το διοικητικό και εργατικό δικαστήριο, το οποίο εκδικάζει εργατικές και διοικητικές υποθέσεις. Υποθέσεις εκτός των εργατικών και των διοικητικών εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των τακτικών δικαστηρίων. Ακόμα και αν της υπόθεσης επιλαμβάνεται ειδικό δικαστήριο, οι εφέσεις δεν εκδικάζονται από το εν λόγω δικαστήριο, αλλά από τακτικό δικαστήριο, συγκεκριμένα το περιφερειακό δικαστήριο (*törvényszék*) που έχει δικαιοδοσία στην έδρα του διοικητικού και εργατικού δικαστηρίου.

Στις υποθέσεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των διοικητικών και εργατικών δικαστηρίων περιλαμβάνονται προσφυγές που ασκούνται για την ανάρτηση διοικητικών αποφάσεων και σε υποθέσεις εργασιακών και παρόμοιων έννομων σχέσεων. Οι διοικητικές αποφάσεις που αποτελούν αντικείμενο τέτοιου είδους προσφυγών μπορεί να είναι: αποφάσεις που λαμβάνονται σε υποθέσεις του δημοσίου από αρχή ή προϊστάμενο αρχής που προσδιορίζεται στον νόμο για τους γενικούς κανόνες των διοικητικών προσφυγών διαταγές αναγκαστικής εκτέλεσης που εκδίδονται λόγω παράβασης των υποχρεώσεων που απορρέουν από επίσημη σύμβαση προβλεπόμενες εκ του νόμου αποφάσεις των τοπικών διοικήσεων και αποφάσεις άλλων φορέων, οργανισμών ή προσώπων που, βάσει των διατάξεων χωριστών νομοθεσιών, μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο επανεξέτασης σύμφωνα με τους κανόνες για την εκδίκαση των διοικητικών υποθέσεων.

Στις προσφυγές για εργασιακές υποθέσεις και παρόμοιες έννομες σχέσεις περιλαμβάνονται αγωγές για την ικανοποίηση αξιώσεων στο πλαίσιο του εργατικού δικαίου ή οι οποίες προκύπτουν από απασχόληση δημοσίου υπαλλήλου, υπηρεσία στην κυβέρνηση και στον δημόσιο τομέα ή από σχέση μελών συνεταιρισμών που συνεπάγονται υποχρεώσεις ως προς την υπηρεσία και την απασχόληση. Στο πλαίσιο εργατικών προσφυγών μπορούν επίσης να εκτελούνται αξιώσεις που διέπονται από τη νομοθεσία που ρυθμίζει τις σχέσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων και σχετίζονται άμεσα με την απασχόληση. Η δικαιοδοσία των διοικητικών και εργατικών δικαστηρίων εκτείνεται στις διοικητικές αποφάσεις που λαμβάνονται στο πλαίσιο των επιθεωρήσεων εργασίας και ασφάλειας στον εργασιακό χώρο, στις αποφάσεις σχετικά με τη σύσταση, τη συμμετοχή και τις εξουσίες της τομεακής επιτροπής κοινωνικού διαλόγου, τις διοικητικές αποφάσεις που λαμβάνονται από την εθνική αρχή απασχόλησης βάσει του νόμου για την προώθηση της απασχόλησης και τα επιδόματα ανεργίας, καθώς και στην επανεξέταση από δικαστήριο των αποφάσεων για ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης. Στις υποθέσεις αυτές, τα διοικητικά και εργατικά δικαστήρια ενεργούν σύμφωνα με τους κανόνες για την εκδίκαση διοικητικών υποθέσεων.

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατώτερων και ανώτερων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεσή μου;

Σύμφωνα με τον νόμο περί οργάνωσης και διοίκησης των δικαστηρίων, οι αποφάσεις σε πρώτο βαθμό εκδίδονται από τα πρωτοδικεία (*járásbíróság*) και τα περιφερειακά δικαστήρια. Όλες οι αγωγές που σύμφωνα με τον νόμο δεν εκδικάζονται από τα περιφερειακά δικαστήρια υπάγονται στην αρμοδιότητα των πρωτοδικείων. Η αρμοδιότητα των περιφερειακών δικαστηρίων καλύπτει τα ακόλουθα:

α) αγωγές που αφορούν περιουσιακά δικαιώματα, όταν η αξία του περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει τα 30 εκατομμύρια ουγγρικά φιορίνια, πλην αγωγών με αντικείμενο περιουσιακά δικαιώματα που προκύπτουν από έγγαμη σχέση εάν ασκούνται κατά την έναρξη ή κατά τη διάρκεια διαδικασίας που αφορά γαμική διαφορά

β) αγωγές αποζημίωσης για βλάβες οι οποίες προκλήθηκαν κατά την διεκπεραίωση των τυπικών διαδικασιών από πρόσωπα που ενεργούν στο πλαίσιο των δημόσιων διοικητικών καθηκόντων τους

γ) διαφορές σε σχέση με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικά δικαιώματα, μεταξύ άλλων και όσον αφορά αγωγές για την είσπραξη δικαιωμάτων και απαιτήσεων για την απόδοση δαπανών που τελούν υπό κοινή νομική διαχείριση, καθώς και αγωγές που αφορούν δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, και υποθέσεις που αφορούν τα δικαιώματα που προβλέπονται στο άρθρο 86 παράγραφοι 3 και 4 του Αστικού Κώδικα

δ) αγωγές που αφορούν τη διεθνή μεταφορά εμπορευμάτων ή συμβάσεις μεταφορών·

ε) ορισμένες αγωγές που αφορούν εταιρείες

στ) ορισμένες αγωγές που αφορούν οργανισμούς που δεν πληρούν τα κριτήρια για τις εταιρείες, αλλά είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο που τηρεί το περιφερειακό δικαστήριο

ζ) αγωγές που αφορούν την εκτέλεση απαιτήσεων που απορρέουν από πολιτικά δικαιώματα λόγω παράβασης ατομικών δικαιωμάτων, περιλαμβανομένων αγωγών αποζημίωσης για τέτοιου είδους παραβιάσεις εφόσον αυτές κινούνται κατά την άσκηση ή κατά τη διάρκεια της αγωγής περι εκτέλεσης απαιτήσεων

η) αγωγές που αφορούν έννομες σχέσεις που γεννώνται από κινητές αξίες·

θ) αγωγές που αφορούν διορθώσεις στον Τύπο.

Τα περιφερειακά δικαστήρια όχι μόνο εκδικάζουν υποθέσεις σε πρώτο βαθμό αλλά εκδίδουν επίσης αποφάσεις σε δεύτερο βαθμό όσον αφορά εφέσεις κατά αποφάσεων των πρωτοδικείων και των διοικητικών και εργατικών δικαστηρίων.

Στις περιπτώσεις που προβλέπονται στη νομοθεσία, τα περιφερειακά εφετεία (*ítelőtábla*) αποφασίζουν σχετικά με αιτήσεις για την άσκηση ένδικων μέσων κατά των αποφάσεων των πρωτοδικείων και των περιφερειακών δικαστηρίων και εκδικάζουν άλλες υποθέσεις που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους. Το ανώτατο δικαστήριο της Ουγγαρίας είναι η επονομαζόμενη *Kúria*. Η *Kúria* αποφασίζει –στις περιπτώσεις που ορίζονται βάσει της νομοθεσίας– σχετικά με αιτήσεις για την άσκηση ένδικων μέσων κατά αποφάσεων των περιφερειακών δικαστηρίων και των περιφερειακών εφετείων και σχετικά με αιτήσεις αναίρεσης, καθώς και σχετικά με συγκρούσεις μεταξύ διαταγμάτων που εκδίδουν οι τοπικές διοικήσεις και της λοιπής νομοθεσίας, προβαίνοντας στην κατάργηση των εν λόγω διαταγμάτων. Επιπλέον, η *Kúria* διαπιστώνει τυχόν αδυναμία των τοπικών κυβερνήσεων να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τον νόμο και επιλαμβάνεται των λοιπών υποθέσεων που υπάγονται στη δικαιοδοσία της.

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β);

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Κατά κανόνα, το δικαστήριο στην περιοχή αρμοδιότητας του οποίου διαμένει ο εναγόμενος έχει δικαιοδοσία για όλες τις υποθέσεις για τις οποίες δεν καθορίζεται η αποκλειστική αρμοδιότητα άλλου δικαστηρίου (γενική δικαιοδοσία). Σε περίπτωση που ο εναγόμενος δεν διατηρεί κατοικία στην Ουγγαρία, η δικαιοδοσία ρυθμίζεται από τον τόπο διαμονής του εναγομένου. Σε περίπτωση που ο τόπος διαμονής του εναγομένου είναι άγνωστος ή βρίσκεται στην αλλοδαπή, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου της τελευταίας διαμονής του εναγομένου στην Ουγγαρία. Σε περίπτωση που δεν μπορεί να διαπιστωθεί ο τόπος διαμονής του εναγομένου στην Ουγγαρία δεν μπορεί να γίνει γνωστός ή σε περίπτωση που ο εναγόμενος δεν διαμένει στην Ουγγαρία, η δικαιοδοσία ρυθμίζεται με βάση τον τόπο κατοικίας του ενάγοντος ή, ελλείψει αυτού, τον τόπο διαμονής του ενάγοντος. Σε περίπτωση που ο τόπος εργασίας και ο τόπος κατοικίας δεν βρίσκονται στην ίδια γεωγραφική περιοχή, κατόπιν αιτήματος του εναγομένου που υποβάλλεται το αργότερο κατά την πρώτη ακρόαση της υπόθεσης, το δικαστήριο παραπέμπει την υπόθεση στο δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία στην περιοχή όπου βρίσκεται ο τόπος εργασίας του εναγομένου προκειμένου να διενεργήσει την ακρόαση και να εκδώσει απόφαση.

Σε αγωγές κατά νομικών προσώπων, η γενική δικαιοδοσία μπορεί να καθορίζεται βάσει του τόπου της έδρας του νομικού προσώπου ή της έδρας του φορέα που το εκπροσωπεί. Σε περίπτωση αμφιβολίας, ως έδρα νοείται ο τόπος επιχειρηματικής δραστηριότητας του νομικού προσώπου. Σε περίπτωση που η έδρα του νομικού προσώπου βρίσκεται στη Βουδαπέστη αλλά οι επιχειρήσεις του εκτείνονται στο έδαφος της κομητείας της Πέστης, της υπόθεσης επιλαμβάνεται το δικαστήριο στη δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται η κομητεία της Πέστης. Εάν το νομικό πρόσωπο δεν έχει έδρα στην Ουγγαρία, η δικαιοδοσία σε υποθέσεις αγωγής ασκούμενης από ουγγρικό νομικό πρόσωπο καθορίζεται βάσει της έδρας του νομικού προσώπου. Εάν ο ενάγων είναι φυσικό πρόσωπο ουγγρικής ιθαγένειας, η δικαιοδοσία καθορίζεται είτε με βάση τον τόπο κατοικίας του ενάγοντος είτε, ελλείψει αυτού, με βάση τον τόπο διαμονής του.

Σε αγωγές κατά ενώσεων χωρίς νομική προσωπικότητα, για τον καθορισμό της δικαιοδοσίας εφαρμόζονται, κατά περίπτωση, οι κανόνες που ισχύουν για τα νομικά πρόσωπα.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

2.2.2.1 Πότε μπορώ να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Σε κάθε περίπτωση όπου δεν καθορίζεται η αποκλειστική αρμοδιότητα άλλου δικαστηρίου, ο ενάγων μπορεί, εφόσον το επιλέξει, και εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις που προβλέπονται στους κανόνες πολιτικής δικονομίας, να προσφύγει ενώπιον άλλου δικαστηρίου που προσδιορίζεται στους κανόνες πολιτικής δικονομίας αντί του δικαστηρίου γενικής δικαιοδοσίας του εναγομένου.

Για παράδειγμα, σε αγωγές με περιουσιακό αντικείμενο, αρμόδιο είναι ομοίως το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου διαμένει ο εναγόμενος για εύλογο χρονικό διάστημα (π.χ. ως εργαζόμενος ή φοιτητής). Όσον αφορά το πολιτικό προσωπικό των ενόπλων δυνάμεων της Ουγγαρίας και άλλων ενόπλων δυνάμεων, η αρμοδιότητα του δικαστηρίου καθορίζεται βάσει του τόπου μόνιμης υπηρεσίας τους. Το εν λόγω κριτήριο δικαιοδοσίας δεν μπορεί να εφαρμοστεί στην περίπτωση εναγομένων που δεν διαθέτουν την ικανότητα να παρίστανται ενώπιον δικαστηρίου.

Όταν ο εναγόμενος δεν διαθέτει τόπο κατοικίας ούτε διαμονής στην Ουγγαρία, αγωγή με περιουσιακό αντικείμενο μπορεί να ασκείται ομοίως σε δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία στην περιφέρεια όπου βρίσκονται το αντικείμενο της αγωγής ή τα δυνάμενα να κατασχεθούν περιουσιακά στοιχεία του εναγομένου. Εάν τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται από απαιτήσεις έναντι τρίτου, η αγωγή μπορεί να ασκηθεί στον τόπο διαμονής του οφειλέτη του εναγομένου ή, εάν οι απαιτήσεις αφορούν συγκεκριμένο αντικείμενο, η αγωγή μπορεί ομοίως να ασκηθεί στον τόπο όπου βρίσκεται το εν λόγω αντικείμενο.

Οι αγωγές που αφορούν την επιδίκαση διατροφής, επιδόματα και συναφείς περιοδικές παροχές μπορούν επίσης να ασκούνται στο δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία για τον τόπο διαμονής του ενάγοντος.

Αγωγές που αφορούν την επιμέλεια τέκνων μπορούν ομοίως να ασκούνται στο δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία για τον τόπο κατοικίας του τέκνου.

Αγωγές που αφορούν την κυριότητα ή κατοχή ακίνητης περιουσίας και άλλα δικαιώματα ή έννομες σχέσεις που συνδέονται με ακίνητη περιουσία μπορούν ομοίως να ασκούνται στο δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία για τον τόπο όπου βρίσκεται η ακίνητη περιουσία.

Αγωγές με αντικείμενο απαιτήσεις που απορρέουν από συναλλαγές με επιχειρηματικούς οργανισμούς στον τομέα των δραστηριοτήτων τους μπορούν ομοίως να ασκούνται στο δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία για τον τόπο διεξαγωγής της συναλλαγής ή τον τόπο εκτέλεσής της.

Αγωγές αποζημίωσης μπορούν να ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου που έχει δικαιοδοσία με βάση τον τόπο ή την περιοχή όπου προκλήθηκε η ζημία.

Αγωγές που αφορούν συναλλαγματικές μπορούν να ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου που έχει δικαιοδοσία για τον τόπο εξόφλησης της συναλλαγματικής.

Από κοινού αγωγές μπορούν να ασκηθούν σε βάρος του παρεπόμενου και του κύριου υπόχρεου ή οφειλέτη και στο αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση οποιασδήποτε αγωγής κατά του οφειλέτη με όποιον τρόπο ορίζεται η δικαιοδοσία. Εάν ένα πρόσωπο προβάλλει αξιώσεις ως προς το αντικείμενο ή μέρος του αντικείμενου προσφυγής που εκκρεμεί μεταξύ δύο άλλων διαδίκων, το αρμόδιο δικαστήριο επί της εν λόγω προσφυγής θα είναι αρμόδιο για την εκδίκαση οποιασδήποτε άλλης προσφυγής ασκήσει το εν λόγω πρόσωπο κατά των διαδίκων στην εν εξελίξει προσφυγή για την ικανοποίηση των αξιώσεών του.

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Όταν προβλέπεται από τον νόμο ότι ένα συγκεκριμένο δικαστήριο διαθέτει αποκλειστική αρμοδιότητα στην υπόθεση. Η εν λόγω διάταξη ισχύει για παράδειγμα στις περιπτώσεις που αναφέρονται στη συνέχεια.

Στην περίπτωση προσφυγών για την επανεξέταση διοικητικών αποφάσεων που αφορούν την είσοδο και τη διαμονή στην επικράτεια της Ουγγαρίας, η δικαιοδοσία καθορίζεται βάσει της έδρας του διοικητικού φορέα που εκδίκασε την υπόθεση σε πρώτο βαθμό. Εάν η δικαιοδοσία δεν μπορεί να καθοριστεί στη βάση αυτή, αποκλειστική αρμοδιότητα στην υπόθεση διαθέτει το διοικητικό και εργατικό δικαστήριο της Βουδαπέστης.

Εάν ο διοικητικός φορέας που εκδίκασε την υπόθεση σε πρώτο βαθμό διαθέτει δικαιοδοσία σε ολόκληρη τη χώρα –με ορισμένες εξαιρέσεις– αποκλειστική αρμοδιότητα στην υπόθεση διαθέτει το διοικητικό και εργατικό δικαστήριο της Βουδαπέστης.

Στην περίπτωση προσφυγών που ασκούνται με σκοπό τον τερματισμό ή τον περιορισμό της αναγκαστικής εκτέλεσης, αποκλειστική αρμοδιότητα έχει το δικαστήριο που διέταξε την αναγκαστική εκτέλεση. Εάν η αναγκαστική εκτέλεση έχει διαταχθεί από περιφερειακό δικαστήριο, διοικητικό και εργατικό δικαστήριο ή συμβολαιογράφο, αποκλειστική αρμοδιότητα έχει το δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία στον τόπο κατοικίας του οφειλέτη. Αγωγή για την αποδέσμευση περιουσιακού στοιχείου που υπάγεται σε αναγκαστική εκτέλεση υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του πρωτοδικείου που έχει δικαιοδοσία στην περιοχή όπου κατασχέθηκε το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο.

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Σε υποθέσεις με περιουσιακό αντικείμενο, οι διάδικοι μπορούν να ορίσουν το συγκεκριμένο όργανο δικαιοδοσίας που είναι αρμόδιο για την επίλυση της τρέχουσας διαφοράς τους ή διαφορών που απορρέουν από συγκεκριμένη έννομη σχέση, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά από τον νόμο. Οι διάδικοι μπορούν να προσφύγουν στο συγκεκριμένο δικαιοδοτικό όργανο εγγράφως, προφορικώς, με γραπτή βεβαίωση, κατά τρόπο σύμφωνο προς τις μεταξύ τους συναλλακτικές πρακτικές ή, μεταξύ διαδίκων που προβαίνουν σε διεθνείς εμπορικές συναλλαγές, κατά τρόπο σύμφωνο προς τις συναλλακτικές πρακτικές που είναι γνωστές ή πρέπει να είναι γνωστές στους διαδίκους και οι οποίες είναι εν γένει γνωστές και χρησιμοποιούνται τακτικά στο δεδομένο πεδίο από τα συμβαλλόμενα μέρη που συνάπτουν σύμβαση η οποία περιέχει σχετική διάταξη περί δικαιοδοσίας. Οι διάδικοι δεν μπορούν να αναθέτουν αρμοδιότητες σε υποθέσεις στις οποίες η αποκλειστική αρμοδιότητα ενός συγκεκριμένου δικαστηρίου καθορίζεται από τη νομοθεσία. Το καθοριζόμενο δικαστήριο έχει αποκλειστική αρμοδιότητα, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά από τη νομοθεσία ή από τους διαδίκους. Η διάταξη περί δικαιοδοσίας ισχύει και για τους νόμιμους διαδόχους των διαδίκων. Εάν η αρμοδιότητα ανατίθεται στο πλαίσιο των γενικών συμβατικών όρων, κατόπιν αιτήματος του εναγομένου που υποβάλλεται το αργότερο κατά την πρώτη ακρόαση της υπόθεσης, το δικαστήριο που ορίζεται ότι έχει δικαιοδοσία παραπέμπει το ζήτημα στο δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία βάσει των βασικών νομοθετικών κανόνων για τη διενέργεια της ακρόασης και την έκδοση απόφασης.

Σε υποθέσεις με περιουσιακό αντικείμενο, οι διάδικοι δεν μπορούν να ορίζουν ως αρμόδιο το περιφερειακό δικαστήριο της Βουδαπέστης (περιφέρεια πρωτεύουσας) και το περιφερειακό δικαστήριο της Βουδαπέστης (ευρύτερη περιφέρεια) για υποθέσεις που υπάγονται στην αρμοδιότητα των περιφερειακών δικαστηρίων, και το κεντρικό πρωτοδικείο της Πέστης για υποθέσεις που υπάγονται στην αρμοδιότητα των πρωτοδικείων για την επίλυση της τρέχουσας διαφοράς τους ή τυχόν μελλοντικών διαφορών που απορρέουν από συγκεκριμένη έννομη σχέση.

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Τα διοικητικά και εργατικά δικαστήρια αποτελούν τα μοναδικά ειδικά δικαστήρια στην Ουγγαρία. Για παράδειγμα, σε εργατικές αγωγές, αποκλειστική αρμοδιότητα έχει το διοικητικό και εργατικό δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία στην περιοχή όπου βρίσκεται η έδρα του εργοδότη ή το παράρτημα του εργοδότη όπου εργάζεται η εργαζόμενη ο εργαζόμενος σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης εργασίας του.

Στην περίπτωση διοικητικών διαδικασιών, εφόσον δεν ορίζεται αποκλειστική αρμοδιότητα άλλου δικαστηρίου ή δεν προβλέπονται άλλες σχετικές νομικές διατάξεις από τη νομοθεσία, η δικαιοδοσία ορίζεται με βάση την έδρα του διοικητικού φορέα που εκδίκασε την υπόθεση σε πρώτο βαθμό. Εάν η αρμοδιότητα του διοικητικού φορέα που εκδίκασε την υπόθεση σε πρώτο βαθμό καλύπτει περισσότερες κομητείες (συμπεριλαμβανομένης της πρωτεύουσας), η δικαιοδοσία καθορίζεται –με ορισμένες εξαιρέσεις– με βάση τον τόπο κατοικίας του ενάγοντος στην Ουγγαρία ή, ελλείψει αυτού, με βάση τον τόπο διαμονής του, ενώ στην περίπτωση νομικών προσώπων και ενώσεων χωρίς νομική προσωπικότητα αρμόδιο δικαστήριο θα είναι το δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία στην περιοχή όπου βρίσκεται η έδρα του οργανισμού στην Ουγγαρία. Εάν η διοικητική απόφαση για την οποία ζητείται η επανεξέταση αφορά δικαίωμα ή υποχρέωση ή σχέση που συνδέεται με ακίνητη περιουσία, η προσφυγή πρέπει να υποβάλλεται στο δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία στον τόπο όπου βρίσκεται η ακίνητη περιουσία. Εάν η διοικητική απόφαση για την οποία ζητείται η επανεξέταση αποτελεί αντικείμενο κοινοποίησης ή άδειας ή αφορά δραστηριότητα που σχετίζεται με τέτοιου είδους κοινοποίηση ή άδεια, το αρμόδιο δικαστήριο θα είναι το δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία στον τόπο όπου ασκείται ή πρόκειται να ασκείται η δραστηριότητα. Εάν ο διοικητικός φορέας που εκδίκασε την υπόθεση σε πρώτο βαθμό έχει δικαιοδοσία σε ολόκληρη τη χώρα –με ορισμένες εξαιρέσεις– αποκλειστική αρμοδιότητα στην υπόθεση διαθέτει το διοικητικό και εργατικό δικαστήριο της Βουδαπέστης.

Τελευταία επικαιροποίηση: 17/09/2014

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Διεθνής δικαιοδοσία - Μάλτα

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Η επιλογή δικαστηρίου ή δικαιοδοτικού οργάνου εξαρτάται από τη φύση της υπόθεσής σας. Η απόλυτη πλειονότητα των αστικών και εμπορικών υποθέσεων εμπίπτει στη δικαιοδοσία των τακτικών πολιτικών δικαστηρίων, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν εμπορικά δικαστήρια. Υπάρχουν ορισμένα ειδικά δικαστήρια, μεταξύ των οποίων:

Το Εργατοδικείο (Industrial Tribunal - Tribunal Industrijali) – εκδικάζει υποθέσεις που αφορούν παράνομες απολύσεις και διακριτική μεταχείριση παράνομη μεταχείριση στον χώρο εργασίας.

Το Συμβούλιο ρύθμισης μισθώσεων (Rent Regulation Board - Bord tal-Kera) – εκδικάζει υποθέσεις που αφορούν τη μεταβολή των όρων μίσθωσης, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης του μισθώματος και της λύσης της μίσθωσης. Αυτές οι υποθέσεις πρέπει να αφορούν μισθωτήριες συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν από την 1η Ιουνίου 1995.

Το Συμβούλιο έγχειας διαιτησίας (Land Arbitration Board - Bord tal-Arbitraż dwar Artijiet) – εκδικάζει υποθέσεις που αφορούν την ταξινόμηση της απαλλοτριωθείσας γης και το ποσό αποζημίωσης που οφείλεται στον ιδιοκτήτη της.

Όλα αυτά τα δικαιοδοτικά όργανα συνεδριάζουν στη Βαλέτα, στο ίδιο κτίριο με τα τακτικά δικαστήρια.

Βλ. επίσης απάντηση στο ερώτημα 4 της ενότητας «Προσφυγή στα δικαστήρια».

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Για να μάθετε ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την εκδίκαση της υπόθεσής σας, πρέπει να συμβουλευτείτε τον αποκαλούμενο κώδικα οργάνωσης και πολιτικής δικονομίας (κεφάλαιο 12 της Νομοθεσίας της Μάλτας).

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεσή μου;

Ναι, υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ ανωτέρων και κατωτέρων δικαστηρίων. Η διαφοροποίηση έγκειται στο ότι τα κατώτερα δικαστήρια μπορούν να επιλαμβάνονται και να εκδικάζουν υποθέσεις αμιγώς αστικής φύσεως που αφορούν όλες τις απαιτήσεις αξίας έως 15 000 ευρώ. Τα ανώτερα δικαστήρια επιλαμβάνονται και εκδικάζουν υποθέσεις αμιγώς αστικής φύσεως που αφορούν όλες τις απαιτήσεις αξίας άνω των 15 000 ευρώ, καθώς και οποιαδήποτε υπόθεση (ανεξαρτήτως της αξίας της απαίτησης) που αφορά ακίνητη περιουσία ή δουλειές, βάρη ή λοιπά δικαιώματα επί ακίνητης περιουσίας, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε αξίωσης για εκδίωξη ή έξωση από ακίνητη περιουσία σε αστική ή αγροτική περιοχή, είτε μισθωμένη είτε κατοικούμενη από πρόσωπα που διαμένουν ή έχουν τη συνήθη κατοικία τους εκεί. Βλ. επίσης απάντηση στο ερώτημα 4 της ενότητας «Προσφυγή στα δικαστήρια».

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β;)

Ο βασικός κανόνας για τον προσδιορισμό της κατά τόπον αρμοδιότητας είναι ο τόπος κατοικίας του εναγομένου. Στη Μάλτα, η δικαιοδοσία διαιρείται μεταξύ της Μάλτας και του Γκόζο. Δεν υπάρχουν δικαστήρια που σχετίζονται με τις διάφορες πόλεις. Για τα άτομα που διαμένουν ή έχουν την κατοικία τους στη Μάλτα, η υπόθεση πρέπει να εκδικάζεται σε δικαστήριο στη Μάλτα. Αντιστρόφως, οι υποθέσεις ατόμων που διαμένουν ή έχουν τη συνήθη κατοικία τους στη νήσο Γκόζο πρέπει να εκδικάζονται στο Γκόζο.

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Βλ. απάντηση στο ερώτημα 2.2.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

Εξαιρέση από τον προαναφερόμενο βασικό κανόνα υπάρχει όταν η υποχρέωση πρέπει να εκτελεστεί σε συγκεκριμένο νησί. Για παράδειγμα, εάν ο εναγόμενος κατοικεί στο Γκόζο αλλά η υποχρέωση που αποτελεί αντικείμενο της αγωγής πρέπει να εκτελεστεί στη Μάλτα, τότε αρμόδια είναι τα δικαστήρια της Μάλτας και όλες οι διαδικασίες ασκούνται ενώπιον των δικαστηρίων της Μάλτας παρά το γεγονός ότι ο εναγόμενος κατοικεί στο Γκόζο.

2.2.2.1 Πότε μπορώ να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Οι κανόνες της κατά τόπον αρμοδιότητας σύμφωνα με το δίκαιο της Μάλτας δεν προβλέπουν επιλογή δικαστηρίου από τους διαδίκους.

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Αυτό μπορεί να γίνει στην περίπτωση που η υποχρέωση πρέπει να εκτελεστεί σε συγκεκριμένο νησί.

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Δεν υπάρχει νομική διάταξη που να παρέχει αυτήν τη δυνατότητα. Σύμφωνα με το δίκαιο της Μάλτας, οι διάδικοι δεν μπορούν να επιλέξουν δικαστήριο που σε διαφορετική περίπτωση δεν θα ήταν αρμόδιο, ακόμη και αν συμφωνούν μεταξύ τους. Η αναρμοδιότητα του δικαστηρίου μπορεί να αποφασίζεται από το ίδιο το δικαστήριο διότι πρόκειται για ζήτημα/κανόνα δημόσιας τάξης.

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Ο ιστότοπος <http://www.judiciarymalta.gov.mt/the-courts> παρέχει ορισμένες πληροφορίες σχετικά με το δικαστήριο στο οποίο θα πρέπει να προσφύγετε για την υπόθεσή σας. Επιπλέον, μπορεί να επισκεφθείτε τον ιστότοπο <http://justiceservices.gov.mt/> και να συμβουλευτείτε τους νόμους της Μάλτας ώστε να μάθετε σε ποιο δικαστήριο θα πρέπει να απευθυνθείτε για την υπόθεσή σας. Θα πρέπει να ζητήσετε τη συμβουλή του δικηγόρου ή του νομικού πληρεξουσίου που υπογράφει τις πράξεις. Όσον αφορά τα ειδικά δικαστήρια, η δικαιοδοσία τους και οι αρμοδιότητές τους αναλύονται στους νόμους περί της σύστασής τους.

<http://www.justice.gov.mt> [Αγγλικά](#)

Τελευταία επικαιροποίηση: 28/11/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Διεθνής δικαιοδοσία - Κάτω Χώρες

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Ο ολλανδικός κώδικας πολιτικής δικονομίας δεν προβλέπει ειδικά δικαστήρια, όπως εμπορικά ή εργατικά δικαστήρια. Το πρωτοδικείο είναι καταρχήν αρμόδιο σε όλες τις πολιτικές διαδικασίες.

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Τα πρωτοβάθμια δικαστήρια εξετάζουν όλες τις αστικές υποθέσεις, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος. Το πολιτικό δικαστήριο χειρίζεται υποθέσεις μεταξύ δύο διαδίκων (φυσικών ή νομικών προσώπων). Το πολιτικό δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο σε διαφορές που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του διοικητικού δικαστηρίου. Πρόκειται για διαφορές με τη διοίκηση (τις δημόσιες αρχές). Στην ολλανδική έννομη τάξη υπάρχουν τρία είδη δικαστηρίων ιδιωτικού δικαίου: πρωτοδικεία (*rechtbanken*), εφετεία (*gerechtshoven*) και το Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών (*Hoge Raad Nederlanden*).

Από την 1η Απριλίου 2013 οι Κάτω Χώρες έχουν καταμετρηθεί σε δέκα δικαστικές περιφέρειες, καθεμιά με το δικό της δικαστήριο: έντεκα δικαστήρια με αρμοδιότητα σε τέσσερις τομείς. Επιπρόσθετα, υπάρχουν τέσσερα εφετεία και ένα Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών.

Στα πρωτοδικεία έχουν δημιουργηθεί οργανωτικές μονάδες, οι οποίες ονομάζονται «τμήματα» (*sectoren*): το περιφερειακό, το διοικητικό, το πολιτικό και το ποινικό. Το δικαστήριο έχει μονομελείς και πολυμελείς συνθέσεις. Η μονομελής σύνθεση απαρτίζεται από έναν δικαστή η πολυμελής σύνθεση απαρτίζεται από τρεις δικαστές. Βασική αρχή είναι ότι οι δικαστικές υποθέσεις των περιφερειακών δικαστηρίων (ειρηνοδικείων), οι απλές υποθέσεις και οι επείγουσες υποθέσεις εκδικάζονται από μονομελείς συνθέσεις. Πολλές οικογενειακές υποθέσεις επίσης τελούν υπό τον χειρισμό των μονομελών συνθέσεων.

Παράδειγμα μονομελούς σύνθεσης αποτελεί το δικαστήριο ανηλίκων για συγκεκριμένες υποθέσεις που αφορούν παιδιά. Οι νομικά σύνθετες υποθέσεις εκδικάζονται από πολυμελή σύνθεση.

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου;

Μια δικαστική υπόθεση συνήθως εισάγεται στο πρωτοδικείο. Τα είδη των πρωτοδικείων είναι τέσσερα:

τα πολιτικά (πολίτης κατά πολίτη)

τα διοικητικά (πολίτης κατά δημόσιας αρχής)

τα ποινικά (παραβάσεις και ποινικά αδικήματα)

τα περιφερειακά (ειρηνοδικεία)

Εφετεία

Όποιος δεν συμφωνεί με δικαστική απόφαση μπορεί ν' ασκήσει έφεση κατ' αυτής. Οι ποινικές και αστικές υποθέσεις εισάγονται ενώπιον ενός από τα τέσσερα εφετεία. Στις διοικητικές υποθέσεις, η έφεση, ανάλογα με το αντικείμενο μπορεί να εκδικαστεί από:

τα εφετεία (*gerechtshoven*)

το ανώτατο δικαστήριο σε υποθέσεις κοινωνικής ασφάλισης (*Centrale Raad van Beroep*)

το ανώτατο διοικητικό δικαστήριο σε υποθέσεις εμπορίου και βιομηχανίας (*College van Beroep voor het Bedrijfsleven*)

το Συμβούλιο της Επικρατείας (το τμήμα διοικητικής αρμοδιότητας) [*Raad van State (afdeling bestuursrechtspraak)*]

Ανώτατο Δικαστήριο

Το Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών είναι το ύψιστο δικαστικό όργανο των Κάτω Χωρών στους τομείς του αστικού, του ποινικού και του φορολογικού δικαίου. Το Ανώτατο Δικαστήριο μπορεί να εξαφανίζει αποφάσεις ιδίως των εφετείων (τούτο είναι γνωστό ως αναίρεση). Το Ανώτατο Δικαστήριο είναι επίσης αρμόδιο να διατηρεί τη νομική ενότητα και να κατευθύνει την ανάπτυξη του ολλανδικού δικαίου.

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου το δικαστήριο της πόλης A ή το δικαστήριο της πόλης B;)

Στις Κάτω Χώρες, υπάρχουν περιφερειακά πρωτοδικεία (*arrondissementrechtbanken*). Έφεση κατά απόφασης πρωτοβάθμιου δικαστηρίου μπορεί να κατατεθεί στο εφετείο. Επιπρόσθετα, η «σχετική αρμοδιότητα» είναι σημαντική για να προσδιοριστεί ποιο από τα δέκα πρωτοδικεία είναι αρμόδιο, για παράδειγμα το Πρωτοδικείο Άμστερνταμ ή το Πρωτοδικείο του Leeuwarden, δηλαδή το δικαστήριο της περιφέρειας στην οποία εκδικάζεται η υπόθεσή σας. Για διεθνείς υποθέσεις, δηλαδή υποθέσεις διασυνοριακής φύσης, αφότου έχει προσδιοριστεί ότι αρμόδιο είναι το ολλανδικό δικαστήριο, η κατά τόπον αρμοδιότητα καθορίζεται από το ολλανδικό δίκαιο, εκτός αν ο κανόνας σύμφωνα με τον οποίο προσδιορίζεται η διεθνής αρμοδιότητα προσδιορίζει επίσης το κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο, όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 ή 3 του κανονισμού Βρυξέλλες I [κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 44/2001 του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις].

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Βασικός κανόνας στη διαδικασία που κινείται με κλήτευση στον πρώτο βαθμό είναι ότι αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγόμενου [άρθρο 99 του κώδικα πολιτικής δικονομίας (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*)]. Εάν δεν υπάρχει γνωστός τόπος κατοικίας στις Κάτω Χώρες, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου της πραγματικής διαμονής του εναγόμενου (στις Κάτω Χώρες).

Το δικαστικό μέγαρο εντός μιας δικαστικής περιφέρειας στην οποία πρόκειται να εκδικαστεί μια υπόθεση περιφερειακού δικαστηρίου προσδιορίζεται βάσει του παραρτήματος του διατάγματος περί δευτερευόντων τόπων συνεδριάσεως (δικαστηρίων) (*Besluit nevenvestigings- en nevenzittingsplaatsen*) της 10ης Δεκεμβρίου 2001 (<http://www.overheid.nl/>).

Οι κανόνες της κατά τόπον αρμοδιότητας των πρωτοδικείων ισχύουν αναλογικά.

Βασικός κανόνας στη διαδικασία που κινείται με αίτηση στον πρώτο βαθμό είναι ότι αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ενάγοντα (ή ενός από τους ενάγοντες ή ενός ενδιαφερόμενου μέρους που κατονομάζεται στην αίτηση) (άρθρο 262 του κώδικα πολιτικής δικονομίας). Εάν δεν υπάρχει γνωστός τόπος κατοικίας στις Κάτω Χώρες, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου της πραγματικής διαμονής του ενάγοντος (στις Κάτω Χώρες). Αν η αίτηση συνδυάζεται με διαδικασία που κινείται με κλήτευση, επίσης αρμόδιο είναι το δικαστήριο που εξετάζει την τελευταία.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

Οι κανόνες που ορίζονται στα σημεία 2.2.2.1, 2.2.2.2 και 2.2.2.3 παρακάτω αναφέρονται πρωτίστως σε διαδικασίες που κινούνται με κλήτευση.

Σε διαδικασία που κινείται με αίτηση, αν το δικαστήριο του ενάγοντα είναι γενικά αρμόδιο, ισχύουν διαφορετικοί κανόνες για τις αιτήσεις τροποποίησης της διατροφής.

Αίτηση για την τροποποίηση της διατροφής συντρόφου πρέπει να κατατεθεί από τον αιτούντα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του υπόχρεου της διατροφής. Ο υπόχρεος της διατροφής που επιθυμεί να καταθέσει αίτηση τροποποίησης πρέπει να προσφύγει στο πρωτοδικείο του τόπου κατοικίας του δικαιούχου της διατροφής.

2.2.2.1 Πότε μπορώ να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγόμενου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Όσον αφορά τη διαδικασία που κινείται με κλήτευση, το ολλανδικό δικονομικό δίκαιο περιλαμβάνει έναν αριθμό διατάξεων στις οποίες ορίζεται αρμόδιο ένα δικαστήριο παράλληλα με το αρμόδιο δικαστήριο που ορίζεται με τον βασικό κανόνα (το δικαστήριο του τόπου κατοικίας ή της πραγματικής διαμονής του εναγόμενου). Πρόκειται για προαιρετική αρμοδιότητα. Ο ενάγων μπορεί να επιλέξει μεταξύ των δικαστηρίων που είναι αρμόδια βάσει του βασικού και του προαιρετικού κανόνα. Η εναλλακτική αυτή εκφράζεται παρακάτω με τη χρήση της λέξης «επίσης».

Σε περιπτώσεις που κινούνται με κλήτευση, οι παρακάτω κανόνες είναι συναφείς:

Εργατικές υποθέσεις / υποθέσεις αντιπροσωπείας

Στις εργατικές υποθέσεις / υποθέσεις αντιπροσωπείας, αρμόδιο είναι επίσης το δικαστήριο του τόπου συνήθους παροχής της εργασίας (άρθρο 100 του κώδικα πολιτικής δικονομίας).

Καταναλωτικές υποθέσεις

Στις καταναλωτικές υποθέσεις, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας ή ελλείψει αυτού, αρμόδιο είναι επίσης το δικαστήριο του τόπου της πραγματικής διαμονής του καταναλωτή (άρθρο 101 του κώδικα πολιτικής δικονομίας).

Αδικοπραξίες ή οιονεί αδικοπραξίες

Σε υποθέσεις που αφορούν αδικοπραξίες ή οιονεί αδικοπραξίες, αρμόδιο είναι επίσης το δικαστήριο του τόπου επέλευσης του επιζήμιου γεγονότος (άρθρο 102 του κώδικα πολιτικής δικονομίας).

Ακίνητη περιουσία

Σε υποθέσεις που αφορούν ακίνητη περιουσία, αρμόδιο είναι επίσης το δικαστήριο του τόπου στον οποίο βρίσκεται το ακίνητο ή το μεγαλύτερο μέρος αυτού (άρθρο 103 του κώδικα πολιτικής δικονομίας). Σε υποθέσεις που αφορούν τη μίσθωση κατοικιών ή επιχειρηματικών εγκαταστάσεων, αποκλειστικά αρμόδιο είναι το περιφερειακό δικαστήριο του τόπου στον οποίο βρίσκεται το μισθωμένο ακίνητο ή το μεγαλύτερο μέρος αυτού.

Κληρονομίες

Σε υποθέσεις κληρονομικής φύσης, αρμόδιο είναι επίσης το δικαστήριο του πιο πρόσφατου τόπου κατοικίας του θανόντος (άρθρο 104 του κώδικα πολιτικής δικονομίας).

Νομικά πρόσωπα

Σε υποθέσεις που αφορούν νομικά πρόσωπα (για παράδειγμα, υποθέσεις που αφορούν τη λύση των νομικών προσώπων, την ακυρότητα ή εγκυρότητα των αποφάσεων των νομικών προσώπων, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών ή των εταίρων), αρμόδιο είναι επίσης το δικαστήριο του τόπου της έδρας ή του τόπου της εγκατάστασης του νομικού προσώπου ή της εταιρίας.

Πτώχευση, αναστολή πληρωμών και αναδιάρθρωση οφειλών

Σε υποθέσεις που αφορούν την εφαρμογή των νομικών διατάξεων που διέπουν την πτώχευση, την παύση πληρωμών και την αναδιάρθρωση των οφειλών των φυσικών προσώπων, αρμόδιο είναι επίσης το δικαστήριο του έχοντος την εποπτεία δικαστή, ή αν δεν έχει διοριστεί εποπτεύων δικαστής, το δικαστήριο που έχει κηρύξει την παύση των πληρωμών (άρθρο 106 του κώδικα πολιτικής δικονομίας). Ο πτωχευτικός νόμος (*Faillissementswet*) περιλαμβάνει επίσης ειδικούς κανόνες που αφορούν την αρμοδιότητα και οι οποίοι υπερισχύουν των κανόνων αρμοδιότητας που θεσπίζει ο κώδικας πολιτικής δικονομίας.

Παρέκταση αρμοδιότητας

Στη μεταξύ τους σύμβαση, τα μέρη ενίοτε καθορίζουν διαφορετικό δικαστήριο από το κατά νόμον αρμόδιο (άρθρο 108 παράγραφος 1 του κώδικα πολιτικής δικονομίας). Από την εν λόγω ελευθερία παρέκτασης της αρμοδιότητας εξαιρούνται (άρθρο 108 παράγραφος 2 του κώδικα πολιτικής δικονομίας) οι καταναλωτικές υποθέσεις, οι μισθωτικές υποθέσεις και οι συμβάσεις εργασίας. Στις εν λόγω περιπτώσεις, το δικαστήριο εξετάζει το κατά πόσον υφίσταται έγκυρη ρήτρα παρέκτασης αρμοδιότητας (άρθρο 110 του κώδικα πολιτικής δικονομίας).

Κατοικία του ενάγοντα

Εάν, κατά τις ανωτέρω αναφερόμενες διατάξεις που αφορούν την κατά τόπον αρμοδιότητα, δεν μπορεί να καθοριστεί κανένα αρμόδιο δικαστήριο στις Κάτω Χώρες, το άρθρο 109 του κώδικα πολιτικής δικονομίας ορίζει ότι, κατ' εξαίρεση, αρμόδιο θα είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ενάγοντα. Τέτοια περίπτωση μπορεί να προκύψει αν ένας εργαζόμενος επιθυμεί να κλητεύσει τον αλλοδαπό εργοδότη ενώπιον του δικαστηρίου στις Κάτω Χώρες, εφόσον η εργασία δεν περιορίζεται σε συγκεκριμένο τόπο αλλά διεξάγεται σε ολόκληρη τη χώρα. Εάν ούτε μ' αυτόν τον τρόπο είναι δυνατό να βρεθεί το αρμόδιο δικαστήριο, η υπόθεση εισάγεται ενώπιον του Πρωτοδικείου της Χάγης.

Όσον αφορά το διαζύγιο επισημαίνονται επίσης τα εξής:

Η κατά τόπον αρμοδιότητα του δικαστηρίου του διαζυγίου ρυθμίζεται στο άρθρο 262 του κώδικα πολιτικής δικονομίας. Ο βασικός κανόνας είναι: αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ενάγοντα (ή ενός από τους ενάγοντες ή ενός ενδιαφερόμενου μέρους που κατονομάζεται στην αίτηση) και εάν το εν λόγω πρόσωπο δεν έχει γνωστό τόπο κατοικίας στις Κάτω Χώρες, το δικαστήριο του τόπου της πραγματικής διαμονής του εν λόγω προσώπου (στις Κάτω Χώρες).

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Το ολλανδικό δικονομικό δίκαιο περιλαμβάνει ορισμένους ειδικούς κανόνες για την κατά τόπον αρμοδιότητα που δεν εμπίπτουν στον βασικό κανόνα. Ο ειδικός κανόνας πρέπει να εφαρμόζεται. Στις ειδικές περιπτώσεις που περιγράφονται παρακάτω, πρέπει να επιλεγεί άλλο δικαστήριο από αυτό του τόπου κατοικίας του εναγομένου.

Ανήλικοι

Σε υποθέσεις που αφορούν ανήλικους, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας ή ελλείψει τόπου κατοικίας στις Κάτω Χώρες το δικαστήριο του τόπου πραγματικής διαμονής του ανήλικου (άρθρο 265 του κώδικα πολιτικής δικονομίας).

Δεν πρόκειται για προαιρετική αρμοδιότητα, αλλά για ειδικό κανόνα που αντικαθιστά τον βασικό κανόνα. Αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας ή ελλείψει τόπου κατοικίας στις Κάτω Χώρες, του τόπου πραγματικής διαμονής του ανήλικου και όχι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας ή διαμονής του ενάγοντα (βασικός κανόνας στη διαδικασία που κινείται με αίτηση). Εάν δεν μπορεί να προσδιοριστεί συγκεκριμένο δικαστήριο σύμφωνα με τον εν λόγω κανόνα, αρμόδιο είναι το Πρωτοδικείο της Χάγης.

Οικογενειακή κατάσταση

Σε υποθέσεις που αφορούν τη συμπλήρωση, καταχώριση, ακύρωση ή τροποποίηση των ληξιαρχικών μητρώων ή των πιστοποιητικών που πρόκειται να καταχωριστούν ή έχουν ήδη καταχωριστεί σ' αυτά, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου στον οποίο καταχωρίστηκε ή πρόκειται να καταχωριστεί το πιστοποιητικό (άρθρο 263 του κώδικα πολιτικής δικονομίας). Στις εν λόγω υποθέσεις που αφορούν πιστοποιητικά που πρόκειται να καταχωριστούν ή έχουν ήδη καταχωριστεί στα ληξιαρχεία του δήμου της Χάγης, σύμφωνα με το Βιβλίο 1 του αστικού κώδικα (*Burgerlijk Wetboek*), αρμόδιο είναι το Πρωτοδικείο της Χάγης.

Μίσθωση οικοδομημένου ακινήτου

Σε υποθέσεις που αφορούν τη μίσθωση οικοδομημένου ακινήτου ή μέρους αυτού, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου στον οποίο βρίσκεται το μισθωμένο ακίνητο (άρθρο 264 του κώδικα πολιτικής δικονομίας).

Στερητική δικαστική συμπαράσταση ενηλίκου, διαχείριση περιουσίας, επικουρική δικαστική συμπαράσταση

Σε υποθέσεις στερητικής συμπαράστασης ενηλίκου, διαχείρισης περιουσίας και επικουρικής δικαστικής συμπαράστασης, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας ή ελλείψει τόπου κατοικίας στις Κάτω Χώρες, του τόπου της πραγματικής διαμονής του προσώπου το οποίο βρίσκεται υπό δικαστική συμπαράσταση ή του οποίου η περιουσία αποτελεί αντικείμενο διαχείρισης (άρθρο 266 του κώδικα πολιτικής δικονομίας).

Απόντα ή αφανή πρόσωπα επιβεβαίωση θανάτου (άρθρο 267 του κώδικα πολιτικής δικονομίας)

Σε κληρονομικές υποθέσεις, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του πιο πρόσφατου τόπου κατοικίας του θανόντος (άρθρο 268 παράγραφος 1 του κώδικα πολιτικής δικονομίας).

Σε υποθέσεις που αφορούν απόντα ή αφανή πρόσωπα, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου που εγκατέλειψε το απόν ή αφανές πρόσωπο. Για την επιβεβαίωση θανάτου, αρμόδιο είναι το Πρωτοδικείο της Χάγης (άρθρο 269 του κώδικα πολιτικής δικονομίας). Συνεπώς, το άρθρο 269 του κώδικα πολιτικής δικονομίας λειτουργεί ως δικλείδα ασφαλείας.

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Βάσει του άρθρου 108 του κώδικα πολιτικής δικονομίας, οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν γραπτή παρέκταση αρμοδιότητας. Η παρέκταση της αρμοδιότητας επιτρέπεται μόνο για έννομες σχέσεις που μπορούν να καθοριστούν ελεύθερα από τα μέρη. Ως εκ τούτου, σε υποθέσεις που αφορούν τη δημόσια τάξη, δεν επιτρέπεται η παρέκταση αρμοδιότητας. Ενδεικτικές υποθέσεις είναι ορισμένες υποθέσεις του οικογενειακού δικαίου, πτώχευσης και παύσης πληρωμών. Στις υποθέσεις των περιφερειακών δικαστηρίων η παρέκταση αρμοδιότητας είναι περιορισμένη. Για παράδειγμα, η παρέκταση αρμοδιότητας δεν είναι δυνατή σε υποθέσεις με αξία αντικείμενου έως 25 000 EUR (ανεξάρτητα από τη φύση της αξίωσης).

Καταρχήν, το δικαστήριο που είναι αρμόδιο βάσει της παρέκτασης αρμοδιότητας έχει αποκλειστική αρμοδιότητα. Οι διάδικοι μπορούν ρητά να συμφωνήσουν ότι θα αποκλείσουν την αποκλειστική αρμοδιότητα.

Σε υποθέσεις διαζυγίου (διαζύγιο, δικαστικός χωρισμός, λύση της δηλωμένης συμβίωσης, λύση του γάμου κατόπιν δικαστικού χωρισμού) εφαρμόζεται ο ειδικός κανόνας του άρθρου 270 παράγραφος 2 του κώδικα πολιτικής δικονομίας. Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, κατά τόπο αρμόδιο δικαστήριο γενικά παραπέμπει την υπόθεση στο κατά τόπο αρμόδιο δικαστήριο. Σύμφωνα με το άρθρο 270 παράγραφος 2 του κώδικα πολιτικής δικονομίας, αυτό συμβαίνει σε υποθέσεις διαζυγίου μόνον εφόσον ο εναγόμενος (ο σύζυγος κατά του οποίου κινείται η διαδικασία) προβάλει ένσταση αναρμοδιότητας του δικαστηρίου. Η σιωπηρή παρέκταση αρμοδιότητας είναι εφικτή σε περίπτωση συμφωνίας όλων των ενδιαφερόμενων διαδίκων που έχουν κλητευτεί και δεν προβάλλουν ένσταση αναρμοδιότητας ή αν ο άλλος σύζυγος δεν εμφανιστεί.

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Το ολλανδικό δικονομικό δίκαιο δεν προβλέπει ειδικά δικαστήρια.

Τελευταία επικαιροποίηση: 21/08/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Διεθνής δικαιοδοσία - Πολωνία

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Στην Πολωνία, οι αστικές υποθέσεις εκδικάζονται από τα τακτικά δικαστήρια (*sądy powszechne*) και το Ανώτατο Δικαστήριο (*Sąd Najwyższy*) (βλ: Συστήματα απονομής δικαιοσύνης στα κράτη μέλη – Πολωνία), εκτός εάν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των ειδικών δικαστηρίων.

Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας περιλαμβάνει διατάξεις για την αρμοδιότητα των δικαστηρίων (ΚΠολΔ, *Kodeks Postępowania Cywilnego*), στα άρθρα 16-18 και 27-46.

Στα περιφερειακά δικαστήρια (*sądy rejonowe*), οι αστικές υποθέσεις εξετάζονται από τα ακόλουθα τμήματα:

Πολιτικά

Οικογενειακά και ανηλίκων (οικογενειακά δικαστήρια, *sądy rodzinne*) – για οικογενειακές υποθέσεις και υποθέσεις επιτροπείας υποθέσεις ηθικής διαφθοράς ανηλίκων και κολάσιμες πράξεις που τελούνται από ανηλίκους υποθέσεις θεραπείας ατόμων εθισμένων στο αλκοόλ, σε ναρκωτικές ή ψυχοτρόπες ουσίες καθώς και υποθέσεις που σύμφωνα με άλλη νομοθεσία εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου της επιτροπείας

Εργατικά και κοινωνικής ασφάλισης (εργατικά δικαστήρια, *sądy pracy*) – για υποθέσεις εργατικού δικαίου και κοινωνικής ασφάλισης

Εμπορικά (εμποροδικεία, *sądy gospodarcze*) για υποθέσεις αστικού και εμπορικού δικαίου μεταξύ επιχειρηματικών οντοτήτων, όσον αφορά τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες υποθέσεις που αφορούν τις εταιρικές σχέσεις σε ανώνυμη ή προσωπική εταιρία υποθέσεις κατά μελών του διοικητικού συμβουλίου εταιριών, που αφορούν αξιώσεις από ψευδείς δηλώσεις που υποβλήθηκαν από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου στο εθνικό δικαστικό μητρώο υποθέσεις κατά επιχειρηματικών οντοτήτων για την έκδοση διαταγής για την παύση της περιβαλλοντικής ζημίας και πτωχευτικές υποθέσεις

Κτηματολογικά – για την τήρηση των κτηματολογίων και τη διευθέτηση άλλων αστικών υποθέσεων που αφορούν τη διαδικασία κτηματογράφησης

Τα πρωτοδικεία (*sądy okręgowe*) της Πολωνίας διαθέτουν αντίστοιχα τμήματα, εκτός από κτηματολόγια, οικογενειακά τμήματα και τμήματα ανηλίκων. Τα πρωτοδικεία της Πολωνίας διαθέτουν πολιτικά οικογενειακά τμήματα που είναι αρμόδια ιδίως για την εκδίκαση υποθέσεων διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού και λύσης του δικαστικού χωρισμού, ακύρωσης γάμου, αναγνώρισης του υποστατού ή μη του γάμου ή κήρυξης της εκτελεστότητας αλλοδαπών αποφάσεων σε οικογενειακές υποθέσεις.

Περαιτέρω, το Πρωτοδικείο Βαρσοβίας διαθέτει τις εξής πρόσθετες μονάδες που λειτουργούν ως τμήματα:

Δικαστήριο προστασίας του ανταγωνισμού και των καταναλωτών (*Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów*), με αρμοδιότητα εκδίκασης υποθέσεων που αφορούν την πρόληψη των μονοπωλιακών πρακτικών και υποθέσεων εμποτείας ενέργειας

Δικαστήριο κοινοτικών σημάτων και βιομηχανικών σχεδίων (*Sąd Wspólnotowych Znaków Towarowych i Wzorów Przemysłowych*), που εκδικάζει υποθέσεις παραβιάσεων, επαπειλούμενων παραβιάσεων ή έλλειψης παραβιάσεων βιομηχανικών σχεδίων και εμπορικών σημάτων, ακύρωσης ενός κοινοτικού σχεδίου, λήξης ή ακύρωσης ενός εμπορικού σήματος και των συνεπειών της παραβίασης ενός εμπορικού σήματος.

Επιπλέον, στις 1 Ιανουαρίου 2010 το Περιφερειακό Δικαστήριο του Lublin ορίστηκε αρμόδιο για την εκδίκαση υποθέσεων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα άλλων περιφερειακών δικαστηρίων με μια ηλεκτρονική διαδικασία αίτησης έκδοσης διαταγής πληρωμής.

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Ο γενικός κανόνας είναι ότι τα πρωτοδικεία είναι αρμόδια για τις αστικές υποθέσεις στον πρώτο βαθμό. Τα περιφερειακά δικαστήρια είναι αρμόδια για όλες τις υποθέσεις εκτός από όσες επιφυλάσσονται με νόμο (άρθρα 16 και 507 του ΚΠολΔ) στα πρωτοδικεία.

Τα πρωτοδικεία είναι αρμόδια στον πρώτο βαθμό για τις υποθέσεις του άρθρου 17 του ΚΠολΔ, και συγκεκριμένα:

- 1) για μη περιουσιακά δικαιώματα και περιουσιακές αξιώσεις που εγείρονται από κοινού με τα εν λόγω δικαιώματα, εκτός από τις [επιθέσεις αναγνώρισης ή προσβολής της συγγένειας τέκνου, ακύρωσης της αναγνώρισης πατρότητας και λύσης της υιοθεσίας](#)
- 2) για [την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας](#) και των συναφών δικαιωμάτων, καθώς και για υποθέσεις που αφορούν [εφευρέσεις, υποδείγματα χρησιμότητας](#), βιομηχανικά σχέδια, εμπορικά σήματα, γεωγραφικές ενδείξεις και τοπογραφίες ολοκληρωμένων κυκλωμάτων, και υποθέσεις προστασίας άλλων δικαιωμάτων επί άυλων περιουσιακών στοιχείων
- 3) για αξιώσεις [που απορρέουν από το δικαίο του τύπου](#)
- 4) για περιουσιακά δικαιώματα, αν η αξία του αντικειμένου της διαφοράς υπερβαίνει το ποσό των εβδομήντα πέντε χιλιάδων ζλότι, εκτός από [υποθέσεις διατροφής](#), [παραβίασης κατοχής](#), [αναγνώρισης της διανομής των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων](#), [προσαρμογής των κτηματολογικών εγγραφών](#) στο πραγματικό νομικό καθεστώς, και υποθέσεις που εξετάζονται σε [ηλεκτρονική διαδικασία αίτησης έκδοσης διαταγής πληρωμής](#)
- 5) για την έκδοση απόφασης επέχουσας θέσης απόφασης διάσπασης ενός συνεταιρισμού
- 6) για την κατάργηση, ακύρωση ή αναγνώριση του μη υποστατού των αποφάσεων των διοικούντων οργάνων των νομικών προσώπων ή των οργανωτικών μονάδων που δεν είναι νομικά πρόσωπα άλλα έχουν αποκτήσει εκ του νόμου νομική προσωπικότητα
- 7) για την πρόληψη και καταπολέμηση του αθέμιτου ανταγωνισμού
- 8) για αποζημίωση [ζημίας που προκλήθηκε από την έκδοση παράνομης τελεσίδικης απόφασης](#).

Περαιτέρω, η αρμοδιότητα των **πρωτοδικείων** καταλαμβάνει επί παραδείγματι:

- 1) υποθέσεις ανικανότητας
- 2) υποθέσεις επίλυσης διαφορών που αφορούν τη λειτουργία των κρατικών επιχειρήσεων: μεταξύ του συμβουλίου της επιχείρησης και του μέλους του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης, των διοικούντων οργάνων της επιχείρησης και των ιδρυτικών της οργάνων και μεταξύ των διοικούντων οργάνων και του εποπτεύοντος οργάνου της επιχείρησης
- 3) την αναγνώριση αποφάσεων των αλλοδαπών δικαστηρίων και την κήρυξη της εκτελεστότητάς τους (άρθρα 11481 και 11511 του ΚΠολΔ).

Σε υποθέσεις περιουσιακών δικαιωμάτων, ο ενάγων υποχρεούται να προσδιορίσει την αξία του αντικειμένου της διαφοράς στην αγωγή του, εκτός αν αντικείμενο της διαφοράς είναι συγκεκριμένο χρηματικό ποσό.

Σε υποθέσεις χρηματικών αξιώσεων, ακόμη και αν έχουν εγερθεί σε επικουρική βάση άλλης αξίωσης, το χρηματικό ποσό που προσδιορίζεται συνιστά την αξία του αντικειμένου της διαφοράς.

Σε άλλες περιουσιακές υποθέσεις, ο ενάγων υποχρεούται να προσδιορίσει την αξία του αντικειμένου της διαφοράς, παραθέτοντας το χρηματικό ποσό στην αγωγή, σύμφωνα με τα άρθρα 20-24 του ΚΠολΔ.

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου;

Πρβλ. παράγραφο 2.

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β;)

Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας της Πολωνίας διακρίνει τέσσερα είδη δικαστικής αρμοδιότητας: γενική (άρθρα 27-30), συντρέχουσα (άρθρα 31-37), αποκλειστική (άρθρα 38-42) και ειδική (άρθρα 43-46).

Η κατά τόπον αρμοδιότητα έχει περιγραφεί λεπτομερώς στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.3

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Γενική κατά τόπον αρμοδιότητα

Οι αγωγές πρέπει να ασκούνται ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου πρωτοβάθμιου δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του εναγομένου (άρθρο 27 του ΚΠολΔ).

Σύμφωνα με το άρθρο 25 του αστικού κώδικα, ως κατοικία του φυσικού προσώπου νοείται η κοινότητα/πόλη στην οποία διαμένει το πρόσωπο με πρόθεση μόνιμης διαμονής. Εάν ο εναγόμενος δεν είναι κάτοικος Πολωνίας, η γενική αρμοδιότητα καθορίζεται σύμφωνα με τον τόπο διαμονής του και αν αυτός είναι άγνωστος ή βρίσκεται εκτός Πολωνίας, οι αγωγές πρέπει να κατατίθενται σύμφωνα με την πιο πρόσφατη κατοικία του εναγομένου στην Πολωνία.

Αγωγές κατά του Δημόσιου Ταμείου πρέπει να κατατίθενται στο αρμόδιο δικαστήριο της έδρας της οργανωτικής μονάδας που αφορά η διαφορά. Όταν το Δημόσιο Ταμείο εκπροσωπείται από τη γενική εισαγγελία της Δημοκρατίας της Πολωνίας (*Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej*), οι αγωγές πρέπει να κατατίθενται στο αρμόδιο δικαστήριο της έδρας του παραρτήματος της εισαγγελίας που είναι αρμόδιο για την οργανωτική μονάδα που αφορά η αξίωση.

Οι αγωγές κατά άλλων νομικών προσώπων και οντοτήτων που δεν είναι φυσικά πρόσωπα πρέπει να κατατίθενται στο αρμόδιο δικαστήριο της έδρας τους (άρθρο 30 του ΚΠολΔ).

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

Βλέπε σημείο 2.2.2.1.

2.2.2.1 Πότε μπορεί να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Η συντρέχουσα κατά τόπον αρμοδιότητα παρέχει σε συγκεκριμένες περιπτώσεις στον ενάγοντα το δικαίωμα επιλογής του δικαστηρίου. Ο ενάγων μπορεί συνεπώς να ασκήσει αγωγή ενώπιον του δικαστηρίου που έχει γενική αρμοδιότητα ή ενώπιον άλλου δικαστηρίου, το οποίο προσδιορίζεται στα άρθρα 32-371 του ΚΠολΔ.

Συντρέχουσα κατά τόπον αρμοδιότητα θεμελιώνεται στις εξής περιπτώσεις:

σε αξιώσεις διατροφής και αναγνώρισης της συγγένειας τέκνου και σε σχετικές αξιώσεις – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται στο αρμόδιο δικαστήριο του τόπου του νομιμοποιημένου προσώπου

σε περιουσιακή αξίωση κατά επιχειρηματικής οντότητας – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου των κεντρικών γραφείων ή του παραρτήματος της οντότητας, εφόσον η αξίωση συνδέεται με τις δραστηριότητες των κεντρικών γραφείων ή του παραρτήματος. Τούτο, ωστόσο, δεν ισχύει σε υποθέσεις στις οποίες κατά τον νόμο η γενική εισαγγελία του Δημόσιου Ταμείου εκπροσωπεί το Δημόσιο Ταμείο αναγνώρισης του υποστατού μιας συμφωνίας, εκτέλεσης, καταγγελίας ή ακύρωσης μιας συμφωνίας καθώς και αποζημίωσης λόγω μη εκτέλεσης ή μη ορθής εκτέλεσης μιας συμφωνίας – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου εκτέλεσης της επίδικης συμφωνίας σε περίπτωση αμφιβολιών, ο τόπος εκτέλεσης της συμφωνίας θα πρέπει να επιβεβαιωθεί γραπτώς

σε αδικοπρακτική αξίωση – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου επέλευσης του συμβάντος που προκάλεσε τη ζημία

πληρωμής του ποσού που οφείλεται για τον χειρισμό μιας υπόθεσης – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου στον οποίο χειρίστηκε την υπόθεση ο νόμιμος εκπρόσωπος

σε αξίωση από μίσθωση ακινήτου (*najem or dzierżawa*) – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου του ακινήτου κατά μέρος που ευθύνεται βάσει γραμματίου εις διαταγήν ή επιταγής – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου πληρωμής. Περισσότερα μέρη που ευθύνονται βάσει γραμματίου εις διαταγήν ή επιταγής μπορούν να εναχθούν από κοινού στο αρμόδιο δικαστήριο του τόπου πληρωμής ή στο δικαστήριο που έχει γενική αρμοδιότητα για τον λήπτη ή τον εκδότη του γραμματίου εις διαταγήν ή της επιταγής

σε αξίωση του εργατικού δικαίου – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου δικαστηρίου όπου παρέχεται, παρασχέθηκε ή επρόκειτο να παρασχεθεί το έργο ή ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου της απασχόλησης (άρθρο 461 παράγραφος 1 του ΚΠολΔ).

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Η αποκλειστική αρμοδιότητα ενός δικαστηρίου έχει την έννοια ότι η υπόθεση μπορεί να εκδικαστεί μόνον από το δικαστήριο που ορίζει ο κώδικας.

Αποκλειστική αρμοδιότητα θεμελιώνεται στις εξής περιπτώσεις που αφορούν:

την κυριότητα ή άλλα εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητο, και την κατοχή ακινήτου – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται αποκλειστικά ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου του ακινήτου εάν το αντικείμενο της διαφοράς είναι δουλεία επί ακινήτου, η αρμοδιότητα καθορίζεται σύμφωνα με τον τόπο του δουλεύοντος ακινήτου

τη διαδοχή, τη νόμιμη μοίρα, καθώς και κληροδοσίες, εντολές ή άλλες πράξεις διάθεσης βάσει διαθήκης – οι αγωγές πρέπει να ασκούνται μόνον ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου της πιο πρόσφατης συνήθους κατοικίας του διαθέτη και εάν δεν μπορεί να προσδιοριστεί η κατοικία του διαθέτη στην Πολωνία, ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου της κληρονομίας ή μέρους αυτής

τη συμμετοχή σε συνεταιρισμό, προσωπική εταιρία, ανώνυμη εταιρία ή ένωση – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται αποκλειστικά ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου της έδρας

μια σχέση γάμου – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται μόνον ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου της πιο πρόσφατης κατοικίας των συζύγων, εφόσον έστω ένας από αυτούς εξακολουθεί να έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του εντός της εν λόγω αρμοδιότητας. Ελλείψει τέτοιας βάσης, αποκλειστικά αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο της κατοικίας του εναγομένου και ελλείψει και αυτής της βάσης, το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ενάγοντα

τη σχέση μεταξύ γονέα και τέκνου και θετού γονέα και υιοθετημένου τέκνου – οι αγωγές μπορούν να ασκούνται ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του ενάγοντα, με τον όρο ότι δεν υπάρχουν λόγοι κατάθεσης αγωγής βάσει των διατάξεων της γενικής αρμοδιότητας.

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Ως ειδική αρμοδιότητα νοείται η δυνατότητα διαφορετικού καθορισμού της αρμοδιότητας σε περιπτώσεις που ορίζει ειδικός νόμος:

Ο ενάγων έχει λάβει το δικαίωμα παρέκτασης της αρμοδιότητας.

Εάν δικαιολογείται η αρμοδιότητα περισσότερων δικαστηρίων ή εάν η αγωγή ασκείται κατά περισσότερων μερών για τα οποία είναι αρμόδια διάφορα δικαστήρια βάσει της νομοθεσίας για τη γενική αρμοδιότητα. Το ίδιο ισχύει εάν το ακίνητο του τόπου που αποτελεί τη βάση καθορισμού της δικαστικής αρμοδιότητας υπάγεται σε περισσότερες αρμοδιότητες.

Έχει χορηγηθεί το δικαίωμα παρέκτασης αρμοδιότητας και στους δύο διαδίκους βάσει συμφωνίας ή κοινού αιτήματος.

Οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν γραπτώς να υπάγουν μια ήδη υφιστάμενη διαφορά ή οποιαδήποτε διαφορά ενδεχομένως να προκύψει στο μέλλον από μια συγκεκριμένη έννομη σχέση, σε πρωτοβάθμιο δικαστήριο που δεν είναι κατά τόπον αρμόδιο βάσει του νόμου. Το δικαστήριο θα είναι τότε αποκλειστικά αρμόδιο, εκτός αν οι διάδικοι έχουν άλλως συμφωνήσει ή εκτός εάν ο ενάγων κατέθεσε την αξίωσή του με την ηλεκτρονική διαδικασία της αίτησης έκδοσης διαταγής πληρωμής. Οι διάδικοι μπορούν επίσης να περιορίσουν, με γραπτή συμφωνία, το δικαίωμα του ενάγοντα να επιλέξει μεταξύ περισσότερων δικαστηρίων που είναι αρμόδια για τις εν λόγω διαφορές.

Οι διάδικοι, ωστόσο, δεν μπορούν να μεταβάλουν την αποκλειστική αρμοδιότητα.

Οι συμφωνίες για την αρμοδιότητα του δικαστηρίου πρέπει να είναι γραπτές. Μπορεί να απαρτίζονται μια συμφωνία του ουσιαστικού δικαίου (ρήτρα αρμοδιότητας) ή να συνιστούν αυτοτελή συμφωνία.

Σε υποθέσεις εργατικού δικαίου και κοινωνικής ασφάλισης, το αρμόδιο δικαστήριο μπορεί, έπειτα από κοινό αίτημα των διαδίκων να παραπέμψει την υπόθεση προς εκδίκαση σε άλλο ισόβαθμο δικαστήριο που επιλαμβάνεται υποθέσεων εργατικού δικαίου και κοινωνικής ασφάλισης, όταν αυτό δικαιολογείται για λόγους σκοπιμότητας.

Το αρμόδιο δικαστήριο καθορίζεται από το ανώτερο δικαστήριο ή το Ανώτατο Δικαστήριο.

Εάν το αρμόδιο δικαστήριο παρεμποδίζεται στην εκδίκαση της υπόθεσης ή στην ανάληψη άλλης πράξης, το ανώτερο δικαστήριο θα ορίσει άλλο δικαστήριο.

Ο εν λόγω ορισμός επιτρέπεται μόνον λόγω φραγμού που παρεμποδίζει την εκδίκαση της υπόθεσης, λ.χ., λόγω αποκλεισμού δικαστή ή ανωτέρας βίας.

Το Ανώτατο Δικαστήριο υποχρεούται να ορίσει το δικαστήριο ενώπιον του οποίου πρόκειται να ασκηθεί η αγωγή εφόσον είναι αδύνατος ο καθορισμός της κατά τόπον αρμοδιότητας βάσει των περιστάσεων της υπόθεσης, σύμφωνα με τον κώδικα (άρθρο 45 του ΚΠολΔ).

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Ειδικά δικαστήρια είναι τα διοικητικά δικαστήρια (*sądy administracyjne*) και τα στρατοδικεία (*sądy wojskowe*).

Η λειτουργία των στρατοδικείων ρυθμίζεται με τον νόμο για την οργάνωση των στρατοδικείων, της 21 Αυγούστου 1997. Γενικά, τα εν λόγω δικαστήρια είναι αρμόδια για ποινικές υποθέσεις στις ένοπλες δυνάμεις της Πολωνίας. Η παραπομπή άλλων υποθέσεων στην αρμοδιότητά τους επιτρέπεται αποκλειστικά με νόμο.

Η λειτουργία των διοικητικών δικαστηρίων ρυθμίζεται από τον νόμο οργάνωσης των διοικητικών δικαστηρίων της 25 Ιουλίου 2002. Τα διοικητικά δικαστήρια απονέμουν δικαιοσύνη με την εποπτεία των δραστηριοτήτων των αρχών της δημόσιας διοίκησης, καθώς και με επίλυση των διαφορών καθ' ύλην και κατά τόπον αρμοδιότητας μεταξύ των αρχών της τοπικής αυτοδιοίκησης και των αρχών της κεντρικής κρατικής διοίκησης. Δεν αποκλείεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις ένα διοικητικό δικαστήριο, στο πλαίσιο των εποπτικών του καθηκόντων που άπτονται των δραστηριοτήτων των αρχών της δημόσιας διοίκησης, να μπορεί να αποφασίσει επί μιας αστικής υπόθεσης.

Σχετικοί σύνδεσμοι

Υπουργείο Δικαιοσύνης

<https://www.ms.gov.pl/en/about-the-ministry-of-justice/>

Κατάλογος τακτικών δικαστηρίων της Πολωνίας (διευθύνσεις)

<http://bip.ms.gov.pl/pl/rejstry-i-ewidencje/lista-sadow-powszechnych/>

Τελευταία επικαιροποίηση: 12/06/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Διεθνής δικαιοδοσία - Ρουμανία

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Η Ρουμανία εκτός από τακτικά δικαστήρια διαθέτει ειδικά τμήματα ή συνθέσεις επίλυσης των διαφορών σε συγκεκριμένες υποθέσεις.

Δυνάμει των διατάξεων του νόμου αριθ. 304/2004 για την οργανωτική διάρθρωση της δικαιοσύνης, το Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο (*Înalta Curte de Casație și Justiție*) διαθέτει 4 τμήματα –πολιτικό τμήμα Ι, πολιτικό τμήμα ΙΙ, ποινικό τμήμα και τμήμα διοικητικών υποθέσεων και φορολογικών διαφορών–, την εννεαμελή σύνθεση και τα κοινά τμήματα, καθένα με τη δική του αρμοδιότητα. Τα εφετεία, τα πρωτοδικεία ή, όταν κρίνεται σκόπιμο, τα ειρηνοδικεία, διαθέτουν ειδικά τμήματα ή συνθέσεις για την εκδίκαση αστικών και ποινικών υποθέσεων, υποθέσεων που αφορούν παιδιά και οικογενειακών υποθέσεων, υποθέσεων που αφορούν διοικητικές και φορολογικές διαφορές, εργατικές διαφορές και την κοινωνική ασφάλιση, τις εταιρείες, το εμπορικό μητρώο, την αφερεγγυότητα, τον αθέμιτο ανταγωνισμό, ναυτικές και ποτάμιες υποθέσεις. Όταν κρίνεται σκόπιμο, ενδέχεται να συστήνονται ειδικά δικαστήρια με αποφασιστική αρμοδιότητα επί των ανωτέρω υποθέσεων.

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Η συνήθης διαδικασία των αστικών υποθέσεων ορίζεται στον κώδικα πολιτικής δικονομίας. Οι διατάξεις του εφαρμόζονται και σε άλλες υποθέσεις, στο μέτρο που δεν προβλέπεται διαφορετικά από τη νομοθεσία που τις διέπει.

Τα άρθρα 94 έως 97 του κώδικα πολιτικής δικονομίας διέπουν την καθ' ύλην αρμοδιότητα των πολιτικών δικαστηρίων.

Ως *πρωτοβάθμια δικαστήρια*, τα ειρηνοδικεία εκδικάζουν τις εξής υποθέσεις που αφορούν αγωγές το αντικείμενο των οποίων (δεν) είναι αποτιμητό σε χρήμα: αγωγές που δυνάμει του *αστικού κώδικα*, *εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου επιμέλειας και οικογενειακών υποθέσεων*

αγωγές που σχετίζονται με ληξιαρχικές καταχωρίσεις

αγωγές που αφορούν τη διαχείριση πολυώροφων κτιρίων/διαμερισμάτων/χώρων αποκλειστικής συγκυριότητας και τις έννομες σχέσεις μεταξύ των ενώσεων ιδιοκτητών κατοικιών και άλλων φυσικών ή νομικών προσώπων

αγωγές έξωσης

αγωγές που αφορούν μεσοτοιχίες και τάφρους, την απόσταση μεταξύ κτισμάτων και καλλιιεργειών, δουλείες διόδου, βάρη και άλλους περιορισμούς των δικαιωμάτων κυριότητας

αγωγές που αφορούν μεταβολές ορίων και τη χάραξη ορίων

αγωγές προστασίας αποκτημάτων

αγωγές που αφορούν υποχρεώσεις πράξεις ή παράλειψης, η αξία του αντικείμενου των οποίων δεν μπορούν να αποτιμηθεί σε χρήμα

αγωγές που αφορούν τη δικαστική διανομή, ανεξάρτητα από τη σχετική αξία

άλλες αγωγές με αντικείμενο αποτιμητό σε χρήμα, ύψους έως 200 000 RON, ανεξάρτητα από την ικανότητα των διαδίκων

Τα ειρηνοδικεία εκδικάζουν προσφυγές κατά των αποφάσεων των αρμόδιων δημόσιων αρχών και άλλων αρμόδιων οργάνων. Τα ειρηνοδικεία εκδικάζουν επίσης κάθε άλλη αγωγή που εμπίπτει στην αρμοδιότητά τους βάσει νόμου.

Τα πρωτοδικεία εκδικάζουν:

ως *πρωτοβάθμια δικαστήρια*, όλες τις αγωγές που βάσει νόμου δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα άλλου δικαστηρίου

ως εφετεία, τις εφέσεις κατά των δικαστικών αποφάσεων που έχουν εκδοθεί στον πρώτο βαθμό

ως ακυρωτικά δικαστήρια, τις υποθέσεις που ρητά ορίζει ο νόμος

κάθε άλλη αγωγή που βάσει νόμου εμπίπτει στην αρμοδιότητά τους.

Τα εφετεία εκδικάζουν:

ως πρωτοβάθμια δικαστήρια, αγωγές που αφορούν διοικητικές και φορολογικές διαφορές

ως εφετεία, τις εφέσεις κατά πρωτοβάθμιων αποφάσεων των πρωτοδικείων

ως ακυρωτικά δικαστήρια, τις υποθέσεις που ρητά ορίζει ο νόμος

κάθε άλλη αγωγή που βάσει νόμου εμπίπτει στην αρμοδιότητά τους.

Το Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο εκδικάζει:

αναιρέσεις κατά των εφετειακών και άλλων αποφάσεων, στις υποθέσεις που ορίζει ο νόμος

αναιρέσεις υπέρ του νόμου

αγωγές που αφορούν πρότερη απόφαση με αντικείμενο την αποσαφήνιση συγκεκριμένων νομικών ζητημάτων

κάθε άλλη αίτηση που βάσει νόμου εμπίπτει στην αρμοδιότητά του.

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου;

Το σύστημα απονομής δικαιοσύνης της Ρουμανίας στις αστικές υποθέσεις διακρίνει σε δικαστήρια κατώτερης και ανώτερης βαθμίδας, ενώ η καθ' ύλην αρμοδιότητα μεταξύ των δικαστηρίων διαφορετικών βαθμίδων θεμελιώνεται σύμφωνα με λειτουργικά (είδος αρμοδιότητας) και οικονομικά κριτήρια (αξία, αντικείμενο ή φύση της διαφοράς).

Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας επέφερε τροποποιήσεις στην αρμοδιότητα και τα πρωτοδικεία έχουν καταστεί πλήρως αρμόδια να εκδικάζουν την ουσία των υποθέσεων στον πρώτο βαθμό. Τα πρωτοδικεία είναι επίσης αρμόδια να εκδικάζουν αγωγές με μικρή αξία αντικειμένου και/ή λιγότερο σύνθετες αγωγές, που είναι ιδιαίτερα διαδεδομένες στην πράξη.

Τα εφετεία είναι αρμόδια κυρίως για την εκδίκαση εφέσεων, ενώ το Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο είναι το τακτικό ακυρωτικό δικαστήριο που διασφαλίζει την ομοιόμορφη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου σε εθνικό επίπεδο.

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β);

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Οι κανόνες της κατά τόπον αρμοδιότητας στο σύστημα απονομής δικαιοσύνης της Ρουμανίας στις αστικές υποθέσεις καθιερώνονται στο άρθρο 107 και επόμενα του κώδικα πολιτικής δικονομίας.

Ο γενικός κανόνας είναι ότι η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας ή έδρας του εναγομένου.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

Ειδικοί κανόνες διέπουν την κατά τόπον αρμοδιότητα, όπως:

εάν είναι άγνωστη η κατοικία/έδρα του εναγομένου, η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας/έδρας της εκπροσώπησης του εναγομένου και εάν και αυτή είναι άγνωστη, στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας/έδρας/διαμονής/έδρας της εκπροσώπησης του ενάγοντα

η αγωγή κατά νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου μπορεί επίσης να κατατεθεί στο δικαστήριο του τόπου μιας εκ των εγκαταστάσεων του που δεν έχει νομική προσωπικότητα

η αγωγή κατά ένωσης, εταιρίας ή άλλης οντότητας χωρίς νομική προσωπικότητα μπορεί να κατατεθεί στο αρμόδιο δικαστήριο του προσώπου που, κατόπιν συμφωνίας των μελών του, είναι επιφορτισμένο με τη διαχείριση ή τη διοίκηση της ελλείψει τέτοιου προσώπου, η αγωγή μπορεί να κατατεθεί στο αρμόδιο δικαστήριο οποιουδήποτε μέλους της επίδικης οντότητας

οι αγωγές κατά του δημοσίου, των κεντρικών ή τοπικών αρχών και θεσμών και άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου μπορεί να κατατεθούν στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας/έδρας του ενάγοντα ή του τόπου της έδρας του εναγομένου.

2.2.2.1 Πότε μπορεί να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας της Ρουμανίας θεσπίζει κανόνες συντρέχουσας αρμοδιότητας (άρθρα 113 έως 115). Συνεπώς, τα εξής δικαστήρια είναι επίσης κατά τόπον αρμόδια:

το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ενάγοντα (αγωγές αναγνώρισης συγγένειας)

το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ενάγοντα-δικαιούχου (υποχρέωση διατροφής)

το δικαστήριο του τόπου εκτέλεσης της συμβατικής ενοχής, όπως αυτή ορίζεται συμβατικά

το δικαστήριο του τόπου του ακινήτου (μισθώσεις, κτηματογράφηση/αιτιολόγηση/διόρθωση)

το δικαστήριο του τόπου αναχώρησης/άφιξης (συμβάσεις μεταφοράς)

το δικαστήριο του τόπου πληρωμής (συναλλαγματικές, επιταγές, γραμμάτια σε διαταγή ή άλλο πιστωτικό τίτλο)

το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του καταναλωτή (αποζημίωση καταναλωτών για συμβάσεις που έχουν καταρτιστεί με επαγγελματίες)

το δικαστήριο του τόπου τέλεσης της αδικοπραξίας ή επέλευσης της ζημίας, για αγωγές που αφορούν υποχρεώσεις που απορρέουν από μια τέτοια πράξη.

Όταν ο εναγόμενος διεξάγει σε τακτική βάση επαγγελματικές, γεωργικές, εμπορικές, βιομηχανικές ή παρόμοιες δραστηριότητες εκτός του τόπου κατοικίας του, η αγωγή μπορεί επίσης να κατατεθεί στο δικαστήριο του τόπου διεξαγωγής των δραστηριοτήτων εφόσον αφορά τις χρηματικές υποχρεώσεις που εγείρονται ή πρόκειται να εκτελεστούν στον εν λόγω τόπο.

Σε ασφαλιστικές υποθέσεις, η αγωγή αποζημίωσης μπορεί επίσης να κατατεθεί στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας ή έδρας του ασφαλισμένου, του τόπου στον οποίο βρίσκονται τα ασφαλισμένα περιουσιακά στοιχεία ή του τόπου επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου.

Η παρέκταση της αρμοδιότητας με συμφωνία θεωρείται άκυρη και ανίσχυρη εάν συνήφθη πριν από την έγερση του δικαιώματος αποζημίωσης, ενώ, σε υποθέσεις υποχρεωτικής ασφάλισης αστικής ευθύνης, ο τρίτος που έχει υποστεί τη ζημία μπορεί να κινήσει απευθείας διαδικασία και ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας/έδρας του.

Το δικαστήριο του τόπου κατοικίας/διαμονής του προστατευόμενου προσώπου αποφαίνεται για την κατά τόπον αρμοδιότητα σε αγωγές προστασίας των φυσικών προσώπων, για τις οποίες, δυνάμει του αστικού κώδικα, αρμόδιο είναι το δικαστήριο επιμέλειας και το οικογενειακό δικαστήριο. Στην περίπτωση αγωγών έγκρισης, από το δικαστήριο επιμέλειας και οικογενειακών υποθέσεων, της κατάρτισης νομικών πράξεων (αναφορικά με ακίνητο), αρμόδιο είναι επίσης το δικαστήριο του τόπου του ακινήτου. Σε αυτή την περίπτωση, το δικαστήριο επιμέλειας και οικογενειακών υποθέσεων που εξέδωσε την απόφαση επιδίδει αντίγραφο της απόφασης στο δικαστήριο επιμέλειας και οικογενειακών υποθέσεων του τόπου κατοικίας/διαμονής του προστατευόμενου προσώπου.

Η αγωγή διαζυγίου εμπίπτει στην αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου της τελευταίας κοινής εστίας των συζύγων. Εάν οι σύζυγοι δεν έχουν κοινή εστία ή κανείς από τους δύο δεν διαμένει πλέον στην περιφέρεια του ειρηνοδικείου στην οποία βρίσκεται η κοινή εστία, αρμόδιο είναι το ειρηνοδικείο του τόπου κατοικίας του εναγομένου. Εάν ο εναγόμενος δεν διαμένει στη Ρουμανία και τα δικαστήρια της Ρουμανίας έχουν διεθνή αρμοδιότητα, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ενάγοντα. Εάν ούτε ο ενάγων ούτε ο εναγόμενος διαμένουν στη Ρουμανία, οι διάδικοι μπορεί να συμφωνήσουν να καταθέσουν την αγωγή διαζυγίου σε οποιοδήποτε ειρηνοδικείο της Ρουμανίας. Ελλείψει τέτοιας συμφωνίας, η αγωγή διαζυγίου κατατίθεται στο Ειρηνοδικείο Βουκουρεστίου της 5ης Περιφέρειας (άρθρο 914 του κώδικα πολιτικής δικονομίας).

Οι αγωγές επίλυσης των ατομικών εργατικών διαφορών κατατίθενται στο πρωτοδικείο του τόπου κατοικίας/άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας του ενάγοντα (άρθρο 269 του νόμου αριθ. 53/2003 – εργατικός κώδικας).

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Οι κανόνες της αποκλειστικής κατά τόπον αρμοδιότητας ορίζονται στα άρθρα 117 έως 121 του κώδικα πολιτικής δικονομίας. Ως εκ τούτου:

αγωγές που αφορούν δικαιώματα σε ακίνητη περιουσία κατατίθενται μόνον στο δικαστήριο του τόπου του ακινήτου. Εάν το ακίνητο βρίσκεται στις δικαιοδοτικές περιφέρειες περισσότερων δικαστηρίων, η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας/διαμονής του εναγομένου, εφόσον αυτή βρίσκεται σε οποιαδήποτε από τις εν λόγω δικαιοδοτικές περιφέρειες ή, αν όχι, σε οποιοδήποτε δικαστήριο του τόπου του ακινήτου. Οι διατάξεις ισχύουν επίσης για αγωγές προστασίας αποκτημάτων, καθορισμού ορίων, περιορισμού των δικαιωμάτων σε ακίνητη περιουσία και αγωγές δικαστικής διανομής ακινήτου, όταν η μη διαιρεμένη συνιδιοκτησία δεν απορρέει από διαδοχή σε κληρονομικές υποθέσεις, έως τη διανομή της μη διαιρεμένης συνιδιοκτησίας, το δικαστήριο του τόπου της πιο πρόσφατης κατοικίας ή διαμονής του θανόντος έχει αποκλειστική αρμοδιότητα σε αγωγές που αφορούν: την εγκυρότητα ή την εκτέλεση των πράξεων διάθεσης με διαθήκη κληρονομία, τις επιβαρύνσεις της και τις επιβαρύνσεις που αφορούν τις δυναμικές αξιώσεις μεταξύ κληρονόμων αγωγές κληροδόχων/πιστωτών του θανόντος έναντι οποιουδήποτε κληρονόμου/εκτελεστή της διαθήκης σε αγωγές που αφορούν εταιρίες, έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκκαθάρισης/ διαγραφής από το μητρώο, αποκλειστικά αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου της έδρας της εταιρίας

το πρωτοδικείο της έδρας του οφειλέτη είναι αποκλειστικά αρμόδιο σε αγωγές που ασκούνται λόγω αφερεγγυότητας/συμφωνιών πιστωτών αγωγές που καταθέτει επαγγελματίας κατά καταναλωτή μπορούν να κατατεθούν μόνον στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του καταναλωτή.

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Οι διάδικοι μπορεί να συμφωνήσουν εγγράφως ή, σε εκκρεμείς διαφορές, με προφορική δήλωση ενώπιον του δικαστηρίου, ότι οι υποθέσεις που αφορούν περιουσιακά στοιχεία και άλλα δικαιώματα μπορεί επίσης να εκδικαστούν από άλλα δικαστήρια από αυτά που θα ήταν κατά τόπον αρμόδια, εκτός αν τα τελευταία έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα. Σε διαφορές που αφορούν την προστασία των δικαιωμάτων των καταναλωτών και σε άλλες υποθέσεις που ορίζει ο νόμος, οι διάδικοι μπορεί να συμφωνήσουν την παρέκταση της αρμοδιότητας μόνον μετά την έγερση του δικαιώματος αποζημίωσης, ενώ κάθε αντίθετη συμφωνία θεωρείται άκυρη και ανίσχυρη (άρθρο 126 του κώδικα πολιτικής δικονομίας).

Επικουρικές, σωρευτικές και παρεμπόμπουσες αγωγές κατατίθενται στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο για την εκδίκαση της κύριας αγωγής, ακόμη κι αν εμπíπτουν στην καθ' ύλην ή κατά τόπον αρμοδιότητα άλλου δικαστηρίου, εκτός από αγωγές λόγω αφερεγγυότητας ή συμφωνιών πιστωτών. Οι εν λόγω διατάξεις ισχύουν επίσης όταν η αρμοδιότητα εκδίκασης της κύριας αίτησης έχει ανατεθεί σε ειδικό τμήμα ή σύνθεση. Εάν το δικαστήριο είναι αποκλειστικά αρμόδιο για έναν διάδικο, το εν λόγω δικαστήριο είναι αποκλειστικά αρμόδιο για όλους τους διαδίκους (άρθρο 123 του κώδικα πολιτικής δικονομίας).

Επιπλέον, δύναμι των διατάξεων του άρθρου 124 του κώδικα πολιτικής δικονομίας, το δικαστήριο που είναι αρμόδιο να αποφασίσει για την κύρια αγωγή αποφασίζει επίσης για τις αντικρούσεις και τις αιτήσεις εξαίρεσης, εκτός από τα προδικαστικά ζητήματα που εμπíπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα άλλου δικαστηρίου, ενώ τα δικονομικά ζητήματα εκδικάζονται από το δικαστήριο ενώπιον του οποίου προβλήθηκαν.

Το ζήτημα της γενικής έλλειψης αρμοδιότητας του δικαστηρίου μπορεί να προβληθεί από τους διαδίκους ή τον δικαστή σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας. Το ζήτημα της καθ' ύλην και της κατά τόπον αναρμοδιότητας που άπτεται της δημόσιας τάξης πρέπει να εγείρεται στην πρώτη συζήτηση στην οποία κλητεύτηκαν νόμιμα οι διάδικοι στο πρώτο δικαστήριο, ενώ η αναρμοδιότητα που άπτεται του ιδιωτικού δικαίου μπορεί να προβληθεί από τον εναγόμενο μόνον κατά την αντίκρουση ή εάν η αντίκρουση δεν είναι υποχρεωτική, το αργότερο κατά την πρώτη συζήτηση στην οποία κλητεύτηκαν οι διάδικοι στο πρώτο δικαστήριο. Εάν η αναρμοδιότητα δεν άπτεται της δημόσιας τάξης, ο διάδικος που κατέθεσε την αγωγή στο αναρμόδιο δικαστήριο δεν θα είναι σε θέση να ζητήσει την κήρυξη της αναρμοδιότητας (άρθρο 130 του νέου κώδικα πολιτικής δικονομίας).

Στις αστικές διαφορές με διασυνοριακή διάσταση, στις υποθέσεις που αφορούν τα δικαιώματα που απονέμονται ελεύθερα στους διαδίκους βάσει του δικαίου της Ρουμανίας, εφόσον υφίσταται έγκυρη συμφωνία των διαδίκων ότι τα δικαστήρια της Ρουμανίας είναι αρμόδια να αποφασίζουν για τις υφιστάμενες ή δυναμικές διαφορές αναφορικά με τα εν λόγω δικαιώματα, τα δικαστήρια της Ρουμανίας είναι τα μόνα αρμόδια δικαστήρια να αποφασίζουν επί των εν λόγω υποθέσεων. Εκτός αν άλλως ορίζει ο νόμος, το δικαστήριο της Ρουμανίας στο οποίο κλητεύτηκε ο εναγόμενος είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί της αγωγής, εάν ο εναγόμενος παραστεί ενώπιον του δικαστηρίου και καταθέσει αντίκρουση ως προς την ουσία της υπόθεσης χωρίς να προβάλει ένσταση αναρμοδιότητας, το αργότερο στο τέλος της διερεύνησης της υπόθεσης ενώπιον του πρώτου δικαστηρίου. Στις δύο προαναφερθείσες περιπτώσεις, το δικαστήριο της Ρουμανίας μπορεί να απορρίψει την αγωγή εάν είναι σαφές από όλες τις περιστάσεις της υπόθεσης ότι η διαφορά δεν συνδέεται ουσιαστικά με τη Ρουμανία (άρθρο 1066 του νέου κώδικα πολιτικής δικονομίας).

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Βλέπε τις απαντήσεις στις ερωτήσεις 1, 2, 2.1., 2.2., 2.2.1., 2.2.2.

Τελευταία επικαιροποίηση: 13/06/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Διεθνής δικαιοδοσία - Σλοβενία

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Στη Σλοβενία, τα ειρηνοδικεία (τοπικά δικαστήρια - *okrajna sodišča*) και τα πρωτοδικεία (περιφερειακά δικαστήρια - *okrožna sodišča*) έχουν δικαιοδοσία για τις αστικές διαφορές σε πρώτο βαθμό. Είναι αρμόδια να εκδικάζουν όλες τις συνήθεις υποθέσεις και διαφορές του αστικού δικαίου (χορήγηση αποζημίωσης, κυριότητα, οικογενειακές διαφορές κλπ.). Η οριοθέτηση της δικαιοδοσίας των ειρηνοδικείων και των πρωτοδικείων αναλύεται κατωτέρω.

Αντιθέτως, μόνο τα πρωτοδικεία είναι αρμόδια να εξετάζουν και να εκδικάζουν σε πρώτο βαθμό υποθέσεις που εμπíπτουν στο εμπορικό δίκαιο. Εμπορικές διαφορές είναι οι αστικές υποθέσεις στις οποίες κάθε διάδικος είναι εταιρεία, οργανισμός (συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων οργανισμών), συνεταιρισμός, το κράτος ή φορέας τοπικής αυτοδιοίκησης. Εμπορικές διαφορές είναι επίσης αυτές που αφορούν τις νομικές σχέσεις μεταξύ ελεύθερων επαγγελματιών, οι οποίες απορρέουν από την προσοδοφόρο δραστηριότητά τους, και μιας εταιρείας, ενός οργανισμού (συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων οργανισμών), ενός συνεταιρισμού, του κράτους ή ενός φορέα τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ο νόμος παραχωρεί τη δικαιοδοσία για τις εργασιακές διαφορές στα εργατοδικεία (*delovna sodišča*) και στα δικαστήρια κοινωνικών ασφαλίσεων (*socialna sodišča*), ακόμη και αν η υπόθεση είναι αστική. Οι εργασιακές διαφορές αφορούν τις σχέσεις μεταξύ εργοδότη και εργαζόμενου και την παραβίαση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από τις εν λόγω εργασιακές σχέσεις. Τα εργατοδικεία έχουν αρμοδιότητα να εκδικάζουν ατομικές εργασιακές διαφορές (διαφορές σχετικές με εργασιακές σχέσεις, διαφορές σχετικές με δικαιώματα κυριότητας που αφορούν εργασιακές σχέσεις), συλλογικές εργασιακές διαφορές (διαφορές στις οποίες ένας από τους διαδίκους είναι συνήθως συνδικαλιστική οργάνωση ή άλλη θεσμική μορφή εκπροσώπησης εργαζομένων),

διαφορές για τη νομιμότητα απεργιών και διαφορές που σχετίζονται με τα δικαιώματα συμμετοχής εργαζομένων στη διαχείριση εταιρείας, τα οποία κατοχυρώνονται από το σλοβενικό δίκαιο. Τα δικαστήρια κοινωνικών ασφαλίσεων εκδικάζουν υποθέσεις που αφορούν δικαιώματα ασφάλισης αναπηρίας και συνταξιοδότησης, ασφάλισης υγείας και ανεργίας, καθώς και δικαιώματα παροχής οικογενειακών και κοινωνικών επιδομάτων.

Καθώς το ζήτημα της αρμοδιότητας ανακύπτει μόνον όταν υποβάλλεται αγωγή ή αξίωση σε κάποιο δικαστήριο (πριν εξετάσει και εκδικάσει μια υπόθεση, το δικαστήριο προσδιορίζει καταρχάς αν η υπόθεση υπάγεται στην αρμοδιότητά του), συνιστάται να λαμβάνει κανείς πρώτα συμβουλή δικηγόρου για να αποφύγει περιττές καθυστερήσεις. Το δικαστήριο πρέπει πάντοτε να αποδίδει προσοχή στο ζήτημα της αρμοδιότητάς του σε όποια διαδικασία διεξάγει, καθώς και να βεβαιώνεται ότι κανένα άλλο όργανο δεν έχει αρμοδιότητα σε μια υπόθεση (π.χ. κάποιος διοικητικός φορέας). Εάν διαπιστώσει ότι ισχύει η τελευταία περίπτωση, το δικαστήριο θα πρέπει να απορρίψει την αξίωση του ενάγοντος αυτό συνεπάγεται περιττή απώλεια χρόνου και αυξημένα έξοδα για τον διάδικο.

Πληροφορίες για την οργάνωση, τη θέση και τη δικαιοδοσία των δικαστηρίων διατίθενται στον επίσημο ιστότοπο του Ανώτατου Δικαστηρίου της Δημοκρατίας της Σλοβενίας (*Vrhovno sodišče Republike Slovenije*): <http://www.sodisce.si>

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Μπορεί να κατατεθεί αγωγή σε οποιοδήποτε δικαστήριο της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, όμως όποιος καταθέτει αγωγή θα πρέπει να λαμβάνει προσεκτικά υπόψη την καθ' ύλην αρμοδιότητα (ποιο δικαστήριο έχει δικαιοδοσία επί του περιεχομένου της υπόθεσης) και την κατά τόπον αρμοδιότητα. Βασικές πληροφορίες, περιλαμβανομένων των διευθύνσεων όλων των τοπικών και περιφερειακών δικαστηρίων (ειρηνοδικείων και πρωτοδικείων) της Σλοβενίας, είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο του Ανώτατου Δικαστηρίου της Δημοκρατίας της Σλοβενίας: <http://www.sodisce.si>

Στη Σλοβενία, η καθ' ύλην αρμοδιότητα σε πρώτο βαθμό ή η δυνατότητα ενός δικαστηρίου να εκδικάσει συγκεκριμένη αξίωση διαδίκου κατανέμεται μεταξύ ειρηνοδικείων και πρωτοδικείων. Τα ακόλουθα δύο κριτήρια είναι καθοριστικά για την επιλογή του δικαστηρίου που θα εκδικάσει μια υπόθεση: η αξία της απαίτησης (αντικείμενο της διαφοράς) και η νομική βάση της επίδικης σχέσης (περιεχόμενο και αντικείμενο της διαφοράς).

Κατά γενικό κανόνα, τα πρωτοδικεία (περιφερειακά δικαστήρια) εκδικάζουν τις περισσότερες σημαντικές διαφορές, όπου το αντικείμενο της διαφοράς είναι υψηλής αξίας, όπου η διαφορά έχει σημαντικό αντίκτυπο στη ζωή ενός διαδίκου, ή είναι νομικά περίπλοκη, καθώς το δικαστήριο είναι υποχρεωμένο να αποφανθεί εφαρμόζοντας νόμους που εξετάζουν περίπλοκα και λεπτά νομικά ζητήματα (π.χ. διαζύγιο, διατροφή τέκνων).

Τα εφετεία (ανώτερα δικαστήρια *višja sodišča*), που είναι τέσσερα στη Σλοβενία, εκδικάζουν υποθέσεις σε δεύτερο βαθμό. Δεν είναι δυνατό να κατατεθεί αγωγή απευθείας σε αυτά τα δικαστήρια. Τα εφετεία (ανώτερα δικαστήρια) εκδικάζουν εφέσεις κατά αποφάσεων των ειρηνοδικείων και των πρωτοδικείων επίσης εκδικάζουν διαφορές που αφορούν τη δικαιοδοσία των ειρηνοδικείων και των πρωτοδικείων στην περιοχή που καλύπτουν.

Το Ανώτατο Δικαστήριο της Δημοκρατίας της Σλοβενίας είναι αρμόδιο να εκδικάζει προσφυγές κατά των αποφάσεων των εφετείων, εκδίδει δε ιδίως αποφάσεις που αφορούν αναίρεσεις και αιτήματα προστασίας της νομιμότητας. Όταν ασκούνται έκτακτα ένδικα μέσα, ο ενδιαφερόμενος διάδικος πρέπει να έχει τη συνδρομή δικηγόρου εκ του νόμου, μόνο αδειούχοι δικηγόροι μπορούν να διενεργούν ειδικές διαδικαστικές πράξεις ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου.

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου;

Όπως αναφέρεται στο προηγούμενο σημείο, η δικαιοδοσία σε πρώτο βαθμό κατανέμεται μεταξύ ειρηνοδικείων και πρωτοδικείων ωστόσο, αυτά τα δύο είδη δικαστηρίων δεν έχουν αυστηρή ιεραρχική σχέση. Η δικαιοδοσία των δικαστηρίων καθορίζεται από τον νόμο, όμως γενικά αληθεύει ότι τα πρωτοδικεία εξετάζουν συνήθως υποθέσεις περισσότερο πολύπλοκες από νομική και πραγματική άποψη.

Ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (*Zakon o pravdnem postopku*, ZPP) ορίζει ότι τα ειρηνοδικεία, που ανέρχονται συνολικά σε 44 στη Σλοβενία, είναι αρμόδια να εκδικάζουν τις ακόλουθες υποθέσεις:

εμπράγματα αξιώσεις, εάν η αξία του αντικειμένου της διαφοράς δεν υπερβαίνει τις 20 000 ευρώ

διαφορές που αφορούν καταπάτηση

διαφορές που αφορούν δουλείες και εμπράγματα βάρη

διαφορές που αφορούν σχέσεις από εκμισθώσεις και χρηματοδοτικές μισθώσεις.

Τα ειρηνοδικεία αναλαμβάνουν επίσης υποθέσεις νομικής συνδρομής, για τις οποίες κανένα άλλο δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο βάσει του νόμου, καθώς και άλλες υποθέσεις που καθορίζονται από τον νόμο.

Τα πρωτοδικεία, που είναι 11 στη Σλοβενία, είναι αρμόδια να εκδικάζουν τις ακόλουθες υποθέσεις:

εμπράγματα αξιώσεις, εάν η αξία του αντικειμένου της διαφοράς υπερβαίνει τα 20 000 ευρώ

διαφορές για την αναγνώριση ή την προσβολή πατρότητας ή μητρότητας

γαμικές διαφορές

διαφορές που αφορούν νόμιμες υποχρεώσεις διατροφής

διαφορές που αφορούν την προστασία και ανατροφή τέκνων

διαφορές που αφορούν την επαφή τέκνων με τους γονείς και με άλλα πρόσωπα, όταν επιλύονται από κοινού με διαφορές που αφορούν την προστασία και ανατροφή τέκνων

διαφορές που αφορούν δικαιώματα δημιουργού, την προστασία ή χρήση εφευρέσεων και εμπορικών σημάτων ή το δικαίωμα χρήσης εμπορικής επωνυμίας, καθώς και διαφορές σχετικές με τους κανόνες προστασίας του ανταγωνισμού.

εμπορικές διαφορές

διαφορές που προκύπτουν από διαδικασίες πτώχευσης.

Η εκδίκαση υποθέσεων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας σε πρώτο βαθμό εμπίπτει αποκλειστικά στην κατά τόπον αρμοδιότητα του πρωτοδικείου της Λιουμπλιάνα. Τα πρωτοδικεία έχουν επίσης αρμοδιότητα σε αξιώσεις για διεθνή νομική συνδρομή και για νομική συνδρομή σε διαδικασίες αναγνώρισης αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων, ενώ επίσης επιλαμβάνονται και άλλων υποθέσεων που καθορίζονται από τον νόμο.

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β;)

Καταρχήν, αγωγή μπορεί να κατατεθεί σε οποιοδήποτε από τα προαναφερθέντα πρωτοβάθμια δικαστήρια της Σλοβενίας. Το δικαστήριο στο οποίο υποβάλλεται η αγωγή πρέπει να αποφασίσει εάν είναι αρμόδιο να εξετάσει την υπόθεση, πριν αρχίσει η εκδίκασή της. Εφόσον κρίνει ότι είναι κατά τόπον αναρμόδιο για μια συγκεκριμένη υπόθεση, μπορεί να δηλώσει ότι δεν έχει αρμοδιότητα και να παραπέμψει την υπόθεση σε άλλο δικαστήριο παρόλο που μπορεί να το πράξει αυτό μόνον εάν ο αντίδικος επικαλεστεί αναρμοδιότητα, υποχρεούται να το πράξει εάν κάποιο άλλο δικαστήριο έχει αποκλειστική κατά τόπον αρμοδιότητα εκδίκασης της υπόθεσης. Εντούτοις, υπάρχουν ορισμένοι γενικοί κανόνες που εφαρμόζονται για τον προσδιορισμό της κατά τόπον αρμοδιότητας των δικαστηρίων, οι οποίοι λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να περιορίζονται τα έξοδα και να ολοκληρώνονται οι διαδικασίες το ταχύτερο δυνατόν.

Ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας περιλαμβάνει έναν κανόνα για τη γενική και ειδική κατά τόπον αρμοδιότητα αυτή καθορίζεται σε σχέση με το αντικείμενο της διαφοράς και τους διαδίκους. Οι σχετικές λεπτομέρειες παρατίθενται στα σημεία που ακολουθούν.

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Ορίζει ότι μια αγωγή που υποβάλλεται κατά φυσικού ή νομικού προσώπου πρέπει να κατατίθεται στο δικαστήριο που καλύπτει την περιοχή στην οποία ο εναγόμενος έχει τη μόνιμη κατοικία του ή στην οποία το νομικό πρόσωπο έχει την καταστατική του έδρα. Εάν πρόκειται για αγωγή κατά αλλοδαπού φυσικού ή νομικού προσώπου, το δικαστήριο που έχει γενική κατά τόπον αρμοδιότητα είναι εκείνο που καλύπτει την περιοχή στην οποία βρίσκεται ο τόπος κατοικίας του φυσικού προσώπου ή το υποκατάστημα του νομικού προσώπου στη Σλοβενία.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας παρέχει στους διαδίκους τη δυνατότητα υποβολής αγωγής σε άλλο δικαστήριο και όχι σε αυτό που έχει γενική κατά τόπον αρμοδιότητα σύμφωνα με τον κανόνα. Σε ειδικά προσδιορισμένες υποθέσεις (όσον αφορά το αντικείμενο ή το περιεχόμενο της διαφοράς), ένας διάδικος μπορεί να υποβάλει αγωγή μόνο στο δικαστήριο με αποκλειστική αρμοδιότητα εκδίκασης της συγκεκριμένης υπόθεσης αυτό αποκλείεται αποκλειστικά κατά τόπον αρμοδιότητα.

Εάν ο ενάγων καταθέσει αγωγή σε δικαστήριο που δεν έχει κατά τόπον αρμοδιότητα, αυτό κηρύσσεται αναρμόδιο και η υπόθεση παραπέμπεται σε άλλο αρμόδιο δικαστήριο, όπου η υπόθεση συνεχίζεται σαν να είχε αρχίσει εκεί.

2.2.2.1 Πότε μπορεί να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Όπως αναφέρθηκε, σε ορισμένες περιπτώσεις είναι δυνατό δύο δικαστήρια να έχουν ταυτόχρονα κατά τόπον αρμοδιότητα. Σε αυτήν την περίπτωση, ο διάδικος μπορεί να επιλέξει το δικαστήριο όπου θα καταθέσει την αγωγή (**επιλεκτική αρμοδιότητα**).

Η αρμοδιότητα αυτού του τύπου καθορίζεται στα άρθρα 49 ως 65 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας συνεπώς, μόνον οι σημαντικότερες υποθέσεις, καθώς και αυτές που είναι περισσότερο καθοριστικές για τη ζωή των διαδίκων παρατίθενται κατωτέρω.

Στις διαφορές που αφορούν συζυγική διατροφή, δεν έχει δικαιοδοσία μόνο το δικαστήριο με γενική κατά τόπον αρμοδιότητα, αλλά και το δικαστήριο που καλύπτει την περιοχή στην οποία ο ενάγων (δικαιούχος διατροφής) έχει τη μόνιμη κατοικία του. Η δυνατότητα επιλογής δικαστηρίου παρέχεται επίσης στους διαδίκους σε γαμικές διαφορές (υποθέσεις διαζυγίου). Σε αυτήν την περίπτωση, αρμόδιο είναι το δικαστήριο που καλύπτει την περιοχή στην οποία οι σύζυγοι είχαν την τελευταία κοινή μόνιμη κατοικία τους. Σε διαφορές για τον καθορισμό ή την αμφισβήτηση πατρότητας ή μητρότητας, αρμόδιο είναι το δικαστήριο που καλύπτει την περιοχή στην οποία έχει μόνιμη ή προσωρινή κατοικία το τέκνο για το οποίο η σλοβενική νομοθεσία προβλέπει δυνατότητα άσκησης αγωγής. Όταν ένα δικαστήριο στη Σλοβενία έχει αρμοδιότητα σε τέτοιες διαφορές, δηλαδή επειδή ο ενάγων έχει μόνιμη κατοικία στη Σλοβενία, το δικαστήριο που καλύπτει την περιοχή της μόνιμης κατοικίας του ενάγοντος έχει επίσης κατά τόπον αρμοδιότητα. Στις εξωσυμβατικές διαφορές που αφορούν αγωγή αποζημίωσης (συνήθως, υποθέσεις τροχαίων ατυχημάτων), έχει αρμοδιότητα το δικαστήριο που καλύπτει την περιοχή στην οποία συνέβη το ζημιογόνο γεγονός (π.χ. ο τόπος του τροχαίου ατυχήματος) ή το δικαστήριο που καλύπτει την περιοχή στην οποία επήλθαν οι συνέπειες της ζημίας, μαζί με το δικαστήριο που έχει γενική κατά τόπον αρμοδιότητα. Σε περίπτωση ζημίας που συνεπάγεται απώλεια ζωής ή σοβαρό τραυματισμό, έχει επίσης αρμοδιότητα το δικαστήριο που καλύπτει την περιοχή στην οποία ο ενάγων έχει μόνιμη ή προσωρινή κατοικία. Στις διαφορές που προκύπτουν από συμβατικές σχέσεις μεταξύ διαδίκων, έχει επίσης αρμοδιότητα το δικαστήριο που καλύπτει την περιοχή η οποία ορίζεται ως τόπος εκπλήρωσης των συμβατικών σχέσεων παρόμοια ρύθμιση ισχύει στις διαφορές που αφορούν συναλλαγματικές ή επιταγές (το δικαστήριο που καλύπτει την περιοχή του τόπου πληρωμής). Οι λοιπές περιπτώσεις επιλεκτικής αρμοδιότητας παρατίθενται, όπως προαναφέρθηκε, στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Σε ειδικές περιπτώσεις, ο νόμος προβλέπει ειδική κατά τόπον αρμοδιότητα και ορίζει ένα δικαστήριο ως το μόνο αρμόδιο για την εκδίκαση μιας συγκεκριμένης υπόθεσης. Αυτό αποκαλείται **αποκλειστική κατά τόπον αρμοδιότητα** και εφαρμόζεται ως εξής:

για διαφορές που αφορούν δικαιώματα επί ακίνητης περιουσίας, καταπάτηση και εκμίσθωση και χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων, το δικαστήριο με αποκλειστική κατά τόπον αρμοδιότητα είναι το δικαστήριο που καλύπτει την περιοχή στην οποία βρίσκεται το ακίνητο

για διαφορές που σχετίζονται με εμπράγματα δικαιώματα σε θαλάσσια σκάφη και αεροσκάφη (και διαφορές σχετικές με τη χρηματοδοτική μίσθωσή τους), το δικαστήριο με αποκλειστική κατά τόπον αρμοδιότητα είναι εκείνο που καλύπτει την περιοχή στην οποία τηρείται το νηολόγιο ή το μητρώο αεροσκαφών για διαφορές που προκύπτουν κατά τη διάρκεια ή ως αποτέλεσμα δικαστικών ή διοικητικών διαδικασιών εκτέλεσης και διαφορές που προκύπτουν κατά τη διάρκεια ή ως αποτέλεσμα διαδικασιών πτώχευσης, το δικαστήριο με αποκλειστική κατά τόπον αρμοδιότητα είναι εκείνο που καλύπτει την περιοχή στην οποία βρίσκεται το δικαστήριο που διεξάγει τις διαδικασίες εκτέλεσης ή πτώχευσης.

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Η σλοβενική νομοθεσία επιτρέπει στους διαδίκους συγκεκριμένης υπόθεσης να συμφωνήσουν επί της αρμοδιότητας ενός πρωτοβάθμιου δικαστηρίου (**συμφωνία για την κατά τόπον αρμοδιότητα**). Η μεταξύ τους συμφωνία μπορεί να μεταβάλει την κατά τόπον αρμοδιότητα όπως ορίζεται από τον νόμο, παρότι πρέπει να τονιστεί ότι οι διάδικοι δεν μπορούν να προβούν σε συμφωνία για τον καθορισμό της καθ' ύλην αρμοδιότητας αυτή μπορεί να καθοριστεί μόνο από τον νόμο (βλέπε εξήγηση ανωτέρω).

Οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν ότι ένα πρωτοβάθμιο δικαστήριο που υπό κανονικές συνθήκες δεν θα είχε κατά τόπον αρμοδιότητα μπορεί να εξετάσει την υπόθεσή τους. Η βασική προϋπόθεση που πρέπει να πληροίται για να προβούν οι διάδικοι σε συμφωνία είναι να έχει το δικαστήριο αρμοδιότητα εκδίκασης επί του περιεχομένου της υπόθεσης ή να έχει καθ' ύλην αρμοδιότητα (βλέπε διαχωρισμό δικαιοδοσίας μεταξύ ειρηνοδικείων και πρωτοδικείων). Επίσης, δεν επιτρέπεται συμφωνία όταν ο νόμος προβλέπει δικαστήριο με αποκλειστική κατά τόπον αρμοδιότητα (βλέπε προηγούμενο σημείο).

Η συμφωνία μεταξύ των διαδίκων πρέπει να είναι γραπτή και πρέπει να αναφέρεται σε συγκεκριμένη διαφορά ή μελλοντική διαφορά που προκύπτει ή θα μπορούσε να προκύψει από την ειδική έννομη σχέση τους. Το έγγραφο της συμφωνίας πρέπει να επισυνάπτεται από τον ενάγοντα στην αγωγή με την οποία κινείται η διαδικασία ενώπιον του εν λόγω δικαστηρίου. Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι δεν μπορεί να γίνει συμφωνία περί της κατά τόπον αρμοδιότητας κατά τη διάρκεια της διαδικασίας – δηλαδή όταν έχει ήδη κατατεθεί αγωγή στο δικαστήριο, χωρίς να έχει επισυναφθεί σχετική συμφωνία.

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Το σλοβενικό δικαστικό σύστημα δεν διαθέτει εξειδικευμένα δικαστήρια στον τομέα του αστικού και εμπορικού δικαίου (π.χ. ειδικά οικογενειακά δικαστήρια για την επίλυση γαμικών διαφορών ή διαφορών μεταξύ γονέων και τέκνων), καθώς όλες οι αστικές διαφορές επιλύονται στα ειρηνοδικεία και τα πρωτοδικεία, ή στα αστικά και εμπορικά τους τμήματα. Τα δικαστήρια διαθέτουν οργανωμένα τμήματα (αστικό, οικογενειακό, εμπορικό, εκτέλεσης, εκουσίας δικαιοδοσίας, κληρονομικό). Γενικά, σε αυτά τα τμήματα οι διαφορές εκδικάζονται και οι δικαστικές αποφάσεις εκδίδονται από εξειδικευμένους δικαστές.

Ειδικά δικαστήρια έχουν προβλεφθεί μόνο για εργατικές διαφορές και υποθέσεις κοινωνικής ασφάλισης. Η δικαιοδοσία και η οργάνωση των εν λόγω δικαστηρίων περιγράφεται στις εισαγωγικές παρατηρήσεις.

Σχετικοί σύνδεσμοι

<http://www.sodisce.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

Τελευταία επικαιροποίηση: 24/06/2016

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Διεθνής δικαιοδοσία - Σλοβακία

1 Πρέπει να απευθυνώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Καταρχήν, στη διαδικασία εκδίκασης αστικών υποθέσεων σε πρώτο βαθμό, αρμόδια είναι τα τακτικά δικαστήρια, δηλαδή στην πλειονότητα των περιπτώσεων, το πρωτοδικείο (*okresný súd*) [άρθρο 12 του κώδικα διαδικασίας αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας (*Civilný sporový poriadok*, ΚΔΑΔ)], και σε εξαιρετικές περιπτώσεις το περιφερειακό δικαστήριο (*krajský súd*) (άρθρο 31 ΚΔΑΔ). Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, πρέπει να γίνεται προσφυγή σε ειδικό δικαστήριο (βλέπε την απάντηση στην ερώτηση αριθ. 3)

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνώ;

Ως καθ' ύλην αρμοδιότητα νοείται εν γένει ο προσδιορισμός ενός δικαστηρίου, μεταξύ διαφόρων ειδών δικαστηρίων, ως αρμόδιου για την έκδοση αποφάσεων επί υποθέσεων σε πρώτο βαθμό. Πρόκειται για την κρίση του κατά πόσον ένα πρωτοδικείο ή ένα περιφερειακό δικαστήριο θα πρέπει να αποφασίζει επί μιας υπόθεσης ως πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Εν γένει, τα πρωτοδικεία είναι αρμόδια να εκδικάζουν τις αστικές υποθέσεις σε πρώτο βαθμό (άρθρο 12 ΚΔΑΔ). Σε ορισμένες υποθέσεις, που ορίζονται από τον νόμο, τα περιφερειακά δικαστήρια αποφασίζουν ως πρωτοβάθμια δικαστήρια (άρθρο 31 ΚΔΑΔ). Βασικό κριτήριο για τον καθορισμό της αρμοδιότητας του δικαστηρίου είναι η φύση της υπόθεσης.

Βάση της διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίου είναι η ακροαματική διαδικασία ενώπιον των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων. Κάθε υπόθεση πρέπει αρχικά να εκδικάζεται από πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Οι περιστάσεις που επικρατούν κατά τον χρόνο που κινείται η διαδικασία, δηλαδή κατά την ημερομηνία που η αγωγή/αίτηση εισάγεται στο δικαστήριο, έχουν αποφασιστική σημασία για τον καθορισμό της καθ' ύλην αρμοδιότητας. Η μεταβολή των περιστάσεων κατά την πορεία της διαδικασίας δεν επηρεάζει την ήδη προσδιορισμένη καθ' ύλην αρμοδιότητα.

Η καθ' ύλην αρμοδιότητα συνιστά μια από τις θεμελιώδεις δικονομικές προϋποθέσεις που αφορούν το δικαστήριο. Το δικαστήριο επανεξετάζει αυτεπαγγέλτως το κατά πόσον είναι καθ' ύλην αρμόδιο σε όλα τα δικονομικά στάδια και σε όλους τους βαθμούς, και συνεπώς δεν χρειάζεται να προβληθεί ένσταση έλλειψης καθ' ύλην αρμοδιότητας. Εάν το δικαστήριο κρίνει ότι είναι καθ' ύλην αναρμόδιο, οφείλει να παραπέμψει την υπόθεση σε άλλο δικαστήριο το οποίο είναι καθ' ύλην αρμόδιο. Το δικαστήριο ενημερώνει τον ενάγοντα/αιτούντα. Εάν η αγωγή/αίτηση έχει ήδη επιδοθεί στον εναγόμενο/καθ' ου, το δικαστήριο πρέπει να ενημερώσει και τον εν λόγω διάδικο ότι έχει παραπέμψει την υπόθεση στο καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο. Διαφορά ως προς την καθ' ύλην αρμοδιότητα μπορεί να προκύψει μόνον μεταξύ πρωτοδικείου και περιφερειακού δικαστηρίου, διότι το Ανώτατο Δικαστήριο (*Najvyšší súd*) δεν μπορεί να είναι καθ' ύλην αρμόδιο σε πρωτοβάθμια διαδικασία. Η διαφορά ως προς την καθ' ύλην αρμοδιότητα μεταξύ πρωτοδικείου και περιφερειακού δικαστηρίου επιλύεται από το Ανώτατο Δικαστήριο, που είναι ανώτερο και των δύο δικαστηρίων κατά την έκδοση απόφασης επί της διαδικασίας.

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου;

Στο σύστημα απονομής δικαιοσύνης της Δημοκρατίας της Σλοβακίας τα δικαστήρια διαρθρώνονται σε ένα σύστημα τριών βαθμίδων: πρωτοδικεία, περιφερειακά δικαστήρια και το Ανώτατο Δικαστήριο. Τα πρωτοδικεία είναι αρμόδια να εκδικάζουν αστικές υποθέσεις σε πρώτο βαθμό (άρθρο 12 ΚΔΑΔ). Τα περιφερειακά δικαστήρια είναι αρμόδια σε δεύτερο βαθμό, πράγμα που σημαίνει ότι οι εφέσεις κατά των αποφάσεων των πρωτοδικείων εκδικάζονται πάντοτε από τα περιφερειακά δικαστήρια. Εξαιρέση αποτελούν οι διαφορές που προκύπτουν από αφηρημένο έλεγχο σε υποθέσεις καταναλωτών, στις οποίες τα περιφερειακά δικαστήρια (περιφερειακό δικαστήριο της Μπρατισλάβα, περιφερειακό δικαστήριο της Banská Bystrica και περιφερειακό δικαστήριο της Košice) αποφασίζουν στις περιφέρειές τους ως δικαστήρια πρώτου βαθμού (άρθρο 31 ΚΔΑΔ).

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β);

Η κατά τόπον αρμοδιότητα ρυθμίζεται από τον κώδικα πολιτικής δικονομίας και τον κώδικα διαδικασίας εκούσιας δικαιοδοσίας (*Civilný mimosporový poriadok*, ΚΔΕΔ). Οι διατάξεις για την κατά τόπον αρμοδιότητα καθορίζουν ποιο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, δηλαδή ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο από όλα τα καθ' ύλην αρμόδια, θα πρέπει να εκδικάσει και να αποφασίσει επί μιας υπόθεσης. Ο εφαρμοστέος νομοθετικός κανονισμός διακρίνει μεταξύ της γενικής και της ειδικής κατά τόπον αρμοδιότητας. Η ειδική κατά τόπον αρμοδιότητα προέχει κατά τον καθορισμό της κατά τόπον αρμοδιότητας του δικαστηρίου. Εάν η αρμοδιότητα δεν καθορίζεται με την εν λόγω μέθοδο, ισχύει η γενική κατά τόπον αρμοδιότητα. Η κατά τόπον αρμοδιότητα μπορεί επίσης να είναι συντρέχουσα (διαζευκτική) ή αποκλειστική. Εάν η κατά τόπον αρμοδιότητα είναι συντρέχουσα, ο ενάγων μπορεί να επιλέξει το κατά πόσον θα προσφύγει ενώπιον του τακτικού δικαστηρίου του εναγομένου ή ενώπιον άλλου δικαστηρίου που ορίζεται από τον ΚΔΑΔ. Στις περιπτώσεις αποκλειστικής κατά τόπον αρμοδιότητας, οι οποίες απαριθμούνται περιοριστικά, το κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο είναι διαφορετικό από το τακτικό δικαστήριο του εναγομένου. Τούτο έχει την έννοια ότι ένα συγκεκριμένο δικαστήριο θα είναι αρμόδιο ανεξάρτητα από το κατά πόσον άλλο δικαστήριο είναι το τακτικό δικαστήριο του εναγομένου, και ανεξάρτητα από τη διακριτική ευχέρεια επιλογής δικαστηρίου σε μια δεδομένη υπόθεση.

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Υποθέσεις αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΔΑΔ, κατά τόπον αρμόδιο θα είναι πάντοτε το τακτικό δικαστήριο του εναγομένου, εκτός αν άλλως ορίζεται (άρθρο 13 ΚΔΑΔ).

Το τακτικό δικαστήριο του φυσικού προσώπου είναι το δικαστήριο του τόπου της μόνιμης κατοικίας του φυσικού προσώπου (άρθρο 14 ΚΔΑΔ).

Το τακτικό δικαστήριο του νομικού προσώπου είναι το δικαστήριο της έδρας του (άρθρο 15 παράγραφος 1 ΚΔΑΔ). Το τακτικό δικαστήριο ενός αλλοδαπού νομικού προσώπου είναι το δικαστήριο του υποκαταστήματος που διατηρεί το αλλοδαπό νομικό πρόσωπο στη Δημοκρατία της Σλοβακίας (άρθρο 15 παράγραφος 2 ΚΔΑΔ).

Εάν το τακτικό δικαστήριο δεν μπορεί να καθοριστεί με αυτό τον τρόπο, τακτικό δικαστήριο θα είναι το δικαστήριο του τόπου της πιο πρόσφατης μόνιμης κατοικίας ή έδρας του φυσικού ή του νομικού προσώπου στη Δημοκρατία της Σλοβακίας εάν δεν υπάρχει τέτοιο δικαστήριο, τότε αρμόδιο θα είναι το δικαστήριο του τόπου στον οποίο το πρόσωπο έχει περιουσιακά στοιχεία (άρθρο 16 ΚΔΑΔ).

Τακτικό δικαστήριο για το δημόσιο είναι το δικαστήριο του τόπου επέλευσης του πραγματικού περιστατικού που αποτέλεσε τη γενεσιουργό αιτία της αξίωσης (άρθρο 17 ΚΔΑΔ).

Υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας

Στην εκούσια διαδικασία (άρθρο 3 ΚΔΕΔ), κατά τόπον αρμόδιο είναι το δικαστήριο που ορίζει ο νόμος. Εάν η κατά τόπον αρμοδιότητα δεν μπορεί να καθοριστεί με αυτό τον τρόπο, κατά τόπον αρμόδιο είναι το τακτικό δικαστήριο του ενάγοντα.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

2.2.2.1 Πότε μπορώ να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Η κατά παρέκταση αρμοδιότητα (η αρμοδιότητα που επιλέγεται προαιρετικά) αποτυπώνει το δικαίωμα του ενάγοντα να επιλέγει, αντί του τακτικού δικαστηρίου του εναγομένου, ένα δικαστήριο που είναι αρμόδιο βάσει του άρθρου 19 ΚΔΑΔ. Εκτός από το δικαστήριο της γενικής κατά τόπον αρμοδιότητας του εναγομένου, κατά τόπον αρμόδιο είναι επίσης το δικαστήριο του τόπου:

- α) εργασίας του εναγομένου, δυνάμει της σύμβασης απασχόλησής του
- β) επέλευσης μιας περίπτωσης που προκάλεσε την αξίωση αποζημίωσης
- γ) του υποκαταστήματος ενός εναγομένου νομικού προσώπου, σε διαφορά που αφορά το εν λόγω υποκατάστημα
- δ) της μόνιμης κατοικίας του ενάγοντος που είναι καταναλωτής, σε καταναλωτική διαφορά ή σε διαδικασία που αφορά διαφορές που άπτονται της διαιτησίας καταναλωτών
- ε) της μόνιμης κατοικίας ή της έδρας του ενάγοντος ή, εάν ο ενάγων είναι αλλοδαπό πρόσωπο, του τόπου της οργανωτικής του μονάδας, σε διαφορά που αφορά διακρίσεις.

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Ως αποκλειστική αρμοδιότητα στις **υποθέσεις αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας** νοείται η υποχρέωση του ενάγοντος να επιλέξει, αντί του τακτικού δικαστηρίου του εναγομένου, το δικαστήριο που είναι αρμόδιο δυνάμει του άρθρου 20 ΚΔΑΔ. Τούτο έχει την έννοια ότι, στις παρακάτω περιπτώσεις, κατά τόπον αρμόδιο να διεξαχθεί η διαδικασία θα είναι το δικαστήριο:

- α) του τόπου του ακινήτου, σε διαφορά που αφορά εμπράγματο δικαίωμα σε ακίνητο
- β) του τόπου διεξαγωγής της κληρονομικής διαδικασίας, σε διαφορά που αφορά την κληρονομική διαδικασία
- γ) του τόπου διεξαγωγής της διαδικασίας εκτέλεσης, σε διαφορά που προκύπτει από την ιδιαίτερη φύση της διαδικασίας
- δ) του τόπου διεξαγωγής της πτωχευτικής διαδικασίας ή της διαδικασίας αναδιάρθρωσης, σε διαφορά που προκύπτει από την ιδιαίτερη φύση της διαδικασίας, με εξαίρεση τις διαδικασίες που αφορούν τη διευθέτηση αδιαίρετων περιουσιακών στοιχείων των συζύγων
- ε) του τόπου διαιτησίας, σε διαδικασία που αφορά τη διαδικασία διαιτησίας, με την εξαίρεση της διαιτησίας σε καταναλωτικές διαφορές εάν ο τόπος της διαιτησίας βρίσκεται εκτός της Δημοκρατίας της Σλοβακίας, είναι αρμόδιο να εκδικάσει την υπόθεση είναι το δικαστήριο του τόπου της μόνιμης κατοικίας του εναγομένου ή της έδρας ή της οργανωτικής μονάδας σε περίπτωση αλλοδαπού νομικού προσώπου εάν η μόνιμη κατοικία του εναγομένου ή η έδρα ή η οργανωτική μονάδα σε περίπτωση αλλοδαπού νομικού προσώπου, βρίσκεται εκτός της Δημοκρατίας της Σλοβακίας, αρμόδιο να εκδικάσει την υπόθεση θα είναι το δικαστήριο του τόπου της μόνιμης κατοικίας του ενάγοντος ή της έδρας ή της οργανωτικής μονάδας σε περίπτωση αλλοδαπού νομικού προσώπου. Η αποκλειστική αρμοδιότητα σε **υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας** έχει την έννοια ότι, αντί του τακτικού δικαστηρίου, αρμόδιο θα είναι το εξής δικαστήριο: σε διαδικασία που αφορά το **διαζύγιο έγγαμου ζεύγους** κατά τόπον αρμόδιο θα είναι το δικαστήριο του τόπου της διεύθυνσης της πιο πρόσφατης κοινής κατοικίας των συζύγων, με τον όρο ότι τουλάχιστον ένας από αυτούς εξακολουθεί να διαμένει στην εν λόγω περιφέρεια. Διαφορετικά, κατά τόπον αρμόδιο θα είναι το τακτικό δικαστήριο του συζύγου που δεν κατέθεσε την αγωγή. Εάν δεν είναι δυνατός ο καθορισμός του κατά τόπον αρμόδιου δικαστηρίου με αυτό τον τρόπο, αρμόδιο θα είναι το τακτικό δικαστήριο του ενάγοντος (άρθρο 92 ΚΔΕΔ).

Κατά τόπον αρμόδιο σε διαδικασίες που αφορούν τον **προσδιορισμό του ανυπόστατου** ή την **ακύρωση γάμου** θα είναι το δικαστήριο του τόπου της τελευταίας κοινής κατοικίας του ζεύγους, με τον όρο ότι τουλάχιστον ένας από τους δύο εξακολουθεί να διαμένει στην εν λόγω περιφέρεια. Άλλως, το τακτικό δικαστήριο του συζύγου που δεν κατέθεσε την αγωγή θα είναι το κατά τόπον αρμόδιο. Εάν δεν είναι δυνατός ο καθορισμός του κατά τόπον αρμόδιου δικαστηρίου με αυτό τον τρόπο, αρμόδιο θα είναι το τακτικό δικαστήριο ενός από τους συζύγους (άρθρο 101 ΚΔΕΔ).

Κατά τόπον αρμόδιο σε διαδικασίες υποθέσεων που αφορούν τη **δικαστική προστασία ανηλίκων** θα είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ανηλίκου, όπως αυτός καθορίζεται με συμφωνία των γονέων του ή άλλως σύμφωνα με τη νομοθεσία κατά την έναρξη της διαδικασίας (άρθρο 112 παράγραφος 1 ΚΔΕΔ).

Κατά τόπον αρμόδιο σε διαδικασίες υποθέσεων που αφορούν την **υιοθεσία** θα είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του τέκνου, όπως αυτός καθορίζεται με συμφωνία των γονέων του ή άλλως σύμφωνα με τον νόμο κατά την έναρξη της διαδικασίας. Εάν δεν υπάρχει τέτοιο δικαστήριο, το δικαστήριο του τόπου διαμονής του τέκνου θα είναι αρμόδιο να εκδικάσει την υπόθεση (άρθρο 136 ΚΔΕΔ).

Κατά τόπον αρμόδιο σε διαδικασίες που αφορούν τη **δικαιοπρακτική ικανότητα** θα είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του προσώπου του οποίου διακυβεύεται η ικανότητα (άρθρο 232 ΚΔΕΔ).

Κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο σε διαδικασίες που αφορούν το **επιτρεπτό της τοποθέτησης και κράτησης ενός προσώπου σε μια μονάδα περίθαλψης** θα είναι το δικαστήριο του τόπου της μονάδας περίθαλψης (άρθρο 252 ΚΔΕΔ).

Κατά τόπον αρμόδιο σε διαδικασία που αφορά τον **διορισμό μεσεγγυούχου** θα είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του υπόψη φυσικού προσώπου εάν δεν υπάρχει τέτοιο δικαστήριο, το δικαστήριο του τόπου στον οποίο το φυσικό πρόσωπο έχει τα περιουσιακά του στοιχεία (άρθρο 273 ΚΔΕΔ).

Κατά τόπον αρμόδιο σε διαδικασίες που αφορούν **δήλωση θανάτου** θα είναι το τακτικό δικαστήριο του τόπου κατοικίας του προσώπου που πρόκειται να δηλωθεί θανάτων (άρθρο 220 ΚΔΕΔ).

Κατά τόπον αρμόδιο σε διαδικασίες που αφορούν **κληρονομιά** θα είναι το δικαστήριο του τόπου:

- α) της μόνιμης κατοικίας του διαθέτη κατά τον χρόνο θανάτου
- β) στον οποίο βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία του διαθέτη, εκτός εάν η αρμοδιότητα θεμελιώνεται δυνάμει του στοιχείου α)
- γ) θανάτου του διαθέτη, εκτός εάν η αρμοδιότητα θεμελιώνεται δυνάμει του στοιχείου α) ή β) (άρθρο 158 ΚΔΕΔ).

Στις μεταγενέστερες κληρονομικές διαδικασίες, κατά τόπον αρμόδιο θα είναι το δικαστήριο που περάτωσε την κληρονομική διαδικασία (άρθρο 159 ΚΔΕΔ).

Σε περίπτωση πράξης του ανήλικου κληρονόμου η οποία πρέπει να εγκριθεί από δικαστήριο στο πλαίσιο κληρονομικής διαδικασίας, την πράξη θα εγκρίνει το δικαστήριο ενώπιον του οποίου διεξάγεται η κληρονομική διαδικασία (άρθρο 160 παράγραφος 1 ΚΔΕΔ).

Κατά τόπον αρμόδιο σε διαδικασίες υποθέσεων που αφορούν τη **συμβολαιογραφική μεσεγγύηση** θα είναι το δικαστήριο του τόπου της έδρας του συμβολαιογράφου που τηρεί το χρηματικό ποσό, τα περιουσιακά στοιχεία ή τους πιστωτικούς τίτλους που τελούν σε μεσεγγύηση (άρθρο 334 ΚΔΕΔ).

Κατά τόπον αρμόδιο σε διαδικασία που αφορά τη **δικαστική αντικατάσταση απολεσθέντος πιστωτικού τίτλου που έχει εκδώσει τράπεζα ή παράρτημα αλλοδαπής τράπεζας** θα είναι το δικαστήριο του τόπου της έδρας ή του υποκαταστήματος της αλλοδαπής τράπεζας. Διαφορετικά, αρμόδιο στη διαδικασία της δικαστικής αντικατάστασης εγγράφου θα είναι το τακτικό δικαστήριο του ενάγοντος. Εάν το τακτικό δικαστήριο του ενάγοντος δεν βρίσκεται στη Δημοκρατία της Σλοβακίας, αρμόδιο θα είναι το δικαστήριο του τόπου πληρωμής (άρθρο 311 ΚΔΕΔ).

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Όχι.

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Η αρμοδιότητα των ειδικών δικαστηρίων ρυθμίζεται στα άρθρα 22-33 ΚΔΕΔ ιδίως, υπάρχουν ειδικά δικαστήρια με αρμοδιότητα σε:

- α) διαδικασίες συναλλαγματικών και επιταγών
- β) εργατικές διαφορές
- γ) διαδικασίες πτώχευσης και αναδιάρθρωσης
- δ) διαφορές που αφορούν τη βιομηχανική ιδιοκτησία

- ε) διαφορές που αφορούν αθέμιτο ανταγωνισμό και διαφορές πνευματικής ιδιοκτησίας
- στ) διαφορές που απορρέουν από τον οικονομικό ανταγωνισμό
- ζ) διαφορές που αφορούν τη διαδικασία της διαιτησίας
- η) διαφορές που απορρέουν από χρηματιστηριακές συμφωνίες
- θ) διαφορές που αφορούν την κήρυξη της ακυρότητας μιας σύμβασης, της σύμβασης παραχώρησης έργου ή μιας σύμβασης πλαισίου
- ι) διαφορές που απορρέουν από τον αφηρημένο έλεγχο σε υποθέσεις καταναλωτών
- ια) διαφορές που αφορούν την αποζημίωση λόγω πυρηνικής καταστροφής
- ιβ) υποθέσεις που αφορούν ασφαλιστικά μέτρα σε αστικές υποθέσεις που διατάσσονται σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ.

Τελευταία επικαιροποίηση: 14/01/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Διεθνής δικαιοδοσία - Φινλανδία

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Στη Φινλανδία, οι αστικές αγωγές εκδικάζονται από τα γενικά δικαστήρια. Τα ειδικά δικαστήρια είναι κατά κανόνα είτε δευτεροβάθμια δικαστήρια είτε εκδικάζουν υποθέσεις για τις οποίες δεν προσφεύγουν ιδιώτες.

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεσή μου;

Το γενικό πρωτοδικείο αστικών αγωγών της Φινλανδίας είναι το επαρχιακό δικαστήριο (*käräjäoikeus*). Τα εφετεία (*hovioikeus*) λειτουργούν κυρίως ως δευτεροβάθμια δικαστήρια.

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεσή μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β;)

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Σύμφωνα με τον βασικό κανόνα, οι αγωγές κατατίθενται στο γενικό πρωτοβάθμιο δικαστήριο του τόπου διαμονής του εναγομένου. Αυτό ισχύει επίσης για περιπτώσεις στις οποίες ο εναγόμενος είναι νομικό πρόσωπο. Μόνο ένας περιορισμένος αριθμός αγωγών εκδικάζεται αλλού.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

2.2.2.1 Πότε μπορώ να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Οι περιπτώσεις στις οποίες προβλέπεται κάτι τέτοιο είναι οι παρακάτω:

Αγωγές που έχουν σχέση με το διαζύγιο, τον τερματισμό συμβίωσης ή την εγκυρότητα του γάμου ή την κατανομή της περιουσίας σε περιπτώσεις άλλες εκτός από τον θάνατο συζύγου, μπορούν να ασκηθούν σε πρωτοβάθμιο δικαστήριο της δικαστικής περιφέρειας στην οποία ένας εκ των συζύγων έχει την κατοικία ή τη διαμονή του.

Αγωγές που έχουν σχέση με τις λειτουργίες ενός υποκαταστήματος, τμήματος, αντιπροσωπείας ή άλλου τόπου δραστηριότητας νομικού προσώπου ή με τις λειτουργίες του τόπου δραστηριότητας ατομικής επιχείρησης, όπου το εν λόγω νομικό πρόσωπο ή η ατομική επιχείρηση είναι ο εναγόμενος, μπορούν επίσης να ασκηθούν σε πρωτοβάθμιο δικαστήριο της δικαστικής περιφέρειας στην οποία βρίσκεται ο εν λόγω τόπος δραστηριότητας.

Αγωγή καταναλωτή κατά εμπόρου βάσει της νομοθεσίας προστασίας του καταναλωτή μπορεί επίσης να ασκηθεί σε πρωτοβάθμιο δικαστήριο της δικαστικής περιφέρειας στην οποία ο εν λόγω καταναλωτής έχει την κατοικία ή τη διαμονή του.

Το Δικαστήριο Θεμάτων Αγοράς (*markkinaoikeus*) λειτουργεί ως πρωτοβάθμιο δικαστήριο για διαφορές, αιτήσεις και καταγγελίες που αφορούν δικαιώματα βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας.

Αγωγές που έχουν σχέση με εργασιακές συμβάσεις μπορούν επίσης να ασκηθούν σε πρωτοβάθμιο δικαστήριο της δικαστικής περιφέρειας στην οποία συνήθως επιτελείται η εργασία που διέπεται από την εν λόγω σύμβαση. Σε υποθέσεις στις οποίες η εργασία κατά γενικό κανόνα δεν επιτελείται εντός της ίδιας δικαστικής περιφέρειας, η αγωγή που καταθέτει ο εργαζόμενος κατά του εργοδότη του/της μπορεί επίσης να εκδικαστεί σε πρωτοβάθμιο δικαστήριο της δικαστικής περιφέρειας στην οποία ο εργοδότης έχει τον τόπο δραστηριότητάς του.

Αγωγές που έχουν σχέση με αποζημίωση για μη συμβατικούς λόγους μπορούν επίσης να κατατεθούν σε πρωτοβάθμιο δικαστήριο της δικαστικής περιφέρειας στην οποία διαπράχθηκε η πράξη ή η αμέλεια που οδήγησε στην κατάθεση αγωγής ή εκεί όπου πραγματοποιήθηκε η προκύπτουσα ζημία. Τα προαναφερθέντα είδη αγωγών μπορούν επίσης να κατατεθούν σε πρωτοβάθμιο δικαστήριο της δικαστικής περιφέρειας στην οποία ο ενάγων έχει τον τόπο κατοικίας ή διαμονής του, εάν η αξίωση βασίζεται στον νόμο περί ασφάλισης αστικής ευθύνης αυτοκινήτων (*liikennevakuutuslaki*), στον νόμο περί τραυματισμού ασθενών (*potilaslääkintölaaki*), στον νόμο περί ευθύνης λόγω ελαττωματικών προϊόντων (*tuotevastuulaki*), στον νόμο περί ασφάλισης κατά περιβαλλοντικής ζημίας (*laki ympäristövahinkovakuutuksesta*) ή στον νόμο περί σιδηροδρομικής ευθύνης (*raideliikennevastuulaki*).

Αγωγές που αφορούν την ακίνητη περιουσία μπορούν επίσης να κατατίθενται ενώπιον πρωτοβάθμιου δικαστηρίου της δικαστικής περιφέρειας στην οποία βρίσκεται η ακίνητη περιουσία.

Αγωγές που αφορούν την καταβολή διατροφής μπορούν επίσης να κατατίθενται ενώπιον πρωτοβάθμιου δικαστηρίου της δικαστικής περιφέρειας στην οποία έχει τον τόπο κατοικίας ή διαμονής του ο ενάγων ή ο αποδέκτης της διατροφής.

Σε διεθνείς υποθέσεις, ισχύουν οι κανόνες δικαιοδοσίας που προβλέπονται στους κανονισμούς ή στις διεθνείς Συνθήκες της ΕΕ.

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Αρμόδιο δικαστήριο δεν είναι πάντοτε το δικαστήριο του τόπου διαμονής του εναγομένου. Για παράδειγμα,

Αγωγές που αφορούν τον καθορισμό της πατρότητας πρέπει να κατατίθενται σε πρωτοβάθμιο δικαστήριο της δικαστικής περιφέρειας στην οποία έχει τον τόπο κατοικίας ή διαμονής η μητέρα ή το παιδί. Αγωγές που αφορούν την ανάκληση της πατρότητας πρέπει να κατατίθενται σε πρωτοβάθμιο δικαστήριο της δικαστικής περιφέρειας στην οποία το παιδί έχει τον τόπο κατοικίας ή διαμονής του.

Αγωγές που αφορούν την επιμέλεια του παιδιού και το δικαίωμα πρόσβασης πρέπει να κατατίθενται σε πρωτοβάθμιο δικαστήριο της δικαστικής περιφέρειας στην οποία το παιδί έχει τον τόπο κατοικίας ή διαμονής του.

Αγωγές που αφορούν την επιβολή της επιμέλειας και του δικαιώματος αποφάσεων πρόσβασης πρέπει να κατατίθενται σε πρωτοβάθμιο δικαστήριο της δικαστικής περιφέρειας στην οποία έχει τον τόπο κατοικίας ή διαμονής του ή εκεί όπου διαμένει προσωρινά το παιδί ή ο εναγόμενος.

Αγωγές που αφορούν τον διορισμό των κηδεμόνων ή τη λήξη της κηδεμονίας ή τον περιορισμό της δικαιοπρακτικής ικανότητας ή την κατάργηση ή τροποποίηση των εν λόγω περιορισμών πρέπει να ασκούνται σε πρωτοβάθμιο δικαστήριο της δικαστικής περιφέρειας στην οποία έχει τον τόπο κατοικίας ή διαμονής του το πρόσωπο του οποίου η δικαιοπρακτική ικανότητα περιορίζεται.

Αγωγές που αφορούν την επιβεβαίωση υιοθεσίας πρέπει να ασκούνται σε πρωτοβάθμιο δικαστήριο της δικαστικής περιφέρειας στην οποία έχει τον τόπο κατοικίας ή διαμονής του ο θετός γονέας.

Αγωγές που αφορούν θέματα κληρονομικής διαδοχής ή κληρονομικών περιουσιακών στοιχείων πρέπει να ασκούνται σε πρωτοβάθμιο δικαστήριο της δικαστικής περιφέρειας στην οποία έχει τον τόπο κατοικίας ή διαμονής του ο εκλιπών.

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Στις αστικές αγωγές (αλλά όχι στις υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας) τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να επιλέξουν διαφορετικό δικαστήριο από το κατά κανόνα αρμόδιο δικαστήριο (πρωτοβάθμιο δικαστήριο).

Το δικαίωμα των καταναλωτών, των εργαζομένων ή των ιδιωτών που αξιώνουν ή λαμβάνουν διατροφή ή καταθέτουν αγωγές στο δικαστήριο που υποδεικνύεται από τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (*oikeudenkäymiskaari*) δεν μπορεί να περιοριστεί από συμφωνίες διεθνούς δικαιοδοσίας εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες οι εν λόγω συμφωνίες συνάπτονται αφού προκύψει η διαφορά.

Οι συμφωνίες διεθνούς δικαιοδοσίας πρέπει να γίνονται γραπτώς, και μπορούν να περιοριστούν σε συγκεκριμένη διαφορά ή να καλύψουν διαφορές που προκύπτουν από συγκεκριμένη νομική σχέση.

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Το Αγορανομικό Δικαστήριο λειτουργεί ως πρωτοβάθμιο δικαστήριο για διαφορές, αιτήσεις και καταγγελίες που αφορούν δικαιώματα βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας. Ειδικά, στη Φινλανδία χρησιμοποιείται ειδικό δικαστικό σύστημα μόνο σε υποθέσεις διαφορών σε εξαιρετικές περιστάσεις.

Σύνδεσμοι

🇫🇮 Φινλανδικά δικαστήρια

Τελευταία επικαιροποίηση: 02/03/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Διεθνής δικαιοδοσία - Σουηδία

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Οι διαφορές που εμπíπτουν στο αστικό δίκαιο εκδικάζονται κανονικά από τα δικαστήρια γενικής αρμοδιότητας. Η αγωγή υποβάλλεται στο αρμόδιο πρωτοδικείο («tingsrätt»).

Υπάρχουν δύο δικαστήρια ειδικής αρμοδιότητας τα οποία επιλαμβάνονται ορισμένων διαφορών αστικής φύσεως. Πρόκειται για το δικαστήριο εργατικών διαφορών («Arbetsdomstolen») και το εμποροδικείο («Marknadsdomstolen»). Εξάλλου, υπάρχουν ορισμένα πρωτοδικεία τα οποία είναι αρμόδια για συγκεκριμένα είδη διαφορών. Πληροφορίες σχετικά με το θέμα της αρμοδιότητας των εν λόγω δικαστηρίων παρέχονται στην [ερώτηση 3 κατωτέρω](#).

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τα δικαστήρια γενικής αρμοδιότητας είναι διαθέσιμες εδώ και σχετικά με τα δικαστήρια ειδικής αρμοδιότητας εδώ.

Ορισμένες διαφορές αστικής φύσεως κρίνονται από όργανα τα οποία δεν είναι πραγματικά δικαστήρια. Με απλουστευμένο τρόπο στο πλαίσιο συνοπτικής διαδικασίας, η Kronofogdemyndigheten, η αρχή που είναι αρμόδια για την αναγκαστική είσπραξη οφειλών, δύναται να υποχρεώσει έναν διάδικο να καταβάλει ένα ποσό ή να προβεί σε άλλες ενέργειες. Οι αποφάσεις των αρχών αυτών μπορούν να προσβληθούν ενώπιον του πρωτοδικείου. Ορισμένα είδη διαφορών που αφορούν μισθώσεις κατοικιών ή γεωργικής γης επιλύονται από τις περιφερειακές αρχές διαμεσολάβησης σε θέματα μίσθωσης κατοικιών («hyresnämnder») ή αγροτεμαχίων («arrendenämnder»).

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου;

Πρακτικά όλες οι υποθέσεις που υπάγονται στο αστικό δίκαιο υποβάλλονται πρώτα στην κρίση του κατώτερου δικαστηρίου, δηλαδή του πρωτοδικείου («tingsrätt»).

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεση μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β;)

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Κατά κανόνα, η αγωγή ασκείται στον τόπο όπου έχει την κατοικία του ο εναγόμενος. Ένα φυσικό πρόσωπο θεωρείται ότι έχει την κατοικία του σε έναν τόπο εφόσον είναι εγγεγραμμένο στο εκεί δημοτολόγιο. Η σουηδική φορολογική αρχή («Skatteverket») μπορεί να παράσχει πληροφορίες σχετικά με το δημοτολόγιο στο οποίο είναι εγγεγραμμένο ένα πρόσωπο (τηλέφωνο: +46 (0)8 56 48 51 60). Για τα νομικά πρόσωπα έχει σημασία κατά κανόνα ο τόπος της καταστατικής έδρας τους.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η αγωγή είναι δυνατόν να ασκηθεί σε σουηδικό δικαστήριο παρά το γεγονός ότι το πρόσωπο δεν κατοικεί στη Σουηδία. Εάν ο εναγόμενος δεν διαθέτει κατοικία, η αγωγή μπορεί να υποβληθεί στον τόπο στον οποίο ο εναγόμενος διαμένει ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, στον τελευταίο τόπο στον οποίο ο εναγόμενος είχε την κατοικία του ή διέμενε. Σε ορισμένες περιπτώσεις αστικών διαφορών, η αγωγή μπορεί να ασκηθεί στη Σουηδία ακόμη και αν ο εναγόμενος έχει την κατοικία του στο εξωτερικό. Στις περιπτώσεις αυτές, η αρμοδιότητα του σουηδικού δικαστηρίου θεμελιώνεται στο γεγονός ότι υπάρχει περιουσία στη Σουηδία ή ότι η επίδικη σύμβαση συνήφθη στη Σουηδία.

Για τις υποθέσεις που έχουν διεθνείς παραμέτρους, είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη ότι οι σουηδικές διατάξεις περί της αρμοδιότητας των δικαστηρίων μπορούν να εφαρμοστούν μόνον εφόσον η εκάστοτε υπόθεση εμπίπτει στη δικαιοδοσία της Σουηδίας. Στις περισσότερες περιπτώσεις γίνεται δεκτό ότι μια υπόθεση εμπίπτει στη δικαιοδοσία της Σουηδίας εφόσον για την υπόθεση αυτή είναι αρμόδιο σουηδικό δικαστήριο σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις περί της αρμοδιότητας των δικαστηρίων. Στο πλαίσιο αυτό είναι επίσης αναγκαίο να εξετάζεται εάν υπάρχει κάποια διεθνής συμφωνία η οποία καλύπτει ενδεχομένως την εκάστοτε υπόθεση. Για τη Σουηδία, τα σημαντικότερα κείμενα είναι ο κανονισμός «Βρυξέλλες I», καθώς και οι συμβάσεις των Βρυξελλών και του Λουγκάνο, που ρυθμίζουν στο σύνολό τους το θέμα της αρμοδιότητας των δικαστηρίων όταν ο εναγόμενος έχει την κατοικία του σε ένα κράτος το οποίο εμπίπτει στο γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού ή των εν λόγω συμβάσεων. Πιο συγκεκριμένα, τούτο σημαίνει επίσης ότι, όταν ο αντίδικος έχει την κατοικία του σε κάποιο κράτος μέλος ή σε κάποιο από τα συμβαλλόμενα κράτη των προαναφερθεισών συμβάσεων, δεν είναι δυνατόν να ασκείται αγωγή σε έναν τόπο με αίτημα την καταδίκη σε πληρωμή του εν λόγω προσώπου με βάση το σκεπτικό ότι ο εναγόμενος διαθέτει περιουσία στον συγκεκριμένο τόπο.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

2.2.2.1 Πότε μπορώ να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Υπάρχει μια σειρά κανόνων για το θέμα της αρμοδιότητας βάσει των οποίων η αγωγή είναι δυνατόν να ασκηθεί ακόμη και σε άλλο δικαστήριο αντί του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του εναγομένου. Εκτός αυτού, διατάξεις περί συντρέχουσας αρμοδιότητας περιλαμβάνονται σε διάφορες διεθνείς συμφωνίες, όπως ο κανονισμός «Βρυξέλλες Ι», καθώς και οι συμβάσεις των Βρυξελλών και του Λουγκάνο.

Οι σημαντικότεροι κανόνες της σουηδικής νομοθεσίας για το θέμα της συντρέχουσας αρμοδιότητας είναι οι εξής:

Όποιος έχει υποστεί ζημία μπορεί να ασκήσει αγωγή στον τόπο όπου διεπράχθη το ζημιολόγο γεγονός ή στον τόπο όπου εκδηλώθηκε η ζημία. Καταρχήν, η διάταξη αυτή δεν ισχύει σε περίπτωση αθέτησης σύμβασης. Η αγωγή για την καταβολή αποζημίωσης λόγω αξιόποινης πράξης είναι δυνατόν να ασκηθεί σε συνδυασμό με την υποβολή μήνυσης για τη δίωξη του αδικήματος.

Οι καταναλωτές δύνανται να ενάγουν μια επιχείρηση σε δικαστήριο στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγονται οι ίδιοι όταν πρόκειται για υπόθεση καταναλωτικής διαφοράς και το επίδικο ποσό είναι μικρού ύψους.

Οι αγωγές που αφορούν υποχρέωση πληρωμής στο πλαίσιο εκτέλεσης κάποιας σύμβασης είναι δυνατόν να ασκούνται, σε ορισμένες περιπτώσεις, στον τόπο σύναψης της σύμβασης. Αντιθέτως, η σουηδική νομοθεσία δεν περιλαμβάνει διάταξη η οποία να ορίζει ότι είναι αρμόδιο το δικαστήριο του τόπου εκτέλεσης της σύμβασης.

Οι αγωγές κατά επιχειρήσεων σχετικά με διαφορά που έχει ανακύψει στο πλαίσιο επιχειρηματικών δραστηριοτήτων είναι δυνατόν να ασκούνται, σε ορισμένες περιπτώσεις, στον τόπο της εγκατάστασης.

Οι αγωγές σχετικά με την επιμέλεια και τη διαβίωση των παιδιών ή την επικοινωνία με αυτά ασκούνται κατά κανόνα στον τόπο κατοικίας των παιδιών (βλ. επίσης την ενότητα υπό τον τίτλο «Γονική μέριμνα – Σουηδία»).

Οι αγωγές σχετικά με την υποχρέωση διατροφής για παιδιά ασκούνται κατά κανόνα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου, αλλά το ζήτημα αυτό είναι δυνατόν να εξεταστεί και από άλλο δικαστήριο όταν η υπόθεση αφορά θέματα πατρότητας, γάμου ή γονικής μέριμνας (επιμέλεια των παιδιών και συνθήκες διαβίωσής τους).

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Η σουηδική νομοθεσία περιλαμβάνει μια σειρά από κανόνες περί αποκλειστικής αρμοδιότητας βάσει των οποίων η εκάστοτε αγωγή πρέπει να ασκηθεί ενώπιον συγκεκριμένου δικαστηρίου. Εκτός αυτού, διατάξεις περί αποκλειστικής αρμοδιότητας περιλαμβάνονται σε διάφορες διεθνείς συμφωνίες, όπως ο κανονισμός «Βρυξέλλες Ι», καθώς και οι συμβάσεις των Βρυξελλών και του Λουγκάνο. Εάν μια αγωγή η οποία εμπίπτει σε έναν από αυτούς τους κανόνες ασκηθεί σε άλλο δικαστήριο και όχι σε αυτό που είναι αποκλειστικώς αρμόδιο, το εν λόγω δικαστήριο δεν δύναται να επιληφθεί της υπόθεσης.

Οι σημαντικότεροι κανόνες της σουηδικής νομοθεσίας για το θέμα της αποκλειστικής αρμοδιότητας είναι οι εξής:

Οι περισσότερες διαφορές που αφορούν ακίνητα εκδικάζονται υποχρεωτικά από το δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται το εκάστοτε ακίνητο.

Ορισμένες διαφορές που αφορούν ακίνητα πρέπει να εξετάζονται από ειδικό δικαστήριο ακινήτων («fastighetsdomstol») ή από τις αρχές σε θέματα μίσθωσης κατοικιών («hyresnämnd») ή σε θέματα διαμεσολάβησης αγροτεμαχίων («arrendenämnd»). Και στις περιπτώσεις αυτές, αποφασιστικό κριτήριο αποτελεί ο τόπος στον οποίο βρίσκεται το ακίνητο.

Οι αγωγές που αφορούν κληρονομικά ζητήματα εκδικάζονται από το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εκλιπόντος.

Οι διαφορές που αφορούν τον γάμο ή τη διανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων πρέπει να εκδικάζονται από το δικαστήριο του τόπου κατοικίας ενός εκ των μερών.

Όταν αρμόδιο για μια υπόθεση είναι το δικαστήριο εργατικών διαφορών («Arbetsdomstolen») ή το εμποροδικείο («Marknadsdomstolen»), δεν είναι δυνατόν να προσφύγει κανείς στο δικαστήριο γενικής δικαιοδοσίας του τόπου κατοικίας του εναγομένου.

Για τις περισσότερες διαφορές που αφορούν το περιβαλλοντικό δίκαιο, το ναυτιλιακό δίκαιο και το δίκαιο διανοητικής ιδιοκτησίας, ισχύουν ειδικές διατάξεις οι οποίες έχουν ως συνέπεια να είναι αποκλειστικώς αρμόδιο συγκεκριμένο δικαστήριο.

Το Εφετείο της Σβέα («Svea hovrätt») είναι αποκλειστικώς αρμόδιο για την εξέταση ορισμένων αιτήσεων οι οποίες αφορούν την εκτέλεση αποφάσεων που εκδίδονται από δικαστήρια της αλλοδαπής.

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Οι συμβαλλόμενοι μπορούν να συνάψουν συμφωνία η οποία να προβλέπει ότι οι μεταξύ τους νομικές διαφορές μπορούν ή πρέπει να υποβληθούν στην κρίση συγκεκριμένου δικαστηρίου. Πρόκειται για την επονομαζόμενη συμφωνία παρέκτασης δικαιοδοσίας η οποία πρέπει να είναι γραπτή. Είναι δε πιθανό να σημαίνει ότι μόνο ένα δικαστήριο είναι αποκλειστικώς αρμόδιο. Είναι μάλιστα δυνατόν να συμφωνηθεί με σύμβαση ότι αρμόδιο είναι κάποιο άλλο δικαστήριο και όχι αυτό που προκύπτει από την εφαρμογή των συνήθων κανόνων περί αρμοδιότητας. Τα μέρη έχουν επίσης την ευχέρεια να ορίσουν περισσότερα δικαστήρια ως αρμόδια.

Το δικαστήριο που έχει οριστεί ως αρμόδιο από τα μέρη είναι καταρχήν υποχρεωμένο να επιληφθεί μιας υπόθεσης που υποβάλλεται ενώπιόν του. Ο κανόνας αυτός όμως δεν ισχύει εάν η σχετική σύμβαση προσκρούει σε κάποιον κανόνα περί αποκλειστικής αρμοδιότητας. Σε περίπτωση που το ένα συμβαλλόμενο μέρος ισχυρίζεται ότι η συμφωνία παρέκτασης δικαιοδοσίας είναι άκυρη, το δικαστήριο οφείλει επίσης να εξετάσει τον ισχυρισμό αυτόν, με αποτέλεσμα, ενδεχομένως, την αναρμοδιότητά του.

Ένα δικαστήριο, το οποίο δεν είναι υπό κανονικές συνθήκες αρμόδιο για δεδομένη υπόθεση, καθίσταται αρμόδιο εφόσον ο εναγόμενος δεν προβάλλει την ένσταση ότι η αγωγή έχει υποβληθεί σε αναρμόδιο δικαστήριο (πρόκειται για την καλούμενη «σιωπηρή παρέκταση δικαιοδοσίας»). Ωστόσο, ο κανόνας αυτός δεν ισχύει εάν είναι εφαρμοστέοι κανόνες περί αποκλειστικής αρμοδιότητας, οι οποίοι εξετάζονται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο. Αντιθέτως, το δικαστήριο δεν εξετάζει αυτεπαγγέλτως κατά πόσον η άσκηση της αγωγής προσκρούει στον βασικό κανόνα περί αρμοδιότητας, στους κανόνες περί συντρέχουσας αρμοδιότητας ή σε κάποια συμφωνία παρέκτασης δικαιοδοσίας. Η ένσταση ότι το δικαστήριο είναι αναρμόδιο πρέπει να προβληθεί προτού οι διάδικοι τοποθετηθούν επί της υπόθεσης. Εντούτοις, εάν ο εναγόμενος δεν λάβει καθόλου θέση επί της υπόθεσης και το δικαστήριο πρόκειται να εκδώσει ερήμην απόφαση, τότε το δικαστήριο πρέπει να ελέγξει κατά πόσον είναι αρμόδιο.

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Υπάρχουν δύο δικαστήρια ειδικής αρμοδιότητας τα οποία επιλαμβάνονται διαφορών αστικής φύσεως. Πρόκειται για το δικαστήριο εργατικών διαφορών («Arbetsdomstolen») και το εμποροδικείο («Marknadsdomstolen»). Το δικαστήριο εργατικών διαφορών εκδικάζει τις εργατικές διαφορές, δηλαδή τις διαφορές που αφορούν τις σχέσεις μεταξύ εργοδότη και εργαζομένου. Το εμποροδικείο επιλαμβάνεται των διαφορών που σχετίζονται με το δίκαιο του ανταγωνισμού και του εμπορίου.

Υπάρχουν ορισμένα πρωτοδικεία («tingsrätter») τα οποία εκδικάζουν ειδικές κατηγορίες διαφορών αστικής φύσεως. Σε πέντε από τα πρωτοδικεία της Σουηδίας αναγνωρίζονται επίσης περιβαλλοντικές αρμοδιότητες και εκδικάζονται υποθέσεις που αφορούν ακίνητα («mark- och miljödomstolar»). Τα εν λόγω δικαστήρια εκδικάζουν υποθέσεις που εμπίπτουν στον περιβαλλοντικό κώδικα («miljöbalken»), καθώς και υποθέσεις που αφορούν απαλλοτριώσεις και οικοπεδοποιήσεις. Τα ναυτιλιακά ζητήματα εκδικάζονται από επτά πρωτοδικεία, τα οποία έχουν οριστεί ως αρμόδια για τη ναυτιλιακή νομοθεσία («sjörättsdomstolar»). Για τη νομοθεσία που διέπει τη διανοητική ιδιοκτησία, και ιδίως για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, υπάρχουν ειδικές διατάξεις οι οποίες ορίζουν ότι αποκλειστικώς αρμόδιο είναι το πρωτοδικείο της Στοκχόλμης («Stockholms tingsrätt»).

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.